

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

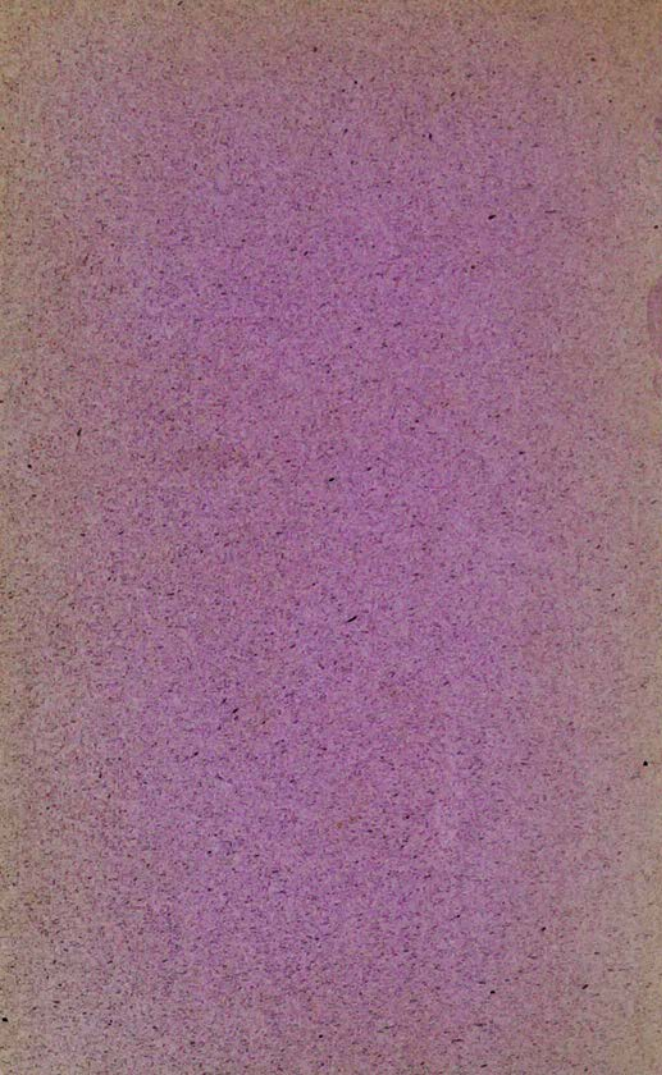
պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

Մ Ա Շ Տ Ո Ց

Կ Ա Մ

Ծ Ի Ս Ա Ր Ա Ն

Ստորագրություն
Հայկ. Բաբայան
Հայկ. Բաբայան

1873
JAN 10
1873

RECEIVED
JAN 10 1873
LIBRARY

Մ Ա Շ Տ Ո Ց

ՅՈՐՈՒՄ ԱՒԱՆԴԻՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԻՍ

ՀՍՏ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՍ ՀԱՅՈՑ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

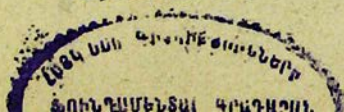

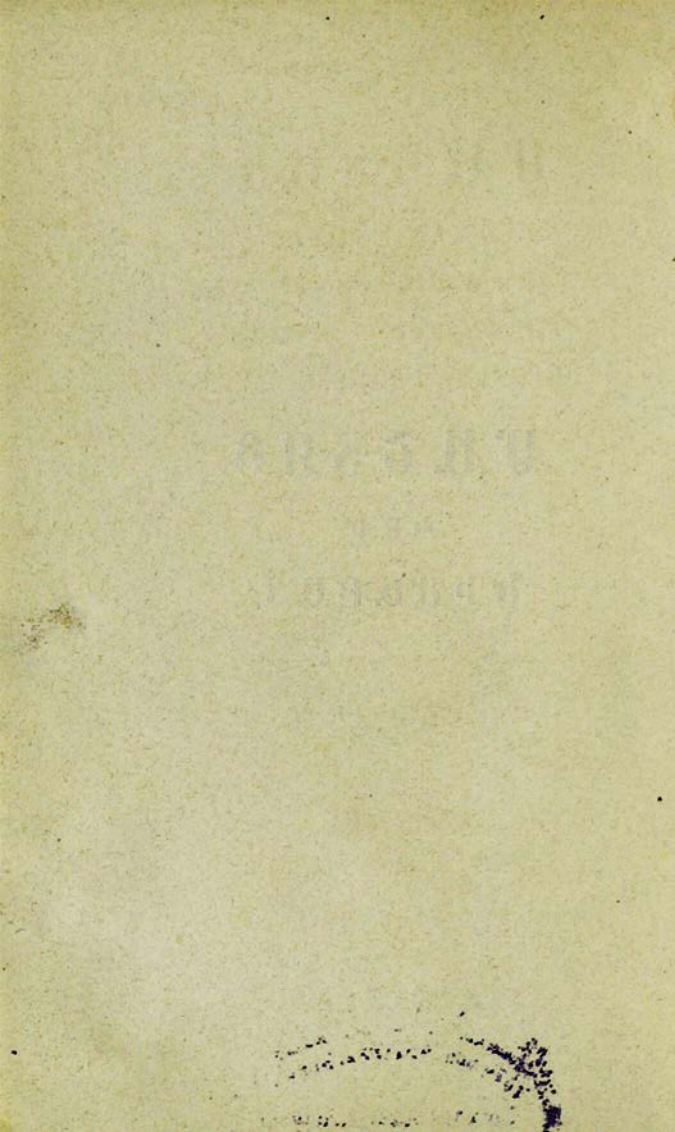
Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԱԹՈՒՈՅՍ

ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

ՅԵՐՈՒՍԱԴԷՄ

1896

Մ Ա Շ Տ Ո Ց

ՅՈՐՈՒՄ ԱԻԱՆԴԻՆ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԻՍ

ՀՍՏ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅՍ ՀԱՅՈՑ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

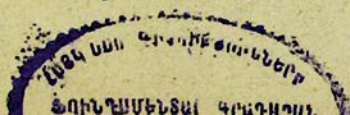

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ Ս. ԱԹՈՌՈՅՍ

ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԱՅԱՆՅ

ՅԵՐՈՒՍԱԼԷՍ

1896

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.
ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱԻ
ՊԱՏՐԻԱՐԲԻ Ս. ԱԹՈՌՈՅՍ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ
Տ. ՅԱՐՈՒԹԻԻՆ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ
Ի ՊԱՏՐԻԱՐԲՈՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԻ
ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԿԱՆՈՆ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՍԱԿԱԻՈՐ ԵՐԱԽԱՅԻՑ

Յորժամ կասեցին Քրիստոսեայ առնել զհասակաւոր
երախայսն, նախ չէ պարտ յԵկեղեցին լողալ. այլ յետ-
նաւորեացի երէք շաբաթոք յառաջ. կամ աւելի նախ
քան զՊրփո-լիւնն, որով զհասակաւոր և զվարդապե-
տ-լիւնն առլբ Եկեղեցոյ Բաւական լիցի ուսա-
նել 'ի վարդապետէն. այս է՝ յառաջ քան զամենայն
զԱստուածո-լիւնն Սորբ Երրորդո-լիւնն. և զնի
զարարչ-լիւնն և զլիւն-լիւնն արարածոյ. և ա-
պա՝ զճնոնէն Քրիստոսի, և կարգաւ զամենայն փա-
րէնո-լիւնն, զԾաւլին Տեճ խորհորդէն՝ զԹաղա-մն՝
զՅարո-լիւնն, զառ Հայր Համբարձո-մն և զՏիւսան
Գամ Գալոսափն. և զՅարո-լիւնն ամենայն մարմնոյ,
և զնարո-լիւնն նոցա և զհապոցո-մն իւրաքանչիւր
Գործոյ: Այս կարգաւոր-լիւնն 'ի չափ հասակացն
է: Նախ այսպէս երեխայացոցանելով ուսողանել.
և ապա ընկալնալ 'ի Պրփո-լիւնն:

Եթէ որ ոչ ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հոգւոյ, ոչ
կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ:
Յովն. Գ. Ծ.

Կ Ա Ն Ո Ն

ԿԵՆԴԱՆԱՐԱՐ ՍՈՒՐԲ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

Տանին շնորհիւն երախայն ի զոռն եկեղեցւոյն,
և ասէն.

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս Ամէն :

ՀԱՅՐ մեր որ յերկինս ես . սուրբ եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . ե-
ղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի :
Զհաց մեր հանապազորդ տուր մեզ այսօր :
Եւ թող մեզ զպարտիս մեր , որպէս եւ
մեք թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ
մի տանիր զմեզ ի փորձութիւն . այլ փր-
կեա՛ զմեզ ի չարէ : Զի քո է արքայու-
թիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս .
Ամէն :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճմարիտ :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
 և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ,
 և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:
 Քեզ միայն մեղայ, Տէր, և չար առաջի քո
 արարի :

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, եւ
 յաղթող 'ի դատել քեզ :

Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ 'ի մեղս
 ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու, Տէր, զճշմարտութիւն սիրեցեր,
 զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ
 քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեա՛ յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց, լուա
 և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն եւ զուրա-
 խութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տա-
 ռապեալք :

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, զամե-
 նայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն :

Աիրտ սուրբ հաստատեա յիս, Աստուած,
 և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի փորի իմում :

Մի՛ ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, և
 զհոգի քո Սուրբ մի՛ հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան, եւ

հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա զիս
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին:

Փրկեա զիս յարենէ, Աստուած, Աստուած
փրկութեան իմոյ՝ ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում:

Տէր, եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո:

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատու-
ցանէաք, բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար:

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ, ըզ-
սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած
ոչ արհամարհէ:

Բարի արա, Տէր, կամօք քովք Աիովնի, և
շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի:

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան, յորժամ ուխտից պատարա-
գըս հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Աշխ և մշտ և:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ըն:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ:

Տէր, ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, եւ ոչ
զբօսան աչք իմ:

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս , և ոչ ընդ
այնոսիկ որ սքանչելի եղեն քան զիս :
Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ
սարտուցեալ 'ի ստենէ մօր իւրոյ , և դարձ
նորա անդրէն 'ի նոյն :

Այլ թէ հպարտացուցի արդեօք զանձն
իմ , այսպէս եղիցի հատուցումն անձին
իմոյ , յուսացաւ Իսրայէլ 'ի Տէր յայսմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

ՉՓոխ երիցս իրիկս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺԺ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն և փառք :

Առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ . Աս-
տուած իմ , 'ի քեզ յուսացայ՝ մի ամաչեցից ,
և մի ծիծաղեսցին զինեւ թշնամիք իմ :

Ամենեքեան ոյք համբերեն քեզ՝ մի ա-
մաչեսցեն , ոյլ ամաչեսցեն անօրէնք յու-
նայնութեան իւրեանց :

Զճանապարհս քո Տէր , ցոյց ինձ , և զշա-
ւիղս քո ուսո ինձ :

Առաջնորդեա ինձ 'ի ճամարտութեան քում
և ուսո զիս , զի դու ես Աստուած փրկիչ
իմ . և ես քեզ համբերի զօրհանապազ :
Յիշեա Տէր զթութիւնս քո և զողորմու-
թիւնս , որ ենն յաւիտենից :

Զմեղս մանկութեան իմոյ եւ զանգիտութեան իմոյ մի յիշեր, այլ յիշեա զիս Տէր ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրութեան քոյ, զի քաղցր և ուղիղ ես Տէր։ Վասն այսորիկ օրէնսգէտ առնես զմեղաւորս 'ի ճանապարհի, առաջնորդես հեզոց 'ի դատաստանի, եւ ուսուցանես հեզոց զճանապարհս քո։

Ամենայն ճանապարհք Տեառն ողորմութեամբ և ճշմարտութեամբ են այնոցիկ, ոյք խնդրեն զուխտ և զվկայութիւն նորա։ Վասն անուան քոյ Տէր քաւեա զմեղս իմ, զի բազում եղեն. ո՞վ է մարդ որ երկնչի 'ի Տեառնէ. օրէնսգէտ առնէ զնա 'ի ճանապարհի յոր և հաճեցաւ։

Անձն նորա 'ի բարութեան հանգիցէ, և զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր։ Զօրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց, և զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա։ Աչք իմ յամենայն ժամ առ Տէր, և նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ։

Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի միամօր և աղքատ եմ ես։

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն յոյժ, և 'ի վշտաց իմոց հան զիս։

Տես զխոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ,
և թող ինձ զամենայն մեղս իմ:

Տես զթշնամիս իմ՝ զի բազում եղեն, ա-
տելութիւն՝ զոր 'ի նանիր ատեցին զիս:

Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս, եւ մի
յամօթ եղէց՝ զի յուսացայ 'ի քեզ:

Անբիծք և ուղիղք կցորդ եղեն ինձ, եւ
ես քեզ համբերի. փրկեա, Աստուած, զիս-
րայել յամենայն նեղութեանց նորա:

Փառք Հօր և: Եւ եւս խաղա: Օրհնութիւն և:

Դատ արա ինձ Տէր զի ես յանբծութեան
իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ զի մի
եղէց հիւանդ:

Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս, փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իմոց,
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում:

Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց, եւ ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբա-
րիշտս ես ոչ նստայց:

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ
չուրջ եղէց զսեղանով քոյ Տէր:

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քոյ, և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր, սիրեցի զվայելութիւն տան քոյ, և
զտեղի յարկի փառաց քոց:

Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն
իմ, և մի՛ ընդ արս արիւնահեղս զկեանս
իմ:

Որոց ձեռք յւրեանց յանօրէնութեան են,
և աջ նոցա լի է կաշառօք:

Ես յանբծութեան իմում գնացի, փրկեա
ղիս Տէ՛ր և ողորմեա ինձ:

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան, յեկեղեցիս
մեծս օրհնեցից զքեզ:

Փառք Հօր և: Եւ եւս խաղա: Օրհնութիւն և:

Տէր, լոյս իմ եւ կեանք իմ, ես յումէ՞
երկեայց: Տէր ապաւէն կենաց իմոց, ես
յումէ՞ դողացայց:

Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել զմարմին
իմ, նեղիչք իմ եւ թշնամիք իմ նոքա
տկարացան և անկան:

Թէ պատրաստեսցի 'ի վերայ իմ պատե-
րաղմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ: Թէ յարիցէ
'ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն եւ
այսուիկ 'ի քեզ Տէ՛ր յուսացայ:

Զմի խնդրեցի 'ի Տեառնէ եւ զսոյն աղա-
չեմ, բնակել ինձ 'ի տան Տեառն զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց:

Տեսանել ինձ զվայելութիւն Տեառն , և
հրաման տալ 'ի տաճարի նորա :

Ծածկեաց զիս 'ի խորանի իւրում յաւուր
չարի , ընդ յարկաւ արար զիս 'ի ծածկոյթ
խորանի իւրում :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս , եւ այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ 'ի վերայ թշնա-
մեաց իմոց :

Շուրջ եղէց և մատուցից 'ի խորանի նորա
պատարագ օրհնութեան , օրհնեցից եւ
սաղմոս ասացից Տեառն :

Լուր Տէր ձայնի իմում , զի կարգացի առ
քեզ , ողորմեա ինձ և լուր ինձ , զի քեզ
ասաց սիրտ իմ , եւ խնդրեցին երեսք իմ ,
զերեսս քո Տէր խնդրեցին :

Եթ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն , եւ
մի խոտորիւր բարկութեամբ 'ի ծառայէ
քումմէ :

Օգնական իմ լեր Տէր , և մի անարգեր զիս ,
և մի թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ :

Հայր իմ եւ մայր իմ թողին զիս , եւ Տէր
ընկալաւ զիս :

Օրէնսդէտ արա զիս Տէր 'ի ճանապարհի
քում , առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս քո
ուղիղս :

վասն թշնամեաց իմոց, մի մատներ զիս
ի ձեռս նեղչաց իմոց:

Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք մեղաց, եւ
ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց:
Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեա-
ռին յերկրին կենդանեաց. համբեր Տեառն
և քաջալերեաց, զօրասցի սիրտ քո և համ-
բեր Տեառն:

Փառք Հօր և: ԱյԺՄ և միշտ և:

Ոլորէ շնորհսն իւրիւր և սպիտակ լիւիւ- ՚ի խոր-
հորդ կենարար Արեան և Զրոյն, որ եւ ՚ի պիգա-
լոց իողէն Քրիստոսի, և առէ Շարսիան:

ԲԿ. Երրորդութիւն անբաժանելի եւ
զօրութիւն երկնայիւն լոյս ծագեալ
յամլսարհ. նըմամբհաւ հանցուք զօրհ-
նութիւնս երգող:

Ո՛ր էջըն յերկնայիւ, այսօր եւ հանգեալ
յԱռաքեալսն ճշմարիտ սուրբ Հմգիւն.
նըմամբհաւ հանցուք:

Ո՛ր ՚ի խորհմլորդս փրկականս այսօր
ընդ իջանել յԱռաքեալսն ծանուցալ
Մարգարէիւն. նըմամբհաւ հան:

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր, զի սու-
վաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց, և կեցուա-
ցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ: Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Աղօթք :

Պահպանեա զնարօտս Քրիստոս Աստուած
մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական
Խաչիւդ քով 'ի խաղաղութեան. փրկեա
յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամւոյն :
Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւո-
րել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ զհեռացեալս 'ի
քէն զազգս մարդկան, զանկեալս 'ի դը-
րախտէն փափկութեան՝ ոչ անտես արա-
րեր: Այլ գթացեալ խոնարհեցար 'ի
քումմէ բարձրութենէդ 'ի մեր նուա-
սութիւնս, առնելով զբոլոր մեր բնու-
թիւնս բաց 'ի մեղաց: Չարչարանօք եւ

մահու խաչի զփրկութիւն մեր և զդարձ
գնեալ , վերստին շնորհեցեր մեզ կենդա-
նութիւն : Ընկալ և այժմ մարդասէր Տէր՝
զբարեյօժարութիւն ստեղծուածոյս քո ,
որ դիմեաց մերձենալ 'ի սուրբ եւ 'ի
ճշմարիտ Աստուածութիւնդ քո քրիստո-
նեայ անուն յանձին կրելով : Նորոգեա
զսա յամենայն նեղութենէ մեղաց . եւ
աղատեա 'ի ծառայութենէ սատանայի :
Եւ տուր սմա զօրութիւն և օգնականու-
թիւն արժանաւորիլ և հասանիլ 'ի մաք-
րութիւն սուրբ Աւագանին , և 'ի ժառան-
գութիւն երկնից արքայութեանդ , Տե-
րամբդ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ : Ընդ
որում Հօր՝ միանգամայն և Հոգւոյդ Արքոյ՝
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն երախայիս աղաչեսցուք զմար-
դասէրն Աստուած , զի ողորմեսցի ըստ
մեծի ողորմութեան իւրում . և արժանա-
ւորեսցէ զսա լուսցման վերստին ծնն-
դեան , և զգեստու անապականութեան :

Եւ զուգաթուեացէ զսա ընդ հաւատա-
ցեալս անուան իւրոյ . և կեցուացէ շնոր-
հիւ ողորմութեամբն իւրով : Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցուացէ եւ ողոր-
մեսցի :

Ե- Քահանայն ասէ իրէ՛ք Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Ընկալ մարդասէր Տէր՝ զընծայեալս քեզ
զերախայս զայս , և սրբեա զմիտս և ըզ-
խորհուրդս սորա յամենայն ներգործու-
թեանց հակառակորդին : Եւ արժանի ա-
րա զսա 'ի ձեռն սուրբ Աւաղանին լուա-
նալ զհնութիւն մեղաց իւրոց , և նորո-
գիլ լուսով շնորհաց քոց : Զի և սա մեզք
հանդերձ փառաւորեսցէ զՀայր և զՈրդի
և զՍուրբ Հոգի , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վ ասն քաւութեան մեղաց եւ թողու-
թեան յանցանաց , և իջանելոյ ողորմու-
թեանն Աստուծոյ 'ի վերայ երախայիս՝
զՏէր աղաչեսցուք :

Ե- Քահանայն ասէ երէ՛հ Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեծ՝ եւ փառաւորեալ յամենայն արարածոց, 'ի քո ահաւոր եւ ամենազօր անունդ ապաւինեալ ծառայս քո, խոնարհեցոյց զգլուխ իւր անուան քում որբոյ. որում կրկնի ամենայն ծունր երկնաւորաց եւ երկրաւորաց եւ սանդաւրամետականաց, եւ ամենայն լեզու խոստովան լինի, եթէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս 'ի փառս Աստուծոյ Հօր: Արդ՝ յայդմ ահաւոր անուանէդ մասն հաղորդութեան ընկալցի սա, որ հալածեաց ըզխաբէութիւն սատանայի, եւ զամենայն որոգայթս մոլորութեան նորա խափանեաց: Նայեա, Տէր, ողորմութեամբ քով 'ի սա, մերժեա եւ հեռացո 'ի սմանէ ամենայաղթ կոչմամբ անուան քո 'ի վերայ սորա, զխորհուրդս՝ զքանս եւ զգործս, եւ զամենայն խաբէութիւնս չարին, որով սովոր է խաբել եւ կորուսանել զմարդիկ: Որպէս զի զարհուրեալ 'ի յաղթող անուանէդ քումմէ, տագնապեսցի եւ տանջեսցի աներեւոյթ տանջանօք, եւ երդմամբ հեռացեալ 'ի սմանէ, այլ մի եւս դարձցի:

՚ի սա : Լցո զսա երկնային շնորհօքդ , եւ զուարճացո ամենաբարի կոչմամբ քրիստոնեայ անուանելով . եւ արժանի արա զսա Մկրտութեան վերստին ծննդեան սուրբ Աւազանին : Եւ ընդունելով զՀոգիդ քո Սուրբ , մարմին եւ անդամ եղիցի Եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Եւ անարատ քրիստոնէութեամբ կրօնաւորեալ յայսմ աշխարհիս՝ հանդերձելոց բարեացդ հասցէ ընդ ամենայն սուրբս քո : Փառաւորելով զանփոփոխելի Տէրութիւնդ քո , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Այս Կնիսկայն երեք ծոռեր կրին
և ասէ երիցս .

Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ . յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Այս Կնիսկայն առնո լերեխայն ՚ի գիրին ,
դառնայ յարեմօսս՝ և ասէ ընդ Քահանային
երիցս անգամ :

Հրաժարիմք ՚ի սատանայէ՝ եւ յամենայն
խաբէութենէ նորա . ՚ի պատրանաց նո-
րա . ՚ի խորհրդոց նորա . ՚ի գնացից նո-
րա . ՚ի չար կամաց նորա . ՚ի չար հրեշ-

տակաց նորա . 'ի չար պաշտօնէից նորա . 'ի չար կամարարաց նորա . և յամենայն չար զօրութենէ նորա . հրստարելով հրաժարիմք :

Ապա Դառնայ յարեւել և ասէ .

Դառնամք 'ի լոյս Աստուածգիտութեան :

Հաւատամք յԱմենասուրբ Երրորդութիւնն 'ի Հայր , և յՈրդի , եւ 'ի Սուրբ Հոգի : Զաւետութիւն Գաբրիէլի , զԾնունդն Քրիստոսի , զՄկրտութիւնն , զԶարչարանն , զԽաչելութիւնն , զԹաղութիւնն եւ քօրեայ , զՅարութիւնն , զաստուածապէս Համբարձութիւնն , զնստիլն ընդ աջմէ Հօր , զահաւոր և զփառաւորեալ զմիւսանդամ Գալուստն՝ խոստովանիմք և հաւատամք :

Ալեւուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումք : Ասէ Աստուած :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին 'ի

Գալիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղեւ նոցա Յիսուս . իբրեւ տեսին զնա՝ երկիրպագին նմա, եւ ոմանք յերկուացան : Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա եւ ասէ . Տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս եւ յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , եւ ես առաքեմ ըղձեզ : Գնացէք այսուհետեւ՝ աշակերտեցէք զամենայն հեթանոսս , մկրտեցէք զնոսա յանուն Հոր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ : Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն որ ինչ պատուիրեցի ձեզ : Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ամենակալ, յարարիչն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ աներեւութից . Եւ ՚ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստուծոյ՝ ծնեալն յԱստուծոյ Հորէ միածին, այսինքն յէութենէ Հոր : Աստուած յԱստուծոյ , լոյս ՚ի լուսոյ , Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ եւ ոչ արարած : Նոյն ինքն ՚ի բնութենէ Հոր , որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս եւ ՚ի վերայ երկրի երեւելիք

և աներեւոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան
 և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝
 մարմնացաւ , մարդացաւ , ծնաւ կատարե-
 լապէս ի Մարիամայ Սրբոյ Կուսէն Հոգւովն
 Սրբով : Որով էառ զմարմին զհոգի եւ
 զմիտ , եւ զամենայն որ ինչ է ի մարդ ,
 ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք : Չարչար-
 եալ , խաչեալ , թաղեալ , յերրորդ աւուր
 յարուցեալ , ելեալ ի յերկինս նովին
 մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր : Գալոց է
 նովին մարմնովն և փառօք Հօր ի դատել
 զկենդանիս և զմեռեալս , որոյ թագաւո-
 րութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւատամք
 և ի Սուրբ Հոգին յանեղն եւ ի կատա-
 րեալն , որ խօսեցաւ յօրէնս և ի մարգա-
 րէս և յԱւետարանս : Որ էջն ի Յորդա-
 նան , քարոզեաց զԱռաքեալն , եւ բնա-
 կեցաւ ի Սուրբսն : Հաւատամք և ի մի
 միայն յընդհանրական եւ յառաքելական
 եկեղեցի , ի մի մկրտութիւն , յապաշ-
 խարութիւն , ի քաւութիւն եւ ի թո-
 ղութիւն մեղաց : Ի յարութիւնն մեռե-
 լոց , ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց
 և մարմնոց , յարքայութիւնն երկնից և ի
 կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասենն, էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր Որդի, կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր Սուրբ Հոգի, կամ թէ՛ յոչեից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աստուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին. եւ թէ՛ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք, զայնպիսիսն նշուլէ կաթուղիկէ և առաքելական սուրբ Եկեղեցի:

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ:

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս. երկիրպագանելով Սրբոյ Երրորդութեան և միոյ Աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և խընդրեսցուք ՚ի Տեառնէ Աստուծոյ և ՚ի Փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ՚ի ժամուս պաշտաման և աղօթից. Զի արժանի ընդունելութեան արասցէ. լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց. Ընկալլի զխընդրուածս սրտից մերոց. Թողցէ զյանցանս մեր. ողորմեսցի ՚ի վերայ մեր:

Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն
 ժամ մոցեն առաջի մեծի տէրութեան
 նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով
 հաւատով եւ արդարութեամբ վաստակիլ
 'ի գործս բարեաց : Զի զողորմութեան
 զնորհն իւր՝ արասցէ 'ի վերայ մեր Տէրն
 ամենակալ, կեցուցէ եւ ողորմեսցի :

Կեցս Տէր :

Զժամս եւ զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ
 անցուցանել հաւատով՝ 'ի Տեառնէ խընդ-
 րեսցուք :

Շնորհեա Տէր :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան ան-
 ձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց
 մերոց 'ի Տեառնէ խնդրես :

Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւն
 յօգնութիւն անձանց մերոց 'ի Տեռնէ խնդրես :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ
 հաւատոյս մերոյ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստու-
 ծոյ ամենակալին յանձն արասցուք :

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե-

ծի ողորմութեան քում ասասցուք ամենե-
քեան միաբանութեամբ :

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողոր :

Առթք :

Տէր մեր եւ Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ
մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ պար-
գեւօք բարերարութեան քո : Որ դու քոյին
կամաւդ 'ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր
չարչարանաց Խաչի և մահու՝ յաղագս մե-
ղաց մերոց : Եւ պարգեւեցեր առատապէս
զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ երանելի Առա-
քելոցն : Հաղորդս արա և զմեզ Տէր, աղա-
չեմք զքեզ՝ Աստուածային պարգեւացդ .
Թողութեան մեղաց և ընդունելութեան
Հոգւոյդ Սրբոյ : Որպէս զի՝ արժանաւորք
եղևցուք գոհութեամբ փառաւորել զքեզ
ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս Փրկիչ մեր,
որ 'ի վերդ է քան զամենայն միտս և զքանս,
ամրացո զմեզ և աներկիւղ պահեա յամե-
նայն չարէ : Հաւասարեա՛ զմեզ ընդ Ճշմա-
րիտ երկրպագուս քո, որք հոգւով և Ճշմար-
տութեամբ քեզ երկիրպագանեն : Վասն

զի՛ տմենասուրբ Երրորդութեանդ վայելէն փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

Աւելուիա աւելուիա։

Խոստովան եղերուք Տեառն՝ զի բարի է,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա։

Ասասցէ տունն Իսրայելի՛ զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա։

Ասասցէ տունն Ահարօնի՛ զի յաւիտեան է
ողորմութիւն նորա։

Ասասցեն երկիւղածք Տեառն՝ զի յաւի-
տեան է ողորմութիւն նորա։

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարգա-
ցի, և լուաւ ինձ յանդորր։

Տէր է իմ օգնական եւ ես ոչ երկեայց,
զի՛ արասցէ ինձ մարդ։

Տէր է իմ օգնական, եւ ես տեսից ՚ի
Թշնամիս իմ։

Բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յուսալ ՚ի
մարդիկ, բարի է՝ յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յու-
սալ յիշխանս։

Ամենայն ազինք շրջեցան զինեւ, եւ ա-

նուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա :
 Շրջելով շրջեցան զինեւ , պաշարեցին զիս
 'ի միասին , և անուամբ Տէն վանեցի զնոսա :
 Շուրջ եղեն զինեւ որպէս մեղուք , վառե-
 ցան բորբոքեցան որպէս փուշք 'ի հուր ,
 և անուամբ Տեառն մերժեցի զնոսա :
 Ի մերժելն դրդուեցայ եւ եղէ մերձ 'ի
 գլորիլ , և Տէր ընկալաւ զիս :
 Զօրութիւն իմ եւ օգնութիւն իմ Տէր ,
 և եղեւ ինձ 'ի փրկութիւն :
 Զայն ցնծութեան փրկութեան 'ի յարկս
 արդարոց :

Աջ տեառն արար զօրութիւն , աջ Տեառն
 բարձր արար զիս , եւ աջ Տեառն արար
 զօրութիւն :

Ոչ մեռայց , այլ կեցից եւ պատմեցից
 զգործս Տեառն :

Խրատելով խրատեաց զիս Տէր , և 'ի մահ
 ոչ մատնեաց ,

Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան՝ զի
 մտից ընդ այն , և խոստովան եղէց Տեառն :

Աստ Դաւիթն յեկեղեցին ասելով .

Այս դուռն Տեառն է , և արդարք մը-
 տանեն ընդ սա :

Խոստովանեղէց քեզ, Տէր, զի լուար ինձ,
և եղեր ինձ 'ի փրկութիւն:

Վէմն զոր անարգեցին շինողքն, նա եղեւ
դուխ անկեան:

Ի Տեառնէ եղեւ այս, և է սքանչելի ա-
ռաջի աչաց մերոց:

Այսօր է զոր արար Տէր, եկայք ցնծաս-
ցուք և ուրախ եղիցուք 'ի սմա:

Ո՛ր Տէր, փրկեա, ո՛ր Տէր, առաջնորդեա,
օրհնեալ որ դալոց ես յանուն Տեառն,
և օրհնեցաք զքեզ 'ի տանէ Տեառն:

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ, ա-
րարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝
մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ:

Աստուած իմ ես դու՝ խոստովան եղէց
քեզ. Աստուած իմ ես դու՝ եւ բարձր
արարից՝ զքեզ:

Խոստովան եղէց քեզ, Տէր, զի լուար ինձ,
և եղեր ինձ 'ի փրկութիւն:

Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա:

Շարական:

ԴԿ. Ձողորմութեան քո զգուռն բանց
մեզ Տէր, և արժանի արա՛ զմեզ լուսե-

ղէն յարկանց քոց ընդ սո՛ւրբս քո՛ւ
 Ի պատրաստեալ քո յօթեվա՛նըս սըր-
 բոց քոց ընկալ եւ ըզմեզ Փըրկիչ յոր-
 դեգրութիւն 'ի դըպրութեա՛ն կենաց :
 Ի նստիլ քո յատենի՛ դատա՛ւոր ահեղ
 խնայեալ յարարա՛ծըս քո , բարեխօսու-
 թեամբ եւ աղօթիլէք սուրբ ճըգնա՛ւո-
 րացն :

Աղաղակեցէք առ Տէր , ամենայն երկիր ,
 ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :
 Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ , ծանե-
 րուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :
 Նա արար զմեզ եւ ոչ մեք էաք , մեք
 ժողովուրդք և խաշն արօտի նորա :
 Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանու-
 թեամբ , եւ օրհնութեամբ 'ի յարկս
 նորա :

Խոստովան եղերուք Տեառն , և օրհնեցէք
 զանուն նորա :
 Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմու-
 թիւն նորա . ազգէ մինչեւ յազգ է ճըշ-
 մարտութիւն նորա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այսմ և միշտ և :

Քարոզ :

Սուրբ եկեղեցեալս աղաչեսցուք զՏէր՝
 զի սուլաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց . եւ
 կեցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ :
 Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՝ կեցո եւ
 ողորմեա :

Աղօթք :

Ի մէջ տաճարիս , եւ առաջի Աստուածըն-
 կալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս ,
 եւ սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ
 երկիրպագանեմք . զսուրբ եւ զհրաշալի
 եւ զյաղթող զՅարութիւնդ քո փառաւո-
 րեմք . եւ քեզ մատուցանեմք զօրհնու-
 թիւն եւ զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Սրբոյ
 Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
 յաւիտենից , ամէն :

Երբեք Դէպ յԱռաջին ասելով Շարիան .

ԳԶ . Ա՛րեգա՛կն արդարութեան՝ Քրիս-
 տոս ծագեալ յաշխարհ հա՛լածեաց ըզ-
 խա՛ւարն ա՛նգլոտութեան , եւ յետ մա-
 հո՛ւ եւ յարութեան համբարձա՛ւ առ Հայր
 յորմէ՛ ծանգեաց . որ երկըրպագի՛ յերկ-
 նա՛ւորաց եւ յերկրա՛ւորաց ընդ Հօր եւ

Սո՛ւրբ Հոգւոյն . վասն որոյ եւ մե՛ք
երկիրսպագանեմք Հօր հոգւո՞վ ե՛ւ ճշ-
մարտութեամբ :

Ո՛ր փոխանա՛կ ծոցածի՛ն բանին ո՞ր
ե՛ւ յերկինս , անսքեցաւ աւետի՛քն Հօր
ի բարձա՛նց Հոգի՛ն ճշմարտութեան ,
մըխիթարե՛լ զորս յԱշամայ տըրտմեցե-
լոց , և հրա՛ղինե՛լ զընտրեալ դասս Առա-
քե՛լոցն . վասն որոյ և մե՛ք եր :

Ա՛յսօր տըրտմակա՛ն և գիշերային լու-
ծա՛ն երկունք ծնը՛նդեան Նախամօրն .
քա՛նզի զծընեալսըն մարմնով ի մա՛հ եւ
յապա՛կանութիւն . վերըստի՛ն ծնանի՛
Հոգին յորդի՛ս լուսոյ Հօրն երկնա՛մրի .
վասն որոյ և մե՛ք եր :

Առնո՛ւ Քահանայն զիւրն օծուի՛տան ի յեռն իւր ,
և Սարկաւագն ասէ .

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն իջանելոյ շնորհաց Հոգւոյն Սրբոյ
ընդ իւղս այսորիկ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ Քահանայն ասէ երեք Տէր ողորմա :

Առթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ, որ

ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ի քահանայութիւն և ի թագաւորութիւն, յազատուրբ, ժողովուրդ սեպհական, ըստ որում նմանութեան յառաջագոյն օծեր ըզքահանայս, զՄարգարէս և զԹագաւորս՝ ամենասուրբ այսպիսի իւղով: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար, առաքեալ զնորհա ամենասուրբ Հոգւոյդ ընդ իւղոյս. զի որ օծցի, եղիցի նմա ի սրբութիւն հոգւոր իմաստութեան, ի նահատակութիւն և ի յաղթութիւն հակառակամարտին: Ի զօրութիւն պատուիրանապահութեան առաքինի գործոց, և յամենակատար հրահանգս և ի կրթութիւնս Աստուածաշատութեան: Որպէս զի լուսաւորեալ մտօք կեցցէ յայսմ յաշխարհիս ի փրկութիւն անձին իւրոյ, ի պատիւ և ի փառս ամենասուրբ Երրորդութեանդ: Եւ արժանի լիցի հասանիլ վիճակի ժառանգութեան սրբոցն ի լոյս: Փառաւորելով զՀայր եւ զՈրդի և զՍուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Արիւնէ շնորհ յԱստուծոյ խաղանքն և ասէ.

Ձայն Տեառն ի վերայ ջուրց, և Աստուած

փառաց որոտաց, եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
 Զուրց բազմաց:

Մատուցէք Տեառն, որդիք Աստուծոյ, մա-
 տուցէք Տեառն զորդիս խոյոց:

Մատուցէք Տեառն զփառս և զպատիւ,
 մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա.
 եւ երկիրպագէք Տեառն 'ի սրահ սրբու-
 թեան նորա:

Ջայն Տեառն 'ի վերայ Զուրց, և Աստուած
 փառաց որոտաց, եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
 Զուրց բազմաց:

Ջայն Տեառն զօրութեանց, և ձայն Տեառն
 մեծվայելութեանց:

Ջայն Տեառն փշրէ զմայրս, և մանրէ Տէր
 զմայրսն Լիբանանու:

Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղատունկն
 Լիբանանու, որ սիրելին է որպէս զորդիս
 միեղջերուի:

Ջայն Տեառն հատանէ զբոց հրոյ. ձայն
 Տեառն շարժէ զանապատն, և խռովեցու-
 ցանէ Տէր զանապատն Կադէս:

Ջայն Տեառն հաստատէ զեղջերուս, եւ
 յայտնի առնէ զանտառս:

Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն
 զփառս նորա:

Տէր զՋրհեղեղս նստուցանէ և ցածուցանէ , Թապաւորեսցէ Տէր յաւիտեան :

Տէր զօրուծի ժողովրդեան իւրոյ տացէ , և օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի խաղաղութի :

Ընթերցուածս յԵղեկիէէ մարգարէ :

Այսպէս ասէ Տէր . և ցանեցից ՚ի վերայ ձեր ջուր սուրբ , եւ սրբեսցիք յամենայն պղծութեանց ձերոց , եւ յամենայն կռոց ձերոց սրբեցից զձեզ : Եւ տաց ձեզ սիրտ նոր , և հոգի նոր նորոգեցից ՚ի ձեզ . եւ հանից զսիրտն քարեղէն ՚ի մարմնոց ձերոց , և տաց ձեզ սիրտ մարմնեղէն , եւ զհոգի իմ տաց ձեզ : Եւ արարից՝ զի յարդարութիւնս իմ գնասցիք , և զիրաւունս իմ պահիցէք եւ առնիցէք զնոսա . եւ բնակիցէք յերկրին՝ զոր ետու հարցն ձերոց , և եղիցի ինձ ՚ի ժողովուրդ , եւ ես եղէց ձեզ յԱստուած ասէ Տէր :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Գաղատացւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ՚ի Քրիստոս Յիսուս , զի ՚ի հաւատոցն արդարացուք : Այլ իբրեւ եկին հաւատքն , ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք . քանզի ամե-

նեքին որդիք Աստուծոյ էք՝ հաւատովք ՚ի
 Յիսուս Քրիստոս։ Որք միանգամ ՚ի Քրիս-
 տոս մկրտեցարուք՝ զՔրիստոս զգեցեալ
 էք։ չեք խտիր, ոչ հրէի և ոչ հեթանոսի,
 ոչ ծառայի և ոչ ազատի, ոչ արուի և ոչ
 իգի։ զի ամենեքեան դուք մի էք ՚ի Քրիս-
 տոս Յիսուս։ Ապա եթէ դուք Քրիստոսի
 էք, ուրեմն Արրահամու զաւակ էք՝ ըստ
 աւետեացն ժառանգք։

Ալէլուիա ալէլուիա։

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ոչ պա-
 կասեսցի։

Ալէլուիա Օրթի։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։ Երկիւղածութեամբ լուարուք։
 Արդ, Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու։
 Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։
 Պաշտումէ։ Ասէ Աստուած։

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս։

Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեցւոց անտի Նիկո-
 դիմոս անուն նորա, իշխան հրէից։ Սա եկն
 առ Յիսուս ՚ի գիշերի և ասէ ցնա. Ռաբբի,
 գիտեմք թէ յԱստուծոյ եկեալ ես վար-
 դապետ։ զի ոչ որք կարէ զայդ նշանդ առ-
 նել՝ զոր դուդ առնես, եթէ ոչ Աստուած

իցէ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս և
ասէ ցնա . ամէն ամէն ասեմքեզ , եթէ
ոչ ոք ծնցի վերստին , ոչ կարէ տեսանել
զարքայութիւն Աստուծոյ : Ասէ ցնա Նիկո-
դիմոս , զիմիդ կարէ մարդ ծնանել՝ որ ծերն
իցէ . միթէ մահրթ իցէ անդրէն յորովայն
մօր իւրոյ կրկին մտանել և ծնանել : Պա-
տասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ամէն ա-
մէն ասեմքեզ , եթէ ոչ ոք ծնցի 'ի ջրոյ
և 'ի հոգւոյ , ոչ կարէ մտանել յարքայու-
թիւն Աստուծոյ . զի ծնեալն 'ի մարմնոյ՝
մարմին է , եւ ծնեալն 'ի հոգւոյ՝ հոգի է :
Դու մի զարմանար , թէ ասացիքեզ , պարտ
է ձեզ ծնանել վերստին . զի հողմ՝ ուր կա-
մի շնչէ , և զձայն նորա լսես , այլ ոչ գիտես
ուստի՞ գայ կամ յո՞ կրթայ . սոյնպէս և ա-
մենայն ծնեալն 'ի Հոգւոյն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկու-
թեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք :

Լուր Տէր և ողորմեա :

Վասն սրբելոյ զԶուրս զայս ներգործու-
թեամբ Հոգւոյն Սրբոյ , զՏէր աղա :

Վասն որդիս լուսոյ առնելոյ զոր 'ի սմա
մկրտին, զՏէր աղա:

Վասն աստուածային զօրութի զգեցուցա-
նելոյ սորա՝ ընդդէմ հակառակամարտին
օծմամբ իւղոյս այսմիկ, զՏէր աղա:

Վասն անօթ սրբութեան լինելոյ սորա առ
ընդունելութիւն աստուածատուր խորհրդ-
դոցն, զՏէր աղա:

Վասն գնալոյ սորա յարժանաւոր հրաւէր
վերստին կոչման յոր կոչեցաւն, զՏէր աղա:

Վասն ամուր և հաստատուն շնորհել սորա
զգիտութի առաքելական հաւատոյ, զՏէր ա:

Վասն ժառանգորդս առնելոյ զսա արդա-
րոցն խոստմանց, զՏէր աղա:

Վասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամենայն նե-
ղութենէ, 'ի բարկութենէ, 'ի վշտաց և 'ի
վտանգից, զՏէր աղա:

Ընկալ կեցո և ողորմեա և պահեա զսա
Տէր քոյին շնորհիւ:

Զամենասրբուհի Աստուածածինն զմիշտ
կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն սրբովք
յիշելով զՏէր աղաչեսցուք:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմտրիտ և սուրբ:

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու:

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե:

Ե- Քահանայն ասէ երէք Տէր ողորթա :

Աղօթք :

Դու Տէր, զօրութեամբ քով մեծաւ ա-
րարեր զծով և զցամաք, և զամենայն որ
ի նոսա արարածք իցեն. որոշեցեր և կա-
ցուցեր զջուրն ի վերոյ քան զերկինս՝ ի
բնակութիւն երկնաւոր զուարթնոցն, որ
կան յանդադար փառաբանութեան քում :
Առաքեցեր եւ զսուրբ ՂԱռաքեալսն քո,
տալով նոցա հրաման քարոզել և մկրտել
զամենայն հեթանոսս՝ յանուն Հօր և Որ-
դւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ : Այլ և սահմանեցեր
անսուտ բանիւ քով՝ ոչ ծնանելոցն ի ջրոյ
եւ ի հոգւոյ ոչ մտանել յարքայութիւնն
Աստուծոյ : Յորմէ բանէ զարհուրեալ ծա-
ռայս քո, և փափաքելով մշտնջենաւոր կե-
նացդ, եկն կամաւ ի Մկրտութիւն հոգե-
ւոր ջրոյս այսորիկ : Արդ՝ աղաչեմք զքեզ
Տէր, առաքեա զՀոգիդ քո Սուրբ ի ջուրս
յայս, և սրբեա զսա, որպէս սրբեցեր ըզ-
Յորդանան իջանելով քո ի նմա՝ ամենա-
սուրբդ ի մեղաց Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս, յօրինակ այսմ Աւազանի Մկրտու-
թեան՝ վերստին ծննդեան ամենայն մարդ-

կան : Եւ շնորհեա՛ սմա զջուրս զայս յորում մկրտի այժմ, 'ի թողութիւն մեղաց՝ և յընդունելութիւն Հոգւոյդ Սրբոյ, յորդէգրութիւն Հօրդ երկնաւորի՝ և 'ի ժառանգութիւն արքայութեանդ երկնից : Որպէս զի սրբեալ 'ի մեղաց, 'ի հաճոյս կամաց քոց կեցցէ յայսմ աշխարհիս . և 'ի հանդերձելումն զանսպառ բարիսն ընկալցի ընդ ամենայն սուրբս քո . եւ ուրախութեամբ գոհասցի և միշտ փառաւորեսցէ զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Եւ ապա Կիսակայրն ասէ 'ի Տրիպոյոցանէլ զերէխայն, և բերէ Տրի աւելիւ Բահանային . և առեալ Բահանայն զտոբ Միւռնն 'ի յեռն և խաչանէ 'ի Վերայ ջրոյն ասելով .

Ամեն ալելուիա ալելուիա ալելուիա :

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս՝ նշանաւ սուրբ Խաչիս եւ սուրբ Աւետարանաւս, և սուրբ Միւռնոնաւս և աւուրս շնորհիւ . անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Երեւ իբնէ, և ապա ասէ .

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և

Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Հէշ- շո-բէ Մի-ռնի յԱ-աղանի խաչանման
աւելով՝ Շարական :

ԴԶ. Առաքելոյ անշաւնոյ իջանելով մե-
ծաճայն հընչմամբ ի բարձա՛ծնց , ի նմա-
նութիւն լուսոյ փայլման հրազինեաց ան-
կիզելի՛ զաշակե՛լ րոտն , մի՛նչդեռ նըս-
տէ՛րն ի սուրբ վե՛րնատանն :

Աննիւթական անշաւնի , անքննելի ո՛ր
քրննէ ըզլսո՛րս Ոստո՛ւծո՛ց . զոր առեալ
ի Հօրէ պատմէ՛ զահաւո՛ր և ըզմիւսան-
գամ գա՛լո՛ւ ԲԼստն . զո՛ր քարո՛ղեցի՛ն
համագոյական :

Օ՛րհնութիւն ի՛ բարձունս , ե՛լողին ի Հօրէ
Հոգւոյն Սրբո՛ց . որո՛վ Առաքեա՛նքն ար-
բեցա՛ն անմահական բաժա՛կա՛ ԲԼն , ե՛ւ
հրաւի՛րեցի՛ն զերկիրս ի՛ յերկի՛նս :

Ե- Կնաւայրն Կանգնի Տէր՝ յԱ-աղանի .

և Բահանայն աւել Վաղո՛լս :

Որ կոչեցեր զծառայս քո Տէր ի սրբու-
թիւն և ի լուսաւորութիւն Մկրտութեան ,

աղաչեմք զքեզ Տէր . արա զսա արժանի մեծի շնորհաց քոց : Մերկեա՛ ՚ի սմանէ զհնութիւն մեղաց , և նորոգեա ՚ի կեանս նորս . և լցո՛ զօրութեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ ՚ի նորոգութիւն փառաց Քրիստոսի քոյ : Եւ քեզ հզօրիդ՝ և միածնի Որդւոյ քո՝ եւ ազատիչ սուրբ Հոգւոյդ վայելէ՝ իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հարցանէ Քահանայն . Երեխայս զքնչ խնդրէ : Կնքահայրն ասէ . Հաւատք , Յոյս , Սէր , եւ Մկրտութիւն . Մկրտիլ եւ արդարանալ , սրբիլ ՚ի մեղաց , ազատիլ ՚ի դիւաց , և ծառայել Աստուծոյ : Երեւ իբիւ :

Ե- ասէ Քահանայն . Ըստ հաւատոց քոց եղեցի քեզ :

Ապա իջոյսնէ ղերախայն ՚ի ջուրն .
և դնէ ղանոնն ասելով .

Այս անոն ծառայս Աստուծոյ , եկեալ յերախայութենէ ՚ի Մկրտութիւն , Մկրտի յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ : Գնեալ արեամբն Քրիստոսի ՚ի ծառայութենէ մեղաց , ընդունի զսրգէգրութիւն Հօրն երկնաւորի , լինիլ ժառանգակից Քրիստոսի , և տաճար Հոգւոյն Սրբոյ :

Ձայն յանգամսս ելլով՝ երեց լալէ շէրէեայն 'ի
 Զորն, յօրինակ երեքօրեայ լաղման Գրիգորիս
 Իսկ արդ՝ յասելն, Յանուան Հօր, ընկղմէ յան-
 գամս. յասելն, և Որդւոյ, ընկղմէ յանգամս եւս.
 Եւ յասելն, Հոգւոյն Սրբոյ, ընկղմէ Դարձեալ:
 Եւ այսպէս իոյնսն անոան ամենասոբբ Երրոր-
 դոսն լեան լինի յանգամս, և ընկղմսն երեք անգամս:
 Եւ հանեալ 'ի Զոյն՝ ասէ.

Որք 'ի Քրիստոս մկրտեցայք, զՔրիստոս
 զգեցեալ էք. ալէլուիա:

Որք 'ի Հայր լուսաւորեցայք, Սուրբ Հոգին
 բերկրեսցի 'ի ձեզ. ալէլուիա:

Բազում նեղութիւնք են արդարոց, յա-
 մենայնէ փրկէ զնոսա Տէր, և պահէ զա-
 մենայն ոսկերս նոցա, եւ մի 'ի նոցանէ
 մի փշեցցի:

Մահ մեղաւորին չար է, բայց որ ատէ
 զարդարն՝ զղջացի:

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց, մի
 զղջացին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են
 'ի նա:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Արժմ և միշտ և:

Ապա ասի Դարական.

ԳԶ. Ո՛ր համագոյնդ եմ Հօ՛ր եւ Որդւոյ,

անճառաբան՝ բըղխումն ի՞ մի՛շտ էէն .
 անճառ բըղխեցե՛ր ջուր կենդանի՛ յերու-
 սաղէմ . Հոգի՛ Աստուծոյ սղմ՛ հրմեա՛ .

Ո՛ր արարչակից ես Հօ՛ր և Որդւոյ , որով
 կենդանածնեա՛լք ի ջն՛ւրս արարածք .
 անճառ Որդիս Ա՛ստուծոյ ծնանի՛ս ի՞

ջուրց . Հոգի՛ Աս :

Ո՛ր փառակից ես Հօ՛ր և Որդւոյ . և քըն-
 նես ըզխո՛րս Ա՛ստուծոյ . անճառ խո՛-
 րագէ՛տս իմաստից զյիմա՛րս աշխարհի՛ ա-

րարեր . Հոգի՛ Աս :

Պօղոսի առաքելոն ի Հռովմայեցւոյ թղթոն է
 ընթերցուածս :

Եթէ ոչ գիտէք , զի որ միանգամ մկրտե-
 ցաք ի Քրիստոս Յիսուս , ի մահն անդր
 նորա մկրտեցաք . Թաղեցաք ընդ նմին
 մկրտութեամբն ի մահն , զի որպէս յարեալ
 Քրիստոս ի մեռելոց փառօքն Հօր , նոյնպէս
 եւ մեք ի նորոգումն կենաց չըջեսցուք :
 Զի եթէ տնկակից եղեաք նմոնութեան
 մահու նորա , այլ եւ յարութեան նորա
 լինիցիմք : Զայս գիտասջիք՝ զի հին մարդն
 մեր խաչակից եղեւ նորա , զի խափանեսցի
 մարմին մեղացն , մի եւս ծառայել մեզ

մեղացն : Զի որ մեռանին՝ արդարացեալ է 'ի մեղաց անտի . իսկ եթէ մեռաք ընդ Քրիստոսի , հաւատամք՝ թէ եւ կեցցուք ընդ նմա : Գիտեմք՝ եթէ Քրիստոս յարուցեալ է 'ի մեռելոց . այսուհետեւ ոչ մեռանի , եւ մահ նմա ոչ եւս տիրէ : Զի որ մեռաւն , մեղացն մեռաւ միանգամ , եւ որ կենդանին է՝ կենդանի է Աստուծոյ : Նոյնպէս եւ դուք համարեալիք զանձինս մեռեալս մեղացն , և կենդանիս Աստուծոյ 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկ/ւղածութեամբ լուարուք :

Արդոյ Աւետարան/ս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Ծառթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնժամ գայ Յիսուս 'ի Գալիլէէ 'ի Յորդանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ 'ի նմանէ . եւ Յովհաննէս արգելու զնա եւ ասէ . ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտիլ , և դու առիս գաս : Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ . ցնա , թոյլ տուր այժմ , զի այսպէս վայելէ

մեզ ընուլ զամենայն արդարութիւն . եւ ապա թոյլ ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս , եւ վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի . և ահա բացան նմա երկինք . և ետես զՀոգին Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և գայր 'ի վերայ նորա . Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր . Դա՛ է Որդի իմ սիրելի , ընդ որ հաճեցայ .

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս .

Ապա առի Շարական :

ԴԿ. Ա՛ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց Հոգի՛դ իջեա՛լ 'ի բարձանց . զանապական պարգե՛ւքս քո՞ւ բաժա՛նեցե՛ր յառաքեալսն :

Ո՞ր 'ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէ՛ր զա՛րարածս . իջեալ 'ի ջո՛ւրս աւաղանի՞ն ծնանի՛ս որդի՛ս Ա՛ստուծոյ .

Ո՞ր վարդարեա՛լ նորագես միշտ ըզնոր քո զե՛կեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պա՛րգեւօ՞ք փայլի՛ն մանկո՛ւնք սորա՛ :

Աւթբ :

Որ լուսաւորեցեր զարարածս քո Քրիստոս

Աստուած, ծագելով զլոյս աստուածգիտութեան յանձինս մեր. եւ այժմ աղատեցեր զծառայս քո լայս, սրբեցեր եւ արդարացուցեր, և ետուր սմա զորդէգրութեան պատիւն. Շնորհեա՛ սմա Տէր՝ եւ զկենացն հաւասարութիւն, եւ պարգեւեա՛ զհանապազորդն անասականութիւն, խառնելով զսա ընդ արդարս քո՝ և ՚ի թիւս Արբոյ քոց. եւ ընդ նոսին փառաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած, որ մեծդ ես և մշտնջենաւոր՝ և ամենայն գաղտնեաց գիտակ. որ սուրբ ես և ՚ի սուրբս հանդուցեալ, Փրկիչ ամենայն մարդկան : Որ շնորհեցեր զգիտութիւն ճշմարտութեան քո՝ ամենայն հաւատացելոց. եւ ետուր իշխանութիւն լինիլ որդիս Աստուծոյ՝ ՚ի ձեռն վերստին ծննդեան ջրոյ և հոգւոյ : Որ և զծառայս քո (լայս անոն) նորոգեցեր քաւութեամբ սուրբ Աւազանի քո : Սուրբ արա զսա, Տէր, ճշմարտութեամբ քով, և լուսով շնորհաց սուրբ Հոգւոյդ. զի եղեցի տաճար եւ

բնակարան Աստուածութեանդ քո . և կարացէ գնալ յամենայն ճանապարհս արդարութեան . և կալ համարձակութեամբ առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո՝ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . Ընդ որում քեզ Հօր ամենակալի , և կենդանարար և ազատիչ Սուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Լնո՝ Քահանայն զսուրբ Իղն 'ի յափն իւր ,
և սսէ Շարական .

ԴՁ . Որ յառաջագոյն յօրէնս յօրինակ միածնի քո Հայր երկնաւոր , Ետուր զօրութիւն 'ի յիւր սրբութեան յօժովմն օծելով՝ . հեղ եւ յիւր յայս զերկնային քո զշնորհս :

Որ խոնարհեցա՞ր 'ի մեզ իւր Թափեալ անուն օծեալդ Աստուծո՞յ , խառնելով զաստուածութիւնդ՝ օծեալ ըզմարդկային առեր բընութիւնն . հեղ և :

Որ 'ի վերնատունըն սուրբ իջանելով յառաքեալսն օժովմն օծելով . եւ օծմամբս այսու վերաստեղծե՛ր նոքօք ըզհողեղէնս որդիս Աստուծո՞յ . հեղ և :

Որ զարդարե՞ս սովաւ 'ի հանդերձքս լո՛ւ-
սափայլս եւ գե՛րապայծա՛ծուս զհարսնա-
ցեա՛լ Եկեղեցի քո՛ սո՛ւրբ . մանկո՛ւնըք
սորա ընդ հրեշտակս օրհնե՛ն սուրբ զեր-
րորդութիւնդ :

Ե- Ինչե՛ սո՛ւրբ Ի-ղի՛ շա՛խափն , ասէ՛լով .

Ք Իւղ անոյշ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ,
հեղեալ 'ի վերայ քո՛ կնիք երկնաւոր պար-
գեւացն անապականութեան :

Ջաշն Ք Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի
լուսաւորեսցէ զաչս քո . զի մի՛ երբէք
ննջեսցես 'ի մահ :

Ջակնջն Ք Օծումն սրբութեան՝ եղիցի քեզ
'ի լսելութիւն աստուածային պատուիրա-
նացն :

Ջհոպոսիւնն Ք Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիս-
տոսի , եղիցի քեզ հոտ անուշութեան կե-
նաց 'ի կեանս .

Ջբերանն Ք Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստո-
սի , եղիցի քեզ պահպանութիւն բերանոյ
և դուռն ամուր չրթանց քոց :

Ջյեւնն Ք Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ,
եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութեան
ամենայն առաքինի գործոց և վարուց :

Զսիրին Թ Կնիքս աստուածային՝ սիրտ սուրբ
հաստատեսցէ 'ի քեզ, եւ հոգի ուղիղ նու-
րոգեսցէ 'ի փորի քում:

Զաւանի Թ Կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստո-
սի, եղիցի քեզ վահան ամրութեան, ու-
րով կարասցես զամենայն նետս մուխս չա-
րին շիջուցանել:

Զոսան Թ Կնիքս աստուածային՝ ուղղեսցէ
զգնացս քո 'ի կեանսն յաւիտենից. զի մի
սասանեսցիս:

Ե- ապա ասէ. Խաղաղութիւն ընդ քեզ
փրկեալդ Աստուծոյ: Խաղաղութիւն ընդ
քեզ օծեալդ Աստուծոյ:

Ե- Կնաւայրն ասէ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Ե- ապա զգեցոցանէ հանդերձ աղիպակ եւ նոր,
եւ խաղէ զնարօսն, եւ փայ զերկուս վառեալ ճոճողէնս
'ի յեռն. եւ Քահանայն ասէ Շարական:

ԲԶ. Աստուած խօսեցաւ 'ի բարձանց,
լուարողք բլնակիւք երկրի, որ եկն եւ
փրկեանց զամենայն արարածս. զի զա-
նոն Տեառն կարդսնցուք, եւ տո՛ւք օրհ-
նութիւն 'ի բարձո՛ւնս:

Նոր Իսրայէլ կոչեցա՛ք 'ի Քրիստոս, եղա՛ք

բաժինն Տեառն և ժառանգակից Քրիստոսի . զի՛ զա :

Ի՛ վիմէն կենդանութեան ճաշակեցաք զի՛ քանցր է Տէ՛ր , եւ յի՛ւղ սրբութեանն օծա՛ք հաւատով . զի՛ զա :

Ի՛ քե՛զ եմք ապա՛ւինեալ . ո՛ր մայրդ ես և անդախին Քրիստոսի . լե՛ր բարեխօս վասն մեր . զի՛ զանո՛ւն Տեառնն կարդանցուք և զքե՛զ մե՛ծարեալ պատուեսցու՛ք :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես բարեխնամող Աստուած , որ զգեցուցեր ծառայի քում հանդերձ փրկկութեան և պատմութեան ուրախութեան . և եդեր սաղաւարտ փրկութեան և պսակ շնորհաց ՚ի գլուխ սորա , և զէն անվթար ընդդէմ հակառակամարտին : Վասն որոյ եւ մեք գոհութեամբ փառաւորեսցու՛ք զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած ամենակալ Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . քեզ խոնարհեցուցանեն հաւատացեալքս զգլուխս

իւրեանց : Զգեան՝ զաներեւոյթ աջ քո եւ
օրհնեան զսոսա . եւ զգործս ձեռաց սոցա
յաջողեան : Եւ որք 'ի կուսութեան են՝
զընթացս նոցա ամրացն ժողկալութեամբ
և ամենայն աստուածապաշտութեամբ եւ
պահեան 'ի խաղաղութեան : Զտղայս զայս
սնո՛ եւ անձ 'ի չափ հասակի կատարման .
և պարսպեան զամենեսեան յիւրաքանչիւր
յարկս իւրեանց՝ հանդերձ ցնծութեամբ
եւ ուրախութեամբ 'ի Քրիստոս Յիսուս
'ի Տէր մեր : Ընդ որում քեզ Հօր եւ Հո-
գւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Հանէ 'ի Բեմ զնորէնծայն՝ և ասէ .

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Դատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ արա
ինձ 'ի դատաստանի իմում :

Ե- զի՛նի իննարկեալ՝ ասէ երէց :

(Այս անուն) ճառայս Քրիստոսի՝ եկեալ յե-
րախացութենէ 'ի մկրտութիւն , 'ի մկր-

տուութենէ յերկրպագութիւն : Երկրպագէ սուրբ Սեղանոյս . երկրպագէ սուրբ Խորանիս . երկրպագէ սուրբ Աւազանիս . որ մերկացաւ զանօրէնութիւն , և զգեցաւ զլոյս աստուածգիտութեան :

Եւ հաղորդէ շնորհն՝այն ՚ի սուրբ մարմնոյ և յարեմէ Տեառն . և ասէ Քահանայն զԱղօթն :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Փառք քեզ Թագաւոր յաւիտենական , որ աճեցուցանեա և լցուցանեա զեկեղեցի լուսով հաւատոյ անհամար փրկելոցս ՚ի ձեռն Ճշմարիտ աստուածածանօթութեան Քրիստոսի քո : Զորս վերստին ծննդեամբ արժանի արարեր որդէգրութեան Հօրդ երկնաւորի , հաղորդելով Մարմնոյ և Արեան միածնի քո :

Եւ արդ Տէր՝ պահեա զսա սրբութեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ , առնել անարատութեամբ զկամս քո , և անմեղութեամբ ժամանել ՚ի կեանսդ յաւիտենից : Եւ զմեզ զամենեւեան զմերձաւորս սորա օրհնեա շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ որում քեզ Հօր , և Հոգւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք՝ իշխա-

նութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեւին :

Խաղաղութիւն եւ հաստիչ խաղաղու-
թեան Յիսուս Գրիստոս , օծեալ և երկրոր-
պագելի և քահանայապետ յաւիտենից :
Ահա ընկալաւ (այս անուան) ծառայս քո զՕ-
ծումն սրբութեան քո , վասն որոյ աղա-
չեմք զքեզ , Տէր , մի ջնջեսցի սա 'ի դժպ-
րութենէ քումմէ կենաց : Եւ մեք ար-
ժանի լիցուք երկնային փառաց քոց , յոր-
ժամ պսակես զսուրբս քո եւ զսիրելիս
անուան քում սրբոյ . և անդադար փա-
ռաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր եւ Սրբոյ
Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Ե- ասյ շնորհնձայն 'ի Գիւրիս Կնքահօրն ,
և Քահանայն խալ 'ի յեռին ունելով ,

Սարիսապն քարոյէ .

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր , զի սո-
վաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց , և կեցուսցէ
չնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Ե- Քահանայն ասէ լիւրջ : .

Որք մկրտեցան և լուսաւորեցան և ետուր
նոցա զղօրութիւն քո, Տէր, տուր և հաս-
տատութիւն, կալ միշտ 'ի սրբութեան
քում, և պայծառանալ 'ի լոյս աստուած-
գիտութեան քո : Պահե՛ա զսա հաստա-
տուն 'ի շնորհս քո զոր ետուր . հեռացո
զսա 'ի մոլորութենէ թշնամւոյն, եւ 'ի
պատրանաց նորա, եւ 'ի գործոց անօրէ-
նութեան . զի լուսով գիտութեան քո
գնացէ 'ի պատուիրանս քո . եւ ուղիղ
վարութ և սպասել 'ի խոստացեալ հանգիստն
քո յաւիտենից : Զհրեշտակ խաղաղու-
թեան քո առաքեա Տէր, որ եկեալ պա-
հացէ զսա : Եւ մեք ամենեքեան արժա-
նի լիցուք սպասել յոգսով՝ յայտնութեան
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ ո-
րում քեզ Հօր՝ և Հոգւոյդ Սրբոյ :

Համբարեն զնոր յիշխան, և ասէն Շարախն .

ԴԿ. Որ անտես և անբը՛ննին քառակեր-
պի՛ցըն վեհագոյն, 'ի փրօկել ըզմեզ ե-
կեալ անմահից թագաւորն, օրհնութիւն
առաքողի՛ն :

Առաքի՜ հրեշտակայետն առ սե՛րովբէ՜ն
հողեղէ՜ն, ասէ Տէրն և արարողն ա՛ռա-
քեալն ՚ի Հօրէ՛ մարմնա՛նայ ՚ի քէ՛ն փըբ-
կողն ։

Մըկըրտի՜ ՚ի Յորդանան վըկայելով Հօր
և Հոգւոյն . Ո՛վսաննա՛մ ՚ի բարձո՛ւնըս եր-
գէին մանկո՛ւնքն , օրհնո՛ւթիւն Որդւոյ՜
Դաւթի՛ ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և ։ Արթւ և միշտ և ։

Եւ յե՛լանել նորա ՚ի ջրոյն ահա՛ բացան
նըմա երկինք . Սուրբ Հոգին ա՛ղաւնակերպ
գայր ՚ի վերայ կենա՛րարի՛ն , օրհնու՛թիւն
առաքողի՛ն ։

Քարոզ ։

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո ։
Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս ։
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

Յեպ Միգրո-Լեան առեալ Կանին ՚ի սո-րբ Եկեղե-
սոյն զմանո-ին ՚ի Կո-ն՝ ասելով Շարիան .

ԴԶ . Լոյս ՚ի լո՛ւսոյ ՚ի Հօրէ՛ առաքե՛ցար և
մարմնացար ՚ի սուրբ Կո՛ւսէն , զի վերըս-
տի՛ն նորոգեսցես զապականեալն Ա՛շխմ ։

Դու Աստուած ՚ի յերկրի՛ երեւեցար և
 ընդ մարդկան շըրջեցար , և փրկեցեր
 ըզտինձերըս յանիծիցն Աշամայ .
 Քեզ ՚ի յերկնից վըկայեալ Հօր քո՛ ձայն .
 ասէ Դա՛ է իմ Ո՛րդի . եւ Սուրբ Հոգի՛ն
 ըղբեղ յայտնեաց աղաւնապերպ երեւ-
 մամբ :

Ե- երեսալ ՚ի գիրի՝ մօրն ասէն Սաղմոս .

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ , յոյս
 իմ ՚ի ստեանց մօր իմոյ :
 Ի քեզ անկայ ես յարգանդէ , յորովայնէ
 մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Պօղոսի առաքելոյն յերբայեցուց թղթոյն է
 ընթերցուածս :

Արդ՝ որովհետեւ մանկունք հաղորդես-
 ցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մեր-
 ձաւորութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի
 մահուան իւրով խափանեսցէ զայն որ զեւ
 խանութիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝
 զսատանայ . և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ
 մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտա-
 րանդեալք ՚ի ծառայութիւն : Քանզի ոչ
 երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ . այլ
 զղաւակէն Աբրահամու բուռն հարկանէ .

ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղբարց նմանել. զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ ֆահանայապետ յաստուածակոյս կողմանէ անտի, առ 'ի քաւելոյ ըզմեղս ժողովրդեանն:

Ալէլուիա ալէլուիա.

Ի բերանոց մանկանց տղայոց եւ ստրնդեայց հաստատեցեր զօրհնութիւն:

Ալէլուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մարկոսի:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պաշտումէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Եկն 'ի Կափառնայում. և իբրեւ եմուտ 'ի տուն, հարցանէր զնոսա, զի՞նչ վիճէիք զճանապարհայն ընդ միմեանս:

Եւ նոքա լուռ լինէին. քանզի ընդ միմեանս վիճէին 'ի ճանապարհին թէ՛ ո՞վ մեծ իցէ:

Եւ իբրեւ նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասանսն, եւ ասէ ցնոսա. եթէ ոք կամի առաջին լինել՝ եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝ և ամենեցուն պաշտօնեայ:

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց 'ի մէջ նո-
ցա . և ընկալեալ զնա 'ի գիրկս իւր , ասէ
ցնոսա . Որ միանգամ յայսպիսի մանկտույ
ընկալցի յանուն իմ , զիս ընդունի . և որ
զիս ընդունի , ոչ զիս ընդունի . այլ զայն
որ առաքեացն զիս :

Շարական .

ԴՁ. Նոր Սիովն ծընեալ մանկո՞ւնք սո՞ւրբ
աւանդանաւն . շնորհազարդեա՞լք Հո-
գւովն Աստուծոյ . օրհնեցէք ըզՀայրն
երկնաւոր յաւուր ծնընդեա՞լն Սըր-
բուհւոյ Կո՛ւսին . յոր օրհնեցա՞լք յա-
նի՞ծից նախնւոյն :

Արեամբ գառինն ննարա՞տի փըրկեալ
Ժողովուրդք . յաւուր ծնընդեա՞լն մօր
անտանե՛լոյն , գովեցէք ըզմիածինն որ
հաճեցա՛ւ առնուլ մարմի՞ն անսե՛րմն
ի՛նմանէ . յոր օրհնե՛ :

Յառատարո՞ւղիս շնորհաց Հոգւոյն լուսա-
զարդեա՞լ անգգք հե՛թանոսաց . յաւուր
ծնընդեա՞լն մօր բանի՛ն ծնո՞ղի . զփառա-
կից Որդւոյ զՀոգին բարեբա՛նեցէ՞լք

Հոգեւոր երգով . որ մաքրա՛նդարդեալի՞ց
զմարմնարան Ո՛րդւոյն :

Ե- Քահանայն սաէ ՂԱՂԵՒ :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
եւ օրհնեալ է անբաւ գուլթ մարդասիր-
ութեան քո , որ արժանի արարեր զծա-
ռայս քո զմատուցեալս առ քեզ լինել
հաղորդ Հոգւոյդ քո Սրբոյ : Եւ այժմ ա-
ղաչեմք զքեզ , ուղղեա զգնացս սորա ,
և ամրացո զսա յերկիւղ քո . զգուշացո
զսա լուսաւոր պատուիրանաց քոց , եւ
զամենայն աւուրս կենաց իւրոց խաղա-
ղութեամբ եւ առանց մեղաց պահեա :
Շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն
մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի . ընդ
որում օրհնեալ ես Հայր ամենակալ՝ ընդ
կենդանարար Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

[illegible]

Տէր՝ որ լուսով գիտութեան քո առաջ-
նորդեցեր ծառայիս քո՝ վերստին ծնանիլ
զսա ջրով և Հոգւով Սրբով. հաստատեա
զսա 'ի հաւատոս և 'ի սէր քո, փրկեա զսա
'ի չարէ՝ և կեցո՛ւ. Շնորհօք և գթութեամբ
միաճնի Որդւոյ քո. ընդ որում օրհնեալ
ես Հայր ամենակալ ընդ կենդանարար և
ազատիչ Սուրբ Հոգւոյդ. այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ե- Քահանայն լրանայ շնոր Պրոփետ Ժանոնին :
 Է սակ շԱՂՅԷ :

Որ զերծուամն 'ի մեղաց մկրտութեամբ
սուրբ Աւաղանին 'ի ձեռն ծառայիս քո
պարգեւեցեր, և այժմ աղաչեմ զքեզ Տէր,
զլոյս երեսաց քոց ծագեա 'ի սիրտս սորա,
սպառազինեա զսա հաւատով ընդդէմ հա-
կառակորդին. 'ի վերայ վիմի պատուիրա-
նաց քոց հաստատեա զսա. և զգեստ ա-
նապականութեան սորա յամենայն մեղաց
աղտեղութենէ արա անբիծ և անարատ,

և զդրոշմ Հոգւոյդ Սրբոյ մինչեւ յաւուր
ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեա . եւ
քաւիչ լեր մեզ ըստ բազում գթութեան
քում : Զի բարերար եւ մարդասէր ես
Աստուած գոլով . եւ մեք փառս մատու
ցանեմք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ զգեցաւ զքեզ՝ զՏէրդ և զԱստուածդ
մեր , եւ խոնարհեցոյց քեզ զգլուխս իւր .
պահեա անյաղթելի ՚ի պատերազմաց հը-
պարտացեալ թշնամոյն , եւ քո անապա-
կան պսակաւդ մինչեւ ցլախճան յաղթող
զամենեսեան ցոյց : Զի քո է ողորմիլ եւ
կեցուցանել զմեզ՝ Քրիստոս Աստուած
մեր . և քեզ փառս վերառաքեմք ընդ Հօր
եւ ամենասուրբ Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ Բարձրացոյցեալ զգլուխ մանկանն , և առեալ
ջուր՝ լռանայ զէրես նորա , ասելով .

Արդարացար , սրբեցար , զօրացիր , յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Իսկ յէս չառասոռն առաւ գնն ՚ի Դոռն
 Եկեղեցոյն . և մայրն չառասոռն ծռնէր իրինէ ,
 և առնոյ լիւրայն ՚ի գիրին : Եւ Քահանայն
 աւել շնորհաւ :

Տէր Աստուած մեր , որ եկիր ՚ի փրկու-
 թիւն ազգի մարդկան , նայեա ՚ի վերայ
 աղախնոյս քո այսորիկ . եւ տուր սմա՝ ա-
 պաւինիլ ՚ի սուրբ կաթուղիկէ եւ առա-
 քելական Եկեղեցի քո . եւ արժանացո
 զսա մտանել ՚ի Տաճար սուրբ քո , և հա-
 ղորդիլ փրկական Մարմնոյ և Արեան քո :
 Ի բաց լուա զաղտ մարմնոյ և զքիծ հոգւոյ
 սորա ՚ի լըումն կատարման քառասնօրեայ
 աւուրցս . եւ սրբեա զսա ՚ի ձեռն պատ-
 ուական ուխտի Քահանայիցս . եւ արժա-
 նացո մտանել ՚ի սրբութիւն փառաց քոց ,
 և վայելել զանսպառ բարիսն որ ՚ի քէն :
 Եւ քեզ վայելէ փառք եւ իշխանութիւն
 յաւիտեանս , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ նորոգութիւնդ ես հնացելոց , եւ
 կեանք՝ մահկանացու ազգի մարդկան . դու
 ես զօրութիւն եւ օգնութիւն ապաւինե-

լոցս 'ի քեզ : Հաստատուն լիցի շնորհք ուղորմութեան քո 'ի վերայ տղայիս , որ եկեալ կայ քառասնօրեայ յերկրպագութի սուրբ Տաճարիդ . զի եղիցի հզօր և աներկիւղ 'ի Թշնամւոյն ներգործութենէ՝ պահպանութեամբ աջոյդ քո սրբոյ . զի դու ես մերձ յամենեւին՝ և բարերար ամենեցուն : Պահեա զսա եւ սրբեա ճշմարտութեամբ քով . և արժանացո ընդունիլ զՄարմին և զԱրիւն քո Սուրբ , եւ զառհաւատչեայ Հոգւոյդ Սրբոյ :

Աղաչեմք զքեզ Տէր , զի եկեսցէ 'ի սահոգի սուրբ , հիգի հեղութեան , հոգի ճշմարտութեան , հոգի որդեգրութեան . լինել անբիծ և անարատ , պսակիլ խաչիւ քով ընդ աջմէ քումմէ յարքայութեանդ երկնից . եւ քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ հասնեն յԵկեղեցին ասելով .

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Դատ արա ինձ , Աստուած , և իրաւ արա
ինձ 'ի դատաստանի իմում :

Յաղգէ որ ոչ է սուրբ , 'ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս :

Դու , Աստուած հզօրիչ իմ ես , ընդէր
մոռացար զիս , ընդէր տրտում գնամ ես
'ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Առաքեա , Տէր , զլոյս քո եւ զճմարտու-
թիւն քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ , և հան-
ցեն զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :
Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
տուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ , կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած ,
խոստովանեա նմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժմ և միշտ և :

Քարոզ :

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զՏէր՝
զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց , և կե-
ցուսցէ շնորհիւ ողորմութեան իւ :

Աղթք :

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի աստուածընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս , և սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք . զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթող զՅարութիւնդ քո փառաւորեմք . և քեզ մատուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն .

Ե- քանի շէտ Ի Խորանն՝ ասելով Շարական :

ԱԶ . Մարմնացեալդ Ի Կուսէն նախա՝ յաւիտեան բանդ , այսօր Ի Տաճարն եկիր կատարել զօրէնս վասն քն փրկման թեան հեթանոսաց :

Ո՛ր յանարուեստ աթոռ նըստիս բարեբանեալդ Ի հրեշտակաց . այսօր Ի Սիմէօնի բառնալով Ի գիրկս . որ ընծա՝ յեսցես ըզմեզ Ի կեանսրդ յաւիտենից :

Որ արձակիչդ ես կապելոց պարգեւատու ամենեցուն . այսօր հայցմամբ Մերունուոյն արձակեալ եւ զիս ըզբազմա-

մեղս ՚ի կապանաց մահով ՚ի կեանսըդ
յանխտենից :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըսա
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Վասն քառասնօրեայ գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ լիան աւուրք սրբութեան նո-
յա ըստ օրինացն Մովսէսի, ածին զնա
յերուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն,
որպէս և գրեալ է յօրէնս Տեառն, թէ
ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝ սուրբ
Տեառն կոչեսցի :

Եւ տալ սլատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօ-
րէնս Տեառն, զոյգս տատրակաց, կամ
երկուս ձագս աղաւնեաց :

Եւ ահա՝ էր այր մի յերուսաղէմ, որոյ
անուն էր Սիմէոն. և էր այրն այն ար-
դար և երկիւղած, և ակն ունէր մխիթա-

րութեանն Իսրայէլի , և հոգի սուրբ՝ էր
 'ի նմա :

Եւ էր նորա հրաման առեալ 'ի Հոգւոյն
 Սրբոյ՝ մի տեսանել զմահ , մինչեւ տեսցէ
 զօծեալն Տեառն . և եկն հոգւովն 'ի Տա-
 ճարն :

Եւ իբրեւ ածին ծնողքն զմանուկն Յի-
 սուս , առնել նոցա ըստ սովորութեան
 օրինացն 'ի վերայ նորա . եւ նա՝ առ ըն-
 կալաւ զնա 'ի գիրկս իւր , եւ օրհնեաց
 զԱստուած , և ասէ . Արդ՝ արձակես զճա-
 ոայս քո , Տէր , ըստ բանի քում 'ի խաղա-
 ղութիւն , զի տեսին աչք իմ զգիրկութիւն
 քո , զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն
 ժողովրդոց :

Լոյս 'ի յայտնութիւն հեթանոսաց , եւ
 փառս ժողովրդեան քում Իսրայէլի :
 Եւ էին հայրն և մայր նորա զարմացեալ
 'ի վերայ բանիցն , որ խօսէին զնմանէ :
 Եւ օրհնեաց զնոսա Աիմէովն , և ասէ ցը-
 Մարիամ մայր նորա . ահա սա կայ՝ 'ի
 գլորումն և 'ի կանգնումն բազմաց 'ի մէջ
 Իսրայէլի , և 'ի նշան հակառակութեան .
 և ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր . զի յայտ-
 նեսցին 'ի բազում սրտից խորհուրդք :

Ե- աւել շուշով- աւաջի Խորանի :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , որ կեցեալ զաւուրս քառասուն՝ ըստ օրինացն Մովսէսի , եկիր 'ի Տաճարն 'ի յընծայումն՝ հանդերձ Մարիամաւ մարբն քով , և 'ի գիրկսն Ամէնի գգուեցար : Աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն , պահեա զտղայս զայս , և աճեցո շնորհօք՝ անտեսանելի զօրութեամբ քով , և արժանի արա զսա մասին ժառանգութեան ընտրելոց քոց , և պահպանիլ ընդ հովանեաւ աջոյ քո : Եւ քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ ոյժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- աւի Շարական :

ԳԶ. Աստուածածին երկնային դուռն աստուածային ձայնիւն աւետարանէր հրեշտակն . ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ :

Ի քերովբէս բազմեալ ընդ Հօր անապահանաբար բնակիլ հաճեցաւ 'ի քում յորովայնի . ուրախ լեր :

Որ բոցեղէն սրովբէիւք շքրջափայկեալ պա-

հիւր , այսօր 'ի՛ մէջ մանրդկան 'ի՛ գիրկըս
հողեղը՛նի յայտնեալ . ուրախ լեր :

Եւ ապա Քահանայն փանի զպղայն 'ի Խորանն՝
Լ առէ .

(Այս անուն) ծառայս Քրիստոսի , եկեալ
յերկրպագութիւն : Երկրպագէ սուրբ Խո-
րանիս , երկրպագէ սուրբ Սեղանոյս . եր-
կրպագէ սուրբ Աւագանիս . որ մերկա-
ցաւ զանօրէնութիւն , եւ զգեցաւ զլոյս
աստուածգիտութեան :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս .
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս .

Կ Ա Ն Ո Ն

ԿՈՒՍԻ ՊՍԱ ԿԻՆ

ՀԱԼԱԻ ՕՐՀՆԵՔ

Նախ քան զամենայն բերեն զհալան առաջի Քահա-
նային . և Սարկաւագին ապէ . Եւ Եւս Եւսաղաղ-
և Քահանայն . Օրհնութիւն և Ժառ-ք Հօր և Որդ .
և Եւսնի արիանէ և ապէ Շարահան :

ԲԿ . Այսօր երկնայինքն ուրախանցան
ընդ երկրաւորացս , նորոգման . քանզի
նորոգողն էից Հոգին էջ ի սուրբ վեր-
նատունն . սրով նորոգեցա՞ն դասք
առաքելոցն .

Այսօր հողանթիւթեայ բնութիւնս ցըն-
ծայ ընդ Հօր հաշտութեան . քանզի որ
Եբարձ զՀոգին ի մարդկանէ մարմին
եղելոց , դարձեալ վերջստի՞ն ըզնոյն
պարգեւէ :

Այսօր մանկո՛ւնք եկեղեցւոյ տօնե՛ն ցըն-
ծութեամբ զգա՛լուստ Սուրբ Հոգւոյն . ո՛-
րով զարդարեցան ՚ի զգեստըս լուսափայլս
և գերա՛սպածառս . երգեն ընդ սրճվճէ՛նս
զերեքսըրբենի՛ն :

Ո՛ր զմիա՛բանեալսն յաշտարակին բաժա՛ն-
մամբ լեզուա՛ցըն քակեաց . այսօ՛ր ըզբա-
ժանեա՛լ լեզո՛ւս ազգաց միաբա՛նեաց դար-
ձեա՛լ ՚ի սո՛ւրբ վերնատունն . ամե՛նայն
հոգիք օրհնեցէ՛ք զՀոգին Աստո՛ւծոյ :

Ո՛ր էջ Հոգին Տեառն ե՛ւ առաջնորդեաց
երկոտա՛սան ցեղիցն Ի՛սրայել ՚ի յա՛նա-
պատին . այսօր երկոտա՛սան առաքելոցն
առա՛ջնորդէ՛ ՚ի յԱւետարանն . ամե՛նայն
հոգիք օրհնե՛ :

Որ ելե՛ց Հոգին Տեառն ըզԲե՛սելիէ՛լ ճար-
տա՛րապետ խորանին . այսօր շինէ զմա՛ր-
դիկ խորա՛ն սուրբ Յի՛րորդութեանն .
ամե՛նայն հոգիք օրհնե՛ :

Մայր լուսոյն Մարի՛ամ անհա՛րսնացեա՛լ,
օրհնեա՛լդ ՚ի կանայս :

Զլոյսն անը՛ստուե՛ր յարգա՛նդի կրեցե՛ր,
օրհնեա՛լդ ՚ի :

Մի՛ գանգա՞րի՛ն վասը՛ն մեր բարեխօսե՛լ,
օրհնեալդ ՚ի :

Ի՞ վերայ վիմի՛ հաւատոյ շննեցեր ըզքո՛
սուրբ զեկեղեցի . ըզսա՛ պահեա՛ ՚ի խա-
ղաղութեան :

Ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն ՚ի բնակարա-
նքս հրեշտական եւ մարդկան քաւարան .
տո՛ւր սըմա զանշարժ քո՛ զխաղաղութիւն :
Ի՞ տաճարի՛ փառանց սըրբութեան քո՛
քեզ երգեն մանկունք . տո՛ւր սոցա զա-
ռա՛տ քո՛ զողորմութիւն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Սիրոյ անմահ փեսային եղեր դո՛ւ մայր
Մարիամ . բարեխօսեա վասը՛ն մեր ՚ի
յայնմ աւուր՝ ահեղի՛ն :

Աղօթք :

Օրհնեա Գրիստոս Աստուած մեր՝ հոգե-
ւոր օրհնութեամբ զհալաւս զայս հարսա-
նեաց . զի որ զգեցցին զսա , մի՛ իշխեսցէ
մերձենալ ՚ի սոսա չար աղանդ դիւաց
կամ կախարդաց : Այլ ամրացեալ զօրու-
թեամբ սուրբ Խաչի քո , փրկեսցին յա-
մենայն որոգայթից սատանայի . Եւ քեզ

վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր՝ զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոյ Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս :

Եւ ապա երբեք ՚ի պառն հարսին , և բերէն զհարսն
առ զիսայն , և առնուա Քահանայն զաջ յիւն Հար-
սին և պայ յաջ յիւն Փեսային և ասէ .

Առեալ զձեռն եւայի՝ տուեալ ՚ի յաջն
Ադամայ , և ասէ Ադամ . այս այժմ ոսկր
յոսկերաց իմոց , եւ մարմին ՚ի մարմնոյ
իմոյ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ
առաւ :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ .
և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի . Արդ՝
գոր Աստուած զուգեաց մարդ մի մեկ-
նեսցէ :

Շարական :

ԳԿ. Նայեա՛ն 'ի մեզ ե՛ւ որորմեա մեզ
Քրիստոս . որ ո՛ւննիս բաղձո՛ւմ գըլժուԹի՛ւնն .
Ո՛ր Հայրդ ե՛ս որբոց ե՛ւ դպրաւոր այ-
րեաց Քրիստոս . որ ո՛ւն :

Որ պըսակի՛չդ ես սըրբոց . լու՛ր եւ մե՛զ
աղօթիւք սոցա՛ Քրիստոս . որ ո՛ւն :

Մայր և կոյս աղախին Քրիստոսի որ բա-
րեխո՛սդ ես միշտ աշխարհի՛ . քե՛զ երա-
նե՛ն ամե՛նայն աղի՛նք :

Մաքո՛ւր աղաւնի՛ և հարսն երկնի՛ց Մա-
րի՛ամ , տաճա՛ր և աթո՛ռ Աստո՛ւծոյ բա-
նի՛ն . քե՛զ երանե՛ն ամե՛ն :

Քե՛ւ հաճե՛ցան իմանալի՛քն ընդ հողե՛-
ղէնքս , ե՛ւ քե՛ւ մերձեցա՛ք 'ի փայտն կե-
նաց . քե՛զ երանե՛ն ամե՛ն :

Յաղթո՛ղ և զնոր օրհնո՛ւթիւն միշտ 'ի
բարձու՛նս երգեսցուք թագա՛ւորին
Քրիստոսի հաւանտացեալ ժողովո՛ւրդք :

Ո՛ր եկն 'ի լուսաւո՛րել զընտրեալ սուրբ
ղեկեղեցի . եւ պը՛սակեաց սուրբ խա-
չիւն , նըմա՛ ըզփառս երգեսցուք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :
Այսօր և մեր տօնեցուք զնաւակատիս
սո՛ւրբ Խաչին . և փրկողին մատովս
ցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեան :

Աղօթք :

Տէր Աստուած յաւիտենական , որ զան-
զոյգս և զբացորոշեալ զուգակցես միա-
ւորութեամբ , եւ կապես անքակտելի :
Որպէս օրհնեցեր զԻսահակ և զՌեբեկ ,
և ժառանգ զնոսա քո աւետեացն երեւե-
ցուցեր : Դու Տէր օրհնեա զծառայս և
զաղախինս քո , առաջնորդելով նոցա ՚ի
գործս բարիս , ողորմած և մարդասէր Տէր
Աստուած մեր : Եւ քեզ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Ե- ապա երբեքն 'ի Դո-ռն Եկեղեց-ոյն . և Հարսն
և Փետայն երեք ծոռնը կրկնեն . և Քառանայն
Խոստովանեցո-յանէ զնոսա , և ապա ոլորէ շնորոքն :
Երբ շփեային շնորոքն ոլորէ՝ ասէ .

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի
Թագաւորն , 'ի փրկութեան քում ցըն-
ծասցէ յոյժ :

Ե- երբ շնորոքն շնորոքն ոլորէ՝ ասէ .

Տարցին Թագաւորի կուսանք զհետ նո-
րա . և զընկերս նորա տարցին նմա :

Ե- ապա քայ լինն 'ի յետն՝ և ասէ .

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ 'ի յաջն
Ադամայ , և ասէ Ադամ . այս այժմ ոսկր
յոսկերաց իմոց , եւ մարմին 'ի մարմնոց
իմոց . սա կոչեացի կին , զի յառնէ իւրմէ
առաւ :

Ե- ապա ասէ շերտի :

Տեսէք որդեակք , աստուածային հրա-
մանաւն՝ եւ կանոնիւք սուրբ Հայրապե-
տացն եկեալ էք 'ի սուրբ Եկեղեցիս պը-
սակիլ օրինօք 'ի սուրբ ամուսնութիւն .
Աստուած զձեզ միաբան սիրով պահեա-

ցէ, 'ի խոր ծերութիւն հասուցէ, եւ անթառամ պսակին արժանացուցէ : Ապա տեսէք, որ յաշխարհիս վերայ պէս պէս փորձութիւնք կան. թէ հիւանդութիւն, եթէ աղքատութիւն, և թէ այլ ինչ նեղութիւն. Աստուած զձեզ յամենայն փորձութենէ հեռի պահեսցէ : Բայց Աստուծոյ հրամանն այս է, որ դուք երկոքեանդ մինչեւ 'ի մահ միմեանց օգնութիւն պարտիք ընեւ :

Ե- Դա՛հ Կարդանէ Փեպային երիցս անգամ :

Ո՛րդեակ իմ, մինչեւ 'ի մահ տէ՛ր ես :

Ե- Փեպայն ասէ .

Այ՛ո՛ Հայր սուրբ, տէր եմ հրամանաւն Աստուծոյ :

Ե- Կա՛հ Կարդանէ Հարսին երիցս անգամ :

Ո՛րդեակ իմ և դու մինչեւ 'ի մահ հնազանդ ես :

Ե- Հարսն ասէ .

Այ՛ո՛ Հայր սուրբ, հնազանդ եմ հրամանաւն Աստուծոյ :

Ե- ասէ Քահանայն .

Այս բանիս վկայ՝ Աստուած է , որ անե-
րեւութասցէս 'ի վերայ սուրբ Սեղանոյս
բաղմեալ է : Այլ և մեր պահապան հրեշ-
տակքն , այս սուրբ Եկեղեցիս , սուրբ Խաչս
և սուրբ Աւետարանս . դասք Քահանայից ,
և երամք ժողովրդոց . սոքա ամենեքեան
վկայ լինին մի :

Ե- նոքա ասին .

Այո՛ Հայր սուրբ , վկայ թող լինին :

Ե- ասէ Քահանայն .

Աստուած 'ի մէջ սոցա , և սոքա մի սա-
սանեսցին . օգնեսցէ սոցա Աստուած 'ի
վաղորդենէ մինչեւ 'ի վաղորդայն :

Միանէն յԵկեղեցին , ի ասէն Ժամամոռս :

Զխաղաղութիւն շնորհեա Եկեղեցւոյ քում
սրբոյ , զխաղաղութիւն եւ զանշարժու-
թիւն 'ի թշնամեաց պատերազմէ . և հաս-
տատեա 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ Եկե-
ղեցի . զքեզ խոստովանիմք Տէր եւ Աստ-
ուած կեցո զմեզ :

Շարաիան :

ԳԶ . Ուրախ լեր սուրբ Եկեղեցի , քանզի

Քրիստոս անբայն երկնից այսօր պըսա-
կեանց ըզքեզ խաչելն իւրով. եւ զար-
դարեանց զամուրըս քո՛ւ սքանչելի փա-
ռօքն իւրովք :

Խընդա յոյժ դուստր Սիոնի . քանզի
երկիրս երկինք եղեն այսօր վերըստին
քո նորոգմամբ և թագաւորն երկնաւո՛ւր
հաճեցաւ բընակել ՚ի քեզ :

Ընդ դասս երկնաւոր զօրացըն վեր ա-
ռեալ տօնեմք քեզ այսօր զանդադար
փառատրութիւնս . ուրախ լեր հանսն
անարատ անքըննին քո խորհրդով :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Ուրախ լեր բերկեա՛ հարսնացեալ սուրբ
Եկեղեցի , պայծառացո զմանկո՛ւնըս քո
յօրհնա՛բանութիւն ծագողին ըզշող լու-
սոյ ՚ի քեզ մայր Եկեղեցի :

Պատխումբ :

Սուրբ Աստուած՝ սուրբ եւ հզօր , սուրբ
և անմահ , որ մարմնացար վասն մեր ողոր-
մեա մեզ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի՝ և հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ .

զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ամենայն սուրբ եւ ուղղափառ եւ պիսկոպոսաց՝ զՏէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս ասան) կենաց՝ և փրկութեան հոգւոյ նորին՝ զՏէր աղա :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկաւազաց՝ դպրաց՝ և ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն բարեպաշտ Թադաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց և զօրաց նոցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ : Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Զի ողորմած և մարդասէր ես Աստուած գոլով և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւի :

ԱԷԼԼԻԿԱ ԱԷԼԼԻԿԱ .

Տէր , 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի
Թագաւորն , 'ի փրկութեան քում ցնծաս-
ցէ յոյժ .

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա ,
եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր 'ի
նմանէ :

Ժաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղց-
րութեան քոյ , եւ եդեր 'ի գլուխ նորա
պսակ 'ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն , եւ ետուր նմա
ընդ երկայն աւուրս , յաւիտեանս յաւի-
տենից :

Մեծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում ,
զփառս մեծվայելչութեան քո դիցես 'ի
վերայ նորա :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յա-
ւիտենից , և ուրախ արասցես զնա յու-
րախութիւն երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր , յողորմու-
թենէ Բարձրելոյն նա մի սասանեսցի :

Գտցի ձեռն քո 'ի վերայ Թշնամեաց քոց ,
և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :

Դիցես զնոսա որպէս Հնոց 'ի Հուր 'ի Ժա-
մանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցե
ղնոսա, և հուր կերիցէ զնոսա:

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ, եւ զաւակ
նոցա յորդուոց ՚ի մարդկանէ:

Խոտորեցան ՚ի քէն չարութեամբ, խոր-
հեցան զխորհուրդ զոր ոչ կարասցեն հաս-
տատել:

Արասցես զնոսա հալածեալս, ՚ի մնացուածս
քո պատրաստեսցես զերեսս նոցա:

Բարձր լեր, Տէր, ՚ի զօրութեան քում.
օրհնեսցուք, և սաղմոս ասասցուք ՚ի զօ-
րութեան քում:

Ընթերցուածս ՚ի Մենդոց:

Եւ ասաց Աստուած. արասցուք մարդ ըստ
պատկերի մերում եւ ըստ նմանութեան,
և իշխեսցէ ձկանց ծովու, և թռչնոց երկ-
նից, եւ ամենայն անասնոց, եւ ամենայն
սողնոց որք սողին ՚ի վերայ երկրի:

Եւ արար Աստուած զմարդն ՚ի պատկեր
իւր, ըստ պատկերի Աստուծոյ արար զնա:

Դարձեալ ՚ի Մենդոց:

Եւ էարկ Տէր Աստուած թմրութիւն
՚ի վերայ Ադամայ, և ննջեաց. և էառ մի
՚ի կողից նորա՝ և ելից ընդ այնր մարմին:

Եւ շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր էառ
 յԱդամայ՝ ՚ի կին, և էած զնա առ Ադամ:
 Եւ ասէ Ադամ. այս այժմ ոսկր յոսկերաց
 իմոց, եւ մարմին ՚ի մարմնոյ իմոյ. սա
 կոչեսցի կին զի յառնէ իւրմէ առաւ:
 Վասն այնորիկ թողլէ այր զհայր իւր՝ և
 զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ.
 և եղլցին երկոքեան ՚ի մարմին մի.

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ:

Եւ ծանիցի ՚ի մէջ ազգաց զաւակ նոցա,
 և ծնունդք նոցա ՚ի մէջ ժողովրդոց. ամե-
 նեքին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝
 և ասիցեն թէ սոքա են զաւակք օրհնեալք
 յԱստուծոյ. եւ ուրախութեամբ ուրախ
 եղլցին ՚ի Տէր:

Յնծասցէ անձն իմ ՚ի Տէր, զի զգեցոյց
 ինձ հանդերձ փրկութեան եւ պատմու-
 ճան ուրախութեան, իբրեւ փեսայի եղ-
 ինձ պսակ, և իբրեւ հարսն զարդու զար-
 դարեաց զիս:

Եւ իբրեւ երկիր որ աճեցուցանէ զծաղիկս
 իւր, և իբրեւ զպարտէզ որ բուսուցանէ
 զսերմանիս իւր. այնպէս ծագեսցէ Տէր
 զարդարութիւն իւր եւ զքնծութիւն ա-
 ռաջի ազգաց:

վասն Սիօնի ոչ լռեցից, և վասն Երուսաղէմի ոչ ներեցից. մինչեւ ծագեսցէ իբրեւ զլոյս արդարութիւն նորա, և փրկութիւն նորա իբրեւ զփայլակն վառեսցի. և տեսցեն հեթանոսք զարդարութիւն քո, եւ թաղաւորք զփառս քո. և կոչեսցի՝ քեզ աւնուն նոր, զոր Տէր անուանեսցէ:

Եւ եղիցիս սլսակ վայելչութեան ՚ի ձեռին Տեառն, և թագ արքայութեան ՚ի ձեռին Աստուծոյ քոյ, և ոչ եւս կոչեսցիս լքեալ, և երկիրն քո ոչ եւս կոչեսցի աւերակ. զի քեզ անուն կոչեսցին կամք իմ, և երկրին քում շինութիւն բնակութեան. զի հաւճեսցի Տէր ընդ քեզ, և երկիրն քո խրոնեսցի ՚ի բնակութիւն:

Զոր օրինակ բնակեսցի երիտասարդ ընդ կուսի՝ այնպէս բնակեսցին որդիք քո ՚ի քեզ. եւ եղիցի՝ զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին իւրում, այնպէս ուրախ լիցի Տէր ՚ի քեզ:

Եւ ՚ի վերայ պարսպացն քոց, Երուսաղէմ, պահապանս կացուցից զօրն ողջոյն և զգիշերն ամենայն, որ մինչեւ ցայգ մի դադարեսցին յիշել զՏէր. զի ոչ գոյ նման քեզ:

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Կանայք իւրեանց արանց հնազանդ լիցին
իբրեւ տեառն . զի այր է գլուխ կնոջ , որ-
պէս և Քրիստոս գլուխ է Եկեղեցւոյ , և
ինքն է Փրկիչ մարմնոյ :

Այլ որպէս Եկեղեցին հնազանդ լինի Քրիս-
տոսի , նոյնպէս և կանայք իւրեանց արանց
յամենայնի :

Առք , սիրեցէք զկանայս ձեր , որպէս եւ
Քրիստոս սիրեաց զԵկեղեցի , եւ զանձն
իւր մատնեաց վասն նորա , զի զնա սրբ-
բեացէ սրբութեամբ Աւազանին բանիւ .
զի կացուսցէ ինքն իւր յանդիման փառա-
ւոր զեկեղեցի , զի մի ունիցի ինչ արատ ,
կամ աղտեղութիւն , կամ այլ ինչ յայն-
պիսեաց . այլ զի իցէ սուրբ և անարատ ,
նոյնպէս պարտին արք սիրել զիւրեանց
կանայս՝ որպէս զիւրեանց մարմինս . որ
սիրէ զկին իւր , զանձն իւր սիրէ :

Զի ոչ ոք երբէք ատեայ զանձն իւր , այլ
սնուցանէ եւ դարմանէ զնա , որպէս եւ
Քրիստոս զԵկեղեցի . զի անդամք եմք մար-
մնոյ նորա , ՚ի մարմնոյ նորա և յօսկերաց
նորա :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր եւ
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ ,
և եղիցին երկոքին 'ի մարմին մի :

Խորհուրդս այս մեծ է , բայց ես ասեմ
'ի Քրիստոս եւ յԵկեղեցի . ԱՅԼ և դուք
նոյնպէս մի ըստ միջէ . զի իւրաքանչիւր
դք զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրեւ զիւր
անձն . և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

ԱԷԼՈՒԽ ԿԷԼՈՒԽ .

Կայցէ դշտոյ ընդ աջմէ քուամէ , 'ի հան-
դերձս ոսկեհսւռս զարդարեալ եւ պա-
ճուճեալ :

ԱԷԼՈՒԽ Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք բա-
ղումք , և բժշկեաց զնոսա անդ :
Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն , փոր-
ձէին զնա՝ եւ ասէին . եթէ արժան իցէ

ուժեք արձակել զկին իւր ըստ ամենայն
մնասու :

Պատասխանի ետ նոցա՝ եւ ասէ . չիցէ՞
ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն
'ի սկզբանէ՝ արու և էգ արար զնոսա՝ եւ
ասէ . վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր և
զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ , և ե-
ղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի :

Ապա ուրեմն ոչ են երկու , այլ մի մար-
մին . արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց մարդ
մի՛ մեկնեաց :

Ասեն ցնա . իսկ Մովսէս ընդէր պատուի-
րեաց մեզ տալ թուղթ մեկնելոյ՝ և ար-
ձակելոյ .

Ասէ ցնոսա Յիսուս , Մովսէս վասն խըս-
տասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ
արձակել զկանայս ձեր , այլ 'ի սկզբանէ
ոչ եղեւ այնպէս :

Բայց ասեմ ձեզ , զի ամենայն որ արձակէ
զկին իւր՝ և ոչ վասն պռնկութեան , եւ
առնիցէ այլ՝ շնայ , և որ զարձակեալն առ-
նիցէ՝ շնայ :

Փառք քեզ Տէր Աստուած յեր :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն ամե-

նակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երեւելեաց եւ աներեւութից: Եւ ՚ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստուծոյ՝ ծընեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յէութենէ Հօր: Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ՚ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ և ոչ արարած: Նոյն ինքն ՚ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և ՚ի վերայ երկրի երեւելիք և աներեւութք: Որ յաղագս մեր մարդկան եւ վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ՚ի Մարիամայ Սրբոյ Կուսէն Հոգւովն Սրբով: Որով էառ զմարմին զհօգի և զմիտ, և զամենայն որ ինչ է ՚ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք: Զարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուցեալ, ելեալ ՚ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր: Գալոյ է նովին մարմնովն և փառօք Հօր ՚ի դասել զկենդանիս և զմեռեալս, որոյ թագաւորութեանն ոչ գոյ վախճան: Հաւատամք և ՚ի Սուրբ Հոգին յանեղն և ՚ի կատարեալն, որ խօսեցաւ յօրէնս և ՚ի մարգարէս եւ յԱւետարանս: Որ էջն ՚ի Յորդանան, քա-

րողեաց զԱռաքեալն , եւ բնակեցաւ 'ի Սուրբսն : Հաւատամք և 'ի մի միայն յընդհանրական և յառաքելան Եկեղեցի , 'ի մի մկրտութիւն , յապաշխարութիւն , 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց : Ի յարութիւնն մեռելոց , 'ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց և մարմնոց , յաբքայութիւնն երկնից եւ 'ի կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասեն , էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր Որդի , կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր Սուրբ Հոգի , կամ թէ՛ յոչէից եղեն , կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աստուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին . և թէ՛ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք , զայնպիսիսն նշտվէ Կաթուղիկէ և առաքելական սուրբ Եկեղեցի :

Ի որոյ Լուսաւորչէն մերմէ առացեալ :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս . երկիրպագանելով Սրբոյ Երրորդութեան եւ միոյ աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմես :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն սահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամեն
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ
և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նընջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Ջանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :
Տէր ողորմա՛ . Տէր ողորմա՛ , Տէր ողորմա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած զօրութեանց եւ արարիչ
ամենայն արարածոց , որ առեր հոգ յերկ-
րէ եւ ստեղծեր զմարդն ըստ պատկերի
քում և ըստ նմանութեան , և եդեր զնա

'ի դրախտին փափկութեան : Արու և էգ
 արարեր զնոսա՝ և օրհնեցեր զնոսա ասե-
 լով, աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք
 զերկիր, և տիրեցէք դմա : Նախատպեցան
 խնամք արարչական սիրոյ քո յարարածս
 քո 'ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո Տեառն մե-
 րոյ Յիսուսի Քրիստոսի. գալ ծնանիլ 'ի
 Սրբոյ Կուսէն, և նորոգել զհնութիւն ա-
 ռաջնաստեղծ մարդոյն : Առնելով սկիզբն
 նշանաց 'ի Կանա Գալիլեացւոց 'ի հարսա-
 նիսն. և աստուածային սքանչելեօքն զուար-
 ճացուցեալ զհարսնարանն զՅուրն 'ի գինի
 փոխելով : Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր՝
 օրհնեա թ զամուսնութիւնս զայս որպէս
 զսուրբ Նախահարցն. անարատ պահելով
 զսոսա հոգեւոր սիրով միաբանութեամբ
 'ի կեանս յայսոսիկ : Օրհնեա թ Տէր և ըզ-
 պողաբերութիւն որդէծնութեան սոցա
 'ի ժառանգութիւն վարուց առաքինու-
 թեան՝ 'ի փառս ամենասուրբ անուան քո :
 Որպէս զի խաղաղական կենօք՝ և բազմա-
 ժամանակեայ ծերութեամբ յերկարեալ
 յայում աշխարհիս, և յանդրաւական ու-
 րախութիւնսն 'ի վերին հարսնարանին ար-
 ժանաւորեսցին հասանիլ ընդ ամենայն

սուրբս , շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ
Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի :
Ընդ որում օրհնեալ ես Հայր ամենա-
կալ՝ հանդերձ կենդանարար եւ ազատիչ
Սուրբ Հոգւովդ այժմ և միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած արարիչ ա-
մենայն արարածոց , որ դու միայնդ ես
բարերար եւ կարող . որ արարեր զամե-
նայն արարածս հրամանաւ քով զերկինս
և զերկիր , և զամենայն ինչ որ 'ի նոսա :
Զերկինս արարեր իմաստութեամբ . զեր-
կիր հիմնեցուցեր կարողութեամբ և զծով
սպտորաստեցեր ողորմութեամբ : Զարե-
գակն ճառագայթեցեր 'ի լուսաւորու-
թիւն տունջեան . զլուսին եւ զաստեղս
սլայծառացուցեր 'ի զարդ գիշերոյ . եւ
զտարերս զուգակարգեցեր առ 'ի կեն-
դանութիւն արարածոց քոց : Խորհեցար
Հայր անսկիզբն՝ ընդ միածնի Որդւոյ քո՝
և ընդ կենդանարար Սուրբ Հոգւոյդ՝ եւ
ասացեր . արասցուք մարդ ըստ պատկե-
րի մերում և ըստ նմանութեան , եւ իշ-

խեսցէ 'ի վերայ երկրի : Առեր հող յերկրէ , եւ ստեղծեր աստուածային աջով . քով մարդ . եւ կերպարանակից քեզ արարեալ՝ կացուցեր զնա տէր եւ իշխան 'ի վերայ ամենայն արարածոց քոյ երկրաւորաց : Եւ ապա հայեցեալ 'ի միայնութիւն նորա՝ ասացեր . ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լինիլ . արասցուք դմա օգնական ըստ դմա : Եւ արկեալ զքուն թըմրութեան 'ի վերայ Ադամայ , առեր զմի 'ի կողից նորա , եւ շինեցեր զնա 'ի կին եւ տուր մարդոյն բանից կցորդ , եւ կենակից 'ի զուգաւորութիւն որդէծնութեան . եւ օրհնեցեր ասելով , աճեցէք եւ բազմացարուք եւ լցէք զերկիր , եւ տիրեցէք դմա : Իսկ նախաստեղծ մարդոյն մարգարէական հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ 'ի տեսանելն . այս այժմ ոսկր յոսկերաց իմոց , եւ մարմին 'ի մարմնոյ իմմէ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ առաւ . վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր եւ զմայր , եւ երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ . եւ եղիցին երկոքեան 'ի մարմին մի : Եւ յաղագս միաւորութեան սոցա ծնան Նահապետք , Քահանայք , Թագաւորք , Մարգարէք . աճե-

ցան եւ բազմացան տոհմիւք իւրեանց՝
յաստուածային օրհնութենէդ , յասելդ
քո արարողիդ կենաց , թէ բազմացուցից
զգաւակս ձեր որպէս զաստեղս երկնից ,
և իբրեւ զաւաղ առ տփն ծովու :

Արդ՝ որպէս օրհնեցեր զամուսնութիւն
նախահարցն և զնախամարցն , զԱրարահա-
մուն և զՍառային , զՍահակայն և զՌեբե-
կայն , զՅակոբայն և զՀռաքելին , զՅովսե-
փայն և զԱսանէթին , զՅովակիմայն և զԱն-
նային , զԶաքարիային եւ զԵղիսաբէթին ,
եւ որպէս օրհնեցեր զպսակս արդարոցն
քոց , նայնպէս օրհնեա թ զպսակս զայս
յամուսնութիւն ծառայից քոյ . զի դու
ժամանեցուցեր զսոսայօրհնութիւն քաղց-
րութեան քո , և եդեր ՚ի գլուխ սոցա պը-
սակ ՚ի քարէ պատուականէ : Եւ որպէս
օրհնեցեր զհարսանիսն ՚ի Նանա Գալիլեաց-
ւոյ . և աստուածային սքսնչելէդք զջուրն
՚ի գինի փոխելով ծանուցեր աշակերտաց
քոյ զաստուածային քո զփառս . և քարո-
ղեցար Աստուած և Փրկիչ ազգի մարդկան :
Ոչ եթէ խոտեցեր զամուսնութիւնն . այլ
քահանայապետաբար օրհնեցեր , և հաս-
տատեցեր անսուտ բանիւդ քո , եթէ զոր

Աստուած զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեացէ :
 Այլ պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս
 որպէս զիւրեանց մարմինս . նոյնպէս եւ
 կանայք հնազանդ լինիցին արանց իւրեանց
 իբրեւ Տեառն : Զոր և սուրբ Առաքեալն
 գոչէ ՚ի մէջ Եկեղեցւոյ , թէ որպէս Եկե-
 ղեցի հնազանդ լինի Քրիստոսի , նոյնպէս
 եւ կանայք իւրեանց արանց յամենայնի ,
 զի այր է Կլուխ կնոջ , որպէս և Քրիստոս
 Կլուխ է Եկեղեցւոյ : Յաղագս որոյ պա-
 տուական է ամուսնութիւն , և սուրբ են
 անկողինք նոցա : Դու Տէր՝ որ սուրբդ ես
 և ՚ի սուրբս հանգուցեալ , սուրբ պահեա
 զանկողինս ամուսնութեան սոցա , և միա-
 ւորեա զսոսա զուգակցութեամբ ընդ լծով
 վիճակի քո : Որպէս զի մի յայսմհետէ կու-
 չեսցին երկու , այլ մի մարմին միաւորեալ
 հոգւով հեղութեան . սիրել զմիմեանս
 պարկեշտ վարուք , ամբիծ հոգւով , առանց
 ամօթոյ , առանց լկտութեան պատրաստ
 լինել ՚ի գործս բարիս : Որպէս զի զեր-
 ծեալք յորոգայթից թշնամոյն՝ առողջ
 հոգւով և մարմնով պահպանեսցին հրեշ-
 տակական պահպանութեամբ , և նշանաւ
 ամենայաղթ խաչի քո :

Այո՛ Տէր Աստուած մեր՝ լեր պաշտպան
 ծառայից քոց, եւ տուն ապաւինի զամե-
 նայն աւուրս կենաց սոցա: Փրկեա զսոսա
 յօտարոտի խորհրդոց, եւ պատսպարեա
 'ի տուէ և 'ի գիշերի ողորմութեամբ քով:
 Տնկեա զսոսա որպէս ձիթենի պտղալից 'ի
 տան Աստուծոյ: Որպէս զի կեցեալք ար-
 դարութեամբ, սրբութեամբ, և աստուած-
 պաշտութեամբ ըստ հաճոյից կամաց քոց
 բարեսիրաց, տեսցեն զորդիս որդւոց իւ-
 րեանց. և եղիցին քեզ ժողովուրդ՝ և փա-
 ռաբանիչ անուանդ քում սրբոյ: Եւ ան-
 դադար օրհնեսցեն զամենասուրբ Երրոր-
 դութիւնդ, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հո-
 գիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
 տենից, բմէն:

Նապո-դանէն զՓէսայն՝ և ասին Շարախան:

ԲԿ. Ո՛վ երանելիդ ամենեցուն տիեզերա-
 կան իշխանութեամբ ընկալար 'ի Քրիս-
 տոսէ ըզթանգ պարծամնաց. ո՛վ Աբգար
 մեծ Թագաւոր վասըն մեր բարեխօսեա
 առ Թագաւորն երկնավոր:

Որ քոյի՛ն սուրբ աղօթիւքդ վանեցեր

ըղթըշնամի՛ն , կոխե՛լով զսատա՛նայ ը՛նդ
 երկնայի՛նսըն դասե՛ցար . ո՛վ Տրդատ :
 Ուստի և մե՛ք հաւատացեալքս տօ՛նեմք
 զքո՛ յիշատակս , օրհնո՛ւթիւն առաքելով
 ըզքեզ պրսակողին . ո՛վ Աբգար :

Մայր լուսոյն Մարիամ անհարսնացեալ ,
 օրհնեալդ ՚ի կանայս :

Զլոյսն անըստուեր յարգանդի կրեցե՛ր ,
 օրհնեալդ ՚ի :

Մի՛ դադարիր վասչն մեր բարեխօսե՛լ ,
 օրհնեալդ ՚ի :

Խաչըն կենարար որ ե՛ղեւ մե՛զ փրո՛ւ
 կնւթիւն . սովա՛ւ ամե՛նեքեան լղքե՛զ
 բա՛րբբանեմք :

Որ ՚ի Հօրէ՛ լուսոյ լոյս ճառագայթեա՛լ
 ՚ի յերկրի , եւ գաւազան զօրութեան
 հաւատացե՛լոց . սովա՛ւ ամե՛ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Որ լուսափայլ ծաղմամբ հրաշափառա
 պէս մե՛զ ցո՛ւցաւ ՚ի յօգնութիւն ընդ
 դէմ թը՛շնամոյն . սովա՛ւ ամե՛ :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք։

Պահպանիչ և յոյս հաւատացեցեց Քրիս։
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն,
 Հայր մեր որ յերկինս։

Երբեք ի պահ ասելով։ Արեգականն։ Իմ։
 Թագաւոր գոլով։

Կ Ա Ն Ո Ն

ՊՍԱԿ ՎԵՐԱՑՈՒՑԱՆ ԵԼՈՑ

Բերէ Բահանայն շէտան և շփեսայն և զնէ
Գլխի Գլխի . և զնէ լիսան ի վերայ Գլխոյ նոցա .
և ասէ Շարական .

ԳԿ . Այսօր մարտիրոսանց դասքըն ցըն
ծացեալ բերկրին ընդ առաջ Տեառն Քրիս-
տոսի՛ն Որդւոյն Աստուծոյ :

Զայն ի՛ յերկնից վըկայեալ ասէ . եկայք
օրհնեալք Հօր իմո՛յ, Ժառանգորդք երկ-
նից խորանանցն :

Լըցէք ըզտեղի անկեւոցն ապրստամբո՛ւ,
ղական Թըշնամւոյն , որ ի՛ յերկնից վայր
անկեալ :

Մայր և կոյս աղախին Քրիստոսի ձր բա-
րեխօսդ ես միշտ աշխարհի՛ . քեզ երա-
նէն ամենայն աղի՛նք :

Մաքո՛ւր աղաւնի՛ եւ հա՛րսն երկնի՛ց Մա-
րի՛ամ, տաճա՛ր և աթո՛ռ Աստո՛ւծոյ բա-
նի՛ն . քե՛զ երանե՛ն ամե՛ն :

Քե՛ւ հաճե՛ցան իմանալի՛քն ընդ հողե՛-
ղէնքս , ե՛ւ քե՛ւ մերձեցա՛ք ՚ի փայտն կե-
նաց . քե՛զ երանե՛ն ամե՛ն :

Յա՛ղթս՛ղ եւ զնոր օրհնո՛ւթիւն միշտ ՚ի
բարձունս ե՛րգեսցուք թագա՛ւորին
Քրիստոսի հաւատացեալ ժողովո՛ւրդք :
Ո՛ր եկն ՚ի լուսաւո՛րել զընտրեալ սուրբ
զեկե՛ղեցի . եւ պը՛սակեաց սուրբ խա՛-
չիւն , նըմա՛ ըզփառս ե՛րգեսցուք :

Ա՛յսօր եւ մեք տօնե՛սցուք զնաւակատիս
սո՛ւրբ Խաչին . և փը՛րկողին մատո՛ւս-
ցուք փառք ե՛ւ պատիւ յամիտեա՛ն :

Փա՛ռք Հօր և Ո՛րդւոյ և :

Անթառամ պըսակըն ձե՛զ աւանդեալ մը-
նայ քան զականըս պատուականըս գերա՛-
գոյն հրաշիւք . ո՛րք վա՛նեալ ըզթը՛նամի՛ն
խո՛րտակեցի՛ք :

Աւելուիա աւելուիա .

Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւի-

տենից , գաւազան ուղղութեան՝ գաւա-
զան արքայութեան քո .

Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարի ,
և ասացից զգործս իմ թագաւորի :

Ընթերցուածս Ռիւսայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . եղիցի Խորայել իբ-
րեւ զցօղ , և ծաղկեսցի իբրեւ զշուշան .
եւ արձակեսցէ զարմատ իւր իբրեւ զԼի-
բանոս :

Արձակեսցին ոստք նորա , և եղիցի իբրեւ
զձիթենի պտղալից , և բուրեսցէ հոտ նո-
րա իբրեւ զկնդրկի :

Դարձցին եւ նստցին ընդ յարկաւ նորա .
կեցցեն եւ հաստատեսցին ցորենով . եւ
ծաղկեսցէ իբրեւ զօրթ յիշատակ նորա
եւ իբրեւ զգինի Լիբանանու եղիցի Եփ-
րեմայ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Տիմոթէոսի առաջին թղթոյն է
ընթերցուածս :

Կամիմ լինել զկանայս 'ի զարդ խոնար-
հութեան , ակնածութեամբ և զգաստու-
թեամբ զարդարել զանձինս . մի 'ի հիւսս
ոսկեմանս ընդեւլուզեալս մարգարտով ,
կամ 'ի հանդերձս պաճուճեալս . այլ որ-

պէս վայելէ կանանց՝ զաստուածպաշ-
տութիւն յանձնառելոց գործովք բարու-
թեան : Կին մարդ ցածութեամբ ուսցի ,
ամենայն հնազանդութեամբ : Այլ ու-
սուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ , եւ
ոչ ճոխաբան լինել քան զայր մարդ . այլ
ի լութեան կալ : Զի Ադամ նախ ստեղ-
ծաւ եւ ապա Եւայ : Եւ Ադամ ոչ պատ-
րեցաւ , այլ կինն պատրեցաւ եւ յան-
ցեաւ . բայց կեցցեն վասն որդէծնու-
թեանն՝ եթէ կայցեն ի հաւատս և ի սէր
և ի սրբութիւն պարկեշտութեամբ :

Աւելուիա աւելուիա .

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ , ի հան-
դերծս ոսկեհուռս զարդարեալ եւ պա-
ճուճեալ .

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտում : Ասէ Աստուած :

Սկիզբն շշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին 'ի
Կանա Գալիլեացւոց , եւ անդ էր մայրն
Յիսուսի . կոչեցաւ եւ Յիսուս եւ աշա-
կերտքն նորա 'ի հարսանիսն :

Եւ 'ի պակասել գինւոյն՝ ասէ մայրն ցՅի-
սուս . գինի ոչ ունին :

Ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ և քո , կին
դու . չեւ է հասեալ ժամանակ իմ :

Ասէ մայրն ցսպասաւորսն . որ զինչ ասիցէ
ձեզ՝ արասցիք :

Անդ էին Թակոյկք կճեայք վեց՝ ըստ սըր-
բութեան հրէից . տանէին մի մի 'ի նոցա-
նէ մարս երկուս կամ երիս :

Ասէ ցնոսա Յիսուս . լցէք զԹակոյկսդ ջը-
րով . և լցին զնոսա մինչեւ 'ի վեր :

Ասէ ցնոսա , արդ՝ առէք և բերէք տաճա-
րապետիդ . և նոքա բերին :

Եւ իբրեւ ճաշակեաց տաճարապետն ըզ-
ջուրն գինի եղեալ . և ոչ գիտէր թէ ուս-
տի իցէ . բայց սպասաւորքն գիտէին որք
արկին զջուրն :

Խօսի ընդ փեսային տաճարապետն և ասէ ,
ամենայն մարդ՝ զանոյշ գինին յառաջագոյն
պաշտէ . և յորժամ արբենան՝ յայնժամ

դժոռին . դու պահեցեր զանոյշ գինիդ
մինչեւ ցայժմ :

Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ի նանա
Գալիլեացւոց , և յայտնեաց զփառս իւր .
և հաւատացին ի նա աշակերտքն նորա :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց , ըն-
կալցի զինդրուածս սրտից մերոց , թողցէ
դժանցանս մեր , ողորմեսցի ի վերայ մեր :
Աղօթք մեր և խնդրուածք յամենայն ժամ
մտցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա :
Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով
արդարութեան վաստակիլ ի գործս բա-
րեաց : Զի զողորմութեան զնորհն իւր՝
արասցէ ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ .
կեցուցէ և՛ ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ յամենայն ժամ ընդ
մեզ ես , և ոչ երբէք թողուս ի ձեռանէ
քումմէ զայնոսիկ , որք ճշմարտութեամբ
խոստովանին զանուն քո սուրբ : Զքեզ ա-
ղաչեմք՝ եւ առ քեզ կարդամք՝ եւ ի քէն
խնդրեմք մարդասէր Տէր , քոյին հրամա-

Նաւդ օրհնեցաք զպսակս զայս ամուսնու-
թեան սոցա ՚ի խորանի քում սրբութեան
առաջի սրբոյ Սեղանոյ քո . և արդ՝ Տէր բա-
րերար՝ քոյին հրամանաւդ առնումք զնա-
րօտ սլսակիս ՚ի գլխոց սոցա . և օրհնեմք
զսոսա նշանաւ սուրբ Խաչին օնայեա Տէր
քաղցրութեամբ քով ՚ի սոսա . և առաքեա
զհրեշտակ խաղաղութեան քո , որ եկեալ
պահեսցէ զսոսա սուրբս եւ անարատս ,
միաշունչս և միախորհուրդս :

Շնորհեա սոցա Տէր՝ և զաւակս ըստ կամաց
քոց . քաղցրացո զվայելութիւն կենաց սո-
ցա քոյով առատ բարերարութեամբդ . զի
կեցցեն անբիծ և անարատ վարուք յայսմ
աշխարհիս մինչեւ ՚ի խորին ծերութիւն , և
արժանաւորք եղիցին երկնից արքայու-
թեանդ , և անթառամ պսակացն : Եւ քեզ
ամենազօրիդ Աստուծոյ վայելէ փառք իշ-
խանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և :

Ե- ապա Բաթակ Ռ Գիւի առնու- Քահանայն
՚ի յեռն ի-ր՝ և ասէ շԱղթն :

Տէր Աստուած մեր , որ զամենայն ինչ
խմաստութեամբ արարեր , և հաստատե-
ցեր զտիեզերս , եւ զարդարեցեր զհար-

սանիսն 'ի Կանա Գալիլեացւոց : Ինքնին
Տէր՝ օրհնեա զբաժակս զայս ողորմու-
թեամբ քով : Եւ մեք յամենայն ժամ գո-
հասցուք զպարգեւաց քոց : Եւ քեզ հան-
ցուք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և Որդ-
ւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ , ամէն :

Ե- Կայ նոյա զԲաթալին ասելով .

Օրհնութիւն գոհութիւն և փառք Հօր և :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Ազօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացեւոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Պ Ս Ա Կ Ի

Քահանայն բերէ շնորհ յԵկեղեցին՝ և խոստովանե-
ցոյցանէ . և ապա քայ լինի ի յէտն , և հար-
ցանէ որպէս յառաջն գրեցաւ , և ասէ .

Աւելուիա աւելուիա .

Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի
Թագաւորն , ի փրկութեան քում ցըն-
ծասցէ յոյժ .

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա ,
եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր ի
նմանէ .

Գիրք Պօղոսի . Աւետարան Մատթէոսի և այլն ,
երէն 86—91 նոյնք են , որ ի Կոստի Պատմն :

Եւ ապա ասէ ՂԱԴՅԼՆ :

Տէր Աստուած մեր , որ ի հրեշտակաց խա-
սեցեալ՝ և ի Մարգարէիցն քարոզեալ՝ եւ
յԱռաքելոցն աւետարանեալ , որ անարատ

յայտնութեամբ քով կեանս աշխարհի պար-
գեւեցեր : Օրհնեա Տէր և այժմ զամուս-
նութիւն ծառայիս քո և աղախնոյս . որ-
պէս օրհնեցեր զՋուրն 'ի Կանա Գալիլեաց-
ւոց՝ և արարեր գինի . սքանչելագործելով
պատուեցեր զամուսնութիւնն : Օրհնեա
եւ այժմ Տէր զծառայքս քո զզուգաւոր-
եալքս այժմոյս դարձեալ յերկրորդ ամուս-
նութիւնս : Որպէս զի ընդունելով զերկ-
րորդ ամուսնութիւնս զայս յանձինս իւր-
եանց , միաւորեցին հաւատով և յուսով
և սիրով ընդ սրբոյ Եկեղեցւոյ . և յառա-
ջեալք 'ի պատուիրանս քո՝ եղիցին միա-
ւորեալք ընդ միմեանս հոգւով և մարմնով :
Պարգեւեա սոցա որդէծնութիւն ողոր-
մութեամբ քով . Թող Տէր զմեղս և զյան-
ցանս սոցա , զկամայ և զակամայ . ընկալ
զաղօթս եւ զխնդրուածս սոցա . սրբեա
զսոցա զհոգի և զմարմին . և շինեա զսոսա
որպէս առաջին վարուքն կեալ ընդ մի-
մեանս գործովք բարութեան յայսմ աշ-
խարհիս : Օրհնեա Տէր և զծնունդս որո-
վայնի սոցա , զի եղիցին 'ի հաճոյս քեզ ա-
րարչիդ և Աստուծոյդ մերոյ : Զի դու ես
որ օրհնես և սրբես զանձինս մեր ամենե-

ցուն . և քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս , ամէն :

Քարոզ :

Խնդրեցցուք հաւատով միաբանութեամբ ՚ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս իւր արասցէ ՚ի վերայ մեր . Տէրն Ամենակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Կեց . Տէր և ողորմես :

Դնէ զպսակս և ասէ զԱղօլս :

Աստուած մշտնջենաւոր , որ զօրութեամբ քով՝ և միածնի Որդւոյ քո՝ և ամենասուրբ Հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զամենայն արարածս քո , զծով և զցամաք , եւ զամենայն որ ՚ի նոսա : Շինեցեր զդրախտն փափկութեան , եւ տնկեցեր ՚ի նմա զփայտն կենաց . որ և ՚ի վախճան ժամանակի ՚ի ձեռն սրբոյ Որդւոյ քո սիրելւոյ՝ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ նոյն կենաց փայտիւն աղատեցեր զսնկեալն ընդ պատրանօք բանսարկուին : Դու նոյն ինքն Տէր մեր՝ եւ Աստուած ամենեցուն , օրհնեա և սրբեա զերկրորդ Պսակս զայս յամուսնութիւն ծառայիս քո և աղախնոյս , պահելով զսոսա անարատ սիրով և միաշունչ խորհրդով :

Օրհնեա Տէր և զպտղաբերութիւն որդէ-
ծնութեան սոցա . զի աճեսցին խաղաղա-
կան կենօք , և ապրեսցին շնորհօք քովք .
եւ հանդերձեալ բարեացն հանդիպելով՝
փառաւորեսցեն զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ
Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած մեր՝ որ գաղտնեաց մարդ-
կան գիտակ ես , և զծածուկս մեր ճանա-
չես . զի քեզ յայտնի են խորհուրդք առն ,
և ճանապարհ կնոջ . նայեա՛ բարերարու-
թեամբ քով 'ի ծառայս քո , և տուր սոցա
զլուծ սիրոյ քո . զի ընկալցին զերկրորդ
պսակս , եւ հրամանաւ քով բնակեսցին
'ի միասին միով խորհրդով՝ 'ի սուրբ անկո-
ղինս իւրեանց : Հեռասցին 'ի չար գործոց ,
եւ կացցեն ամօթխածութեամբ առ մի-
մեանս . եւ առաքինի գործովք քաղաքա-
վարեալ , արժանաւորք եղիցին հանդեր-
ձեալ բարեացդ . եւ քեզ հանցեն զօրհ-
նութիւն և զփառս Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյդ Սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ խաչիւս տալանցուք զՏէր զի սո :

Առթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՂՈՐԴ ՏԱԼՈՅ

Առնո՛ւ Քահանայն զսո՛րբ Հաղորդո՛ւնի՜նն ,
շխա՛լ և շԱ՛տփարան և շնո՛ւրջառն՝ և երբեք
առ չի՛անդն . և ասէ շԱՂՈՒՆ Յո՛ւնանո՛ւ
Տարգարէի՛ն :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդա
ցի . և լուաւ Աստուած յանդնդոց դժու
խոց աղաղակի իմում :

Լուր Տէր ձայնի իմում, զի ընկեցեր զիս
ի խորս ծովու , եւ շրջանք գետոց պաշա
րեցին զիս :

Ամենայն զբօսանք քո եւ ալիք քո անցին
ի վերայ իմ, և ասացի թէ մերժեցայ ու
րեմն յերեսաց աչաց քոց :

Արդ՝ իցէ՞ թէ յաւելից հայիլ ի տաճար
սուրբ քո . զի հեղան զինեւ ջուրք մինչեւ
յանձն իմ, և անդուռնդ անհնարինք պա
շարեցին զիս :

Եմուտ գլուխ իմ ընդ փապարս լերանց .
 իջի ես 'ի խորս երկրի , և տեսի զնիգս նո-
 րա , զի էին որպէս աղիւք յաւիտենից . և
 ելցեն յապականութենէ կեանք իմ :

Առ քեզ Տէր Աստուած իմ 'ի նուաղիւ-
 անձին իմոյ կարգացի , և զքեզ Տէր յիշե-
 ցի . և մտցեն աղօթք իմ 'ի տաճար սուրբ
 քո :

Զի ոչք պահէին զունայնութիւն եւ զսը-
 տութիւն , յողորմութենէ իւրեանց մեր-
 ժեցան :

Այլ ես 'ի ձայն օրհնութեան խոստովան
 եղէցքեզ , մատուցից պատարագս Տեառն ,
 և կատարեցից զուխտ իմ 'ի փրկութեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Սուրբ Արարչի և Մշակչի և Սիրոյ և :

Շարական .

ԴԿ . Ա՛մենա՛կալ քա՛նեա՛մ ըզմե՛ղս իմ .
 զի անստուած ես ապա՛շխարողաց :

Ե՛ւ զՀոգի՛դ Սուրբ մի՛ հա՛խներ յի՛նէն .
 զի անստուած ես ապա՛շ :

Ե՛ւ փրկեա՛մ զիս յահա՛խքի՛ն հըրո՛յն .
 զի անստուած ես ապա՛շ :

Ե- Խոստովանեցոյցանէ շէն ՂԳՈՂԵՆԻՄԻՔ
 Ե ապա սակ ՂԱՂԵՆ՝

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր Յիսուս
 Քրիստոս արարիչ ամենայն արարածոց ,
 որ արժանի արարեր զամենայն հաւատա-
 ցեալս՝ հաղորդիլ մարմնոյ և արեան քո :
 Արժանաւորեա և այժմ զծառայս քո զայս
 յետին թռչակիս , որ հետեւի 'ի կեանսն
 յաւիտենից : Զի դու իսկ ասացեր ամե-
 նասուրբ բերանովդ , եթէ ոչ կերիջիք
 զմարմին իմ , եւ արբջիք զարիւն իմ , ոչ
 ունիք կեանս յանձինս ձեր :

Արդ՝ 'ի ձեռն սուրբ մարմնոյ և արեան
 քո՝ ազատեա զսա 'ի յանցանաց մեղաց ,
 եւ սրբեա զսա շնորհիւ քո . զի ճաշակե-
 լով 'ի կենարար մարմնոյ և յարենէ քում-
 մէ՝ արժանի լիցի կենացն յաւիտենից :
 Փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և սուրբ Հոգ-
 ւոյդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Աւելուիա աւելուիա .

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
 մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
 քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՂՓԻՆ լմն ասա :

Սուրբ Աստուած , սուրբ և հզօր , սուրբ
և անմահ , որ խաչեցար վասն մեր ողոր-
մեա մեզ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
'ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամոյ և զակամայ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանս գտանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանաւորութեան , զՏէր ա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նըն-
ջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմորիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Եւ եղբւ յամին յորում մեռաւ Ոգիւ առ-
քայ , տեսի զՏէր նստեալ յաթոռ բարձ-

րութեան և վերացելոյ . եւ լի էր տունն
փառօք նորա :

Եւ սերովբէք կային շուրջ զնովաւ . վեց
թեւք միոյ՝ և վեց թեւք միոյ . երկուքն
ծածկէին զերեսս իւրեանց , եւ երկուքն
ծածկէին զոտս իւրեանց , և երկուքն թը-
ռուցեալ :

Աղաղակէին մի առ մի և ասէին . Սուրբ .
Սուրբ . Սուրբ . Տէր զօրութեանց՝ լի է
ամենայն երկիր փառօք նորա :

Եւ վերացաւ դրանդն 'ի ձայնէն զոր աղա-
ղակէին , և տունն լի եղեւ ծխով :

Եւ ասեմ , վայ է ինձ՝ ես սյր տառա-
պեալ զիմորդ կամս հիացեալ . զի մարդ
եմ՝ եւ պիղծ չթուես ունիմ , և 'ի մէջ
պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ
ես . եւ զՏէր զօրութեանց տեսի աչօք
իմովք :

Եւ առաքեցաւ առ իս մի 'ի սրովբէից ան-
տի , և 'ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն ,
զոր առեալ ունելեօք 'ի սեղանոյ անտի ,
երեր մերձեցոյց 'ի բերան իմ , եւ ասէ ,
Ահաւասիկ մերձեցաւ այդ 'ի շրթունս քո ,
և հանցէ զանօրէնութիւնս քո , և զմեղս
քո սրբեսցէ 'ի քէն :

Յովնանն առաքելոյն 'ի կաթուղիկեաց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Աիրելիք՝ Մարմին և Արիւն Որդւոյն Աս-
տուծոյ՝ սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց :
Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ մեք ոչ ու-
նիմք , զանձինս խաբեմք , եւ ճշմարտու-
թիւն 'ի մեզ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս մեր ,
հաւատարիմ է նա եւ արդար՝ առ 'ի թո-
ղուլ զմեղս մեր , և սրբել զմեզ յամենայն
անօրէնութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք , սուտ
առնեմք զնա , և բանն նորա ոչ է 'ի մեզ :
Որդեակք իմ , զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի մե-
ղիցէք . եւ եթէ մեղիցէ ոք , ունիմք բա-
րեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝
զարդարն և զանարատն . և նա է քաւու-
թիւն մեղաց մերոց :

Աւելուիա աւելուիա .

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս , և մի բարկութեամբ քով խրա-
տեր զիս :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջիք
զմարմին Որդւոյ մարդոյ, եւ արբջիք զա-
րիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս :

Որ ուտէ զՄարմին իմ՝ եւ ըմպէ զԱրիւն
իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս . և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում, զի
Մարմին իմ՝ ճշմարիտ կերակուր է, եւ

Արիւն իմ՝ ճշմարիտ ըմպելի է :

Որ ուտէ զՄարմին իմ, եւ ըմպէ զԱրիւն
իմ, նա յիս բնակեսցի, և ես ՚ի նմա :

Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և
ես կենդանի եմ վասն Հօր . եւ որ ուտէն
զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ :

Այս է Հացն՝ որ յերկնից իջեալ . ոչ որ-
պէս կերան Հարքն ձեր զմանանայն՝ եւ
մեռան . որ ուտէ զՀացս զայս՝ կեցցէ
յաւիտեան :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք 'ի մի Աստուած 'ի Հայրն ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երեւելեաց և : Տէ՛ս յերե՛ս 88 :

Իսկ մեր փառաւորեացուք որ յառաջ քան զյաւիտեանս. երկիրպագանելով Սրբոյ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և խնդրեսցուք 'ի տեառնէ Աստուծոյ և 'ի փրկչէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ 'ի ժամուս պաշտաման և աղօթից : Զի արժանի ընդունելութեան արասցէ. լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց : Ընկալցի զխնդրուածսս սրտից մերոց. թողցէ զյանցանս մեր. ուղորմեսցի 'ի վերայ մեր : Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն ժամ մոցեն առաջի մեծի տէրութեան նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան՝ միով հաւատով և արդարութեամբ վաստակիլ 'ի գործս բարեաց : Զի զողորմութեան զչնորհն իւր՝ արասցէ 'ի վերայ մեր Տէրն ամենակալ. կեցուցէ և ողորմեսցի :

Զժամս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան :
 Զբաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց :
 Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն :
 Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս , որ
 մեծդ ես ողորմութեամբ եւ առատ պար-
 գեւօք բարերարութեան քո : Որ դու քոյին
 կամաւդ 'ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր
 չարչարանաց խաչի եւ մահու յաղագս մե-
 ղաց մերոց : Եւ պարգեւեցեր առատապէս
 զպարգեւս Հոգւոյդ Սրբոյ երանելի Առա-
 քելոցն : Հաղորդս տիա և զմեզ Տէր , ա-
 ղաչեմք զքեզ՝ աստուածային պարգեւացդ ,
 թողութեան մեղաց եւ ընդունելութեան
 Հոգւոյդ Սրբոյ : Որպէս զի՝ արժանաւորք
 եղիցուք գոհութեամբ փառաւորել զքեզ
 ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս փրկիչ :

մեր . որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս եւ
զգանս . ամրացո զմեզ եւ աներկիւղ պա-
հեա յամենայն չարէ : Հաւասարեա՛ զմեզ
ընդ ճշմարիտ երկրպագուս քո , որք հոգ-
ւով եւ ճշմարտութեամբ քեզ երկիրպա-
գանեն : Վասն զի՝ ամենասուրբ Երրոր-
դութեանդ վայելեն փառք իշխանութիւն
եւ պատիւ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս .

Եւրպիան .

ԳԶ . Որ կա՛զմեցեր սեղա՛ն խո՛րհրդոյ , եւ
արբո՛ւցեր յանմահական բա՛ժակէն , սը՛ր-
բո՛ց քոց Առա՛քելոցն ա՛յսօր 'ի սո՛ւրբ վեր-
նատունն . աղաչե՛մք Փրկի՛չ սղո՛ւրմեա՛ն
Մաքրեա՛ ըղմիտս եւ զխորհուրդս , զի եւ
մե՛ք հաղո՛րդեսցո՛ւք սրբութեամբ ընդ
սրբոց քոց Առա՛քե :

Տայ շա՛ւղբ խորհո՛ւրդն աւի- ՌԺա- ,

եւ ասէ ՂԱՂՈՒՆ :

Գոհանա՛մք զքէն Հայր Տեսուռն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի , որ արժանի արարեր

զմեզ երկնաւոր պարգեւացս այսոցիկ՝ կե-
նարար Մարմնոյ եւ Արեան միածնի քո :
Աղաչեմք զքեզ, Տէր, մի՛ լիցի սա մեզ 'ի
դատաւարտութիւն վասն բազում յան-
ցանաց մերոց. այլ եղիցի սա մեզ յառող-
ջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ, 'ի զգաստու-
թիւն խորհրդոց, եւ 'ի կատարումն ամե-
նայն գործոց առաքինութեան : Որպէս զի
սրբեսցէ զսորա միտս և զշունչս, և անուա-
նեսցի տաճար սրբոյ Երրորդութեանդ՝
առ 'ի գտանել զողորմութիւն առաջի քո :
Եւ գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ
Որդւոյ և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ այժմ և :

Քարոզ :

Սուրբ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄՈՒ ԱՂՕԹԻՑ

Որ հապարի 'ի Վերայ ծանր հիւանդաց ,
'ի Բժշկո-լիւն յաւոյ՝ և 'ի Կառ-ո-լիւն
յանցանայ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԱՌԱՔԵԱ Տէր զլայս քո և զճշմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեսցեն ինձ եւ հանցեն
զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
տուած . որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :
Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ . կամ
ընդէր խռովես զիս . յուսա առ Աստուած ,
խոստովանեա նմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Ա. յԺմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն եւ փառք :

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր ,
 և փրկութիւն քո ըստ բանի քում :

Տաց սլատասխանի ոյք նախատուն զիս բա-
 նիւք . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Մի՛ 'ի բացեայ առնե՛ր 'ի բերանոյ իմմէ
 զբան ճշմարտութեան , մինչեւ յոյժ . զի
 յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ . յա-
 ւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :

Գնայի ես յանդորրու , զի զպատուիրանս քո
 խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի Թագա-
 ւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի :
 Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս քո
 զոր սիրեցի , և խորհէի յարդարութեան
 քում :

Յիշեա զբան ծառայի քո , յոր և յուսա-
 ցուցեր զիս :

Սա մխիթարեսցէ զիս 'ի խոնարհութեան
 իմում . զի բան քո կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ այլ
 յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր և
մխիթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո , 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո , Տէր , և պա-
հեցի զօրէնս քոյ :

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս . զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Զանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու , եւ ես
'ի բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղբրուք յինէն չարք . և քննեցից
զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում , և կեցո զիս :
և մի յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ , և ապրեցո զիս . և խորհեցայց
զիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեւեան՝ որք ապստամբ
եղեն յարդարութեանց քոց . զի անիրա-
ւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղա-
ւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի զպա-
տուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ,
 զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ:
 Մերձեացին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր,
 ըստ բանի քում իմաստուն արուս զիս:
 Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, եւ
 բանիւ քով փրկեա զիս:
 Բիշեացեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս
 քո, յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարու-
 թիւնս քո:

Խօսեսցի լիզու իմ զբանս քո, զի ամենայն
 պատուիրանք քո արդարութեամբ են:
 Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս, զի
 զպատուիրանս քո ընտրեցի:
 Յանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ
 օրէնք քո խօսք իմ էին:
 Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, եւ
 իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ:
 Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո զոր-
 դի աղախնոյ քոյ, եւ արա առ իս նշան
 բարութեան:

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու
 Տէր օգնեցեր ինձ, և մխիթարեցեր զիս:
 Փառք Հօր և Որդւոյ և: Այսժմ և միշտ և:

Մաղթանք:

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և

ի սուրբ թաչքո յուսացեալ եմ, թագա-
ւոր երկնաւոր, զքաղմութիւն սրբոց քոց
բարեխօս ունիմ առ քեզ, որ երկայնա-
միտդ ես առ ամենեւեան, մի անտես
առնել զապաւինեալս ի քեզ. այլ պա-
հեա պատուական եւ սուրբ թաչիւ քով
ի խաղաղութեան:

Աւելուիա աւելուիա.

Ես ասացի ի վերանալ յինէն աւուրց
իմոց, թէ գնացի ես ի դրունս դժոխոց:
Թողի զամենայն յետին իմ, և ասացի՝ թէ
այլ ոչ եւս տեսից զփրկութիւն Տեառն
յերկրին կենդանեաց, եւ ոչ եւս տեսից
զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ:

Պակասեցայ ես յազգատոհմէ իմմէ, այսու-
հետեւ թողի լքի զամենայն զկեանս իմ:
Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ, որ-
պէս զայն՝ որ քակէ զտաղաւար, եւ եղէ
եւ որպէս զոստայն սատարաց մերձ ի հա-
տանիլ:

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւօ-
տէ որպէս ի ձեռս առիւծու. այնպէս խոր-
տակեաց մանրեաց զոսկերս իմ, զի յառա-
ւօտէ մինչ ի գիշեր մատնեցայ:

Մաղթանք :

Յոյս կենդանութեան , յոյս եւ ապաւէն
փրկութեան Տէր Յիսուս Փրկիչ . փրկեա
լ և փարատեցո զցաւս անձին իմոյ :

Մարդասէր Տէր , վասն սրբուհւոյ անա-
րատի մօր քո և կուսի , և վասն Խաչի քոյ
պատուականի , Տէր , ընկալ զաղաչանս մեր ,
և կեցո զմեզ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն Աս-
տուծոյ՝ և զզօրութիւն նորա 'ի յօգնու-
թիւն և 'ի բժշկութիւն հոգւոյ և մարմնոյ
իւրոյ . որպէս զի ապրեսցի և կեցցէ , եւ
վերադին նորոգեսցի քահանայական աղա-
թիւք ձերովք՝ և կարողութեամբն Աստու-
ծոյ , զՏէր աղաչեսցուք :

Զամենասրբուհի զԱստուածածինն՝ զմիշտ
կոյսն Մարիամ՝ հանդերձ ամենայն սրբ-
բովք , յիշելով զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան լիսն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր , որ ողորմութեամբ քով բժշկես զբե-
կումն հոգւոց և մարմնոց մերոց , բժշկեա
զամենայն ախտս և զհիւանդութիւնս հո-
գւոյ և մարմնոյ (այս ահա) ծառայի քո . զի
քո է ողորմիլ և կեցուցանել Աստուած մեր :
Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ Հօր և Որդւ-
ոյ և Հոգւոյն Սրբոյ այժմ և միշտ և յաւ-
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր ողաշնայութիւն :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ ,
և ՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ , և
մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :

Քեզ միայն մեղայ, Տէր, և չար առաջի քո
տրարի :

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, եւ
յաղթող 'ի դատեւքեզ :

Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ 'ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու, Տէր, զճշմարտութիւն սիրեցեր,
զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց, լուա
և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն եւ զուրա-
խութիւն, եւ ցնծասցեն ոսկերք իմ տա-
ռապեալք :

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, և զամե-
նայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն :

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս, Աստուած,
և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի փորի իմում :

Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, և
զհոգի քո Սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քո, և
հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա զիս :
Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո, և
ամբարիշտք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ, Աստուած, Աստուած

փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում :

Տէր , եթէ զըթուէս իմ բանաս , բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր , պատարագս մատու-
ցանէսք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ոչ
հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ , ըզ-
սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած
ոչ արհամարհէ :

Բարի արա , Տէր , կամօք քովք Սիոնի , և
շինեցին պարիսպքն Երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան , յորժամ ուխտից պատարագս
հանցեն 'ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և , Այժմ և միշտ և :

Շարական .

ԱԶ . Հայր բազմ՝ լմողորմ խոստովանիմ
առ քեզ որպէս զանառակ որդիս . թող
ինձ ըզմեղս իմ , և զղորմեալ :

Տէր որ գըթացար 'ի կինն Քանանացի ,
գըթա՛ և յիս 'ի մեղաւորս , և զղոր :

Տէր որ դարձողցեր ըզմաքսաւորն 'ի գի-

տո՛ւթիւն ճըշմարտութեան , դարձո՛ւ եւ
զի՛ս զմովորեալս , և ո՛ղոր :

Յոյս և յարութիւն ազգի մարդկան Գրիս-
տոնս Աստուած , զհիւանդութիւն հոգ-
ւոյ իմոյ կե՛նդանացո որպէս երբե՛մըն
զե՛զե՛կիայն :

Զչարչարմէնս և ըզմահ յանձն առե՛ր կեն-
դանատու ամենեցուն . զհիւանդութիւն
հոգւոյ իմոյ անողջացո որպէս երբե՛ :

Ա՛ռ քեզ անպաւի՛նիմք խո՛րան եւ տա՛ն
ճա՛ր Աստուծոյ բանի՛ն Մարիամ մայր եւ՛
կոյս . բարեխօսեա՛ առ Գրիստոս վասն ան-
ձա՛նց մերոց :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց , բա-
րեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին ,
և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և
զթութեան Տեառն Աստուծոյ . ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցուցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին , անարատ
ճնողի միածնի որդւոյ քո , եւ աղաչանօք

ամենայն սրբոց քոց . լուր Տէր և ողորմեա ,
ներեա , քաւեա և թող զմեզս մեր . ար-
ժանաւորեա գոհանալով փառաւորել ըզ-
քեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Աւելուիա աւելուիա .

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ , բժշկեա
զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :
Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն ,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Յակովբու առաքելոյն 'ի Կաթուղիկեաց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Խոստովան եղերուք միմեանց զմեզս , և
աղօթս արարէք 'ի վերայ միմեանց , որպէս
զի բժշկեսցիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են
աղօթք արդարոց յօգնականութիւն :
Եղիա մարդ էր իբրեւ զմեզ չարչարելի .
և յաղօթս եկաց , և ոչ տեղեաց յերկիր
ղերիս ամս և զվեց ամիս :

Եւ դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն եր-
կինք զանձրեւ և բուսոյց երկիր զպտուղ
իւր :

Եղբարք իմ , եթէ ոք 'ի ձէնջ մոլորեսցի
'ի ճանապարհէ ճշմարտութեան , և դար-

ձուսցէ ոք զնա . գիտասցէ զի որ դար-
 ձուսցէ զմեղաւորն 'ի մոլորութեան ճա-
 նապարհէն իւրմէ , փրկեսցէ զոգի իւր
 'ի մահուանէ , և ծածկեսցէ զբազմութիւն
 մեղաց :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
 ներ զիս , և մի բարկութեամբ քով խրա-
 տեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես ,
 բժշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոս-
 կերք իմ :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնովէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն , և սկը-
 սաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս . եւ
 տայր նոցա իշխանութիւն 'ի վերայ այսոց
 պղծոց :

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձ-
 ցեն ՚ի Ճանապարհ, բայց միայն գաւա-
 ղան. մի սլարկ, մի հաց, մի պղինձ ՚ի գո-
 տիս. այլ ագանել հողաթափս, եւ մի
 զգենուցուք ասէ՝ երկուս պարեգօտս :
 Եւ ասէր ցնոսա. յոր տուն մտանիցէք,
 անդէն օթեվանս կալջիք՝ մինչեւ ելանի-
 ցէք անտի :

Եւ որ ոչ ընկալցին զձեզ, և ոչ լուիցեն ձեզ,
 յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթափեսջիք
 զփռոյի ոտից ձերոց ՚ի վկայութիւն նոցա :
 Եւ ելեալ քարոզէին զի ապաշխարեսցեն.
 եւ դեւս բազումս հանէին եւ օծանէին
 իւղով զբազում հիւանդս, եւ բժշկէին
 զնոսա :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ամե-
 նակալ, յարարիչն երկնի և երկրի, երե-
 ւելեաց և Տե՛ս յերե՛ս 88 :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջ քան)
 զյաւիտեանս. երկիրպագանելով Սրբոյ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնեա՛կ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հօգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

զՓոխ լման ասա:

Շարական:

ԱԿ. Ծով կենցաղոյս հանապազ զիս
ալէկոծէ:

Մըրըրկեալ ալիք թշնամին ինձ յարմար
ցանէ:

Նաւապետ բարի. լեր անձին իմոյ ա-
պաւէն:

Աղաչեցի՛ ըզբազումողորմ Աստուած,
եւ լուաւ ձայնի խընդրուածաց իմոց, զի
նուաղեցան աչք իմ ի տեսանեալոյ, եւ
յի՛նէն փարատեցոյց զքաւս անձին իմոյ:
Զթագաւորըն Քրիստոս բարեբանե-
ցէք, որ ի յանձն էառ ըզմահ խաչի
եւ խափանեաց ըզմահո՛ւ թագաւորո՛ւ
թիւնն. և յի՛նէն փարա:

Փութացի՛ր յօգնութիւն սուրբ Աս-
տուածածին. եւ աղաչեալ զառ ի քէն
ըզմարմնացեալ բանն Աստուած. զի

յահաւոր եւ ՚ի միլսանգամ գալստեանն
իւրոյ պարգեւեացէ՛ մեզ ըզկեանսըն
յաւիտեանից :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածած-
նին , եւ իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմու-
թեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Աւելուիա պէլուիա .

Տէր հովուեսցէ զիս՝, եւ ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որ-
պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Յովհաննու առաքելոյն ՚ի Կաթողիկէայց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Եղբարք՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ
մեք ոչ ունիմք , զանձինս խաբեմք . եւ
ճշմարտութիւն ՚ի մեզ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեզս մեր, հաւատարիմ է նա՝ եւ արդար, առ ՚ի Թողուլ մեզ զմեզս մեր և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք, սուտ առնեմք զնա, և բան նորա ոչ է ՚ի մեզ : Որդեակք իմ, զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի մեղիցէք. եւ եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բարեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝ զարդարն՝ և զանարատ :

Եւ նա է քաւութիւն մեղաց մերոց. և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և ամենայն աշխարհի :

Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահիցեմք : Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, եւ զպատուիրանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ է՝ եւ ճշմարտութիւն ՚ի նմա ոչ գոյ :

Իսկ որ պահիցէ զբան նորա, արդարեւ ՚ի նմա կատարեալ է սէրն Աստուծոյ. այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք :

Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել, այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս նայն գնաց :

ԱՆԵՆՈՒԹԱՆ ԵՆԵՆՈՒԹԱՆ.

Չայնիւ իմով ես առ քեզ Տէր կարդացի,

ձայնիւ իմով առ Աստուած . եւ նայեցաւ
առ իս :

Յաւուր նեղութեան իմոյ զԱստուած
խնդրեցի ձեռովք իմովք . եւ 'ի գիշերի
առաջի նորա ոչ խաբեցայ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երիքով . եւ ահա
այր մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս , եւ նա
էր մաքսապետ , և ինքն մեծատուն . եւ
խնդրէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս ,
և՛ ոչ կարէր 'ի բազմութենէն , զի կարճ էր
հասակաւ :

Եւ ընթացեալ յառաջս , եւ 'ի ժանտա-
թզենին զի տեսանիցէ զնա . քանզի ընդ
այն իսկ անցանելոց էր :

Իբրեւ եկն 'ի տեղին , հայեցաւ 'ի վեր
Յիսուս՝ և ասէ ցնա . Զաքէ , փութա էջ

այտի , զի այսօր 'ի տան քում արժան է
ինձ ագանել . փութացաւ եւ էջ , եւ ըն-

կալաւ զնա ուրախութեամբ :

Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրտնջէին եւ
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ լու-

ծանել :

Եկն եկաց Զաքէոս , և ասէ ցՏէր . ահա
զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց . և եթէ

զոք զրկեցի , հատուցից չորեքկին :

Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղև փրկու-
թիւն տանս այսմիկ . քանզի եւ սա որդի

Աբրահամու էր :

Զի եկն Որդի Մարդոյ խնդրել և կեցու-
ցանել զկորուսեալն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղա-
չեցուք :

Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն , զՏէր
աղաչեցուք :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղթք :

Անսկիզըն Աստուած սուրբդ սրբոց , որ
 զմիածին քո Որդիդ առաքեցեր բժշկել
 զամենայն ախտս հոգւոց եւ մարմնոց մե-
 րոց . առաքեա զՀոգիդ քո սուրբ , եւ սրբ-
 բեա (լայս անուան) ծառայս քո , եւ ազատեա
 յամենայն մեղաց . զի ողորմած ես եւ գը-
 թած : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք ընդ
 Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ
 եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
 մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
 քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՂԳՈՒՆ ԼՄԱՆ ԱՄՈՒ :

Շարական .

ԲԶ . Մեղա՛ք մինչեւ յերկինս եւ զամրդա՛ր
 զցասո՛ւմըն քո՛ շարժեցաք ՚ի մե՛ղ . Տէ՛ր
 ըստ մեծի՛ քում ողորմութեանդ , ողոր-
 մեա՛ մեզ :

Իջա՛ք մինչ ՚ի դըժո՛խս ընկը՛ղմեա՛լք յանժո՛
րէնութեան մերո՛ւմ. Տէ՛ր յիշեա՛ զգինս
արեա՛ն Որդւո՛յ քո և ողորմեա՛ :

Հալա՛ծեա ՚ի մէ՛նջ Տէ՛ր նըշմնա՛ն խա՛չի
քո զընդդի՛մամարտ եւ զանե՛րեւոյթ գա-
ղա՛նն . ե՛ւ մի տար յապակա՛նութիւն
զքո ժառա՛նգութիւնս :

Զե՛զեկիային քե՛ֆ՝ զ մաղթեմ հառաչ-
մամբ սրբոյ իմոյ , որ վստն իմ խոնարհե-
ցա՛ր ՚ի յերկնից . յո՛յս կենդանութեա՛ն
և փըրկութեա՛ն իմոյ Տէ՛ր :

Ո՛ր ՚ի խաչին բարձե՛ր ըզդա՛տակնիք մա-
հու , տա՛րածելով ըզքա՛ղուկըս քո . ար-
ձա՛կեա եւ զիս ՚ի կապանա՛ց բանսար-
կուին . յո՛յս կենդանու :

Ո՛ր յամենայն ազգա՛ց երա՛խեցա՛ր Սրբ-
բուհի եւ կո՛յս Մարիամ . աղա՛չեա զառ-
ի քէն զմա՛րմնացեալն Աստըւած , ա՛յլ-
րեցուցանե՛ լ ըզմե՛զ ՚ի սպա՛ռնալեաց
գեհենո՛յն :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածած-

նին , եւ իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմու-
թեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ ,
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Աւելուիա աւելուիա .

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր , զի ընկալար
զիս . եւ ոչ ուրախ արարեր զթշնամին
իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ կարգացի առ քեզ եւ
բժշկեցեր զիս . Տէր , հաներ 'ի դժոխոց
զանձն իմ . փրկեցեր զիս յայնցանէ , որք
իջանեն Կի գուր :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց երկրորդ
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կեն-
դանւոյ էք . որպէս ասաց Աստուած , Թէ
բնակեցայց 'ի նոսա , և գնացից 'ի նոսա .
և եղէց նոցա Աստուած , և նոքա եղիցին
իմ ժողովուրդք :

Վասն որոյ ելէք 'ի միջոյ նոցա եւ մեկնե-

ցարուք, ասէ Տէր. և ՚ի պիղծս մի մերձենայք. և ես ընկալայց զձեզ, եւ ես եղէց ձեզ ՚ի Հայր, և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և ՚ի դստերս, ասէ Տէր ամենակալ: Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք սիրելիք, սրբեսցուք զանձինս մեր յամենայն պղծութենէ մարմնոյ եւ հոգւոյ, կատարեսցուք զսրբութիւն ահիւն Աստուծոյ:

Աւելուիա աւելուիա.

Երանի որ խորհի զաղբատն և զտնանկն,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մարկոսի:

Փառք քեզ Աստուած մեր:

Պառօխուժէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Պնաց ընդ նմա, երթայր եւ ժողովուրդ բազում զհետ նորա, և նեղէին զնա:

Եւ կին մի էր ՚ի տեռատեսութեան արեան զերկոտասան ամ, եւ յոյժ վշտացեալ ՚ի լազում բժշկաց, եւ ծախեալ զինչս իւր

զամենայն, և չէր ինչ օգտեալ, այլ եւս
առաւել զայրացեալ:

Իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, եկն 'ի մէջ ամ-
բոխին յետոյ՝ և բուռն էհար զհանդերձէ
նորա. քանզի խորհէր 'ի մտի, թէ միայն
մերձեցայց 'ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց.
Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր ա-
րեան նորա. եւ գիտաց 'ի մարմին իւր՝
թէ բժշկեցաւ 'ի տանջանացն:

Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս
յանձն իւր զզօրութիւնն որ ել 'ի նմանէ,
դարձաւ յամբոխն եւ ասէ. ո՞վ մերձե-
ցաւ 'ի հանդերձս իմ:

Եւ ասեն ցնա աշակերտքն. տեսանես՝ զի
ամբոխդ նեղէ զքեզ, և ասես թէ ո՞վ մեր-
ձեցաւ 'ի հանդերձս իմ:

Եւ շուրջ հայէր տեսանել՝ թէ ո՞ր զայն
արար:

Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վասն
որոյ գաղտն արար. քանզի գիտէր զինչ
եղեւ նմա. եկն՝ անկաւ առաջի նորա, և
ասաց զամենայն իրսն ստուգութեամբ:

Եւ Յիսուս ասէ ցնա. դուստր՝ հաւատ քո
կեցուցին զքեզ. երթ 'ի խաղաղութիւն,
և եղիջիր ողջ 'ի տանջանաց քոց:

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն , զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Առթիւ :

Աստուած մեծ և սքանչելագործ , որ պահես զուխտս քո , եւ տաս զողորմութիւն սիրելեաց քոց , եւ զթողութիւն մեղաց 'ի ձեռն Սրբոյ Որդւոյ քո Յիսուսի Քրիստոսի . որ նորոգեաց զմեզ 'ի մեռելութենէ մեղաց մերոց : Դու ես որ լուսաւոր առնես զկոյրս , եւ կանգնես զանկեալս : Դու հաներ զմեզ 'ի խաւարէ , և 'ի ստուերաց մահու . ասելով ցկապեալս՝ Թէ ելէք , և որք 'ի խաւարին՝ Թէ յայտնեցարուք . յորս ծագեաց լոյս գիտութեան օծելոյ քո , որ եկն երեւեցաւ յերկրի , և ընդ մարդկան շրջեցաւ . և որք ընկալան զնա , ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել :

Դու Տէր, փրկական աւազանին վերստին
ծննդեամբն զորդէգրութիւն մեզ շնոր-
հեցեր, և հաղորդս արարեր զմեզ սուրբ
անուան նորա: Դու ինքն Տէր ամենայնի
նայեա (յայս անուան) ծառայք, զի փրկեալ
ի մեղաց, եղիցի արդարացեալ ի քեզ,
զգեցեալ զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս:
Զի ողորմած և մարդասէր Աստուած ես,
եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ
պատիւ, այժմ և միշտ և յաւի:

Քարոզ:

Եւջեա խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Օրհնեա՛ր Տէր:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ:

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Չփոխ լման աստ:

Շարական:

ԲԷ. Յամենայն ժամ աղաչանք իմ այս ե՛ն.

ի մեղաց իմոց սուրբ արա՛ զիս Տէր:

Յանցանաց իմոց զարհմերի՛ սիրտ իմ.

աղաչեմ զքեզ թո՛ղ ինձ Տէր:

Արտասուլանց իմոց մի լռեւոր Տէր . զի
պանդոկխտ եմ ես յանցանոր երկրի .
Անմահ թագաւոր որ կամիս ըզկեանս
ամենայն մարդկան , որ կարդան ան
քեզ . լուր աղաչանաց մերոց եւ նմրո
գեա հմգւով գիտութեան .

Որ զառժամանակեսյ ըզցաւսըն բարձեր
ի մարմնոյն Նճեկկնայ , մշտնջենաւոր ցու
ցանեւով նրմա զհոգեւորական անող
ջնութիւն . լուր աղաչա .

Անոխակալ եւ բարեգուծ , բարեխո
սութեամբ սըրբուհւոյ անարատ մօր
քո եւ կոնսի , լուր աղաչա .

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր ի
յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ եւ
գթացեալ կեցուցէ զարարածս իւր . ա
մենակալ Տէր Աստուած մեր , կեցո եւ ո
ղորմեա .

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու
թեամբ սուրբ Աստուածածնին .

Աւելուիա աւելուիա .

Աստուած յօգնել ինձ նայեաց , եւ Տէր ,
յրնկերել ինձ փութա :

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն
ոյք խորհէին ինձ չար :

Պօղոսի առաքելոյն յԵփեսացւոց թղթոյն է
ընթերցուածն :

Եղբարք , աղաչեմք զձեզ ես որ կապեալս
եմ 'ի Տէր , արժանի գնալ կոչմանն յոր
կոչեցարուք :

Ամենայն խոնարհութեամբ , եւ հեզու-
թեամբ , եւ երկայնմտութեամբ՝ անսալ
միմեանց սիրով :

Փութալ պահել զմիաբանութիւն Հոգւոյն
յօդիւ խաղաղութեան :

Մի մարմին՝ եւ մի հոգի . որպէս եւ կոչե-
ցարուք 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ :

Մի է Տէր , մի հաւատք , մի մկրտութիւն :

Մի Աստուած , եւ Հայր ամենեցուն , որ 'ի
վերայ ամենայնի եւ ընդ ամենեօին եւ
յամենեօին 'ի մեզ :

Այլ իւրաքանչիւր ումեք 'ի մէնջ տուեալ
են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն Քրիս-
տոսի :

Աւելուիա աւելուիա .

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբօժութեան
իմում գնացի . 'ի Տէր յուսացայ զի մի
եղէց հիւանդ .

Աւելուիա Օրթի .

Խաղաղութիւն ամենեցուն .

Եւ ընդ հոգւոյդ քում . Երկիւղածութեամբ լուարուք .

Արցոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ծառթեոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասե Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւեալ անտի Յիսուսի գնաց 'ի կողմանս
Տիւրոսի և Աիդոյնի :

Եւ ահա՝ կին մի Քանանացի 'ի սահմանաց
անտի նոցա՝ եւեալ, աղաղակէր և ասէր .
Ողորմեաց ինձ Տէր Որդի Դաւթի, դուստր
իմ՝ չարաչար այսահարի :

Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի :

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղա-
չէին զնա եւ ասէին . արձակեա զնա՝ զի
աղաղակէ զհետ մեր :

Նա պատասխանի ետ եւ ասէ . ոչ ուրեք
առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորու-
սեալս տանն Իսրայէլի :

Եւ նա մատուցեալ, երկիրպագանէր նմա
 և ասէր. Տէր, օգնեա ինձ:

Պատասխանի ետ նմա և ասէ. ոչ է բար-
 ւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ եւ արկանել
 շանց:

Եւ նա ասէ. այո՛ Տէր, քանզի եւ շունք
 կերակրին ՚ի փշտանաց անկելոց ՚ի սեղանոյ
 տեառն իւրեանց:

Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս,
 և ասէ. ի՞նչ կին դու՝ մեծ են հաւատք քո,
 եղիցի քեզ՝ որպէս և կամիս:

Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ՚ի նմին ժա-
 մու:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
 փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
 չեսցուք:

Տէր ողորմեա:

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուան) որ
 յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր
 աղաչեսցուք:

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք:

Բարերար եւ մարդասէր Տէր՝ որ զամե-

նայն հիւանդութիւնս և զամենայն ախտս
բժշկես, բժշկես (լայն անուն) ծառայ քո .
յարո զսա 'ի մահճաց ցաւոց . այց արա
ողորմութեամբ և գթութեամբ քո . փա-
րատես 'ի սմանէ զամենայն տկարութիւն
և զհիւանդութիւն . զի յարուցեալ քո կա-
րող ձեռամբ , ծառայեսցէ քեզ հանդերձ
ամենայն գոհութեամբ : Զի դու ես Աս-
տուած՝ Աստուած ողորմութեան եւ կե-
ցուցիչ . և քեզ մատուցանեմք զփառս Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏեր աղաչեսցուք :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմես ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւես զանօրէնութիւնս իմ :

Չփոխ լման աստ :

Շարահան .

ԳԶ . Զանապանկան ըզհոգեւոր ըզգանձըն
յապականացու կենցաղըս ծախեցի . այլ

առ քեզ միայն պաղանձիմ բարեբար Փրո-
կիչ, խնայեա ՚ի մեղմեցեալ ծառայս :
Զցանկ հոգւոյ իմոյ քակտեցի եւ եղէ՛
անբարո՛ւնա՛կ որթ . այլ առ քեզ մի :
Ոստաքանց եղէ՛ ես որպէս զարմաւենի ,
պըտղակորոյս որպէս ձիթենի . այլ անյի-
շաչար և անօխակալ Փրոկիչ, խնայեա ՚ի :
Հառաչեցի զանլըռելի ըզհե՛ծութիւն առ
բարեգո՛ւթն Աստուած , եւ լըւալ ինձ ՚ի
լե՛ռնէ սրբոյ իւրմէ . եւ եհա՛ն ըզկեանս
իմ յապականութենէ :

Աւերեա՛ց ըզմահո՛ւ կարողութիւնն որ
խա՛չեցա՛ւ վա՛սըն մեր , և յարեա՛ւ ՚ի մե-
ռելոց որպէ՛ս յամե՛նայնի կարող . փրո-
կելո՛վ ըզկեանս իմ յապա :

Աստուած է՛ք որ ծընաւ ՚ի միջտ կուսէն
՚ի փլըկութիւն ազգի՛ մարդկան , լուսա-
ւորելո՛վ ըզտիեզերս ՚ի գի՛տութիւն ճըշ-
մարտութեան . եւ բարեբա՛նեմք ըզնորա
բարեգըթութիւնն :

Զանա՛րա՛տն օրհնե՛սցուք զԱստուածա-
ծինն որ կոյս մընաց յետ ծը՛նընդեանն ,
և տարաւ յորմվայնի զանտանելին ամե՛-

նեցուն , զհամաժնակիցն չօր և Ամենա-
սուրբ Հոգւոյն :

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի
յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածինն :

Աւելուիա աւելուիա .

Յնծացէք արդարք 'ի Տէր՝ ուղղոց վայելէ
օրհնութիւն , խոստովան եղերուք Տեառն
օրհնութեամբ . տասնաղեալ սաղմոսարա-
նաւ սաղմոս ասացէք նմա :

Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն նոր զի բա-
րի է , սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ :

Պողոթի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոյ թղթոյն է
ընթերցուածս :

Պարտ է մեզ որ կարողս եմք՝ զտկարու-
թիւն տկարացն բառնալ , եւ մի անձանց
և եթ հաճոյ լինել :

Այլիւրաքանչիւր ոք 'ի մէնջ ընկերին հա-
ճոյ լիցի 'ի բարիս՝ վասն շինութեան :

Քանզի և Քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ
եղեւ, այլ որպէս և գրեալ է. նախատինք
նախատչաց քոց անկան 'ի վերայ իմ:
Բայց որ ինչ գրեցաւն՝ 'ի մեր վարդապե-
տութիւն գրեցաւ, զի համբերութեամբ և
մխիթարութեամբ գրոց զյոյսն ընկալցուք:
Այլ Աստուած համբերութեան եւ ամե-
նայն մխիթարութեան տացէ ձեզ զնոյն
խորհել ընդ միմեանս ըստ Յիսուսի Քրիս-
տոսի. զի միաբանութեամբ 'ի մի բերան
փառաւոր առնիցէք զԱստուած, և զՀայր
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
Վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս, որպէս
եւ Քրիստոս ընկալաւ զձեզ 'ի փառս Աս-
տուծոյ:

Աւելուիա պէլուիա.

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, եւ
'ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկ/ւղածութեամբ լուարուք:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղաւկասու:

Փառք քեզ Տեր Աստուած մեր:

Պատիւս: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ասէ ցնոսա . ո՛վ է 'ի ձէնջ՝ որոյ իցէ բարեկամ , և երթայցէ առ նա 'ի մէջ գիշերի , և ասիցէ ցնա . բարեկամ , տո՛ւր ինձ փոխ երիս նկանակս . զի բարեկամ իմ եկն առ իս յուղւոյ , և ոչինչ ունիմ դնել առաջի նորա :

Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատասխանի եւ ասիցէ . մի աշխատ առներ զիս , զի դուրքդ փակեալ են , եւ մանկունքս ընդ ինեւ կան յանկողնի , ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ :

Ասեմ ձեզ . եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն , սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ :

Եւ ես ասեմ ձեզ . ինդրեցէք՝ եւ տացի ձեզ , հայցեցէք՝ եւ գտջիք , բաղխեցէք՝ եւ բացցի ձեզ . զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու , եւ որ հայցէ՝ գտանէ , եւ որ բաղխէ՝ բացցի նմա :

Յո՞ որ 'ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն , միթէ փոխանակ ձկանն օձ տայցէ նմա . եւ կամ խնդրիցէ ձու , միթէ կարի՞ճ տայցէ նմա :

Իսկ եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք
պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց .
որչափ եւս առաւել Հայր ձեր յերկնից
տացէ բարիս այնոցիկ՝ որ խնդրենն 'ի
նմանէ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուան) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն , ըզ-
Տէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Բազումողորմ և բարերար Տէր , որ զօրա-
ցուցեր զմեզ 'ի ձեռն սրբոց Առաքելոցն
քահանայական աղօթիւք զհիւանդս բը-
ժըշկել . աղաչեմք զքեզ , շնորհեա բժըշ-
կութիւն եւ փրկութիւն (այս անուան) ծա-
ռայիս քո . փարատեցո զամենայն հիւան-
դութիւնս , եւ սրբեա զաղտեղութիւնս
հոգւոյ եւ մարմնոյ սորա մարդասիրու-

Թեամբ քով: Եւ քեզ փառք եւ իշխանու-
թիւն եւ պատիւ, այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք:

Օրհնեա՛ Տէր:

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ:

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քու՛մ, ըստ բազում գթութեան
քու՛մ քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Ղօթի՛ն լիան աստ:

Շարական.

ԳԿ. Քրիստոս Աստը՛ւած աստո՛ւծոց .
ողո՛րմեա՛:

Անօրէնութեամբ ՚ի մե՛ղս երկնեաց զի՛ս
մայր իմ, աղա՛չեմ փրկիչ. ողո՛րմեա՛:

Վիրաւորեալ մեղո՛ք անկա՛նիմ առ քե՛զ
փրկի՛չ. մի անտե՛ս առներ. ողո՛ր:

Զե՛ղեկիայի՛ն քեզ մա՛ղթեմ փրկիչ, որ
կենարար բա՛նիւ քո լո՛ւծե՛ր զերկո՛ւնըս
մահու. փա՛րատեա՛ եւ զիմ զհիւանդո՛ւ-
թիւնս. յո՛յս կենդանութեան մեր կե՛ցո
ըզմե՛զ:

Ո՛ր անմահա՛րար քո մե՛ռելութեամբն աւերելով ըզգորունքս դըժո՛խոց մեռուցեր ըզմահ. կե՛նագործեա՛մ և զիս զմեղօք ըզմեռեալս. յո՛յս կեն. :

Մաքուր եւ անբի՛ծ կոյս յե՛տ ծընընդեան. ո՛ր մարմնով ծընար զարձակո՛ղն ՚ի կանպից մահու. բարեխօս լեր վասն անձա՛նց մերոց, փըրկել՝ ՚ի սպա՛ռնալեանց գեհենոյն. :

Քարոզ. :

Լուիցէ Տէր ձայնի տղաչանաց մերոց, բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին, եւ իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ : ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի. :

Աղօթք. :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին. :

Աւելուիա աւելուիա. :

Յարիցէ Աստուած եւ ցրուեսցին ամենայն թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք նորա յերեսաց նորա. :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Հռովմայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, գթութեամբքն
Աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պա-
տարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ Աստու-
ծոյ, զխօսուեն պաշտօնդ ձեր. եւ մի կեր-
պարանիք կերպարանօք աշխարհիս այսո-
րիկ, այլ նորոգեցարօւք 'ի նորոգութիւն
մտաց ձերոց, առ 'ի քննել ձեզ զլաւն, և
եթէ զինչ են կամքն Աստուծոյ բարին եւ
հաճոյն և կատարեալն.

Զայս ասեմ շնորհօքն Աստուծոյ որ տը-
ւեալ են ինձ ամենայնի որ է 'ի ձեզ, մի
առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խոր-
հելոյ. այլ խորհել 'ի զգաստանալ իւրա-
քանչիւր, որպէս և բաժանեաց Աստուած
չափ հաւատոց :

Ալէլուիա տէլուիա.

Զի բարի կամ զի վայելուչ, զի բնակին
եղբարք 'ի միասին.

Որպէս իւղ զի իջանէ 'ի գլուխ և 'ի մօ-
բուսն Ահարովնի, և 'ի մորուացն իջանէ
'ի գրապանս զգեստու նորա :

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պաշտօնով: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա՝
եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ, ա-
մէն ասեմ ձեզ, որ ոք ասիցէ լերինս այս-
միկ՝ բարձիր և անկիր 'ի ծով, և ոչ երկ-
մտիցէ 'ի սրտի իւրում, այլ հաւատայցէ
թէ զոր ասէն լինի, եղիցի նմա զոր ինչ
և ասիցէ:

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ. ամենայն ինչ
վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք, և
հաւատայցէք թէ առնուցուք, եղիցի ձեզ:
Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք, թողուցուք
եթէ ունիցիք ինչ զուամբէ. զի և Հայրն
ձեր որ յերկինս է, թողցէ ձեզ զյանցանս
ձեր:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ

փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք:

Տէր ողորմեա:

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուան) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր
աղաչեսցուք:

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա:

Աղօթք:

Տէր Աստուած մեր՝ որ նստիս 'ի վերայ
քերովքէից, եւ հայիս յանդունդս. հայ-
եաց (այս անուան) ծառայս քո 'ի բարձրու-
թենէ սրբութեան քո, հեռացո 'ի սմանէ
զամենայն ցաւս եւ զամենայն աղտեղու-
թիւնս, և տուր սմա զառողջութիւն զա-
մենայն աւուրս կենաց իւրոց: Եւ քեզ
փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և:

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կէ:

Օրհնեա՛ Տէր:

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ:

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

ՀՓԻՆ լման ասա:

Շարական .

ԳԶ. Անկանխմ առաջի՛ք քո՛ եւ խընդրե՛մ
զթողութիւն յանցանաց իմոց . մի՛ ան-
տես առներ Հա՛յր զաղայ՛նս իմ .

Աղաղակե՛մ որպէս մաքսա՛ւորն , եւ հե՛-
ղումն զարտասո՛ւս իմ առաջի՛ք որպէս
պողնիկն . մի՛ անտես առ .

Յաներեւոյթ թըշնամոյն պարտեցայ , եւ
ի գաղտնի՛ նետից բանսարկուին վիրա՛-
ւորեցայ . մի՛ անտես առ .

Յոյս կենդանութեան՝ եւ փրկութեան
իմոյ Տէ՛ր Ա՛ստըւած իմ , յիշեա զիս որ-
պէս երբեմն զԵզեկիայն . եւ դարձո զհո-
գի իմ ի դրանց դըժոխոց .

Որ կամաւոր մահուամբ քո՛ մեռողներ
ըզմահ Քրիստո՛ս Ա՛ստըւած . եւ լուսա-
փայլ յարութեամբ քո՛ կենսագործեցե՛ր
զաշխարհս . կենսագործեա՛մ եւ զի՛ս ըզմե-
ղօք ըզմեռեալս .

Առ քեզ ապաւինիմք սուրբ Ա՛ստուա-
ծածին . բարեխօսեա՛նք անդադա՛ր առ Որ-
դիդ քո՛ եւ Աստըւա՛ծ մեր , փրկել ըզմե՛զ

Ի փորձութենէ՛ եւ յամենա՛յն վըտա՛ն
գից մերոց :

Քարոզ :

Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալելուիա ալելուիա :

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հան-
գիցէ :

Յովհաննու առաքելոյն ի Կաթողիկեայ առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Եւ դուք օծութիւն ունիք առ ՚ի սրբոյն,
և գիտէք ամենեքին :

Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զճշմար-
տութիւնն, այլ թէ գիտէք զնա, և թէ՛
զի ամենայն ստութիւն ոչ է ՚ի ճշմար-
տութենէ անտի :

Իսկ ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ՝ որ ուրանայ
եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն. նա իսկ է
նեռն, որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի :

Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի, և ոչ զՀայր
ընդունի. իսկ որ խոստովանի զՈրդի, նա
և զՀայր ընդունի:

Դուք զոր լուարուքն իսկզբանէ՝ ՚ի ձեզ
բնակեցէ. զի եթէ ՚ի ձեզ բնակեցէ
զոր իսկզբանէն լուարուք, և դուք յՈրդին
և ՚ի Հայր բնակեսցիք:

Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց
նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտենականս:

Աւելուիա աւելուիա:

Երանի ում թողութիւն եղեւ մեղաց, և
ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա:

Աւելուիա Օրթի:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ լուարուք:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասոս:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:

Պաշտօնով: Առէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Աղաչէր զնա ոմն ՚ի փարիսեցւոցն՝ զի կե-
րիցէ ճաշ ընդ նմա. և մտեալ ՚ի տուն փա-
րիսեցւոյն՝ բաղմեցաւ:

Եւ կին մի էր ՚ի քաղաքին մեղաւոր. իբ-

րեւ գիտաց թէ բազմեալ է 'ի տան փա-
րիսեցւոյն, բերեալ շէշ մի իւղոյ ազնուի,
կայր յետոյ առ ոտս նորա, լայր. եւ ար-
տասուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա, և
հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր. և համբուրէր
զոտս նորա, և օծանէր իւղովն:

Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա,
ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ
ոք էր, ապա գիտէր թէ ո՞վ և ո՞րպիսի ոք
կին մերձենայ 'ի սա. զի մեղաւոր է:

Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա,
Սիմոն, ունիմ ինչ ասել քեզ. և նա ասէ,
ասա, վարդապետ:

Եւ ասէ. երկու պարտապանք էին ուրումն
փոխատուի. մին պարտ էր հինգ հարիւր
դահեկան, և միւսն յիսուն. և իբրեւ ոչ
գոյր նոցա հատուցանել, երկոցունց շնոր-
հեաց. արդ ասա՝ ո՞վ առաւել սիրեսցէ
զնա:

Ասէ Սիմոն. ինձ այսպէս թուի՝ եթէ ու-
րում զբազումն շնորհեաց:

Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դատեցար:

Եւ դարձեալ 'ի կին կողմն, ասէ ցՍիմոն.
տեսանե՞ս զայս կին. մտի 'ի տուն քո՝ ջուր
ոտից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա արտասուօք

իւրովք եթաց զոտս իմ, և հերով իւրով
ջնջեաց. համբոյր մի դու ոչ ետուր ինձ,
սա աւասիկ յորմէ հետէ մտեալ եմ՝ ոչ
դադարեաց ի համբուրելոյ զոտս իմ. իւ-
ղով զգլուխ իմ ոչ օծեր, սա իւղով անու-
շիւ օծ ։

Վասն որոյ ասեմ քեզ. թողեալ լիցին սմա
մեղք իւր բաղումք, զի յոյժ սիրեաց. զի
որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ, եւ ո-
րում սակաւ՝ սակաւ ։

Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցին քեզ մեղք քո ։
Եւ սկսան որ բաղմեալն էին ընդ նմա՝
ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է սա՝ որ
զմեղս թողու ։

Եւ նա ասէ ցկինն. հաւատք քո կեցու-
ցին զքեզ, երթ ի խաղաղութիւն ։

Քարոզ ։

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք ։

Վասն ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղա-
չեսցուք. Տէր ողորմեա ։

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, ըզ-
Տէր աղաչեսցուք ։

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ ։

Աղթք :

Գահանամք զքէն Տէր Աստուած մեր , որ
 ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց . որ զհի-
 ւանդութիւնս մեր բառնաս . որ քո վերօք
 ամենեքեան բժշկեցաք : Որ հովիւդ ես
 բարի , եւ խնդրող մոլորեալ ոչխարին : Որ
 անձանց բեկելոց տաս մխիթարութիւն ,
 և կեանս մահացելոց : Որ զաղբիւր արեան
 տեռատեսին քղանցիւ հանդերձի քո բը-
 ժըշկեցեր : Որ զդուստր Քանանացւոյն 'ի
 դժնդակ դիւացն ազատեցեր : Որ զպարտս
 երկուց պարտապանացն շնորհեցեր . եւ
 մեղաւոր կնոջն զթողութիւն ետուր : Որ
 զբժշկութիւն անդամալուծին պարգեւե-
 ցեր հանդերձ թողութեամբ մեղաց նորա :
 Որ զմաքսաւորն բանիւ արդարացուցեր .
 և զաւազակն 'ի վերջին խոստովանութեան
 նորա ընկալար : Որ զմեղս աշխարհի բար-
 ձեր , եւ 'ի խաչին բեւեռեցեր . Զքեզ
 աղաչեմք , եւ քեզ պաղատիմք , ներեա ;
 և թող զանօրէնութիւնս եւ զմեղս սորա
 զկամայ եւ զակամայ , զգիտութեան եւ
 զանգիտութեան , զոր 'ի գիշերի եւ զոր
 'ի տունջեան : Այո՛ Տէր Աստուած , լուր
 ինձ մեղաւորիս 'ի պահուս յայսմիկ վասն

(այս անուն) ծառայիս քո, անտես արա
 իբրեւ անյիշաչար Աստուած զյանցանս
 սորա զամենայն : Զբերան սորա քոյին
 օրհնութեամբդ լցո : զշրթունս սորա
 բաց, առ ի փառաբանութիւն անուանդ
 քում սրբոյ : զձեռս սորա տարածեա
 ի դործս պատուիրանաց քոց : զոտս սո-
 րա առ յընթացս Աւետարանին ուղղեա :
 եւ զամենայն անդամս սորա եւ զմիտս
 պարփակեա քոյին շնորհօք :

Դու Տէր Աստուած մեր՝ որ ի ձեռն սրբոց
 քոց Առաքելոց ծանուցեր մեզ ասելով,
 Թէ զոր կապիցէք ի վերայ երկրի՝ եղիցի
 կապեալ յերկինս : և դարձեալ եթէ ու-
 մեք Թողուցուք զմեզս՝ Թողցին նմա : Եւ
 որպէս լուար Եզեկիայ ի նեղութեան ան-
 ձին իւրում ի ժամու մահուան նորա, և
 ոչ անտես արարեր զաղաչանս նորա : Լուր
 և ինձ մեղաւոր և անարժան ծառայի քո
 ի պահուս յայսմիկ : Քանզի դու ես Տէր՝
 որ եօթանասնեկի եօթն Թողուլ՝ օրք ան-
 կանին ի մեզս, հրամայեցեր քոյին մար-
 դասիրութեամբդ : ապաշաւելով ի վերայ
 չարեաց մերոց, և խնդալով ի վերայ դար-
 ձի կորուսելոց :

Տէր Աստուած մեր որ մտեալ 'ի տուն
Զաքէի ասացեր, այսօր եղեւ փրկութիւն
տանս այսմիկ. դու որպէս մարդասէր և
բազումողորմ Փրկիչ, արա և այժմ փրկու-
թիւն տանս այսօրիկ. զի որպէս մեծու-
թիւն քո, նոյնպէս և ողորմութիւն քո:
Եւ քեզ փառք և երկրպագութիւն, այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Յայնժամ ինչ 'ի Քահանայից իսլով յաջիւ հի-
անդին, և ինչ 'ի յախմէ. և Աստուծոյն ե-
կեալ Ենէ ՂԱ-եփարանն 'ի վերայ Գլխոյ հի-ան-
դին, և ասէ ՂԱղօնս:

Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամենայն
արարածոց. որ առաքեցեր յաշխարհ ըզ-
միածին Որդիդ քո, որ եկն և փրկեաց ըզ-
տիեզերս 'ի մեղաց. և բժշկեաց զամենայն
ախտս և զհիւանդութիւնս ժողովրդեան
քում. ընկղմեաց զմահ, և փոխեաց զմեզ
'ի կեանս և յանմահութիւն: Եւ այժմ ա-
ղաչեմք զքեզ Տէր Աստուած մեր, դիր զա-
մենակարող աջ քո 'ի վերայ հիւանդիս այ-
սօրիկ, և բժշկեա զսա 'ի ցաւոց իւրոց:
Զի զքեզ փառաւորեսցէ զբժիշկդ հոգւոց

և մարմնոց, և խոստովան լիցի ահեղ աստուածութիւն քո. զի քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած յաւիտենական, որ իջեր 'ի ըստորին կողմ երկրի, և շնորհս ծաւալեալ սփռեցեր յարարածս քո : Առաքեցեր եւ զերանելի Առաքեալսն քո, հրաման տալով նոցա՝ բժշկել զամենայն ախտս և զհիւանդութիւնս ժողովրդեան քում : Եւ արդ՝ ես ծառայս քո տկարս և անարժանս՝ դընեմ զձեռն իմ 'ի վերայ հիւանդիս այսորիկ, և կարգամ զահեղ աստուածութիւն քո, եւ ինդրեմ յառաջ բարերարութենէդ քումմէ. առաքեա զամենակարող զօրութիւն քո, և բժշկեա զախտս և զհիւանդութիւնս ծառայիս քո այսորիկ՝ նշանաւ ամենայաղթ Խաչի քո, որով բարձեր ընտկարութիւն ազգի մարդկան, և դատապարտեցեր զթշնամին կենաց եւ փրկութեան մերոյ. Զի դու ես Աստուած մեր, և բժիշկ հոգւոց և մարմնոց ծառայից քոց, և փարատիչ ամենայն ախտաւորութեանց

մերոց : Եւ քեզ ընդ Հօր ամենակալի՝ եւ ընդ Հոգւոյդ Ճշմարտի վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Վասն հիւանդաց եւ ամենայն վշտացելոց՝ աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս , զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւրում . և բժշկեսցէ զախտս եւ զհիւանդութիւնս հոգւոց եւ մարմնոց ծառայից իւրոց . եւ կատարեալ առողջութեամբ հասուսցէ զամենեւեան 'ի մշտնջենաւոր եւ յանախտ կեանս . Որ առաքեցաւ 'ի Հօրէ 'ի բժշկութիւն ազգի մարդկան՝ միածին Որդին Աստուծոյ . Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս . կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Փարատեա զցաւս եւ բժշկեա զհիւանդութիւնս 'ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր Աստուած մեր . եւ չնորհեա ամենեցուն զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամենայաղթ խաչի քո . որով բարձեր զտկարութիւն ազգի մարդկան , և դատապար-

տեցեր զթշնամին կենաց եւ փրկութեան մերոյ։ Դու ես կեանք մեր եւ փրկութիւն՝ բարերար եւ բազումողորմ Աստուած . որ միայն կարող ես թողուլ զմեզս , եւ մերժել զախտս եւ զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ . որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց : Պարգեւիչդ բարեաց՝ պարգեւեա զառատ ողորմութիւն քո 'ի վերայ արարածոց քոց՝ ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոց հանապազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ Երրորդութիւնդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ 'ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս իւր արասցէ 'ի վերայ մեր . Տէրն Ամենակալ կեցուցէ եւ ողորմեսցի :

Կեցո՛՛ Տէր :

Աղօթք :

Թագաւոր խաղաղութեան՝ օգնական եւ փրկիչ անձանց մերոց՝ Քրիստոս Աստուած մեր , պարսպեալ պահեա զժողովուրդս քո ընդ հովանեալ սուրբ եւ պատուական Խա-

չիւք ի խաղաղութեան . փրկեա յերեւելի և յաներեւոյթ թշնամւոյն : Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից . ամէն :

Որհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր ո՞ր յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԽԱԶԱԼՈՒԱՅ ԱՌՆԵԼՈՅ

ՈՐ ԿՈԶԻ

ԽԱԶԱՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր, մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս:

Ողորմեա ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ ես, բժշկեա զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ:

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, և դու, Տէր, մինչեւ յերբ:

Դարձ, Տէր, և փրկեա զանձն իմ, կեցո զիս Տէր, ըստ ողորմութեան քում:

Զի ոչ դք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ:

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ, և արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի:

Խռովեցաւ 'ի սրտամտութենէ ակն իմ, և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան , ոյք գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ , լուաւ Տէր տղօթից իմոց , եւ Տէր զխնդրուածս իմ ընկալաւ :

Ամաչեսցեն և խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին ,

Շարհան .

ԲԶ . Ապաւինեցաք 'ի Խաչ քո՛ արարիչ յաւիտենից , որ ետո՛ւր մեզ պահանպան յանձրոյ ընդդէմ թըշնամւոյն . անշահմէք սովաւ Փլըկի՛ն պահպանեա՛ զանձինըս մեր : Բանձրեա՛լ թագա՛ւոր ո՛ր վասըն մեր ելեր 'ի Խաչ , ե՛ւ բարձեր սովաւ զյանցանս նախաստեղծի՛ն Ա՛դամայ . անշա :

Գլո՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ եւ փայտ կենանց մարդկան յայտնեա՛լ, զո՛ր տեսեա՛լ այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի . անշա : Դո՛ղացա՛լ թըշնամի՛ն ընդ յայտնի՛լ Սրբոյ

Խաչին , եւ ՚ի յահէ՛ փառաց նորա կոր-
ծանեցաւ յանդունդս երկրի . անշա :

Մեղա՛ք մինչեւ յերկի՛նս և զարդար ըզ-
ցասողմին քո՛ շարժեցաք ՚ի մե՛զ . Տէ՛ր
ըստ մեծի՛ քում ողորմութեանդ սղոր-
մեա՛մ մեզ :

Իջա՛ք մինչ ՚ի դրժո՛խս ընկը՛ղմեա՛լք յանժ-
րէնութեան մերո՛ւմ . Տէ՛ր յիշեա՛ զգինս
արեան՝ Որդւոյ՛ քո և ողորմեա՛ :

Հալա՛ծեա ՚ի մէ՛նջ Տէ՛ր նըշա՛նաւ խա՛չի
քո զընդդի՛մամարտ եւ զանե՛րեւոյթ գա-
ղանն . եւ մի տար յապակա՛նութիւն
զքո՛ ժառանգութիւնս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Տա՛ճար լուսոյ անընտուերին եւ անա-
գաստ անճառ բանին . սր ըզնախւոյ՛ մօրն
Ե՛ւայի բարձե՛ր զանէծսը՛ն տըրտմալի .
հայցեա յՈ՛րդւոյ քո միա՛ծնի Հօր հաշ-
տութեանըն միջնորդի , բա՛ռնալ ՚ի մէնջ
ըզխռո՛վութիւն եւ տա՛լ զոգւոց խա՛ղա-
ղութիւն :

Այժմ և միշտ և .

Ե՛րկինք ցընծայի՛ն եւ երկիրս ուրա-

խանայր , քանզի Փրկիչ ցուցաւ Սո՛ւրբ
խաչն և լուսատու տփեղերաց . ա՛ղա :

Աւելուիա աւելուիա .

Ձայն Տեառն 'ի վերայ ջուրց , և Աստուած
փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
ջուրց բազմաց :

Ձայն Տեառն զօրութեանց , եւ ձայն
Տեառն մեծվայելութեանց :

Ընթերցուածս 'ի շորորդ Թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցեղիսէ . ահա
ւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է ,
որպէս եւ Տէրդ իսկ տեսանէ . եւ ջուրքս
չար եւ երկիրս անդաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէ . առէք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդր . և բերին առ նա . և եւ
Եղիսէ յականս ջուրցն , և արկ անդր աղ
և ասէ՝ այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ զջուր
սըդ զայդոսիկ , եւ մի եւս լիցի սյդ 'ի
մահ եւ յանդաւակութիւն . և բժշկեցան
ջուրքն մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի
զոր խօսեցաւ :

Աւելուիա աւելուիա .

Ետուր երկիւղածաց քոց նշան զի ապրեա
ցին յերեսաց աղեղան :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտի ումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր Յիսուս՝ աղաղակէր եւ ասէր . եթէ ոք ծարաւի իցէ , եկեսցէ առ իս եւ արբցէ . որ հաւատայ յիս՝ որպէս և ասեն գիրք , գետք յորովայնէ նորա բղբեսցեն ջրոց կենդանութեան :

Զայս ասէր վասն Հոգւոյն զոր ընդունեւ լոց էին որ հաւատային 'ի նա :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած , որ է յոյս եւ ապաւէն անձանց մերոց . որ զամենայաղթ նշան Սուրբ Խաչին շնորհեաց մեզ զէն անպարտելի ընդդէմ ներգործութեանց սատանայի . զի զամենայն ինչ՝ յոր և մերձեսցի սա , սրբեսցէ ,

մանաւանդ զջուրս զայս . եւ շնորհեսցէ
սովաւ բժշկութիւն ակտից , եւ փարա-
տումն ցաւոց . ամենակալ Տէր Աստուած
մեր կեցուցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Տէր Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամե-
նայն արարածոց , որ զգեցար մարմին ըստ
մերում հողեղէն բնութեանս , և 'ի լուա-
ցումն մեղաց սրբիչ և մաքրիչ զջուրս կա-
ցուցեր . որ եւ 'ի ձեռն մարգարէին Եղի-
սէի օրհնեսցեր զջուրն չարաշունչ եւ մա-
հաբեր . և այժմ Տէր բարերար , առաքեա
զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ 'ի ջուրս յայս , և
օրհնեա՞ններեւոյթ աջով քով , և զօրու-
թեամբ ամենայաղթ Խաչի քո : Տուր սմա
շնորհս , զի ամենեքին որք արբցեն 'ի սմա-
նէ՝ եղիցի նոցա 'ի բժշկութիւն ակտից՝
և 'ի փարատումն ցաւոց :

Օրհնեա Տէր թ զջուրս զայս զօրութեամբ
Սուրբ Խաչի քո . զի հօտք և խաչինք որք
արբցեն 'ի նմանէ , եղիցի նոցա յանցա-
ւութիւն եւ 'ի ծննդականութիւն : Օրհ-
նեա Տէր թ զջուրս զայս նշանաւ Սուրբ
Խաչիս 'ի ձեռն քահանայիս՝ և խնդրուա

ծոց ժողովրդեանս, զի ուր ցօղեսցի 'ի տունկս եւ 'ի բոյսս, եղիցին անմնասելի 'ի ժանգոյ և 'ի թրթրոյ՝ և յամենայն պատահարաց. եւ առաւել եւս պտղաբերեսցին 'ի շահաւէտութիւն որդւոց մարդկան, եւ 'ի սպաս պաշտաման քում: Եւ դոհանալով փառս մատուցանեմք քեզ ընդ Հօր եւ ընդ ամենասուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւի:

Ամէն, Աւելուիա աւելուիա աւելուիա:

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս նշանաւ Սուրբ Խաչիւս, և Սուրբ Աւետարանաւս, և աւուրս շնորհիւ, յանուն Հօր, և Որդւոյ, և Հոգւոյն Սրբոյ. (Երէյս Կրկես): Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո:

Աւթք:

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս: Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն: Հայր մեր որ յերկինս:

Ելէ սրբոց հասարկէ ինչէ խաչաւորայն , աստ
 և զայս Եսրայիւն :

ԲԶ . Հեղմամբ արեան սլորբոց վկայինցն հաճե-
 տեաց ընդ մեզ Գրիստոս , և փրկեալ յա-
 մենայն փորձով թենէ :

Որք նահատակեցան վասն քո 'ի մահ . վի-
 րաւորեալ ըբ յաղթեցին թշնամւոյն . սո՛-
 ցին աղաչանօք հաճ :

Ո՛րք միացան 'ի սէր ահաւոր քո տէրու-
 թեանդ . և մատուցին զանձինս իւրեանց
 պատարագ քեզ և զենումն . սո՛ցին աղա-
 չանօք հաճ :

Կ Ա Ն Ո Ն

ԴԺՈՒԱՐԱԾԻՆ ՅՂԻ ԿՆՈՋ

Աւելուիա աւելուիա .

Առ քեզ , Տէր , համբարձի զաչս իմ , որ
բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն Տեառն իւ-
րոյ , և որպէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն տիկ-
նոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աս-
տուած մեր , մինչեւ ողորմեսցիս 'ի վերայ
մեր :

Ողորմեա մեզ , Տէր , ողորմեա մեզ , զի բա-
զում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախատա-
նօք , ոյք նախատեն զմեզ արհամարհանօք
ամբարտաւանից :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Մինչեւ իցէ յղւոյն ծնեալ , եւ մինչեւ
հասեալ իցեն ցաւք երկանց , ապրեցաւ
և ծնաւ արու :

Ո՞ր լուաւ, ո՞ր ետես այսպիսի ինչ. եթէ
երկնեաց երկիր 'ի միում աւուր, և ծնաւ
ազգ մի ողջոյն միանգամայն. զի երկնեաց
Արիւն, և ծնաւ զմոնկունս իւր:

Ես ետու քեզ զյոյսդ զայդ, եւ դու ոչ
յիշեցեր զիս՝ ասէ Տէր. ոչ ապաքէն զա-
մուլն եւ զծննդականն ես արարի. ասէ
Աստուած քո:

Պողոսի առաքելոյն յերրայեցուց թղթոյն է
ընթերցուածս:

Հաւատովք՝ որ Աբրահամն կոչեցաւ՝ ուն-
կընդիր եղեւ ելանել 'ի տեղին, զոր առնը-
լոց էր 'ի ժառանգութիւն. ել գնաց՝ եւ
ոչ գիտէր յո՞վ երթիցէ:

Հաւատովք պանդխտեցաւ յերկրին Աւե-
տեաց իբրեւ յօտարութեան. խորանօք
բնակեաց Սահակաւ և Յակովբաւ հանդերձ
ժառանգակցօք նոցին աւետեաց:

Քանզի ակն ունէր հիմամբ հաստատելոյ
քաղաքին, որոյ ճարտարապետ եւ արա-
րիչ Աստուած է:

Հաւատովք և ինքն Սարրա՝ որ ամուլն էր,
զօրութիւն առնլոյ զսերմն որդեծնու-
թեան՝ ընդունէր, և 'ի տարածամ հասա-

կի ծնանէր՝ քանզի հաւատարիմ համարե-
ցաւ զայն՝ որ խոստացաւն ։
Վասն որոյ և ՚ի միողէն ծնանէին . եւ այն
՚ի յանցեալ ժամանակի , իբրեւ զաստեղս
երկնից բաղմութեամբ , և իբրեւ զաւազ
• առ ամին ծովու առանց թուոյ ։

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ո՛ր Տէր փրկեա զանձն իմ , ողորմած Աս-
տուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս Տէր ։

Ալէլուիա Օրթի ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն ։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում . Երկիւղածութեամբ լուարուք ։

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու ։

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր ։

Պաշտօնումէ ։ Ասէ Աստուած ։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , զի լացջիք եւ
ողբասջիք դուք , եւ աշխարհ խնդասցէ .
դուք տրտմեւջիք , այլ տրտմութիւն ձեր
յուրախութիւն եղիցի ։

Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է
նմա , զի հասեալ է ժամ նորա . այլ յոր-
ժամ ծնցի զմանուկն , ոչ եւս յիշէ զնե-

ղութիւն վասն խնդութեանն . զի ծնաւ
մարդ յաշխարհ :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր Յիսուս Քրիստոս՝ մեծ
եւ բարձրեալ , անայլայլելի անփոփոխելի
և մշտնջենաւոր . որ իջեր 'ի յերկնից և
մարմնացար 'ի սրբոյ Կուսէն Մարիամայ
Հոգւովն Արքով . և զապականեալն մեղօք
զքնութիւն մեր 'ի նախահօրն յանցանաց՝
որով ամենայն կանացի բնութիւն ընկա-
լաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք եւ
տրտմութեամբ ծնանիլ զզաւակ , սրբե-
ցեր աստուածութեամբ քով : Եւ արդ՝
աղաչեմք զքեզ մարդասէր Թագաւոր՝
ստեղծող և նորոգող մեր և բժիշկ հի-
ւանդութեանս մերում , բժշկեա և ա-
ռողջացո (շայս անուան) աղախին քո 'ի հոգե-
կան և 'ի մարմնական յախտէս յայսմանէ :
Առաքեա զօգնութիւն քո 'ի սրբութենէ

քուամէ, և տուր սմա զօրութիւն ծնանիլ
 զղաւակ, որպէս զի զպտուղ որովայնի իւ-
 րոյ մաքրեալ յամենայն արատոյ ծնըն-
 դեամբ սուրբ Աւաղանին ընծայեսցէ Ե-
 կեղեցւոյ քում սրբոյ: Շնորհեա ծննդա-
 կանիս այսօրիկ հանդարտութեամբ և ա-
 ռանց մնասու հասանիլ ՚ի խնդութիւն,
 եւ ամենայն տանց հաւատացելոց աճիլ
 և բաղմանալ ՚ի փառս տէրութեան քո,
 և ՚ի լրումն աստուածային քո բանիդ, ե-
 թէ աճեցէք և բաղմացարուք: Այո՛ Տէր
 Աստուած մեր, լուր և այժմ խնդրուածոց
 անարժան ծառայիս, եւ ամենեցուն որ
 շուրջ կան աստ, բարեխօսութեամբ ա-
 նարատ ծնողի քո սուրբ Աստուածածնի,
 և ամենայն սրբոց քոց: Զի քեզ միածնի
 Որդւոյդ, և անսկիզբն և համագոյ Հօր քո,
 և կենդանարար և ամենասուրբ Հոգւոյդ՝
 վայելէ փառք պատիւ եւ երկրպագու-
 թիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
 ւիտենից, ամէն:

Կ Ա Ն Ո Ն

Վ Ա Ս Ն

ԱՅՍԱՀԱՐԱՑ ԵՒ ԼՈՒՍՆՈՏԻՑ

Որ բնակեալն է յօգնութիւն բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հան-
գիցէ :

Ասասցէ Տեառն՝ ընդունող իմ ես, ապա-
ւէն իմ Աստուած, և ես յուսամ ՚ի նա :
Նա փրկեացէ զիս յորոգայթէ որսողին :
և ՚ի բանիցն ՚ի խռովութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ . ՚ի հո-
վանի թեւոց նորա յուսասցիս :

Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմարտու-
թիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ
՚ի նետէ՝ որ թռչի ՚ի տուէ :

Յիրէ որ շրջի ՚ի խաւարի, ՚ի գայթակղու-
թենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր :

Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հազարք, եւ

բիւրք ընդ աջմէ քուճմէ, և առ քեզ ինչ
ոչ մերձեսցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու, և
զհատուցուամի մեղաւորաց տեսցես, զի
դու Տէր յոյս իմ ես :

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն, զի
ոչ հասցեն առ քեզ չարք. եւ տանջանք
մի մերձեսցին ՚ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալէ վասն քո
՚ի պահել զքեզ յամենայն ճանապարհս քո :
Ի բաղուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ, զի
մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :

Ի վերայ իժից և քարրից գնացես դու և
առ ոտն կոխեսցես զառիւծն և զվիշապն :
Քանզի յիս յուսացաւ, և փրկեցից զնա :
Հովանի եղէց նմա, զի ճանեալ զանուն իմ :
Կարդացէ առ իս, և ես լուայց նմա եւ
առ նմա եղէց ՚ի նեղութեան :

Փրկեցից եւ փառաւոր արարից զնա. եր-
կայն աւուրբք լցուցից. եւ ցուցից նմա
զփրկութիւն իմ :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Զիա՞րդ անկաւ յերկնից արուսեակն, որ
ընդ առաւօտն ծագէր. անկաւ յերկիր,

խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամենայն
աղգս :

Դու ասէիր 'ի մտի քում. ելից յերկինս ,
'ի վերոյ քան զաստեղս երկնից արկից զա-
թող իմ. նստայց 'ի լերինն բարձու , 'ի վե-
րայ լերանց բարձանց հիւսիսոյ . ելից 'ի
վեր քան զամպս , եղէց նմանող բարձրե-
լոյն :

Արդ ահաւաղիկ 'ի դժոխս իջցես եւ 'ի
հիմունս երկրի :

Պողոսի առաքելոյն յԵբրայեցոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին
արեան եւ մարմնոյ , եւ ինքն իսկ մերձա-
ւորութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի
մահուն իւրով խափանեսցէ զայն , որ
զիշխանութիւն մահուն ունէր , այսինքն
է՝ զսատանայ . և ապրեցուսցէ զայնոսիկ ,
որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտա-
րանդեալք 'ի ծառայութիւն :

Ալեւուի ալեւուի .

Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր , և
զատելիս իմ սատակեցեր .

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

• Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի ժողովրդեանէն՝
և ասէ . վարդապետ , ածի զօրդի իմ առ
քեզ , զոր ունի այս համբ . և ուր հասանէ
զարկուցանէ զնա , և փրփրէ , եւ կրճտէ
զատամուկս իւր և ցամաքի . եւ ասացի
ցաշակերտսն քո զի հանցեն , և ոչ կարա-
ցին հանել զնա :

Պատասխանի ետ նոցա , եւ ասէ . ո՛վ ազգ-
անհաւատ , մինչեւ յերբ իցեմ ընդ ձեզ ,
մինչեւ ցերբ անսայցեմ ձեզ . ածէք զնա
առ իս :

Եւ ածին զնա առ նա . իբրեւ ետես զնա
այսն , վաղվաղակի շարժեաց զնա , և ան-
կեալ յերկիր Թաւալէր և փրփրայր :

Եհարց ցհայր նորա եւ ասէ . քանի՞ ժա-
մանակք են՝ յորմէհետէ այդ եղեւ դմա .
եւ նա ասէ . 'ի մանկութենէ , բազում

անգամ 'ի հուր արկանէ և 'ի ջուր՝ զի կուրուսցէ զդա . արդ՝ եթէ կարող ինչ ես, օգնեա մեզ, Տէր, գթացեալ 'ի վերայ մեր։ Եւ Յիսուս ասէ ցնա . ասացեր՝ եթէ կարող ես . ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ, որ հաւատայն .

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր մանկանն և ասէ . Հաւատամ, օգնեա անհաւատութեանս իմում .

Իբրեւ ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողովուրդն 'ի վերայ, սաստեաց այսոյն պղծոյ և ասէ . համրդ՝ և խուլ այս՝ ես տամ քեզ հրաման, ել 'ի դմանէ, եւ այլ եւս՝ մի մտանիցես 'ի դա .

Եւ աղաղակեաց եւ յոյժ լլկեաց զնա՝ եւ ել . եւ եղեւ պատանեակն իբրեւ զմեռեալ, մինչեւ բազմաց իսկ ասել՝ թէ մեռաւ .

Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա յարոյց զնա, և կանգնեցաւ .

Եւ իբրեւ եմուտ նա 'ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին ցնա . մեք ընդէ՞ր ոչ կարացաք հանել զնա .

Եւ ասէ ցնոսա . այդ ազգ՝ ոչ իւրե ելանէ, եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք .

Ե- Դէ ՂԱ-Երարանն ՚ի վերայ գլխոյ այսահարին,
Լ ասէ .

Սաստեացէ քեզ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ պիղծ սատանայ, որ եկն յաշխարհ և շրջեցաւ ընդ մարդկան, զի զքոյդ խափանեացէ զբռնութիւն եւ զմարդիկ ապրեցուսցէ : Որ ՚ի վերայ փայտին զընդդիմակաց զօրութիւնսն խորտակեաց արեգականն խաւարելով, երկիր շարժելով, գերեզմանացն բանալով, մարմինք սրբոցն յառնելով : Որ ելոյծ մահուամբ զմահ, եւ խափանեաց որ զունելութիւն մահուն ունէր, այսինքն է զքեզ սատանայ .

Երդմեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի՝ որ եցոյց զՓայտն Կենաց, և կարգեաց զՔերորէսն և զՍերորէսն բոցեղէն սրով շուրջանակի պահել զնա . պապանձեաց ել եւ գնա ՚ի սմանէ : Երդմեցուցանեմ զքեզ ՚ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ որ գնայր որպէս ընդ ցամաք ՚ի վերայ ծովուն, եւ սաստէր պտուտից հողմոյն . որոյ հայեցուածն ցամաքեցուցանէ զանդուռնդս, եւ սպառնալիք նորա մաշն զլերինս : Նոյն ինքն եւ այժմ հրամայէ

քեզ 'ի ձեռն մեր, երկիր, ել եւ գնա' 'ի ստեղծուածոյս այսմիկ. և մի՛ դառնայցես և մի՛ թագիցես 'ի սմա. և մի՛ եւս պատահեսցես ումեք 'ի սոցանէ. կամ ազդիցես, կամ զարկցես, մի՛ 'ի գիշերի, մի՛ յաւուր, մի՛ 'ի ժամու կամ 'ի տարաժամու. այլ երթիջիր 'ի քոյին խորխորատն մինչեւ 'ի պատրաստեալ տանջանսն քեզ մեծի աւուրըն դատաստանին :

Երկիր Սաստուծոյ, որ նստի յաթու ֆերովքէից եւ հայի յանդունդս. յորմէ դողան Հրեշտակք, Հրեշտակապետք, Աթուք, Տէրութիւնք, Իշխանութիւնք, Պետութիւնք, բազմաչեայ ֆերովքէքն. յորմէ դողան երկինք և երկիր, ծով և ամենայն որ 'ի նոսա. ել եւ գնա' 'ի ծառայէս Քրիստոսի Սաստուծոյ : Երգմնեցուցանեմ զքեզ Սաստուած կենդանի որ գնայ 'ի վերայ թեւոց հողմոց. ո՛ր արար զհրեշտակս իւր յոգիս, եւ զպաշտօնեայս իւր 'ի բոց հրոյ. ել և գնա' 'ի ստեղծուածոյս Սաստուծոյ յայսմանէ ամենայն հրեշտակօք քո : Զի օրհնեալ և փառաւորեալ է անուն Ամենասուրբ Երրորդութեան Հօր և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն. այժմ և :

Աստուած՝ որ մեծ է եւ ահաւոր եւ փառաւորեալ յամենայնի գործովք եւ զօրութեամբ, անհասանելի եւ անքննելի գոյով. որ յառաջ պատրաստեաց քեզ սատանայ զյաւիտենական տանջանացն զդատաստան. այժմ 'ի ձեռն մեր անպիտան ծառայից իւրոց հրամայեաց քեզ եւ ամենայն գործակցաց քոց ամենայն զօրութեամբ քով 'ի բաց կալ 'ի ծառայէս Յիսուսի Քրիստոսի, որ զամենայն իշխանութիւն ունի յերկինս եւ յերկրի. որ ասաց համեր եւ խուլ գիւին, եւ 'ի մարդոց եւ այլ մի մշտաներ 'ի դմա: Ծանիր զքո պիղծ եւ ունայն զօրութիւնդ, որ եւ խողիցն իշխանութիւն ոչ ունէիր: Յիշեա՛ որ սաստեացն քեզ, եւ քոյովք խնդրուածովք յերամակ խողիցն հրամայեաց քեզ մտանել:

Երկիր յԱստուծոյ, որոյ հրամանաւ երկիր հաստատեցաւ 'ի վերայ ջրոց. որ շինեաց զերկիր եւ կարգեաց. որ հաստատեաց զլերինս կշռով, եւ զառապարս կըշռորդովք. եւ եդ զաւազ ծովու 'ի սահման, եւ 'ի ջուրս սաստիկս զլաւիղս իւր պատրաստեաց: Որ հայի 'ի լերինս եւ ծըխեսցին. որ արկանէ զլոյս որպէս զօթոց.

որ ձգեաց զերկինս որպէս մագաղաթ .
 որ յարկեաց 'ի վերայ ջրոց զվերնայարկս
 նորա : Որ հիմնեցոյց զերկիր 'ի վերայ
 հաստատութեան , զի մի շարժեսցի յա-
 ւիտեան : Որ կոչեաց զջուրս ծովու , եւ
 եհեղ զնա 'ի վերայ ամենայն երկրի . եւ
 և գնա 'ի սմանէ : Երգմնեցուցանեմ ըզ-
 քեզ ամենաչար , 'ի փրկական չարչարանսն
 Քրիստոսի , և 'ի պատուական նորա Մար-
 մին և յԱրիւն , և 'ի գալուստն նորա ա-
 հաւոր . զի գոյ և ոչ յապաղէ 'ի դատել
 զերկիր . եւ զքեզ եւ զգործակիցսն քո
 տանջեսցէ 'ի հուրն յաւիտենից . ուր որդն
 անքուն է և հուրն ոչ շիջանի : Զի զօրու-
 թիւն Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ Հարբ
 և ամենասուրբ Հոգւովն օրհնեալ է այժմ
 և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից : Տէր
 Սաբաւովթ Աստուած Իսրայէլի , որ փա-
 րատեսս պաւս եւ զհիւանդութիւնս , եւ
 զամենայն ախտս բժշկես . նայեա 'ի վե-
 րայ ծառայիս քո , եւ 'ի բաց մերժեա 'ի
 սմանէ զամենայն ներգործութիւն սատա-
 նայի , սաստեա այսոց պղծոց և հալածեա
 զնոսա . եւ վաղվաղակի քոյին ազդամբդ
 փրկեա զծառայս քո . և խորտակեա զսա-

տանայ ընդ ոտիւք սորա , եւ տո՛ւր սմա
յաղթուածիւն ընդդէմ նորա հակառակու-
թեանց , և այսոց նորա պղծոց : Որպէս զի
առ 'ի քէն օգնականութիւն առնկալեալ
արժանաւորեսցի անմահ և երկնաւոր քոց
պարգււացդ , փառաւորելով զՀայր և զՈրդի
և զՍուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւի :

Աղօթք :

Որ եսդ Տէր Տէր , որ արարեր զմարդն
ըստ պատկերի քում եւ ըստ նմանու-
թեան , եւ ետուր նմա իշխանութիւն
մշտնջենաւոր կենաց , եւ նորա անկեալ
ընդ մեղօք բանսարկուին պատրանօք , և
դու ոչ անտես արարեր , այլ տնօրինե-
ցեր մարդանալով Քրիստոսի քո զփրկու-
թիւն աշխարհի : Դու ինքնին մարդասէր
Տէր , զուգակցեա կենաց սորա Հրեշտակ
լուսաւոր , փրկելով զսա յամենայն խոր-
հրդոց թշնամոյն , 'ի դիւէ տարածամէ ,
յերեւելի եւ յաներեւոյթ պատահարաց
չարին :

Ե- Կէս-հագրէ զանջան , զիբան , զբերանն ասելով .
յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ . և ասէ .
Հալածեա 'ի սմանէ զամենայն շունչ չար ,

որ խօսեցեալ է և որջացեալ 'ի սիրտ սո-
րա, զհոգի մոլորութեան, զհոգի չարու-
թեան, զհոգի դառնութեան, զհոգի
ստութեան և ամենայն անմաքրութեան,
որ ներգործէ ըստ խորամանկութեան թըշ-
նամուտն խաբէութեան: Շնորհօք և գթու-
թեամբ միածնի Որդւոյ քո, ընդ որում
օրհնեալ ես Հայր ամենակալ հանդերձ
բարերար և կենդանարար Սուրբ Հոգւովդ,
այժմ եւ միշտ և:

Քարոզ:

Արթուն մտօք և անղքօս խորհրդով կաց-
ցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մե-
րոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի: Հաւա-
տով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զհրեշտակ խա-
ղաղութեան պահապան անձանց մերոց,
որ եկեալ բանակեսցէ շուրջ զմեօք, և ա-
ներկիւղ պահեսցէ զմեզ յամենայն հրե-
ղէն նետից սատանայի, որ թռչի 'ի տուէ:
յիրաց խաւարային գնացից, 'ի գայթակ-
ղութենէ դիւին 'ի հասարակ աւուր: Յոր-
մէ զգուշութեամբ պահելով աղօթիւք և
բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց, շնոր-
հեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ

առաքինութեամբ 'ի փրկութիւն անձանց
մերոց , 'ի պատիւ և 'ի փառս կենդանա-
ցուցիչ անուան իւրոյ : Յոյս հաղորդու-
թեան ընկալցուք 'ի յայտնութեան միած-
նի Որդւոյն Աստուծոյ , կերպարանակից
առնել զմարմին խոնարհութեան մերոյ
ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւ-
րոց . վասն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց ճշմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիս-
տոս Տէր մեր . կեցուսցէ եւ ողորմեսցի :
Զժամս եւ զառաջակայ օրս խաղաղու-
թեամբ անցուցանել հաւատով 'ի Տեառնէ
խնդրեսցուք :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան ,
Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց ,
Զսրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն ,
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ ,
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու ,
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Զգեցօ մեզ Տէր Աստուած մեր զէն ար-
դարութեան զօրաւոր եւ յաղթող լինել
ընդդէմ սատանայական պատերազմաց և

զամենայն հրեղէն նետս նորա շիջուցանելով անկասկած լիցուք յիրաց խաւարային գնացից, 'ի գայթակղութենէ դիւին 'ի հասարակ աւուր։ Եւ զգաստացեալք վայելչական տուընջեամբս առաքինութեամբ կացցուք 'ի փրկութիւն անձանց մերոց, 'ի պատիւ և 'ի փառս սրբոյ Երրորդութեանդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Երկնաւոր խաղաղութեամբ քով պարըսպեալ պահեա զանձինս մեր Տէր զօրութեանց, վասն զի դու ես Աստուած խաղաղութեան, եւ բաց 'ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք, և զանուն քո ամենազօր կարդամք յօգնականութիւն անձանց մերոց։ Նայեաց յերկրպագութիւնս մեր, և ուսոմեզ առնել զարդարութիւն ճշմարտութեան։ Եւ գոհութեամբ փառաւորեցուք, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Տէր, մի յիշեր զմեզս մեր զառաջինս. վաղվաղեսցէ առ մեզ ողորմութիւն քո, զի աղքատացաք յոյժ։

Ողնեա մեզ Աստուած փրկիչ մեր, վասն
փառաց անուան քո:

Տէր, փրկեա զմեզ և քուեա զմեզս մեր
վասն անուան քո:

Քարոզ:

Վասն հիւանդաց եւ ամենայն վշտացե-
լոց՝ աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս,
զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան իւ-
րում. և բժշկեսցէ զախտս և զհիւանդու-
թիւնս հոգւոց և մարմնոց ծառայից իւրոց.
եւ կատարեալ առողջութեամբ հասուցէ
զամենեւեան ՚ի մշտնջենաւոր և յանախտ
կեանս: Որ առաքեցաւ ՚ի Հօրէ ՚ի բժշկու-
թիւն ազգի մարդկան՝ միածին Որդին Աս-
տուծոյ. Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիս-
տոս. կեցուցէ և ողորմեսցի:

Աղօթք:

Փարատեա զցաւս եւ բժշկեա զհիւան-
դութիւնս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր
Աստուած մեր. և շնոր: (Տե՛ս յերեւ 174):
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս:

ՅԱՂՕԹԱԾԱՏՈՅՑ ԳՐՈՑ ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ
ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՑ

ԲԱՆ ՂԱ.

Ի ԽՈՐՈՑ ՍՐՏԻՑ ԽՕՍԹ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՑ

Ա. Տէր Տէր գթութեանց եւ Աստուած
ողորմութեանց, անուն մեծութեան, ձայն
ահաւորութեան, կոչումն սաստկութեան,
լուր անհասութեան, բարբառ դողու-
թեան, հնչումն հիացման, յուսադրու-
թիւն բարերարութեան, ամենողորմ. քաղց-
րութեան. յորմէ երկուցեալ սասանին
ամենայն բնութիւնք եղելոց 'ի քո սպառ-
նալեաց ահիդ պակուցման, սաւառնին
Սերովբէք, ամփոփին Քերովբէք, պարու-
րին պարք լուսակերպիցն, երկնչին հիաց-
մամբ բոլոր Պետութիւնք վերնոցն. նոյնք
ցնծան դողութեամբ մեծաւ 'ի մի նաւա-
կատիս բերկրութեան. զարհուրին դեւք,
ընկրկին չարութեանցն գունդք, պակա-
սին խաւարասիրացն հոգիք, անդնդոց մատ-
նին հրեշտակք օտարին: Կիպին նշանաւ
Խաչին յարձակմունք դիմամարտին, փա-
կին 'ի ստոյին բանտի քինաւոր ամաղեկա-
ցիքն, անխղելի հանգուցիւք պաշարին

խումբք հակառակորդին, արգելին անզերծ զընդանաւ՝ մահադինացն կաճառք, պնդին 'ի մետաղս ահեղ հրամանիդ այսականացն դումարք, պապանձին կարկեալ ընդդիմաբանիցն դասակցութիւնք, պարաւանդին հիւծմամբ կորստեան աներեւութիցըն ժողովք. անլայծ շղթայիւք նեղին առաքելութիւնք դերաքրիստոսին :

Բ. Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռինս զտեառնագրութիւնն նշանիդ 'ի ժամ գիշերիս, որ ոչ մթանաս խաւարաւ անգիտութեան, ամենեւին տեսականութիւն, քան թէ 'ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ բնակես : Ընկալ զաղաչողս վտանգաւոր դոհաբան ընդ պահպանութեամբ թեւոց հզօրիդ, փրկեա 'ի ցնորից եկամուտ պըղտորութեանց. սուրբ արա զգգայարան հայելեաց սրտիս նկատմանց. ամրացո փայտիւդ կենաց 'ի տխրական անրջոց, արեամբքո սրսկեա զըջարկութիւնս կայիցս, ըզհետս ելումտիցն կաթուածով կենարար կողիդ գծագրեա, երգոցն պահպանարան քառակերպիդ ձեւակերպութիւնն եղիցի. հանդէպ տեսութեան աչացս ամբարձման փրկականդ քո կրից իօրհուրդ առդիցի,

ընդ բարաւոր յարկիս՝ չարչարանաց քոց
գործի հաստիցի, զծառայդ օրհնութեան
հաւատք յուսոյ իմոյ կախեսցի։ Արգել,
Տէր, սովաւ զսատակիչն հոգւոց, մոցէ
անխափան պաշտպանն լուսոյ, և ընդ սաս-
տիկ ծանրութեան ցաւոցս և զբեռն պար-
տեացս թեթեւացո, զոր 'ի լուարանի մը-
տացս ամփոփման մահճացս անկողնի՝ ու-
շաբերեալ զյուսահատութեանցն դառն
պտղոցն՝ խոստովանիմ ամենագիտիդ զան-
համար մասունս գործոց չարաչար անօրէ-
նութեանցս։

Գ. Հանգո զվաստակեալս 'ի բազմածուփս
աշխատութենէ, բարձ զտափնապ տարա-
կուսանաց ոգւոյս կործանման, զդառնու-
թիւնն ընդ վշտացն, զհեծութիւնն ընդ
կարեացն, զանձկութիւնն ընդ թշուա-
ռութեանցն, զհառաչմունսն ընդ խոր-
տակմանցն, զբեկութիւնսն ընդ ապշու-
թեանցն, զթմբրութիւնսն ընդ շրտմանցն,
զարբեցութիւնն ընդ յիմարութեանցն,
զթերամտութիւնն ընդ խելագարութեան-
ցն, զսառումն սիրոյն և զհրային ջերմու-
թիւն աղուական ախտին։ Օժանդակ լեթ-
տկարութեան բազմատխուրս տարտամու-

Թեան, բարեգործ աջովդ շնորհի, ձեռամբդ նորոգողի, մատամբդ կենսաբաշխի, փառօքդ մշտափայլի, յարակայութեամբդ անեղծի, երեսօքդ զուարթականի, իսկութեամբ էիդ պաշտելի, բարձրութեամբդ երկրպագելի։ Հատո զչարաչար հեծութիւն կորստականս խեղդման, զնորգիւտ չարին, զհին խարդախութիւն բանսարկուին, զօտար աղդեցմունս ՚ի մահ կրութողին, զանյարմարական երեւոյթս հանապազօրդեան եղեռնագործին, զառաջս հրնարադրութիւն դժնդակ դիւին, զողոքական բոցաշնչութիւն ձգող կախարդին։ Պահեա ՚ի տեղւոջ հանգստեան մեռօրինակ այսր դադարման յաներեւոյթ մտածութեանց, ՚ի մասնաւոր սխալութեանց, ՚ի մեծագոյն գայթակղութեանց, ՚ի փոքրագոյն ոտնառութեանց, ՚ի խաբեբայ չար ձանձրութեանց։ Հեռացո զանհանդէպ մտածութիւնն ՚ի զգայութեանց ծառայիս յանցաւորի, զկիրս բասրելիս, զվարս թրշնամանելիս, զդիպուածս պատկառելիս, ըզհետս վրիպելիս, զպատիրս ձաղելիս, զխորհուրդս անգոսնելիս, զաւելլաբանութիւնս նշխահելիս։ Անխակալ հոգւով և անշաղախ

մարմնով զապաւինեալս 'ի քեզ հանդերձեա,
 'ի շնչմանէ հողմոց, 'ի զարկմանէ բռնու-
 թեանց, 'ի բախմանէ փոթորկաց, 'ի յոստ-
 մանէ մրրկաց, 'ի յարձակմանէ գազանաց :
 Ի կափման աչացս հայեցուած սրտիս մի
 ստուարացի, այլ զուարթացի պայծա-
 ռացի վայելչացի՝ ընդ քեզ փայլեսցի,
 Տէր Յիսուս Քրիստոս, լուսաւոր վառ-
 մամբ անշիջանելեալ : Բանիւ քո սրբեա
 զպատսպարանս բազմականիս 'ի խորաման-
 կութեանց, 'ի զքաղմանց, 'ի քո ատելի յի-
 շատակաց, 'ի վերնամարտ մտածմանց, 'ի
 քրէական մորոսութեանց, 'ի տիրանենգ
 անշնորհութեանց, յաստուած ընդդէմ
 հերձուածութեանց : Գնդիւք վերնայնոցդ
 վերակացու ինձ լիցիս : Պետութեամբք,
 Իշխանութեամբք զօրաւորօքն անյաղթա-
 կանաց մաքուր մատակարարաց սուրբ Աս-
 տուածութեանդ, Առաքեալքն աւետեաց
 Աւետարանաւն, Մարգարէքն կտակարա-
 նօքն, մաղթանք երջանկացն 'ի կատարածի
 աւուրն ընծայեալ : Որովք նիրհեցից եր-
 կիւղիւ ըստ քեզ տրտմութեամբ, և զար-
 թեայց շնորհօք քո կրկին ուրախութեամբ.
 եթէ վհատութեամբ ննջեցից, յարեայց

դարձեալ հոգեւորական բերկրութեամբ . եթէ ընկողմնեցայց մեղանօք , կանգնեցայց վերստին զատեալ 'ի խղճէ անախտ անբծութեամբ :

Դ. Լուր խնդրուածոց ամենահառաչ ձայնիս հեծութեան , միայն բազմագութ , բարեխօսութեամբ Սրբոյ Աստուածածնիդ և ամենայն արդարոց և Նահատակաց ընտրելոց : Եւ քեզ փառք յամենեցունց իմովս գոչմամբ վերառաքեցեալ սրբովք զուարթնոցն անմահականաց դասուց . 'ի գովեստ Հօր քոյ Աստուծոյ մերոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ բնաւից հաստողի եւ նորոգողի . յաւիտեանս յաւիտենից : ամէն :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՍԿԻՉ ԵՒ ՄԱՂՋՄԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Լուսնան նախ ջրով, և սրբէն սուրբ իրաւով,
և ասէն.

Աւելուիս աւելուիս.

ԴԱՏ արա ինձ Տէր, զի ես յամբօժու-
թեան իմում գնացի, 'ի Տէր յուսացայ՝
զի մի եղէց հիւանդ:

Փորձեա զիս Տէր, և քննեա զիս. փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Ողորմութիւն քո Տէր, առաջի աչաց իմոց.
և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում:

Ոչ նստայց ես յաթուռս նանրաց, եւ ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես զժողովս չարաց, եւ ընդ ամ-
բարիշտս ես ոչ նստայց:

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ
շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր:

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո:

Տէր, սիրեցի զվայելութիւն տանք, և
զտեղի յարկի փառաց քոց :

Մի՛ կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն
իմ, և մի՛ ընդ արս արիւնահեղս զկեանս
իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են,
և աջ նոցա լի է կաշառօք :

Ես յամբօութեան իմում գնացի. փրկեա
ղիս Տէր և ողորմեա ինձ :

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան. յեկեղե-
ցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
'ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս
իւր արասցէ 'ի վերայ մեր. Տէրն Ամե-
նակալ կեցուսցէ՝ և ողորմեսցի :

Կեցո Տէր և ողորմեա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Եւ այս լոսնան գիշարով, և առին պաղճոս :

Աւելուիա աւելուիա :

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակա-
սեսցի :

Ի վայրի դալարւոյ՝ անդ բնակեցոյց զիս ,
 և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , եւ առաջնոր-
 դեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան
 վասն անուան իւրոյ ,

Թէպէտ եւ գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց
 մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի դու Տէր
 ընդ իս ես :

Յուպ քո և գաւազան՝ նոքա մխլթարես-
 ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
 ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որպէս
 անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեսցէ
 զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ
 ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

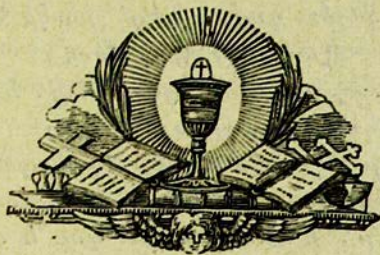
Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կէ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ետուր
 մեզ զնիւթս զայս առնել անօթ սրբու-
 թեան քում ըստ հաճոյից քոց , առ 'ի քէն
 տուելոյ քո մտաւորութեան Արդ՝ ընկալ

զսա 'ի ձեռաց մերոց, եւ սրբեա սրբու-
թեամբ քով, զի արժանի լիցի ընդունիլ
'ի սպասաւորութիւն եկեղեցւոյ քում սըր-
բոյ: Որով եւ բերկրեացին մատուցողք
սորա, ակն ունեւելով 'ի քէն բարեաց հա-
տուցման: Եւ զմեզ արժանի արա սրբու-
թեամբ եւ արդարութեամբ կեալ 'ի քա-
հանայութեանս կտրգի, պաշտել զքեզ
'ի սուրբ եկեղեցւոջ քում զամենայն ա-
ւուրս կենաց մերոց, եւ ընդունիլ զխոս-
տացեալ բարիսն որ 'ի քէն: Եւ քեզ ընդ-
Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Կ Ա Ն Ո Ն

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԶԳԵՍՏ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Աւելուիա աւելուիա .

ՅԻՇԵԱ Տէր , զԴաւիթ , և զամենայն հե-
զուծիւն նորա .

Որպէս երդուաւ Տեառն , եւ ուխտս եղ-
Աստուծոյ Յակովբայ .

Թէ ոչ մօտից 'ի յարկս տան իմոյ , թէ ելից
յանկողինս մահճաց իմոց .

Թէ տաց քուն աչաց իմոց , կամ 'նինջ ար-
տեւանաց իմոց , կամ հանգիստ իրանաց
իմոց . մինչեւ գտից զտեղի յարկի Տեառն
Աստուծոյ Յակովբայ .

Ահա լուաք զնմանէ յԵփրաթայ , և գտաք
զնա 'ի դաշտս մայրեաց .

Մտցուք 'ի յարկս նորա , երկիրպագցուք
'ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են ոտք նորա .

Արի Տէր , 'ի հանգիստ քո դու և տապա-
նակ կտակի սրբութեան քո .

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն ,
և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն .

Վասն Դաւթի սիրելոյ քո մի դարձուցա-
ներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ :

Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ՝
և ոչ ստեալ նմա . 'ի պտղոյ որովայնի նորա
նստուցանել յաթոռ նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ, եւ
զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա :
Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւիտե-
նից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիօն , եւ ընտրեաց
բնակիլ 'ի նմա . ասէ՝ այս է հանգիստ իմ
յաւիտեանս յաւիտենից , 'ի սմա բնակե-
ցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա :

Զայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից , և զաղ-
բատս սորա լցուցից հացիւ :

Երիցանց սորա զգեցսցից զփրկութիւն ,
և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն :

Անդ ծագեցից զեղջիւր 'ի Դաւիթ . պատ-
րաստ արարից զճրագ օծելոյ իմոյ :

Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ . այլ
'ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ :

Քարոզ »

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած , զի
ընկալցի զսպասս զայս 'ի հաճոյս բարերար
կամաց իւրոց 'ի պայծառութիւն տան իւ-

րոյ 'ի գովեստ փառաց անուան իւրոյ . եւ
կեցուցէ զարարածս իւր . ամենակալ Տէր
Աստուած մեր կեցո և ողորմես :

Տէր ողորմես . Տէր ողորմես , Տէր ողորմես :

Աղօթք :

Տէր Աստուած հզօր բարձրեալ եւ , ահա-
ւոր , որ զգեցուցեր զեկեղեցի քո լուսով
փառաց քոց , եւ եղեր մեզ զգեստ անա-
պականութեան : Ընկալ 'ի մէնջ զզգեստս
զայս . որպէս 'ի ձեռն Մովսիսի զնիւթ
խորանին վկայութեան , եւ իբրեւ զհան-
դերձս մանկանցն Եբրայեցւոց 'ի պատիւ
քեզ տարածելոց : Օրհնեա և սրբեա զսա .
որպէս ընկալար եւ օրհնեցեր զկտաւսն
Յովսեփայ , զոր մատոյց 'ի պատանս ա-
ստուածային մարմնոյդ . զի եւ սա արժանի
լիցի եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Եւ որպէս
զի ցնծասցեն մատուցողք սորա , տուր
նոցա Տէր , փոխարէն . հատո նոցա աստ
և 'ի հանդերձեալ երկրիդ զողորմութիւն
քո մեծ եւ զառատ : Եւ քեզ ընդ Հօր եւ
Հոգւոյդ Արբոյ վայելէ փառք իշխա :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԱՂՕԹԻՔ

ԽՈՒՆԿ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ԱՄԵՆԱԿԱԼ Տէր Աստուած մեր, որ ընկալար զխունկն 'ի ձեռաց Ահարօնի եւ որդւոց նորա, եւ ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար, եւ ընդ խունկն օտարոտի. վասն որոյ եւ մեք սարսիմք եւ դողամք, զի մի՛ զնոյն կրեսցուք պատիժ: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար, ընկալ զսա 'ի ձեռաց մերոց, որպէս 'ի ձեռաց Ահարօնի ընկալար, եւ Զաքարիայի. եւ պարգեւեա մեզ զշնորհս Հոգւոյդ Սրբոյ: Մերժեա 'ի մէնջ ամենայն ահաւորութիւն խաւարասէր թշնամւոյն. եւ տուր մեզ առնուլ 'ի միտ զահ եւ զերկիւղ Աստուածութեանդ: Շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ եւ Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի որում վայելէ փառք և իշխանութիւն այժմ և միշտ և յաւի:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Սարխապի աւելլի 'ի վերայ բաղանի ասէն .

ՆԱՅՆՑԱՐՈՒՔ Ժողովուրդք յօրէնս իմ . խո-
նարհեցուցէք զունկն ձեր 'ի բանս բերա-
նոյ իմոյ :

Բացից առական զբերան իմ , և խօսեցայց
զառակս 'ի սկզբանէ :

Որպէս լուաք՝ և ծանեաք զայս , և հարքն
մեր պատմեցին մեզ :

Ոչինչ ծածկեցաւ յօրդւոց նոցա յազգ-
յայլ , պատմել զօրհնութիւնս Տեառն , ըզ-
զօրութիւն և զսքանչելիս իւր զոր արար :
Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ Յա-
կովք , և օրէնս եդ 'ի վերայ Իսրայելի :

Որ ինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն մե-
րոց , ցուցանել զայս որդւոց իւրեանց . զի
ծանիցեն յազգ յայլ :

Որդիք որք ծնանին , յարիցեն և պատմեա-
ցեն զայս որդւոց իւրեանց . զի դիցեն

առ Աստուած զյոյսս իւրեանց , եւ մի
մոռասցին զգործս Աստուծոյ :

Զպատուիրանս նորա խնդրելով խնդրես-
ցեն . և մի եղիցին որպէս և հարքն իւ-
րեանց :

Ազգ չար և դառնացող . ազգ որ ոչ ուղ-
ղեաց զսիրտ իւր , և ոչ հաստատեաց առ
Աստուած զհոգի իւր :

Որդիք Եփրեմի լիաձիգք և պնդաձիգք . յա-
ւուր պատերազմի կապարճս դարձուցին .
Ոչ կացին նոքա յուխտի Տեառն . եւ ըստ
իրաւանց նորա ոչ կամեցան գնալ :

Մոռացան զերախտիս նորա եւ զսքանչե-
լիսն՝ զոր եցոյց նոցա :

Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքանչելիս
իւր յերկրին Եփրատնուց եւ ՚ի դաշտին
Տայանու :

Էհերձ զծովն՝ և անցոյց զնոսա և կացոյց
զջուրսն որպէս ՚ի տիկս :

Առաջնորդեաց նոցա ամպով ՚ի տուէ , եւ
զամենայն գիշեր ՚ի լոյս հրոյ :

Էհերձ զվէմն յանապատին , և ետ ըմպել
նոցա որպէս ՚ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն ՚ի վիմէն , և հոսեաց որպէս
զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին 'ի մեղանչել. եւ եւս
բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի.
Փորձեցին զԱստուած 'ի սիրտս իւրեանց,
'ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց.
Տրտնջեցին զԱստուծոյ և ասացին. միթէ
կարո՞ղ իցէ Աստուած պատրաստել սե-
ղան յանապատի.

Քանզի հարկանէր զվէմն՝ և հոսէին ջուրք,
և վտակք խաղային 'ի նմանէ.

Աղէ հա՞ց եւս կարասցէ տալ նա մեղ.
կամ պատրաստեսցէ սեղան ժողովրդեան
իւրոյ.

Վասն այսորիկ լուաւ զայս Տէր եւ յա-
պաղեաց. հուր բորբոքեցաւ 'ի Յակովբ.

և բարկութիւն ել 'ի վերայ Իսրայելի.
Զի ոչ հաւատացին յԱստուած. եւ ոչ
յուսացան 'ի փրկութիւնն նորա:

Հրաման ետ ամպոց 'ի վերուստ, եւ զդը-
րունս երկնից եբաց, եւ տեղեաց 'ի նոսա.
զմանանայ 'ի կերակուր:

Զհաց երկնից ետ նոցա, զհաց հրեշտա-
կաց կերան մարդիկ. եւ իջոյց 'ի նոսա
զկերակուր 'ի լիութիւնն.

Եհան զհողմն հարաւոյ, եւ էած զօրու-
թեամբ իւրով զհիւսիսիւ.

Տեղեաց ՚ի նոսա միս որպէս զհող. որպէս
զաւաղ ծովու զթռչունս թեւաւորս :

Էարկ ՚ի մէջ բանակի նոցա, եւ շուրջ
զվրանօք նոցա :

Կերան եւ յագեցան յոյժ եւ զցանկու-
թիւն նոցա ետ նոցա. եւ ոչինչ կարօտ
եղէն ՚ի ցանկութենէ իւրեանց :

Մինչդեռ կերակուրք ՚ի բերանս իւրեանց
էին, բարկութիւն յԱստուծոյ եւ ՚ի վե-
րայ նոցա :

Սպան զբաղումս ՚ի նոցանէ, եւ զընտիր
ընտիրս իսրայելի սատակեաց :

Յայսմ ամենայնի մեղան եւ եւս. եւ ոչ
հաւատացին սքանչելեաց նորա :

Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նո-
ցա, և ամբ նոցա վռլթապէս անցին :

Յորժամ սպանանէր զնոսա, խնդրէին զնա.

դառնային եւ առաւօտ առնէին առ Աս-
տուած :

Յիշեցին՝ զի Աստուած օգնական էր նոցա :

Աստուած բարձրեալ փրկիչ էր նոցա :

Սիրեցին զնա բերանօք իւրեանց, եւ
լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա. եւ սիրտ

նոցա ոչ էին ուղիղք ընդ նմա. և ոչ հա-
ւատացին ուխտի նորա :

Այլ նա ինքն գթած էր . քաւէր զմեղս
նոցա , և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբարկութիւն
իւր . և ոչ բորբոքէր զամենայն սրտմտու-
թիւն իւր :

Յիշեաց՝ թէ մարմին են նոքա . հոգի որ
եւանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :

Քանիցս անգամ դառնացուցին զնա յա-
նապատի . եւ բարկացուցին զբարձրեալն
յանջրդի :

Դարձան և փորձեցին զԱստուած , և ըզ-
սուրբն Իսրայելի զայրացուցին :

Ոչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
փրկեաց զնոսա ՚ի ձեռաց նեղւաց նոցա .
Որպէս արար զնշանս եւ զարուեստս իւր
յերկրին Եգիպտացւոց և ՚ի դաշտին Տա-
յանու :

Դարձոյց յարիւն զգետս նոցա , և զանձ-
րեւս նոցա , զի մի արբեցն :

Առաքեաց ՚ի նոսա շանաճանճ եւ եկեր
զնոսա . և գորտիւ ապականեաց զնոսա .
Ետ ժանկոյ զպտուղս նոցա , և զվաստակս
նոցա մարախոյ :

Եհար կարկտիւ զայգիս նոցա , և զթզենիս
նոցա եղեմամբ :

Մատենաց ՚ի կարկուտ զանասունս նոցա .

և զստացուածս նոցա հրով դատեաց :

Առաքեաց ՚ի նոսա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ , զսրտմտութիւն զբարկութիւն և զնեղութիւն :

Առաքեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի ձեռն հրեշտակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նոսա զսրտմտութիւն բարկութեան իւրոյ :

Ոչ անխայեաց ՚ի մահուանէ զանձինս նոցա .

և զանասունս նոցա ՚ի մահ մատենաց :

Եհար զամենայն անդրանիկս Եգիպտացւոց , զսկիզբն ամենայն վաստակոց նոցա ՚ի յարկս Քամայ :

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
՚ի Տեառնէ՝ զի զողոր :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ետուր մեզ զպատուիրանս քո ՚ի լուսաւորութիւն անձանց մերոց : Ընկալ և այժմ՝ զնորատիպ գիրս զայս ՚ի ձեռաց մերոց ՚ի տաճար սուրբ քո : Օրհնեա՛ և սրբեա զսա , զի որք ընթերցցին , և որք լուիցեն , բա-

Նայցին սիրտք նոցա առնել զհրամանս քո
 գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց, լինել քեզ ժո-
 ղովուրդ սեպհական : Պայծառացո, Տէր,
 և զհոգի մատուցողի սորին . և եթէ յան-
 ցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի, արա
 թողութիւն բարեխօսութեամբ սուրբ Աս-
 տուածածնին և ամենայն սրբոց : Զի դու
 ես Տէր Աստուած մեր . եւ քեզ վայելէ
 փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և
 միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

ԿԱՆՈՆ

ԱՂՈՐՀՆԵԼՈՅ

ԱՍՏՈՒԱԾ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ,
երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ, եւ ողորմեա
մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յա-
ղինս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ
ժողովուրդք ամենայն :

Ուրախ եղիցին եւ ցնծասցեն ազինք, զի
դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ .

և աղգաց երկրի դու առաջնորդես :

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած . գոհասցին զքէն ժողովուրդք
ամենայն :

Երկիր ետ զպտուղ իւր, և օրհնեաց զմեզ
Աստուած Աստուած մեր :

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և ՚ի նմա-
նէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի :

Շարական .

ԴԻ . Պա՛րունակեալ պահէի՛ն յանեղա-
 շէ՛ն դրախտի՛հն ըզճանապարհըս ծա-
 ուոյն կե՛հնաց քրովքէակա՛հն հոյլ-
 քըն բոցեղէ՛ն սրովքէ՛իւք . այսօր տը-
 տափայլեալ ցուցա՛ր յերկրի անտուածա-
 զարդ փայտ Կենաց ե՛ւ փըրկու՛թեան .
 ըզքեզ օրհնեն յանկո՛ւնըք սուրբ ե-
 կեղե՛ցւոյ .

Սարեկայ ծառոյն վերաբերեալ խոյ
 յողջակէ՛հն զս փոխանակ Ի՛սանկայ .
 ալ ի վերա՛հն քո զենա՛ւ գառն անա՛-
 րատ ի՛ հաշտութի՛ւն Հօր եւ ի բառնալ
 ըզմեղըս մեր . ըզքեզ օրհն :

Պարծանըք Պողոսեան , դաւանեալ ըզ-
 քեզ անտուածային բանին տեղի՛ ե՛ւ
 զենա՛րան . քանզի քե՛հն ապրեցաք
 ի խածանող և յանմարմին գա՛զանէ՛ն :
 Ի վերայ քո հեղեալ շիթք անապա-
 կան արեանն , ըզկողածնի՛ն շէ՛նջեանց
 ըզմեղս . ըզքեզ օրհն :

Պարզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց .

ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր՝ Աստուած ամենակալ,
արարիչ ամենայն արարածոց . որ արարեր
զամենայն արարածս քո թարի և լաւ , եւ
չեք ինչ ՚ի նոսա խոտան . զոր ետուր ՚ի
պէտս որդւոց մարդկան : Որ արարեր զա-
ղըն ՚ի հաստատութիւն երկրի եւ ՚ի ժո-
ղովս ջուրց :

Եւ արդ՝ մեք հաւատացեալքս անուան
քում սրբոյ , առեալ զպարգեւս քո՝ գո-
հանամք զառատ ողորմութենէդ քումմէ ,
եւ փառաւորեմք զամենամեծ տէրու-
թիւն քո :

Օրհնեալ Տէր , ողորմութեամբդ քո զաղս
զայս , եւ սրբեա զսա : Զի ամենայն ինչ՝
յոր և խառնեսցի սա , եղիցի քեզ ՚ի հա-
ճոյս և յընդունելութիւն , և մեզ ՚ի մաք-
րութիւն՝ եւ յառողջութիւն հոգւոյ եւ
մարմնոյ : Որպէս զի հաստատեալք սովաւ
եւ զուարճացեալք , յամենայնի անդա-
դար փառաւորեսցուք զՀայր եւ զՈրդի

և զՍուրբ Հոգի. այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Ամէն, Աւելուիա աւելուիա աւելուիա.

Օրհնեսցի եւ սրբեսցի աղս այս նշանաւ սուրբ Խաչիւս և սուրբ Աւետարանաւս. յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւի: (Երէջս իրիկեա):

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և միշտ և:

Շարական.

ԴԶ. Ահեղ խորհո՛ւրդ քահա՛նայի՛հօն, բա՛ղկատա՛րա՛ծ կայ ի՞մ բեմի՛ն առաջի՛ սուրբ Սե՛ղանո՛հն. հո՛ւր շիջանի՛, խա՛ւար մերժի՛. տըրտմեալ հոգիքն ուրա՛խանա՛հօն, զի՛ թողմութիւն մեղա՛ց լինի՛. ողորմա՛ծ Տէր ողմբմեա՛հ հոգ:

Հոգւոյն հանգուցե: Ասան հանգ: Քրիստոս Որդի Աս:

Հոգր մեր ոք յերկինս:

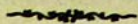

Կ Ա Ն Ո Ն

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՏԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

• Կ Ա Մ

ՍԵՂԱՆՈՅ ՄԱՏԱՂԻ

ՅԻՇԵՍՑԷ ՏԵՐ զամենայն Պատարագս քո
և զուխտս քո ընդունելի արասցէ :
Տացէ քեզ ՏԵՐ ըստ սրտի քում և զամե-
նայն խորհուրդս քո նա կատարեսցէ :
Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱյԺՄ և յիշտ և :

Շարական .

ԴԷ . Ո՞ր յանէ՛լից ստեղծո՞ղ գո՛ւհից
անրարչա՛կից Հօ՞ր բանդ Ս՝ստը՛ւած . Թո-
ղուԹի՛ւն շնորհեա՛ն նընջեցելոց քոց ծա՛ն-
ռանյից , յորժամ գա՛ս գա՛հ տե՛լ զոր ա-
նա՛րատ ձեռնո՛ք ստեղծե՛ր :
Ո՞ր ՚ի Հօ՛րէ՛ առաքե՛լիցս և մարմնա՛ն-
ցար ՚ի՞ սո՛ւրբ կի՛ւսէն . Թողու :

Ո՞ր 'ի խանէն անշնչա՛ն ԲՐԳճԱՐ զմահու
լո՛ւծե՛ր զնշխանութիւն . Թողու :

Ո՞ր պըսակի՛չդ ես քո՞ց սը՛ ԲՐԳՐԵՍԻՆ , եւ
անվախճան բարեամբ բաշխող . Թողու :

Աղօթք :

Պահանամք զբէն Տէր Աստուած ամենա-
կալ , արարիչ ամենայն արարածոց , որ լիք
և զարդարեցեր զամենայն երկիր պտղալից
և վայելուչ պարարտութեամբ , և ետուր
զնոսա 'ի պէտս ուրախութեան որդւոց
մարդկան , զի փառաւորեսցի հանապազ
ամենասուրբ անուն քո՝ 'ի քո ստեղծեալ
ճառայիցս , որք վայելեմք միշտ յամենա-
ռատ բարութեան քում : Եւ արդ՝ բարե-
բար և բազմագութ Տէր , քեզ խոնարհե-
ցուցանեմք զծունր սրտից մերոց , և հայ-
ցեմք 'ի բարերարութենէ քումմէ , առա-
քեա 'ի Ժամուս յայսմիկ զշնորհս ամենա-
զօր Հոգւոյդ Սրբոյ 'ի վերայ սեղանոյս այ-
սորիկ , եւ օրհնեա ողորմութեամբ քով
զառաքիկայ հացս զայս և զգինիս , զոր 'ի
քո առատ բարութենէդ մատուցանեմք
առաջի քո անկարօտդ Աստուած , 'ի յիշա-
տակ հոգւոցն հաւատով 'ի քեզ ննջեցե-

լոյց : Եւ շնորհեա ամենեցուն ուրք հաղորդին ի սմանէ՝ զփրկութիւն , և զառողջութիւն կենաց , և զթողութիւն յանցանաց : Եւ զհոգիս ննջեցելոյ մերոյ յիշեա Տէր՝ և դասաւորեա ընդ սուրբս յերկնաւոր առաքապտին յանսպառ ուրախութիւնսն , և պարգեւեա վարձս բարեաց՝ մատուցողաց պատարագիս : Եւ վասն առատ մարդասիրութեան քո Տէր , ջնջեա զձեռագիր յանցանաց ամենայն ժողովրդեանս , բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին և ամենայն քոյ սրբոյ , և արժանի արա ըզմեզ դտանել ողորմութիւն յաւուր հատուցման ամենայն գործոց : Զի դու ես կեանք անվախճան , և երանութիւն ամենայն արդարոց : Եւ քեզ ամենասուրբ Երրորդութեանդ և միոյ Տէրութեանդ վաշիւն փառք եւ իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աստուծոյ
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՋՐՀՈՐ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Անոն Քահանայն շխալն և շԱ-եպարանն և երկայ
ի պղծեալ ջրհորն . և քայ հանել յառաստուն զշյլ
ջուր . և ապա զշյլ յի այլ և ապա .

Ալեքսիս ալեքսիս .

ՉԱՅՆ Տեառն ի վերայ ջուրց , եւ Աս-
տուած փառաց որոտաց . եւ Տէր ինքն
ի վերայ ջուրց բազմաց : (Տե՛ս յերեւ 33) :

Խնկարիկ զԵրան հորոյն և ապա Շարական .

ԴԿ . Ա՛հա զբիւր չկենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիդ իջեալ ի բարձանց . զանապակամն
պարգեււնս քո՞ն բաժանեցեր յաճա-
քեալսն :

Ո՞ր ի վերայ ջուրցն գողով ստեղծանէի՜ր
զսրբարածս . իջեալ ի ջուրս աւազանի՞ն
ծնանիս Որդի՛ս Ա՛ստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր
քո զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց
սկսողեալք փայլին մանկո՞ւնք սորա :

Ապա լնո՞ւ շնորհ խաչանման 'ի ջրհորն և ասէ .

Աւելուիա աւելուիա .

Չայն Տեառն 'ի վերայ ջուրց , և Աստուած
փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն 'ի վերայ
ջուրց բազմաց :

Ընթերցուածս 'ի չորրորդ թագաւորութեան :

Եւ ասեն արք քաղաքին Եղիսէ . ահա
ւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է ,
որպէս եւ տէրդ իսկ Կոեսանէ . եւ ջուրքս
չար եւ երկիրս անղաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէ . առէք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդր . և բերին առ նա . և եւ
Եղիսէ յականս ջուրցն , և արկ անդր աղ
և ասէ՝ այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ զջուր
սըդ զայդոսիկ , եւ մի եւս լիցի այդ 'ի
մահ եւ յանղաւակութիւն . և բժշկեցան
ջուրքն մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի
զոր խօսեցաւ :

Պողոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք եղբարք ,
զի հարքն մեր ամենեքեան ընդ ամպոյն
էին . և ամենեքին ընդ ծովն անցին . և
ամենեքին ՚ի Մովսէս մկրտեցան յամպն
և ՚ի ծովն . և ամենեքեան զնոյն հոգեւոր
կերակուրն կերին . եւ ամենեքեան զնոյն
հոգեւոր ըմպելին արբին . զի ըմպէին ՚ի
հոգեւոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա .
և վէմն էր ինքն Քրիստոս :

Աւելուիա աւելուիա .

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զվերկուծիւն
Աստուծոյ մերոյ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւսկէ : Ասէ Աստուած :

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ գայ Յիսուս ՚ի Գալիլէէ ՚ի Յոր-
դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ .

և Յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ . ինձ
սկիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ . եւ դու՝ առ ին
դաս :

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ ցնա .
Թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ
լնուլ զամենայն արդարութիւն . եւ ապա
Թոյլ ետ նմա . եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յի-
սուս՝ ել վաղվաղակի ՚ի ջրոյ անտի . և ա-
հա բացան նմա երկինք , և ետես զՀոգին
Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի և
գայր ՚ի վերայ նորա :

Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր . դա՛ է
Որդի իմ սիրելի , ընդ որ հաճեցայ :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զբարերարն Աստուած , եւ
խնդրեսցուք ՚ի նմանէ . զի մաքրեսցէ ըզ-
ջուրս զայս յամենայն աղտեղութենէ , և
տացէ ՚ի պէտս ծառայից իւրոց շնորհօք
ողորմութեան իւրոյ . ամենակալ Տէր Աս-
տուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Տէր՝ ողորմա՛ , Տէր՝ ողորմա՛ , Տէր՝ ողորմա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր , որ արարիչդ ես ամե-
նայն արարածոց՝ երեւելիսց եւ տներեւ-

ւութից . որ գոյացուցեր զծով եւ զցա-
 մաք , եւ զոր 'ի նոսա վայելութիւն . եւ
 հայեցեալ տեսեր զամենայն արարածս քո ,
 և ահա բարի են յոյժ . յորոց վերայ ստեղ-
 ծեալ 'ի քէն զմարդն իշխան կարգեցեր :
 Իսկ ինքնայօժար կամօք չարացեալ բան-
 սարկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց 'ի փա-
 ռացն . եւ սերմանեաց 'ի նմա զիւր չա-
 րութեան սերմն : Զոր խնամօք արարչա-
 կան ողորմութեան քո զերծուցանել կա-
 մելով 'ի նորին դաւաճանութենէն՝ ետուր
 զգրաւորական օրէնս ազգի մարդկան 'ի
 դաստիարակութիւն : Եւ զտղայաբարոյ
 միտս նոցա զգուշացուցանելով 'ի հեթա-
 նոսական սովորութեանց՝ գրեցեր նոցա
 զխտրութիւն կերակրոյն : Իսկ յերեւիլ
 միածնի քո՝ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 տոսի , որ լուսաւորեաց զեկեղեցի իւր
 սուրբ՝ աւետարանական վարդապետու-
 թեամբն . ուսաք 'ի նմանէ եւ հաւատա-
 ցաք ոչ արտաքուստ մտանել 'ի մեզ պղղ-
 ծութիւն ինչ յարարածոցս , զոր ետուր
 մեզ 'ի վայելս մարմնական պիտոյից : Վասն
 որոյ եւ մեք աշակերտեալքս վարդապե-
 տութեան սրբոյ Աւետարանին՝ եւ քարո-

զուլթեան սրբոց Առաքելոցն, խնդրեմք ՚ի քէն և աղաչեմք, ՚ի վերահոգելս մեր՝ զերկրպագելի անունն Ամենասուրբ Երրորդուլթեանդ՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ, սրբեա ամենակարող զօրուլթեամբդ զՋրհորս զայս՝ եւ զոր ՚ի սմա զջուրս մաքրեա յամենայն կարծեալ պղծութենէ՝ ՚ի մերմէ հիւանդամտութենէս, եւ զօրացո զտրկար միտս մեր՝ առնուլ զսա առանց խղճի ՚ի վայելս մարմնական պիտոյից մերոց, և գոհութեամբ փառաւորել զքեզ Հայր՝ Որդւովդ միածնիւ եւ Հոգւովդ Սրբով, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս միածին Որդի և Բանդ Աստուած, որ զախտացեալ բնութիւնս մեր խառնեալ ընդ անախտ աստուածութիւնդ՝ ՚ի վերայ մեր սուրբ արարեր զանձն քո, Ուստի եւ մեք սրբեալք ՚ի ճմարտութենէդ քումմէ՝ գոհանամք զքէն, և աղաչեմք զմիայն բարերարդ եւ զմարդասէրդ, խոնարհեաց առ մեզ որք ժողովեալ եմք յանուն քո սուրբ, և հեղ

զնորհս Հոգւոյդ Արբոյ 'ի Զուրս այս՝ նշա-
նաւ սուրբ Խաչին . և սրբեա զսա յամե-
նայն կարծելի եւ յանկարծելի աղտեղու-
թենէ : Որպէս զի անխիղճ սրտիւ վայել-
եալ զսա 'ի պէտս մարմնական պիտոյից
մերոց , փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր
և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՕՐՀՆԵԼՈՅ ԶԱՐՏՈՐԱՅՍ

ԶՍԵՐԾԱՆԻՍ , ԶԱՐԾՏԻՍ , ԶՇԵՂՁ , ԶԿԱԼ
ԵՒ ԶՀՆՁԱՆ

Արեւիկա պէլուիկա .

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած 'ի
Սիօն և քեզ տալին աղօթք յերուսաղէմ :

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Պատուեա զՏէր 'ի.քոյ, արդար վաստակոյ ,
և հան նմա պտուղ 'ի.քոյ արդարութեան
արմտեաց :

Զի լցլին շտեմարանք քո լիութեամբ ցո-
րենոյ , եւ գինեաւ հնձանք քո առաւել
եւս բղխեսցեն :

Ընթերցուածս 'ի Յովկեոյ մարգարէի :

Քաջալերեսոյ , երկիր , ինդա եւ ուրախ
լեր , զի մեծացոյց Տէր զառնել իւր ընդ
քեզ :

Քաջալերեա , երէվայրի , զի դալարեցան
դաշտք անապատի . զի ծառ ետ զպտուղ
իւր , որթ եւ թզենի ետուն զզօրութիւն
իւրեանց .

Որդիք Սիովնի , ցնծացէք եւ ուրախ լե-
րուք 'ի Տէր Աստուած ձեր . զի ետ ձեզ
Տէր կերակուր արդարութեան . եւ տե-
ղասցէ ձեզ անձրեւ կանուխ եւ անագան
իբրեւ զառաջինն . և լըցին կալք ցորենոյ ,
և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ ,

Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս
եկեր մարախն և ջրեակն և թրթուրն ,
զօր իմ մեծ զոր առաքեցի 'ի վերայ ձեր .
Եւ ուտելով կերիջիք՝ և յագեսջիք , և օրհ-
նեսջիք զանուն Տեառն Աստուծոյ ձերոյ ,
որ արար ընդ ձեզ սքանչելիս . և մի եւս
ամաչեսցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ այն որ պարգեւէ սերմն սերմանա-
հանաց՝ և հաց 'ի կերակուր , պարգեւեսցէ
և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր , և աճե-
ցուսցէ զարդիւնս արդարութեան ձերոյ .
յամենայնի մեծացեալք ամենայն առաւ-

տուլթեամբ, որ յօրինէն մեօք գոհուլթիւն

Աստուծոյ :

Ձի պաշտօն հարկիս այսօրիկ՝ ոչ միայն առ
ի լնուլ զպակասուլթիւն սրբոցն է, այլ աւ
ռաւելուլ բազմօք գոհուլթիւնս Աստուծոյ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ ասէր . այսպէս է արքայութիւն Աս
տուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ ըզ
սերմանիս յերկիր :

Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զցայդ և զցերեկ .
և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին, եւ
նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ
զպտուղ . նախ զխոտն, եւ ապա զհասկն,
և ապա զցորեան ատոք ի հասկին :

Այլ յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվա
ղակի առաքի մանգաղ, զի հասեալ են
հունձք :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած , զի
օրհնեսցէ զսերմանիս եւ զարդիւնս ծա-
ռայից իւրոց . ամենակալ Տէր Աս :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ ,
որ վերածես զամպս 'ի ծագաց երկրի , եւ
զփայլատակունս յանձրեւս առնես . կո-
չես զջուրս ծովու եւ հեղուս 'ի վերայ
երեսաց երկրի : Խնդրեմք 'ի քէն եւ աղա-
չեմք , աղերսեմք եւ երկրպագեմք՝ խոս-
տովանելով զմեզս մեր , եւ հայցելով զա-
ռատ ողորմութիւն քո : Բաց , Տէր , զսա-
հանս երկնից առ 'ի ցօղել մեզ զանձրեւս
շահեկանս : Գթա , Տէր , 'ի ծերս եւ 'ի ման-
կունս , 'ի տղայս եւ 'ի ստնդեայս , 'ի խա-
չինս եւ յանասունս , եւ յամենայն կենդա-
նիս : Օրհնեա , Տէր , զքերս երկրի մերում ,
զարտոյ եւ զայգւոյ , զծառոյ եւ զխոտոյ :
Օրհնեա , Տէր , զսերմանիս մեր հանդերձ
սերմանողօքս . զի առատ ես 'ի պարգեւս
քո . տաս սերմն սերմանողաց եւ հաց 'ի կե-
րակուր մարդկան . աղաչեմք զքեզ թա-

դաւոր զօրութեանց Աստուած Աստուած մեր , որ խնամօք քովք լնուս զդաշտս եւ զլերինս պարարտութեամբ , հայեաց 'ի սերմանիս մեր . որ կարողդ ես առանց սերման շնորհել հասկս՝ և առանց կերակրոյ լնուլ զքաղցեալս : Տուր , Տէր , զառատ ողորմութիւն քո , և աճեցո զարդիւնս ծառայից քոց 'ի պիտոյս կարեաց կենցաղոյս . զի աչք ամենեցուն 'ի քեզ յուսան , եւ դու տաս նոցա կերակուր 'ի ժամու : Օրհնեա , Տէր , և զամպս 'ի վերուստ , զի զքո քաղցրութեան ցօղեսցեն յանդաստանս մեր : Օրհնեա , Տէր , և զարտորայս մեր , զի առանց ամենայն վնասուց սնուցանիցեն զպտուղս իւրեանց : Օրհնեա , Տէր , զմշակս եւ զեզինս սոցա , զի առողջութեամբ ժողովեսցեն զարդիւնս վաստակոց իւրեանց : Օրհնեա , Տէր , և զպսակ տարւոյ քաղցրութեան քո , զի լիութեամբ եւ խաղաղութեամբ կատարեսցի : Օրհնեա , Տէր , զչտեմարանս ցորենոյ , եւ զհնձանս գինւոյ եւ իւղոյ . զի լցեալք յառատութենէ բարեաց քոց՝ առաւել եւս բղխեսցեն ըստ քոյին անսուտ բանիդ : Եթէ երկինք լուիցէ երկրի և երկիր լուիցէ ցորե-

նոյ և գինւոյ և ձիթոյ, և նոքօք լըցի ժողովուրդ իմ: Եւ զմեզ զամենեւեան արժանի արա խաղաղութեամբ վայելել զպարգեւս առատ ողորմութեան քո, և գոհանալով փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո:

Աղօթք:

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս: Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն: Հայր մեր որ յերկինս:

ԱՂՕԹԻՔ

Վ Ա Ս Ն Ե Ր Ա Շ Տ Ի

Տէր Աստուած մեր, որ յաղագս առ քեզ նախանձուն՝ լուար Եղիայի մարգարէին ՚ի ժամանակին յայնմիկ. և երկնի հրամայեցեր արգելուլ զանձրեւ, զի մի՛ տացէ երկիր զստուղ իւր. և դարձեալ յաղագս խընդրոյ նորա՝ ցօղ պտղաբեր պարգեւեցեր = Դու Տէր ամենայնի՝ շարժեալ ՚ի բարեգթութենէ քումմէ՝ անձրեւ ըստ կամաց քոց պատրաստեցեր ժառանգութեան քում. եւ զբազում մեղս մեր անտես աւրարեր: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, զանձրեւս քո առաքեա. զրբ պէտս ունին եւ խնդրեն ՚ի քէն. Ուրախ արա զերեսս երկրի յաղագս ժողովրդեան քո, եւ վասն տղայոց՝ եւ անասնոց, եւ ամենայն կենդանեաց. որք ակն ունին առ քեզ՝ տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու: Զի դու ես Տէր Աստուած մեր՝ Աստուած բարերար. եւ քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Կ Ա Ն Ո Ն

ՆՈՐՈԳ ՍԱՓՐԵԼՈՅ ԶՀԵՐՍ

ՊԱՏԱՆԻՈՅՆ

Շարական .

ԴԶ . Մանկունք ըզՏէր օրհնեցէք . որոյ
անձնն որ էն , եւ միշտ եղիցի անուն
Տեանն օրհնեալ :

Ծագմամբ լուսոյ զարդարեաց զազգըս
մարդկան թագաւորն Քրիստոս . եւ
միշտ եղիցի անուն Տեանն օրհնեալ :

Որդիք լուսոյ տո՛ւք ըզփա՛ռըս Հօրն լու-
սոյ , Որդւոյն միա՛ծնի եւ Սո՛ւրբ Հոգւոյն
յաւիտեամնս ամէն :

Աւելուիա աւելուիա .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր եւ օրհնեցէք
զանուն Տեանն :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք դանգի
միող վաճառին , եւ մի 'ի նոցանէ յերկիր
ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ :

Այլ ձեր եւ ամենայն իսկ հեր գլխոյ
թուեալ է , եւ արդ՝ մի երկնչիցիք , զի
լաւ էք քան զբազում ճնճղուկս :

Ամենայն՝ որ խոստովանեսցի յիս առաջի
մարդկան , խոստովանեցից եւ ես զնմանէ
առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է :

Աղօթք :

Ձքեզ աղաչեմք Տէր Աստուած փրկու-
թեան մերոյ , որպէս օրհնեցեր զԴաւիթ
ձեռամբ մարգարէին Սամուէլի . նոյնպէս
օրհնեա զտղայս զայս ձեռամբ անարժա-
նութեանս իմոյ . եւ տպաւորեա 'ի սմա
զՀոգիդ քո սուրբ , որպէս զի յառաջա-

Նալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ եւ ալեօք
 ծերութեան վայելեսցէ՝ ՚ի բարութեան
 քում։ Եւ քեզ յամենայնի փառք եւ իշ-
 խանութիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն։

Ե- Կախ ինչն իբրե զհերս պապանայն
 ՚ի լուսն իողմանց ասելով։

Հարթին հերք գլխոյ (այս անուն) ծառայի,
 յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ =

Աղօթք։

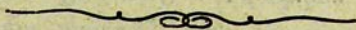
Եւ վասն Սուրբ Խաչի քո պատուականի
 Տէր ընկալ զաղաչանս մեր եւ կեցոյ զմեզ։

Քարոզ։

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո։

Աղօթք։

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս։
 Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
 Հայր մեր որ յերկինս։

ԿԱՆՈՆ

ԹԱՂՄԱՆ

ՆԵՋԵՑԵԼՈՑ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆԱՑ

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ԿԱՆԱՆՑ

ԱԵԼՈՒԻՄ ԿԵԼՈՒԻՄ .

Երկինք պատմեն զփա : Տիկ 'ի Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Զչմարիտ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Չփոխ լման աստ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Կ Ա Ն Ո Ն Ա Գ Լ Ո Ւ Խ

ԱԶ . Դատեա՛ Տէր զայնոսիկ՝ ոյք դատեն
զիս . ակէ՛լովիա՛ . մարտիր ընդ այնոսիկ
որք մարտը՛նչին ընդիս . ակէ՛լովիա՛ :

Առ զղէն և զասպար քո . և արի յօգնել
ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց
իմոց , արգել զնոսա . և ասա՛ դու ցանձն
իմ , թէ փրկութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձին յետս և ամաչեսցեն ,
ոյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փռչի առաջի հողմոյ
և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար՝ եւ
՚ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստուծոյ
հալածեսցէ զնոսա :

Ի նանիր Թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :

ԿԵՐԴ . Տէ՛ր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո .
ճմարտութիւն քո մի՛նչեւ յամպս .
ակէ՛լովիա՛ ակէ՛լովիա՛ :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած .

իրաւունք քո որպէս խորք բազումք . ըզմարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու Տէր :
 Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի թեւոց քոց յուսացին :

Արբեայցին նոքա 'ի պարարտութենէ տան քո . և զուղիս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . եւ լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Մագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն զքեզ , զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ են սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից , եւ ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զանորէնութիւն , մերժեսցին և այլ մի՛ կարացեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք . ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Կարդ . Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւովրց իմոց՝ թէ գնացի եմ 'ի դրունս դրժոխոց :

Շարական, ԴԿ.

Ա-Գ. օրհ. Ի վերանալ յինէն աւելոց իմոց .

Տէ՛ր օգնեա՛ն ինձ միայն մարդասէր ,

Զչարչարանքս խաչի՛ եւ մահու յանձն
աներ . Տէ՛ր օգնեա՛ն :

Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի
և միշտ կո՛ւսի . Տէ՛ր օգնեա՛ն :

Ա-Գ. օրհ. Ամե՛նասուրբ Երրորդութեանդ
երկրպագե՛ն զօրք երկնայինք , եւ ստե՛ղ-
ծուածք անմրատ ձեռանդդ փա՛ռաւորե-
լո՞՞վ զտէրութիւնդ քո հա՛նապա՛ղ :

Ամե՛նազօր խաչի՛ քո Տէր երկրպագես-
ցուք . որով բարձե՛ր ըզդատակնիք մա՛-
հու՛ քո անարածոցս . փա՛ռա :

Ամէ՛նօրհնեալ Ա՛ստուածամայր Մարիամ,
քերովբէական աթոռ Ա՛րարչին մերոյ
տնօրէնութեան . զոր երանե՛ծն ամե՛-
նայն ազինըք հա՛նապա՛ղ :

Ա. Կ. 2. Քրիստո՛ս Աստը՛ւած յոյս ապաշ-
խարհողաց . շնորհեա՛լ զթողութիւն բա-
ղում յանցանաց իմոց :

Առ քեզ բաղմա՛գութ անպաւհնեալ կա՛ն-

դամք . մի մերժեր ըզմեզ յո՛ղորմու-
թե՛նէ՞ քու մէ՛ :

Որպէս զաւանակն աղաղակեմ առ քեզ .
յիշեա՛ եւ զիս Տէր յի՛ քում յարքայու
թեա՛նդ :

Ապա . Ըզմե՛ղս ի՞մ խոստովա՛ն լինիմ
առ քեզ Քրիստոս , որ մի՛այնդ ես բազ-
մա՛գո՛ւթ թո՛ղմութեամբ . ո՞ղորմեա՛ ինձ
Ա՛ստուած :

Դո՛ւ Տէ՛ր որ ճշմարտութեա՛նց ես սի-
րող , և քը՛ննե՛ս ըզածու՛կըս գաղտնեանց
սը՛րտի՛ իմոյ . ո՞ղոր :

Տո՛ւր ի՞նձ ցընծութի՛ւն փը՛րկութեան ,
և հո՛գւո՛վ տէրութեա՛նըդ քո՛ հաստա՛-
տեա՛ զիս . եւ ո՞ղոր :

Ապա . Ալիք յանցանաց զիս ալէկոծեն ,
և մեղք իմ բա՛զում զիս յանդի՛մանե՛ն :

Արդ զի՛նչ արա՛րից մեղս՛ցեալ անձամբս ,
որ չեմ ապրե՛լոց յահագի՛ն հըրոյն :

Մեղայ՛ քեզ Քրիստո՛ս Որդի՛ Աստուծոյ ,
չնորհեա զթող՛նութիւն բա՛զում յանցա՛-
նաց իմոց :

Ապա . Տէ՛ր , որ ի՛մէջ շերինն աղբերա-

ցոլցենր ըղջո՛ւրն ի՞նչ վիձէն .

Տէ՛ր , ի սը՛րտէ իմմէ հան ինձ անտասնուս
ապանչխարութեանն :

Զի կեցի՛ց և անպաշխարութեանմբ ասպրե-
ցայց ի հանդերձեանլ քոց դատաստանայ .

Ապաշ . Մե՛ղուցեալ անձամբ կանգամ
առ քե՛զ Հա՛յր երկնաւոր , օգնեա՛ն ինձ
ի նեղո՛ւթեանս . որ մեղծօքս եմ մեռեալ
օգնեա՛ն ի՛նձ :

Վի՛րաւորեցայ ես յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն . բժի՛շկ հիւանդաց . բըժշկեա՛ն զիմ
զհիւանդո՛ւթիւնս . որ մեղծօքս եմ :

Մո՛լորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ .
խը՛նդրո՛ւղ գե՛րեւոց խնդրեա՛ն զիս զմո՛լոր-
եալս . որ մեղծօքս եմ մեռեալ օգ :

Ապաշ . Մեղայ քեզ Տէ՛ր քանեա՛ն զիս
և ո՛ղորմեա ի՛նձ Ա՛ստուած :

Ոչխար եմ բանաւոր հօտի քո՛ և առ քե՛զ
ապաւինիմ հո՛վեւ բա՛րի , խը՛նդրեա՛ն զիս
ըզմո՛լորեալս և ո՛ղոր :

Ի՞՞ծովո՛ւ մեղայ ալե՛կոծեալ եմ եւ առ
քեզ անշաղակեմ նաւանպետ բա՛րի , փը՛ր-
կեա՛ն զիս ի՛նչ վըտանգէս և ո՛ղոր :

Ապալ. Զարհուրեալ դողացա՛յ՝ Խէ՛ անմե՛ն
նամեղ անձն իմ, յա՛հե՛ղ քոց դատանս.
տանաց, յաններելի՛ տանջանացն:

Քանզի կամա՛ւ մերձեցա՛յ՝ Խէ՛ ի՛մ մե՛ղըս
մե՛ծամեծս. անդ կա՛յ ե՛ւ մընայ ինձ
աններելի՛ պատուհասն:

Արդ անկեալ աղա՛չե՛ր Խմ Փըրկի՛ն ե՛ւ բա՛ւ
րե՛րար. խնայեա՛յ յիս ի՛մ մեղուցեալսն,
ե՛ւ ողորմեա՛յ ինձ բա՛ղմամեղիս:

Ապալ. Ա՛մե՛նակալ քա՛ւեա՛մ Ըզմե՛ղս
Խմ. զի Ա՛ստուած ես ապա՛շխարողաց.
Ե՛ւ զՀոգի՛դ Սուրբ մի՛ հա՛խներ յի՛նէ՛ն.
զի Ա՛ստուած ես ապա՛շ:

Ե՛ւ փրկեա՛յ զիս յա՛հա՛գի՛ն հըրո՛յն. զի
Ա՛ստուած ես ապա՛շխարողաց:

Ապալ. Յո՛ճյս իմ ի՛մանկո՛ւթե՛նէ՛ր իմմէ.

մի թո՛ղո՛ւր զիս Տէ՛ր Աստը՛ւած իմ.

Յո՛ճյս իմ ի՛մ ժամանակի՛ ծե՛րո՛ւթեա՛ն
իմոյ. մի թո՛ղո՛ւր զիս Տէ՛ր Աստը՛:

Յո՛ճյս իմ ի՛մ մի՛ւսանգամ գա՛լըստեա՛նըն
քո. մի՛ անտես ա՛ռներ զիս Տէ՛ր Աստը՛.

Մար. Զողորմութեա՛ն քո զդուռն բաց
մեղ Տէ՛ր. և արժանի ա՛րա՛ զմեզ լուսն:

ղէն յարկանց քոյ ընդ սո՛ւրբըս քո՛ :
 Ի պատրաստեալ քո յօթեվանքս սրբոնց
 քոյ ընկալ և ըզմեզ Փրկիչ յորդէգրու-
 թիւն 'ի դըպրութեան կենանց :

Ի նըստիլ քո յատենի՛ դատաւոր ահեղ
 խնայեա՛ յարարածըս քո , բարեխօսու-
 թեամբ և աղօթիւնք սուրբ ճըգնաւորացն :
 Գրի . Ո՞ր կոչեցե՛ր ըզհե՛ռացեալքս 'ի հար-
 սանիս քո՛ միածնին , ըմպել զբաժակն ի-
 մաստութեան 'ի ձե՛ռն սրբոյն Գրիգո-
 րի՛ . բարեխօսութեամբ սորա ո՞ղորմեա՛
 մեզ Աստուած :

Ո՞ր գերագոյն քան ըղբնութիւն չարչա-
 րանօք քո՛ ընտրելոյն դարձուցեր ըզմո՛-
 լորեալքս 'ի գի՛տութիւն ճըջմարտու-
 թեան . բարե :

Ո՞ր 'ի վերանայն անդընդային ջաղխեր նո-
 վաւ զգլուխ վեշապին , 'ի գբի ներքնումն
 իջմամբ նորին բարձրացուցեր զմե՛զ 'ի
 յերկի՛նս . բարե :

Յ-ր . Յարեա՛ր երեւեցա՛ր առաքելոյն ,
 եւ մե՛զ Փրկիչ ո՞ղորմեա՛ .

Գե՛զ Գրիստոսի՛ թագաւորի՛դ անմահի՛

Երկիրպագանեմք, և զյարութիւնըդ քո
փառանորեմք:

Փառք փրկիչդ և միածնիդ անմահի.
փրկեալ ըղձողովորդս քո՝ զոր ըստանցար
սլափուականն արեամբըդ քո՝ սրբոյ:

Հոգ. Ա՜ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիդ իջեալ ՚ի բարձանց. զանապական
սլափեւլն քո՞ բաժանեցեր յառա-
քեալսն:

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանէիր
զսրարածս. իջեալ ՚ի ջնրս աւազանի՞ն
ծնանիս Որդիս Ա՛ստուծոյ:

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
ղեկեղեցի. պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւօ՞ք փայլին մանկունք սորա:

Հան. Հայր անըսկիզբն բարեխնամ մար-
դասէր. որ ստեղծիչդ ես հոգւոց եւ
մարմնոց. յիշեալ զննջեցեալսն մեր և
հանգո ընդ սո՛ւրբս քո:

Ո՞րդիդ միածին որ գլխածդ ես ան ան-
մենեսեան. և խաչիւ և արեամբ գնեցեր
ըղքո՞ ժողովորդս. յիշեալ զգինս արեան
քո Տէր, և հան:

Հոգինդ շըշմարիտ որ աղբիւրդ ես անլն-
պառելի, եւ լըցուցի՛չ ամենայն բարու-
թեանց. յիշեա՛ գնընջեցեալսըն մեր և :

Մեծ. Ի քեզ եմք անպաւնեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՛ր քան զերկի՛նըս բարձրագոյն Մարի՛ամ,
պարծանք եկեղեցւոյ. Քրիստո :

Ո՛ր քան զարեգակը՛ն պայծառագոյն Մա-
րի՛ամ, մի՞ դադարի՛ր բարեխօսե՛լ վասըն
մեր, Քրիստոսի մայր Աստուծոյ մերոյ :

Խաչի. Խաչի քո Քրիստոս երկրորպագե՛ն
արարածք ամենայն որ ի՛ փրկութի՛ւն մեզ
կանգնեցաւ. սա՞՞ եղիցի մեզ պահապան
յանդթող, ապրեցուցանե՛լ ըզմեզ ի պատ-
րանսոց թըշնամւոյն :

Ի՛ սմա բարձրացար բարձո՛ղդ անիծից որ
փառաւորեալդ ե՞ս ընդ Հօր. Ժողովե՞՛լ
ըզհեռացեալսըն կենսաբե՛ր փայտիւն. ապա
րեցուցանե՛լ ըզմեզ ի պատ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժ և Միշտ և :

Սովաւ լուսաւորեցան արարածք ամե-
նայն. սմա՞՞ սպասէին արգելեալքն ի

մեղսասէր բանտին . որ ազատեանց ըզ-
մեղ 'ի պատրամ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
ջեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ
'ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ եւ զակամայ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան , ըզ-
Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճըշ-
մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
ննջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ :
Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական , անսկիզբն՝ ա-

նեղ՝ անիմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ ։
 Հայր բարեխնամող, ծնող միածնի Որդւոյ ,
 եւ արտաքս առաքող Հոգւոյդ Սրբոյ , որ
 'ի քէն ելանէ՝ եւ ընու զամենայն արա-
 բածս ։ Դու Տէր , կարող զօրութեամբ քով
 առեալ հող յերկրէ՝ արարեր զմարդն , և
 բնակեցուցեր զնա յանախտ եւ յանաշ-
 խատ կեանս անմահս , եւ պատուիրանա-
 դրութեամբ քով զգեցուցեր զնա անա-
 մօթ փառօք 'ի դրախտին փափկութեան ։
 Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծու-
 թիւն փառաց պատուոյ նորա , զոր 'ի
 քումմէ բարերարութենէդ ընկալեալ էր ,
 եւ պատրեալ զնա յաղադս անհասկն
 ցանկութեանց . որ եւ զիւր տեղի փա-
 ռացն ոչ պահեաց , կամակոր եղեալ յե-
 րեսաց քոց Տէր ։ Իսկ յանցանել նորա ըզ-
 պատուիրանաւ քով հանեալ եդեր զնա
 արտաքոյ դրախտին փափկութեան , զգե-
 ցուցանելով նմա զմաշկեղէն հանդերձս ։
 զտխրալի և զախտաւոր մարմինս . և սահ-
 մանեցեր հողադարձիլ հողոյն ։

Սակայն եւ ոչ այնու անտես արարեր ըզ-
 նա , այլ առաքեցեր զմիածին Որդիդ քո ,
 որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ եւ յա-

նապական կուսէն Մարիամայ, և զգեցաւ
 զհնացեալ մարմին ծառայութեան մերոյ,
 զոր ծառայեցաք մահու մեղաց՝ տարա-
 գըրութեամբ 'ի ձեռն կնոջն դաւաճա-
 նութեան. եւ ազատեցոյց աստուածու-
 թեամբն իւրով 'ի ձեռն փրկական խաչին
 իւրոյ՝ եւ անապական թաղմանն: Զի զոր
 վասն անսուտ բանի քո հարկիւ պարտ-
 էաք մեռանել, եբարձ սքանչելագործ
 յարութեամբն իւրով. եւ լուսաւորեաց
 զազգս որդւոց մարդկան 'ի նոյն նմանու-
 թիւն պատկերի քո, որով ստեղծեր ըզ-
 նախնին մեր զՀայր. եւ ծանոյց մեզ զա-
 նուն քո, որով արժանաւորեցաք կոչել
 զքեզ Հայր: Վասն զի նստելով ընդ աջմէ
 քումմէ մարմնովն զգր 'ի մէնջն էառ, եւ
 մեզ խոստացաւ յոյս յարութեան կենաց
 'ի միւսանգամ՝ գալստեան իւրում 'ի դա-
 տաստան յաւուրն յետնում: Եւ պար-
 գեւեաց մեզ զժամագրութիւն գործոց բա-
 րեաց զանցաւոր կեանս որով մարթաս-
 ցուք գտանել զերկիրն կենդանեաց 'ի ձե-
 ուրն վարդապետութեան սրբոց Առաքելոց
 իւրոց, որովք եբարձ զդիւամոլ կռապաշ-
 տութիւն յաշխարհէս:

Եւ այժմ բարերար և բազումողորմ Աստուած՝ ընկալ զհոգի ծառայիս այսորիկ, որ ելից զժամանակ պանդխտութեան իւրոյ ՚ի վերայ երկրի, եւ ընկալաւ զլուծումն յաշխատութեանց, եւ յաշխարհահեղձ պատրողական խարէութեանց, և դասաւորեա զսա ընդ սուրբս քո յարքայութեանդ երկնից, ուստի մերժեալ են ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարազուարճ բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամք աստուածային փառաց քոց, ուր ուրախանան ամենայն ընտրեալք քո: Ընդ նոսին դասաւորեա Տէր, զհոգի հանգուցելոյս մերոյ այսորիկ, զի և մեք սովաւ հանդերձ փառաւորեսցուք զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և յամենայնի, սուրբ եղեցի անուն քո ՚ի վերայ մեր: Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի, և փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: Որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ յանոց եւ յանախտ կեանս: Որ ՚ի ձեռն

միածնի քո սպաներ զմահ, և լուսաւորեցեր զմեզ 'ի կեանս եւ յանեղծութիւն : Որ փրկեցեր զսուրբս քո յիշխանութենէ խաւարի, եւ փոխեցեր յարքայութիւն Որդւոյ քո սիրելւոյ՝ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Ընկալ եւ այժմ մարդասէր Տէր՝ աղաչեմք զքեզ՝ զհոգի սորա ընդ արդարս քո 'ի հանգստեան քում, եւ թուեա զսա 'ի համարս սրբոց քոց 'ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո, և նորոգողի Հոգւոյդ Սրբոյ : Ընդ որումքեզ Հօր ամենակալի, վայելէ փառք եւ իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Աւելուիա աւելուիա .

Ահա չափով եդեր զաւուրս իմ. և կար զօրութեան իմոյ որպէս ոչ ինչ է առաջի իմ. սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ մսեղի :

Աստաքէն որպէս 'ի պատկերի շրջի մարդ, սակայն 'ի զուր խռովի, գանձէ և ոչ գիտէ ում ժողովէ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացոց երկրորդ թղթոյն է ընթերցուած :

Օրհնեալ է Աստուած եւ Հայր Տեառն

մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . Հայր գթութեանց , և Ստուգած ամենայն մխիթարութեան . որ մխիթարէն զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր . առ ՚ի կարող լինելոյ մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղութիւնս իցեն , մխիթարութեամբն՝ որով մեք մխիթարիմք յՍտուծոյ :

Զի որպէս առաւելան չարչարանքն Քրիստոսի ՚ի մեզ , նոյնպէս և ՚ի ձեռն Քրիստոսի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր : Զի եթէ նեղիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան . և եթէ մխիթարիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան եւ փրկութեան . որ յաջողեալն է համբերութեամբ նոցին չարչարանաց , զոր և մեքն չարչարիմք . և յոյսն մեր հաստատունն է վասն ձեր . քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս և մխիթարութեանն :

Քանզի ոչ կամիմ տգէտս լինել ձեզ եղբարք՝ վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ յԱսիա . զի առաւել քան զկար մեր ծանրացաք , մինչեւ անյոյս լինելոյ մեզ եւ ՚ի կենաց :

Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք . զի մի յանձինս ապաստանիցիմք , այլ յԱստուած՝ որ յարուցանէ զմեռեալս . որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ . քանզի յուսացեալ եմք , եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ լաւ զթիւյ ձերոց վասն մեր :

Աւելուիա ալելուիա .

Ձայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի . ձայնիւ իմով առ Աստուած , և նայեցաւ առիս :

Աւելուիա Օրթի .

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկեղածութեամբ լուարուք :

Սբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըսա
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնով : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա , ամէն ամէն ասեմ ձեզ . ոչ կարէ Որդի մարդոյ առնել յանձնէ եւ ոչ ինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ . զի զոր նայն առնէ , զնոյն եւ Որդին նմին նման գործէ :

Զի Հայր սիրէ զՈրդի, եւ զամենայն ինչ ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. եւ մեծամեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա

զգործս, ընդ որ դուքդ զարմանայք:

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և կենդանի առնէ, նոյնպէս եւ Որդի զորս կամի կենդանի առնէ:

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամենայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ. զի ամենեքեան պատուեցեն զՈրդի, որպէս պատուեն զՀայրն, որ ոչ պատուէ զՈրդին, սչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա:

Քաւալ:

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհըս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք: Տէր ողորմեա:

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին՝ զՏէր աղա:

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս. և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա:

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա:

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ՝ վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ : Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու : Ողորմեաց մեղ Տէր Աստուած՝ մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց . որ զմահ խափանեցեր՝ եւ զսատանայ կոխեցեր . և աշխարհի կեանս պարգեւեցեր : Հանգո զհոգի ծառայիս քո ՚ի տեղւոջ լուսոյ՝ և ՚ի տեղւոջ հանգստեան , ուստի փախուցեալ են ամենայն ցաւք եւ տրտմութիւնք և հեծութիւնք : Եւ ամենայն մեղաց առ ՚ի սմանէ գործելոց ներուժն աւրասցես , եթէ բանիւ՝ եւ եթէ գործով և եթէ մտածութեամբ . Դու որպէս բարերար եւ ողորմած եւ մարդասէր Աստուած՝ Թողութիւն շնորհեա սմա : Վասն զի ո՞վ է մարդ՝ որ կեցցէ եւ ոչ մեղիցէ . զի դու միայն ես առանց մեղաց . եւ արքայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտեանից՝ որ ոչ անցանէ . և բանք քո ճշմարիտ են . և դու ես կեանք եւ յարութիւն ա-

մենայն ննջեցելոց, եւ քեզ ընդ Հօր եւ Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ամենակալ Տէր, որ բարերարութեամբ քով զաշխարհս արարեր. եւ ստեղծեր զմարդն 'ի հողոյ, և եդեր զնա 'ի կեանս և 'ի փառաբանութեան քում. և լոուցեր զնա բարւոյք պարգեւօք՝ եւ սուստ ողորմութեամբ քով, Իսկ նա խաբեալ 'ի չարէն՝ արտաքսեցաւ 'ի դրախտէն՝ եւ անկաւ յերկիր մահու, և զանիծաբեր կեանքս ժառանգեաց : Այլ դու ողորմած Տէր՝ ոչ անտես արարեր զնա 'ի խնամոց գթութեան քո, այլ դարձեալ անդրէն առ քեզ դարձուցեր, եւ հանգուցեր 'ի հանգիստ կամաց քոց :

Վասն որոյ աղաչեմք զքեզ Հայր երկնաւոր՝ 'ի վերայ ամենայն ննջեցելոց, մանաւանդ որ այժմ հանգուցեալս է. ընկալ զհոգի սորա խաղաղութեամբ, եւ հանգո ընդ սուրբս քո : Եւ մեք գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւի :

Ե- ապա առի Շարական .

ԴԿ. Աստուած անեղ անժամանակ , Հայր անըսկի՛ղբն եւ անքանակ . Որդւո՛յ պատ-
ճառ ծննդեամբ անճառ , Հոգւո՛յն բըղխ-
մամբ անքրննաբար . անղաչեմք ըզքեզ
գըլթած՝ երկայնամիտ և ողորմած , ողոր-
մեա քո ստեղծուածոյս՝ ի քեզ յուսով
նընջեցելոյս :

Բանդ որ ի ծոց Հոր միածին , և կերպա-
րան սկըզբնատրպին , որով երկինք գոյա-
ցան , աշխարհ լըրիւ հաստատեցան . հայ-
ցեմք ի քէն Տէր և փըրկիչ , ամենողորմ
և կեցուցիչ . ողորմեա քո ստեղծ :

ԴԶ. Արարի՛չ և մարդանսէ՛հ՝ անոխա՛-
կալ եւ բարեգո՛ւթ , որ գովլի՛սդ ի՛
սըրո՛վքէի՛հց Տէր դատաւոր արդա՛-
րութեան . ընդ սրբո՛ց Առա՛քելո՛հց
Տէր պըսակեա՛ զմեր նը՛նջեցեալն .
ողորմա՛ծ Տէր ողորմեա՛հ հոգւոցըն
մեր նը՛նջե՛ցելոց :

Հոգւոցն հանգուցն : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Ա :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տակին յԵԿԵՂԵՅԻՆ և ասին .

Շարական . ԳԿ .

Հանգ . Բանդ Աստուած որ 'ի ծոց Հօր ,
վասն մերոյ փրկութեան 'ի յերկնից
խոնարհեցար , զի զմեզ նորոգեսցես 'ի
կեանս . Աստուած հարցն մերոյ :

Որ հանդերձեալ ես գալ փառօք Հօր
զարթուցանել զննջեցեալսն 'ի սուրբ
անուներդ քո . նորոգեալ եւ ըզմեր ննջե-
ցեալսն Աստուած հար :

Անմահութեանց տուող Քրիստոս եւ
պարգեւիչ կենդանութեան , 'ի միւսան-
գամ գալստեանն և յաշխարհական ա-
տենին թողութիւն շնորհեա մեր նրն-
ջեցելոցն . Աստուած հար :

Որ նրստի ընդ աջմէ Հօր ծնողի իւրոյ .
և մորդասիրապէս խընամէ զարարածըս .
բարձր արա :

Որ զհողացեալ բնութիւն մարդկան նո-
րոգէ իւր աստուածութեամբն , եւ կե-
նագործէ 'ի կեանս անմահ . բարձր :

Յանժսկըզբնական ծոցոյ Հօր խոնարհեալ
բանըդ մարմնացալ 'ի Կո՛ւսէ՛ն վասն

փրկողութեան մերոյ, անղաչեմք ըզքեզ.
 զննջեցեալսն մեր ի քեզ ուղիղ հա-
 ւատով յիշեմք Տէր՝ յորժամ գաւ թա-
 գաւորութեամբըդ քո:

Անոխական քաղցրութեամբ Որդի՛ Աստու-
 ծոյ, հաճեցար բառնալ ըզմեզս աշխարհի՛
 քո խանգելութեամբն. անղա:

Կամաւորական մահուամբ քո լուծե՛ր
 զերկունքս մահու, եւ արժանի արարեր
 թողութեան յանցանաց քաւի՛չ քո ա-
 րեամբ. անղա:

Որ փոխանակ մեղաւորաց ըզմե՛ռանիլ
 յանձն առեր. իջանելով ի դժոխքս փրկ-
 ւեցեր ի մեղսամէր բանտէ՛ն ըզգերեալ-
 սն. անղա:

Բարեբանեմք զանչա՛փ քո զմարդասիրու-
 թիւնդ, որ երեքօրեայ յարուցեալ զկեն-
 դանութիւն պարգե՛ւեցեր աշխարհի. ամ.
 Տէր. Լէյս ի լուսոյ՛ զմեզ լուսաւորեա,
 որ փառօք Հօր հանդերձեալ ես գա՛լ ի
 դատել զերկիր. անժա՛նաւորեա՛մ եւ ըզմեր
 ըզննջեցեալսն անճառ խմստմա՛նց քոյ
 ընդ սուրբըս քո:

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից, ՚ի տիեզե-
րականն տհեղ ատենին արժան:

Երկնի և երկրի արդար դատաւոր, յոր-
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոց, արժան:

Մեծ. Լեառն վիմածի՛ն, աղբի՛ւր յոր-
դառատ, բարունակ ծաղկեա՛ն, այգի՛
վայելո՛ւչ, սրովբէ՛ հողեղէն. բաբունոյ
բանի՛ն տուն տնօրէնութեանն, տաղա՛-
ւար Հոգւոյն. առ ծընեալն ՚ի քէ՛ն միշտ
բարեխօսեա՛ն անդա՛դար հայցմամբ շնոր-
հել զթողո՛ւթիւն մեր նը՛նջեցեւոցն:

Փափկո՛ւթեան դրախտի՛ն բացող բանա-
լի. Գրի՛ստոսի բարձող նըմանող երկնից,
սափո՛ր ոսկեղէ՛ն լի մանանայի՛ւ, գաւա՛-
ղան ծաղկեա՛ն յարմատոյն Յեսսեայ, տա-
ճար լուսոյ մայր. ա՛ռ ծըն:

Յօղ քաղցրածաւա՛ն, ցանկալի զուարթ-
նոցն, նիւթեղէն սրովբէ՛. գեղ մարգար-
տափայլ, հիմն Եկեղեցւոյ. մաքուր ա-
ղանի՛, ամպ հո՛վանաւոր սուրբ Կոյս Մա-
րիամ. ա՛ռ ծընեալն ՚ի քէ՛ն միշտ բարե-
խօսեա՛ն անդա՛դար հայցմամբ շնոր:

Խաչ . Ո՛վ պահապան ո՛ր ծանօցար յԵդե-
մայ , նըշան յաղթութեան՝ն ընդդէմ անե-
րեւոյթ թըշնամեոյն :

Դու փակելոյ՛ դրախտի՛ն բացող և անաջ-
նորդ անաղակին . որ զբոցեղէ՛ն սուրըն
կանպտեան՝ ց անեղին հրամանա՛ւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և ՚, Արժամ և յիշտ և :

Քեւ ցընծան ըստորայինքս ամենայն ՚ի
մի՛ւսանգամ քո գա՛լըստեանն . և յաւէ՛ժ
զուարճանան՝ն դասք անմարմնոցն ան-
էկցս :

Ալեւուիա ալեւուիա .

Երանի ամենեցուն որ բնակեալ են ՚ի տան
Տեառն , յաւիտեանս յաւիտենից օրհնես-
ցեն՝ զնա :

Որպէս սիրելի են յարկք քո Տէր զօրու-
թեանց , ցանկայ եւ փափագի անձն իմ
՚ի գաւիթս քո :

Պողոսի առաքելոյն ՚ի Թեաազնիկեցւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք
վասն ննջեցելոցն . զի մի տրտմիցիք որպէս
և այլքն որոց ոչ գոյ յոյս :

Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ
 և յարեալ . նոյնպէս և Աստուած զննջե-
 ցեալսն ՚ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ նմա .
 Բայց զայս ասեմք Տեառն բանիւ , թէ մեք
 որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի գալըս-
 տեանն Տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն :
 Զի ինքն Տէր հրամանաւ ՚ի ձայն հրեշտա-
 կապետի , և ՚ի փող Աստուծոյ իջանէ յերկ-
 նից . եւ մեռեալք ՚ի Քրիստոս՝ յարիցեն
 յառաջագոյն :

Ապա եւ մեք որ կենդանւոյն մնացեալ
 իցեմք , նոքօք հանդերձ յափշտակիցուք
 ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս . և այն-
 պէս յամենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք :
 Այսուհետեւ մխիթարեցէք զմիմեանս բա-
 նիւքս այսոքիւք :

Աւելուիա աւելուիա .

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար զիս .
 և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Աւելուիա Որթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քա՛մ : Երկեղածութեամբ լուարուք :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւսմէ : Ասէ՛ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Ամէն ամէն ասեմ՝ ձեզ . եթէ ոչ հատն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն
միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի , բազում
արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . եւ որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ , ի
կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա :
Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ , զկնի իմ եկես-
ցէ . և ուր եսն եմ , անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի :

Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ , պատուեսցէ
զնա Հայրն իմ :

Քարոզ :

Վասն հրաժարելոյ , անձանց ննջեցելոյ՝
զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն քաւութեան՝ մեղաց և թողութեան
յանցանաց սորա եւ մեր՝ զՏէր աղա :

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանժատուեր
օթեւանս , զոր պատրաստեայ Որդին մի-
ածին ի տան Հօր իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն .
և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջա-
կողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեսուն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմա՛ , Տէր ողորմա՛ , Տէր ողորմա՛ :

Աղօթք :

Որ Թագաւորդ ես յաւիտենից Քրիստոս
Աստուած եւ եւս , եւ առնես զամենայն
ինչ ողորմութեամբ առաւել քան զոր
խնդրեմք եւ իմանամք , որ զամենայն ինչ
ի բարի մատակարարեցեր որդւոց մարդ-
կան : Ընկալ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ ,
և հանգո ընդ սուրբս քո՝ որք ի սկզբանէ
հաճոյ լեղեն քեզ , Ընկալ զսա ընդ ար-
դարս քո , եւ ի խորանս սիրողաց քոց
բնակեցո զսա : Եւ եթէ մարդկօրէն ինչ
յանցեալ իցէ սորա՝ բանիւ , կամ գործով ,
կամ մտածութեամբ , դու որպէս մարդա-
սէր և բարերար Աստուած՝ Թողութիւն
շնորհեա սմա , եւ զմեր ամենեցուն ելս
յերկրէ աստի՝ խաղաղութեամբ յաջողեա ,
լինել ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ :
Զի յամենայնի փառաւորեսցուք զքեզ ընդ

Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յա-
ւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Գթած եւ մարդասէր Աստուած՝ հանգո
ղհոգի ծառայիս քո այսորիկ յօթեանս ար-
դարոց, և զմեր հաւատս քրիստոնէութեան
առանց մեղաց պարգևեա կատարել, հաս-
տատելով զմեզ յամենայն գործս բարիս,
շնորհօք եւ մարդասիրութեամբ Տեառնդ
մերոյ և Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ
որում Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին ՚ի գերեզման, ասելով. Տեսեալ զքեզ մա-
հու : Ես ասացի, ինչ թելեան ՚ի գերեզման,
հանգիսս առնեն և ասեն :

Աւելուիա պէլուիա :

Չճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բա-
նի քում, եւ մի տիրեսցեն ինձ ամենայն
մեղք :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկեղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնովք : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց , և յայտնեցեր տղայոց . այո՛ Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ . եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր . և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և ում Որդին կամի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք եւ բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ . առէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և ուսարուք յինէն զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ . եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոգի :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Ե- ԵՐԼԵՒԼ Ի ԳԵՐԵՂԷՆՆ ՄԷՆ .

Շարիա, ԴԶ .

Հանգ . Մերձեցայ ես ի դռն գերեզ-
մանի , եւ եհան ինձ ժամանակ մտա-
նել ի յարգանդ երկրի յորմէ՞ ստեղ-
ծեալ եմք ամենեքեան . բրժիշկ իմաստուն
և ճարտարապետ , բրժիշկեա զհոգւոյ իմ
զհիւանդութիւն . արարող և յոյս փրո-
կութեան մերոյ :

Եղեցի՛ ձեռն քո պահապան անձին իմ
մոյ , եւ աջ քո բարի առաջնորդեցէ՛ ինձ
ի յարդարութիւն . բրժիշկ :

Բրդեսցես առ իս ըզգով մարդասի-
րութեանդ . եւ յաղբերէ՛դ կենաց լե-
ւասցես զմեզս անձին իմոյ . բրժիշկ :

Կեցցէ՛ անձն իմ օրհնեսցէ՛ ըզքեզ զամե-
նայն անդրու կենաց իմոյ . և առ քեզ
ասպա՛ չի՛նիմ հովի՛ւ բանաւոր հօտի ,
դարձո՛ զմոլորեալս ի հօտ քո Քրիստոս .
բրժիշկ իմաս :

ՄԷԺ . Ը՛ղբեզ օրհնութեամբ մեծացու-
ցանեմք :

Որ ըզբաննն Աստուծոյ յարգանդի կրե-
ցէր Սըրբուհի անարամտ, և անճառապէս
ծընար ըզվերանձգողն երկնից. ըզբեզ
ծրհնութեամբ մեծաւ:

Որ էից լուսոյն արժանի եղեր բառնա-
լոյ ի քո գիրկս. եւ արեգակնն արդա-
րութեան եղեր արեւելք. ըզբեզ ծրհ-
նութեամբ մեծաւ:

Խաչ. Զօրութիւն Սուրբ Խաչի քո Քրիս-
տոս որ կանգնեցեր ի փրկման իւր
խարհի. սա՛հ պահեսցէ ըզմեզ յամե-
նայն փորձութենէ:

Քանզի ի սմա բարձրացար Աստուծոյ,
և ի սմա հեղեր ըզպատուական սուրբ
զարիւնըդ. սա՛հ:

Փառք Հօր և Որդւոյ և:

Եւ ըզբո՛ միւսանգամ ըզգալուստըդ նըշա-
նաւ Խաչի քո ցոլցեր աշխարհի. սա՛հ:
պահեսցէ ըզմեզ յա:

Եւ Կաթալ ի գերեզման ասին.

Դարձ անձն իմ ի հանգիստ քո զի Տէր
կոչեանց զբեզ:

Սիրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց . զի խոնարհեցոյց զուսկն իւր առ իս .

Լեւս յաւուրս իմ կարդացի՛ առ նա :
Շրջեցա՛ն զինեւ երկունք մահու . և վիշտք
դժոխոց գլխին զիս :

Ջնեղութիւն և զանձկութիւն գտի , և զա-
նուն Տեառն կարդացի :

Ո՛ Տէր փրկեա զանձն իմ . ողորմած Աս-
տուած մեր , ողորմի՛ եւ պահէ զտըղայս
Տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՛ և Տէր կեցոյց զիս .
Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո՛ , զի Տէր
կոչեաց զքեզ :

Պողոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի թէ ՚ի մե-
ռելոց յարուցեալ է , զիարդ ասեն ոմանք
՚ի ձէնջ՝ եթէ յարութիւն մեռելոց չիք .
եթէ յարութիւն մեռելոց չիք , ապա եւ
Քրիստոս չէ յարուցեալ . եւ եթէ Քրիս-
տոս չիցէ յարուցեալ , ընդունայն է քա-
րոզութիւնն մեր . ընդունայն են եւ հա-
ւատքն ձեր . եւ գտանիցիմք սուտ վկայք

Աստուծոյ, զի վկայեցաք զԱստուծոյ՝ եթէ
յարոյց զՔրիստոս . զոր ոչն արդեօք յա-
րոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն :

Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն, ապա և
Քրիստոս չէ յարուցեալ . և եթէ Քրիստոս
չիցէ յարուցեալ, ընդունայն են հաւատքն
ձեր . և տակաւին ՚ի նմին մեղս կայցէք :
Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի Քրիստոս, կո-
րեա՞ն արդեօք, եթէ այսու կենօքս միայն
յուսացեալ եմք ՚ի Քրիստոս, ապա ողոր-
մելի եմք քան զամենայն մարդիկ :

Այլ արդ՝ Քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մե-
ռելոց, առաջին պտուղն ննջեցելոց . քան-
զի մարդով եղեւ մահ, եւ մարդով յա-
րուածին մեռելոց . որպէս Ադամաւն ա-
մենեքին մեռանին, նոյնպէս եւ Քրիստո-
սիւ ամենեքին կենդանասցին, իւրաքան-
չիւր յիւրում կարգի . նախ՝ Քրիստոս, և
ապա Քրիստոսեանք ՚ի գալըստեան նորա .
և ապա կատարած :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր լուր աղօթից իմոց . աղաղակ իմ առ-
քեզ եկեսցէ . եւ մի գարծուցաներ զե-
րեսս քո յինէն .

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . զի որ զքանն իմ
լսէ , եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն
զիս , ընդունի զկեանսն յաւիտենականս .
եւ ՚ի դատաստան ոչ մտանէ , այլ փոխե-
ցաւ ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , զի քայ ժամանակ՝
և արդէն իսկ է . յորժամ մեռեալք լսիցեն
ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ . և որք լսիցենն
կեցցին .

Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւ-
րում , նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունել կեանս
յանձին իւրում :

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան
առնել . եւ զի Որդի մարդոյ է , ընդ այն
զի՞ զարմանայք :

Զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքին

որ 'ի գերեզմանս կայցեն , լուիցեն ձայնի
նորա , և եկեսցեն արտաքս . որոց զքարիս
գործեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն կենաց , եւ
որոց զչար արարեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն
դատաստանաց :

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել եւ ոչ ինչ .
այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ , և դատաստանն
իմ արդար է . զի ոչ խնդրեմ զկամս իմ ,
այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ
հըս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք .
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց ,
 Տէր ես կենդանեաց՝ ես յարութիւն մե-
 ռելոց . տուիչ ես բարեաց՝ և մխիթարիչ
 ամենայն վշտացելոց , եւ հանգուցիչ՝ հա-
 լատով 'ի քեզ ննջեցելոց : Զոր ժողովե-
 ցեր ճշմարտութեամբ քով 'ի կոչումն
 հաւատոց , եւ խոստացար հաւատացելոց
 քոց զհանգիստն յաւիտենական կենացն
 անվախճանից : Քանզի շնորհեցեր նախա-
 հօրն մերում զանմահական կեանս , և կա-
 ցուցեր զնա 'ի վերայ ամենայն ձեռա-
 կերտաց քոց , եւ զամենայն ինչ հնազանդ-
 արարեր 'ի ներքոյ ոտից նորա . և 'ի ձեռն
 յանցանացն նորա կոչեցեր զնա յերկիր
 ուստի առաւ : Եւ դարձեալ խոստացար
 'ի ձեռն Գալստեան միածնի քո յաշխարհս՝
 անճառելի խոստմամբ՝ յարուցանել զմե-
 ռեալս , և ասել ամենակարող և հզօր բա-
 նիւ քով , եկայք առ իս ամենայն աշխա-
 տեալք և ծանրաբեռինք , և ես հանգու-

ցից զձեզ : Հանգ՝ Տէր Աստուած մեր՝
 զհոգի ծառայիս քո ըստ բանիդ այդորիկ .
 եւ գրեա զսա 'ի գիր հանգստեան փառա-
 ւոր արքայութեան քո . եւ սրբաբերեա
 սմա մասն եւ բաժին 'ի խորանսդ յաւիտե-
 նականսն : Եւ եթէ մարդկօրէն մեղու-
 ցեալ ինչ իցէ սորա 'ի յանցանս աշխար-
 հիս այսորիկ , անվախճան քո բանիւդ թո-
 ղութիւն շնորհեա սմա . եւ յամենայն մե-
 ղաց եւ 'ի սնոտի խաբէութեանց զհոգի սո-
 րա աղատեա . եւ զամենայն ժողովուրդս քո
 օրհնեա : Զի 'ի բերանոյ ամենայն արարա-
 ծոց քոց փառաւորի ամենասուրբ տէրու-
 թիւն քո , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
 յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ խնդրեմք 'ի քէն թագաւոր թա-
 գաւորաց եւ տէր տերանց , յորժամ գաս
 Քրիստոս , եւ երեւիս մեծութեամբ քով .
 գունդք հրեշտակաց եւ զօրութիւնք ա-
 ռաջի քո ընթանան : Գաս հիացմամբ եւ
 ձայնիւ փողոյ , զարթուցանես զննջեցեալ-
 սնն , յարուցանես զմեռեալս , կանգնես
 զգլորեալս , բժշկես զվիրաւորեալս . գաս

բոցով, և դատիս անշէջ հրով: Ծագիս ՚ի վերուստ յարեւելից կողմանէ, եւ սուրբ Խաչն առաջի քո. յայտնեալ երեւիս յերկրի, և հատուցանես իւրաքանչիւր ումք: Բանին զպրութիւնք. կարգին աթոռք. լինի ահեղ դատաստան. դնին կշիռք արդարութեան, եւ ընդունի իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրոց. վկայքն պատկին ըստ ճգնութեանցն, եւ մեղաւորքն տանջին ըստ յանցանացն: Դատես զխաչեցողոսն, տանջես զմեղաւորսն. պատպակին ուրացողքն: Յայնժամ յայտնին կառք հրեղէնք յերկնից. լինի ձայն փողոյ մեծի. ընթանան զօրութիւնք. սարսափին հրեշտակք. փայլատակի հօւր. խաւարի արեգակն, եւ լուսին. թօթափին աստեղք. խառնակին ամպք. ցամաքի ծով. հիանան տրարածք ամենայն, Ուրախանան բարիքն, եւ ողբան չարքն. բերկրին երկրպագութիւն Գրիստոսի. եւ հառաչեն ուրացողքն: Պատկքն յայտնին, եւ կուսանքն խնդան, առագաստն զարդարի և իմաստուն կուսանքն պատրաստք մտանեն ճրագունք վառեալք: Իսկ յիմար կուսանքն դատարկացեալք, ճրագք անցեալք, գլուխք

խոնարհեալք , սիրտք տրտմեալք , ոգիք
 ւքեալք եւ տարակուսեալք հալածին 'ի
 ձայնէն Թագաւորին որ ասէ , Թէ ոչ գի-
 տեմ զձեզ : Խնդան աջակողմեանքն , եւ
 լան ձախակողմեանքն . խայտան օդիքն ,
 և մերժին այծիքն յերեսաց Տեառն . լոյսն
 պայծառանայ , եւ խաւարն նուաղի .
 դժոխքն աղաղակէ , եւ սատանայ յամօթ
 լինի . ցանկութիւնն անցանէ , եւ որդն
 ոչ մեռանի : Յայնժամ բարերար եւ մար-
 դասէր Տէր՝ յորժամ այս ամենայն կար-
 գի 'ի քումմէ մեծութենէդ , յիշեա զհո-
 գի ծառայիս քո այսորիկ , եւ դասաւո-
 րեալ պայծառացո ընդ սուրբս քո յար-
 քայութեանդ երկնից . Եւ զամենայն զոր
 ինչ մեղուցեալ իցէ սորա՝ բանիւ , կամ
 գործով , կամ մտածութեամբ , զկամայ
 և զակամայ , զգիտութեան և զանգիտու-
 թեան , ներեա և թող սմա քոյով մարդա-
 սիրութեամբդ , վասն զի ո՞վ է մարդ որ
 կեցցէ եւ ոչ մեղիցէ . զի դու միայն ես
 առանց մեղաց . և արքայութիւն քո՝ ար-
 քայութիւն յաւիտենից որ ոչ անցանէ :
 Եւ քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն և
 պատիւ այժմ և միշտ և յաւի :

Այս Բահանայն ալ յի հող առնոմ ՚ի յեւն
խաւինի, և աւել .

Օրհնեա թ Տէր՝ ողորմութեամբ քով զհողս
ծառայիս քո այսորիկ , և յիշեա զսա . զի
հող էր՝ եւ անդրէն ՚ի հող դարձաւ ըստ
հրամանի քում : (Երեմ . ԿԷԷ) :

Այս յգէ զհողն ՚ի գերեզմանն , և աւել .

Օրհնութիւնն աստուածային իջցէ ՚ի հող
մահու սորին . և բուսուսցէ յօրն վերջին ,
անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւի : ,

Շարական .

Մերձեցայ ես ՚ի դձուռն գերեզմանի .
(Տե՛ս յերեմ 279) :

Այս իջոյանէն զնջեցեալն ՚ի գերեզմանն .

Աւելուիա աւելուիա .

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակա
սեսցի :

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս .
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , եւ առաջնոր-

դեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և դնացից ես 'ի մէջ ստուերաց
մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի դու Տէր
ընդ իս ես :

Յուպ քո եւ դաւաղան՝ նոքա մխիթարես
ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որ-
պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր , զհետ իմ եկեսցէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ
ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Մաղթանք :

Տէր , ուղղեա զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան : Տէր , ուղղեա և առաջ-
նորդեա հոգւոց մերոց եւ ամենայն հա-
ւատացելոց գնալ յարդարութեան ճա-
նապարհն և 'ի կեանսն յաւիտենից :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած , զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծա-

ապից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութիւն :
Ամենակալ Տէր Ա՜ճ մեր կեցո և ողորմեա :

Աղօթք :

Առաջնորդ կենաց և պարգեւիչ խաղա-
ղութեան Քրիստոս Աստուած մեր , ա-
ռաջնորդեա մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քո
արդարութեամբ և խաղաղութեամբ ժա-
մանել 'ի նաւահանգիստն կենաց և փր-
կութեան շնորհօք ողորմութեան քո . զի
դու ես օգնական և փրկիչ մեր . և քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Փրկիչ մեր ,
որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես , և ոչ եւ-
բէք թողուս 'ի ձեռաքէ քումմէ զայնօսիկ՝
որք հաւատով եւ ճշմարտութեամբ կար-
դան առ քեզ : Աղաչեմք եւ խնդրեմք 'ի
քէն Տէր , ճանապարհորդակից լեր ծա-
ռայից քոց՝ քոյին վերակացութեամբդ պա-
հելով 'ի խաղաղութեան . եւ առաջնոր-
դեա մեզ միւսանգամ խաղաղութեամբ
եւ խնդութեամբ հասանել յիւրաքանչիւր
բնակութիւնս 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր
մեր . որում վայելէ փառք իշխանութիւն

և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Ե- Դարձեալ հող յգէ , և ասէ .

Հող օրհնութեան իջցէ 'ի գերեզման սո-
րին , և բուսուսցէ յօրն վերջին :

(Երեցս իրիկէ) :

Ապա ծածիկն հողով , և ասէն աղօթելով :

Ողորմած Աստուած քաւեա՛ զանօրէնու-
թիւնս իմ :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեան ,
ե՛րթ առ արարի՛չն հայցելով , Աստուա՛ծ
ի՛մ հա՛նգո՛ :

Ես ասացի՛ 'ի զարմանալ իմում , թէ ամե-
նայն մարդ սո՛ւտ է :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեան ,
ե՛րթ առ արարի՛չն հայցելով , Աստուա՛ծ
ի՛մ հա՛նգո՛ :

Զճանապարհս իմ ուղի՛ղ արա ինձ ըստ
բանի՛ քո՛ւմ . և մի տիրեսցեն ինձ ամե-
նայն մեղք :

Հաւատ ունե՛լով հոգի՛ խաղաղութեան ,

Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստուած
իմ հանգն:

Որ ետուն հոգի Յիսուս, ըզսա պահեմ
զի քոյ խաչի եւ Յարութեանըդ հաւա-
տաց թագաւոր երկնաւոր, հանգո ըզ-
հոգի սորա յիշելով սորա զհաւատս:

Ի քաղաք Տեառն զօրութեանց եւ ի
քաղաք թագաւորին մեծի. ուր ժողովք
սրբոցն են ի խաղաղութեան, գնանցես
յուսով եւ հանգիցես ընդ հրեշտակաց
դասս, տեսանել ըզլոյսն յաւիտենից:

Մերձեցաւ անձն իմ ի հեղ յորմէ ստեղ-
ծեր զիս, եւ հոգւոյս մեկնեալ յինէն.
Տէր զապաւինեմիս յիշեմ ի քում գա-
լըստեանն:

Ստեղծած եմ անարատ ձեռաց քոյ մի
անտես առներ, այլ խնայեմ յիս յահա-
գին աւուրն. Տէր զապաւի:

Յորժամ գաս փառօք Հօր դատել ըզտիե-
ղերս ամենայն, և հարկանի փող հընչման
յարութեան Տէր:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Արժամ և մշտ և:

Ընդ Քրիստոսի պահելով յաղթող լիցմէք

փորձողին . և ընդ հրեշտակս երգեցուք .
 Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ :

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ , և յերկիր
 խաղաղութիւն 'ի :

Փառք՝ պատիւ և երկրպա :

Եղին զիս 'ի գրի ներքնութեան 'ի խաւարի
 և 'ի ստուերս մահսն :

Տէր Աստուան՝ փրկութեան իմոյ 'ի տուէ
 կարգացի և գիշերի առաջի քոյ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ պահպանութեան 'ի
 Տեառնէ անձանց մերոց , եւ հաճոյական
 աղօթս առնելոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ընդունելոյ Տեառն Աստուծոյ ըզ-
 հոգի հանգուցելոյս 'ի հանգստեան ար-
 դարոց՝ զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ սմա զյանցանս զկամայ եւ
 զակամայ՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղու-
 թեամբ և մեծաւ յուսով սպասել տեառ-
 նագալուստ փողոյն՝ զՏէր աղա :

Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զահա-
ւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արիք՝ ահա գայ

Քրիստոս՝ զՏէր աղա :

Վասն համարձակապէս տեսանելոյ սմա
զանապական եւ զանստուեր լոյսն՝ զՏէր
աղաչես :

Վասն աչալըջութեամբ եւ առանց ամօ-
թոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին
Քրիստոսի՝ զՏէր աղա :

Վասն տալոյ սմա տեղի 'ի հայրական խը-
նամոցն յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :

Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ զձայնն,
եթէ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ 'ի տեղի
հանգստեան՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ սմա զերկնային պսակն
կենաց և անմահութեան՝ զՏէր աղա :

Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւան-
դելոյ զհօգի սորա 'ի տեղի արդարոցն՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքման շնորհաց մեծի՝ եւ ամե-
նազօր աջոյն Քրիստոսի 'ի հողանիւթեայ
յարկ տապանի սորա՝ զՏէր աղա :

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ
Խաչին իւրոյ մինչև 'ի գալուստն իւր սուրբ՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքելոյ զշնորհս Հոգւոյն Սրբոյ
 'ի սիրտ լսողաց հաւատացելոց անուան
 իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք
 'ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յամենայն
 հնարից սատանայի՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոյն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
 րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս նըն-
 ջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ըս-
 տեղծեր զմարդն հող յերկրէ , և փչեցեր
 յերեսս նորա շունչ կենդանի , լինելով
 նմա կամօք քո 'ի հոգի կենդանարար . եւ
 եդեր զնա 'ի դրախտին փափկութեան գոր-
 ծել զնա եւ պահել : Եւ յանցանել նորա
 զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եդեր զնա
 արտաքոյ դրախտին փափկութեան յերկիր
 ուստի առաւ , մատնելով զնա տաժանա-

ւոր և ախտալից կենցաղոյս այսորիկ . և ե-
դեր սահման ասելով . հող էիր՝ և 'ի հող
դարձցիս :

Եւ այժմ Տէր բարերար՝ ընկալ զծառայս
քո զայս , որ ելից զժամանակ պանդխտու-
թեան իւրոյ 'ի վերայ երկրի . և ըստ հրա-
մանի քում եմուտ 'ի յարգանդ երկրի , յոր-
մէ ծնանելոց է վերստին 'ի կեանս անմա-
հականս : Եւ այժմ Տէր Աստուած մեր՝
ձգեա զպահպանողական աջ քո , և կնքեա
զտեղի հանգստեան սորա . զի եղիցին 'ի
զգուշութեան և 'ի պահպանութեան ոս-
կերք սորա իբրեւ զգանձս պատուականս
առաջի աստուածութեանդ քո . և մի իշ-
խեսցէ մերձենալ 'ի սա թշնամին երեւելի
կամ աներեւոյթ : Եւ զհոգի սորա զոր ա-
ւանդեցեր 'ի ձեռն հրեշտակի քո՝ մերձեցո
առ սուրբ փառս աթոռոյ քո , ընդ այլ պայ-
ծառացեալ հոգիսն ցնծալ պարել և զուար-
ճանալ շուրջ զարքունական աթոռովդ մին-
չեւ յոր կրկնակի կենսաբեր գալստեան քո
յերկնից՝ փառօք Հօր , և ամենայն հրեշ-
տակօք սրբովք : Յորժամ գաս 'ի նորոգել
և կանգնել զանկեալ և զկործանեալ պատ-
կերս քո , այցելութեամբ այց արա Տէր ,

ծառայիս քո այսօրիկ, և հան սմա մասն և բաժին յարքայութեանդ երկնից ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին զքեզ յամենայն սրբտէ, եւ յամենայն զօրութենէ իւրեանց։ Զի յամենայնի մեծացեալ և փառաւորեալ եղիցիս Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ, կենդանի եւ կենդանարար, կերպարան եւ կնիք Հօր. որ վասն նախաստեղծին քո Ադամայ անկելոյն յանցանօք ՚ի փառակենցաղ դրախտէն, կամաւ Հօր եւ հաճութեամբ Սուրբ Հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝ եւ իջեր յերկիր, եւ առեր մարմին ՚ի սրբոյ Կուսէն, խաչիւ և անապական արեամբդ քով զհնացեալս մեղօք վերստին նորոգեցեր. որպէս զի ստեղծուածն առաջին որ առանց ապականութեան էր, ՚ի հանդերձեալ յարութեանն մեռելոց՝ երեւեսցի փառօք։ Զի դու ինքնին Տէր վասն մերոյ փրկութեան իջեր ՚ի գերեզման. աւերեցեր զդժոխս, ողորմելով արգելեալ հոգ-

ւոցն 'ի նմա . լուծեր ղերկունս մահու
 թաղմամբ քով . եւ աստուածասքանչ յա-
 րութեամբ քով ազատութիւն եւ նորո-
 գութիւն շնորհեցեր յուսացելոցս 'ի քեզ :
 Եւ այժմ դու նոյն ինքն Տէր Աստուած
 մեր՝ գթա 'ի մեղուցեալ ծառայս քո , որ
 վախճանեաց ղերկրաւոր զկեանսն իւր :
 Եւ բարեխօսութեամբ , սուրբ Աստուա-
 ծածնիդ՝ և ամենայն սրբոց քոց որք յա-
 ւիտենից հաճոյ եղեն քեզ , ներեա քաւեա
 և թող զմեզս իւր զոր գործեաց՝ զկամայ
 և զակամայ . քանզի ոչ արդարանայ առա-
 ջի քո ամենայն կենդանի : Օրհնեա թ Տէր ,
 եւ զհողանիւթեայ յարկ տապանի սորա ,
 և կնքեա անարատ աջովդ , եւ պատուա-
 կան խաչիւդ . յորովմ հեղեր ըզփրկա-
 կան արիւնդ 'ի թողութիւն մեղաց մերոց :
 Օրհնեա թ Տէր , եւ զմնացորդս սորա . սփո-
 փեա և մխիթարեա և փարատեցո 'ի սըր-
 տից սոցա զսուգ եւ զտրտմութիւն . եւ
 խաղաղական կենօք աճեցո և զարգացո և
 միացո 'ի սէր սրբութեան քո : Ընդ նոսին՝
 աշխատաւորացս եւ համօրէն զհետ եկե-
 լոցս ողորմեա Տէր , եւ տուր զբարի պար-
 գեւաց քոց զհատուցումն : Հալածեա եւ

հեռացո՞ւ ՚ի սոցանէ զխորամանկութիւնս
սատանայի, եւ զգաստութեամբ առաջ-
նորդեա ՚ի շաւիղս արդարութեան քո,
հասանիլ ՚ի կոչումն փողագոյ ձայնի Հրեշ-
տակապետին ՚ի յաւիտենական հանգիստն:
Զարթուցեալք ՚ի յայս մահահանգիստ
քնոյս՝ եւ սրաթուիչ լուսեղէն ամպովք
ընդ առաջ ելանել քոց փառաց, եւ ար-
ժանի լինել բարեբանող փառատրութեամբ
օրհնել զքեզ Քրիստոս Աստուած մեր՝
ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Փայլին արդարքն յարքայութեան և ճշգ-
նաւորքն ՚ի հանգըստեանն, մարտիրոսքն
պըսակի՛ն և կուսանաց լապտերք վառին,
դասեցո՞՜ Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աս-
տուած խոստովանին, արդարութեամբ
մի դատեսցի՛ն այլ գըթութեամբ քո քա-
ւեհեցի՛ն:

Քո՞ անպատում խոնարհութեամբդ որ
թաղեցար մե՛ռելութեամբ, եւ յարու-
ցեր յորդւոյց մարդկան որք հաւանով
ի քեզ անկան, յարօ և զմե՛զ արդարու-

Թեամբ և զննջեցեալսն ողորմութեամբ .
 զի կենդանեացըս բերանով տացին քեզ
 փառս ընդ Հօր Հոգւո՞վ :

Փառաց ի փառքս բարձրանան , աջակող-
 մեանքն վերանան , յորժամ լըսեն զերա-
 նական ձայն օրհնութեան ի քէն կոչ-
 ման . նընջեցելոյս մեր լըսեցո զաստուա-
 ծայի՛ն բարբառըդ քո . դասաւորեա ըզ-
 սա՛ վերնոցն երգել քեզ ըզփառս ընդ
 զըլարթնոցն .

Քահանայք եւ ժողովորդք հայցեմք ի
 քէն Տէր բարեգութ , ընդ ննջեցեալսն
 հաւատով ընկալ ըզմեզ նովի՛ն յուսով ,
 յե՛րուսաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
 դարբըն ժողովին , փառս վերերգել միշտ
 ընդ նոսին Երրորդութեանդ երրեակ ան-
 ձին .

Ի վերի՛նն Ե՛րուսաղէմ ի բնակա-
 րանըս հրե՞շտակաց , ուր Ենովք եւ
 Ե՛ղիա՛ն կան ծերացեալ աղա՛ւնա-
 կերպ . ի դրախտի՛ն Ե՛դեմական ին-
 սայծառացեալ արժա՛նապէս . ողոր-

Մահձ Տէր ողորմեալի՜ն հոգւոցը՜ն մե՛ր
նը՜նջե՛մ յեկե՛ց :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ: Քրիստոս Որդի Աս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք : Ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի օ եւ կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ
Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք : Ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի օ եւ կնքեալ պահեսցի շիրիմ
և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք : Ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի օ և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :

Կեցուցե և ողորմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք օ տէրութեան 'ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝

մինչեւ 'ի դալուստն Գրիստոսի . որ եկեալ
 միւսանգամ նորոգեսցէ փառք 'ի փառս
 Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ , ամէն :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Ապա՝ իւր իւրն 'ի գոն ննջելոյն ասին .

Ալէլուիա ալէլուիա .

Այս ամենայն եկն 'ի վերայ մեր , եւ մեք
 զքեզ ոչ մոռացաք , եւ ոչ ստեցաք ուխտի
 քում , եւ ոչ դարձաք յետս սրբոց
 մերովք :

Դարձուցեր զչաւիղս մեր 'ի ճանապարհաց
 քոց , խոնարհ արարեր զմեզ 'ի տեղի
 չարչարանաց , եւ ծածկեցին զմեզ ըստ
 տուերք մահու :

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն Աստուծոյ
 մերոյ , կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր
 առ աստուածս օտարս :

Սակայն Աստուած խնդրէ զայս . զի նա
 քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց :

Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ , հա-
 մարեցաք որպէս զոչխար 'ի զենումն :

Զարթիր , ընդէ՛ր ննջես Տէ՛ր . արի եւ մի
 մերժեր զմեզ իսպառ :

Զմէ՛ դարձուցանես զերեսս քո 'ի մէնջ,
մոռանաս զաղքատութիւն եւ զնեղու-
թիւնս մեր:

Խոնարհ եղեն մինչեւ 'ի հող անձինք մեր,
եւ յերկիր կցեցան մէջք մեր:

Արի Տէր օգնես՝ մեզ եւ փրկեա զմեզ,
վասն անուան քո:

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ: Արթւ եւ միշտ եւ:

Քարոզ:

Խնդրեսցուք հաւատով 'ի Հօրէ վասն քա-
ւութեան մեղաց, եւ թողութեան յանցա-
նաց. փրկելոյ զմեզ 'ի վշտաց եւ 'ի նեղու-
թեանց. իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմու-
թեան եւ գթութեան Տեառն Աստուծոյ
ամենակալին. կեցո եւ ողորմեա:

Աղօթք:

Հայր գթութեանց՝ եւ Աստուած ամե-
նայն մխիթարութեան, որ մխիթարես
զմեզ յամենայն նեղութիւնս մեր. հար-
կանես՝ եւ դու բժշկես. եւ ոչ երբէք թո-
ղուս 'ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս
քո: Տուր սոցա Տէր, հոգի զգաստութեան,
հոգի մխիթարութեան. քեւ մխիթարեա

զվէտագնեալս սրտիւք եւ բժշկեա զվէրս
տրտմութեան սոցա : Զի հաստատուն յու-
սով փառաց քոց առողջացեալք 'ի սգոյ
տրտմութեան իւրեանց , փառաւորեսցեն
դամենամեծ տէրութիւնդ քո , այժմ եւ
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստ : Այսն հանգուցեալ :

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՑ

Գան ՚ի յիսուս առաւ ՚ի գերեզմանն
և ասէն զամբիճան :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոնկ արիանէ և ասէ .

Շարական , ԴԿ .

Ղաւ. Յիսոս՝ Եւս միածինն անմահութեանց
պարգեւատուն երեւեցաւ մե՞ա՞ք, խա-
փանեաց զզօրովքն մահով :

Բըղխմա՛մք արտասուաց Մարիամու եւ
Մարթայի անկեալ՝ ա՛ռ ոտսըն Տեա՞մք, զ
խընդրէ՛քն զնորոգումն եղբօրն :

Բանի՛ւ բանն Աստուած կենսագործեաց
ԸզՂա՛գարոս ՚ի՞ թաղմանէ՞մք, և եկեալ
արտաքս անապական :

Թալ. Յովսէ՛փ քե՛զ հա՛ւանտացեալ Պի-
ղատոսի՛ն անկերսէր, շնորհե՛լ զտէրո՛ւ-
նեան՝նդ մարմի՛ն.

Զանապակա՛ն զմատուո՛ծացեալ մար-
մինդ պատեա՛լ սուրբ կըտանուվք, ե՛ւ ե՞դ
ի գերեզմանի՛:

Ո՞ր արարիչդ ե՛ս անարանձոց հանգուց-
եալդ ՚ի՛ քերովքէս, վի՛մո՞վ կընքեցա՛ր
յերկրի՛:

Յար. Յորժամ եկին ՚ի՛ գերեզմանն ի՛ւ-
ղաբեր կանայքն, եւ բերի՛ն զխճենկսն
ի խընկել զանապակա՛ն մարմի՛նն.

Յայնժամ հրեշտակն աւե՛տարանէր յա՛ւ-
րեաւ Քրի՛ստոս. պա՛տմեցէք անձկեր-
տացըն զյարսէ՛թի՛նն Տեսու՛ն.

Ի՛սկ նոցա զարհո՛ւրեալ վասն ահագի՛ն
տեսլեանն. պա՛տմէին անձկերտացըն զա՛ն-
հագի՛ն տեսիլն.

Հոգ. Ա՛ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիդ իջեա՛լ ՚ի բարձանց. զանապակա՛ն
պարգեւը՛ս քո՞ն բաժանեցեր յա՛ռա-
քեանսն:

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլով ստե՛ղծանէի՛ր

զանրարածս . իջեալ 'ի ջնւրս աւազանի^նն
ծնանիսն Որդի^նս Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
ղեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւօ^նք փայլի^ն մանկունըք սորա :

Հանգ . Ո՞ր արարիչդ ես արարածոց հան-
գուցեալդ 'ի հրեղէ^նն կառս . յիշեա^ն
զհոգիս նընջեցելոց մերոց , եւ հանգո-
ւնդ սո՛ւրբըս քո :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամենեսեա^նն
և ներմիջ յանցանաց մերոց . յիշեա^ն
զհո^ն :
Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա-
ռօք նորոգե^լ զնախաստեղծին ծընունդ .
յիշեա^ն զհո^ն :

Մեծ . Ի քեզ եմք անպաւնեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի^ննրս բարձրագոյն Մարիամ,
պարծանք եկեղեցւոյ . Քրիստո :

Ո՞ր քան զարեգակըն պայծառագոյն Մա-
րիամ , մի՞ դադարի^ր բարեխօսե^լ վասըն
մեր , Քրիստոսի մայր Աստուծ :

Խալի . Սո՛ւրբ զԽաչ քո շնորհեցե^ր զէն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ . դրով դատա-

սպարտեալ սպարտեցալ թըշնամիւն ,
 Սոփալ սահայանեալ զժողովո՞ւրդս քո
 Քրիստոս . ո՞րով երկըրպագեմք քեզ ընդ
 Հօր և Հոգւոյն :

Ի՞քեզ ապաւինիմք Քրիստոս որ գալոցդ
 ես խաչիւ . ո՞րպէս զի փըրկեսցես ըզմեզ
 յայնմ աւո՞ւր ահեղ անտենիւն :

Փառք Հոր և Որդւոյ և : Այս և միշտ և :

Ընդ սո՞ւրբըս քո դասեալ և ընդ արդանը-
 սըն պըսակեա ՚ի տեղի՞ անկեւոց հրեշտա-
 կաց ըզնընջեցեալսն մեր կարգաւորեա .
 որ ողմորմածդ ես յամենայնի :

Ալեւուիա ալեւուիա .

Ի խորոց կարգացի պռ քեզ Տէր Տէր , լուր
 ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօ-
 թից խոց :

Պողոսի առաքելոյն ՚ի Եփեսոսացւոց երկրորդ
 թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ մեք սպարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ
 յամենայն ժամ՝ վասն ձեր եղբարք սիրե-
 ցեալք ՚ի Տեառնէ . զի ընտրեաց զմեզ
 Աստուած ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկութիւն՝ սըր-

բուժեամբ հոգւոյն , եւ հաւատովքն
 շքմարտութեան . յոր եւ կոչեաց զձեզ
 աւետարանաւն մերով 'ի փրկութիւն փա-
 ռացն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
 Այսուհետեւ եղբարք՝ հաստատուն կա-
 ցէք՝ և պինդ կալարուք զաւանդութիւն-
 սըն՝ զոր ուսարուք , եթէ բանիւ , և եթէ
 թղթով մերով :

Այլ ինքն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , և
 Աստուած Հայր մեր , որ սիրեացն զմեզ՝
 և ետ մեզ մխիթարութիւն յաւիտենից՝
 և յոյս բարեաց շնորհօք , մխիթարեսցէ
 զսիրտս ձեր , և հաստատեսցէ յամենայն
 բանս և 'ի գործս բարութեան :

Աւելուիա աւելուիա .

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր , զի ընկալար զիս .
 և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Այլ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւսմէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Զգոյշ լերուք անձանց , գուցէ ծանրա-
նայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ եւ
արբեցութեամբ՝ եւ հոգովք աշխարհա-
կանօք , և յանկարծակի հասանիցէ 'ի վե-
րայ ձեր օրն այն . զի իբրեւ զորոգայթ
հասանիցէ 'ի վերայ ամենեցուն որ բնա-
կեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետեւ , յամենայն
ժամ աղօթս արարէք , զի արժանի լինի-
ջիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ որ լի-
նելոց է , և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :
Եւ 'ի տուէ 'ի Տաճարին ուսուցանէր ,
և զգիշերս ելեալ ագանէր 'ի լերինն՝ որ
կոչիւր ձիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
ռաւօտս առ նա 'ի Տաճարն լսել 'ի նմանէ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ
 'ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
 զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա:

Վասն զի մի քնդ խոտանսն գտանիցիմք
 յաւուրն պատասխանատուութեան, ըզ-
 Տէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճըշ-
 մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
 ննջեցին, զՏէր աղա:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ:
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու:
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե:

Տէր ողորմա՛, Տէր ողորմա՛, Տէր ողորմա՛:

Աղօթք:

Գոհանամք զքէն Տէր՝ Հայր Տեառն մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի, որ յայց ելեր, և ար-
 դարութեամբ քով փրկեցեր զմեզ 'ի մե-
 քենայից բանսարկուին. զի նախանձեցաւ
 և եհան զմեզ պատրանօք 'ի յաւէժական
 կենացն, արտասահմանելով զմեզ 'ի կո-
 րուստ և յասպականութիւն: Այլ դու բա-
 րերար և մարդասէր Աստուած՝ ոչ թողեր
 զնորա դառնութիւն թունիցն 'ի մեզ յա-

րակայ . վասն որոյ զմահ կոչեցեր և հեղեր
 'ի վերայ ամենայն արարածոց քոց , զի մի
 անմահ մնասցէ չարութիւնն պատահեալ .
 այլ բառնալով զմեզ 'ի կենացս յայսցանէ՝
 եւ հատանելով 'ի մեղաց , եղեւ փրկու-
 թիւն՝ բարերարիդ պատուհասն : Իսկ 'ի
 վախճան աւուրցս այսոցիկ առաքեցեր զՈր-
 դիդ քո սիրելի 'ի կերպարանս մահու մե-
 ղաց . որ դատապարտեաց զմեզս մարմնով
 իւրով և կամաւոր խաչելութեամբն իւրով ,
 խորտակեաց զղօրութիւն թշնամւոյն . ե-
 ղեւ առաջին պտուղ ննջեցելոց , և աստ-
 ուածահրաշ յարութեամբն իւրով հրաւի-
 րեաց զմեզ յիւր անմահութիւնն : Յոր
 հաւատացեալ ծառայս քո այս՝ մկրտեցաւ
 'ի մահ Քրիստոսի քո , և լြեալ այժմ՝ զժա-
 մանակ պանդխտութեան կենցաղավարու-
 թեան իւրոյ , փոխեցաւ 'ի կէտ սահմանա-
 դրութեան քո : Վասն որոյ աղաչեմք ըզ-
 քեզ Հայր սուրբ՝ միջնորդութեամբ Մար-
 մնոյ և Արեան միածնի Որդւոյ քո՝ և խո-
 նարհութեան . թող զպարտիս սորա զկա-
 մայ և զակամայ , զոր վիրաւորեաց անմար-
 մին թշնամին պատրանօք խաբէութեան
 իւրոյ , զի դու միայն ես սուրբ և բարերար

Տէր, որ յանգոյութենէ 'ի գոյութիւն ածեր զամենայն :

Եւ այժմ զվէրս սորա բժշկեա, և խաղաղութեամբ անցո զսա ընդ իսաւարային իշխանութիւնս, զի մի զչարութիւն իւրեանց Գտցեն 'ի ծառայս քո : Այլ ջնջեա Տէր, զձեռագիր ներգործութեանց 'նոյա՝ զոր 'ի սմա սերմանեցին, եւ տուր սմա ճանապարհ բարի : Բացակայ եղիցի 'ի սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ պահէ զճանապարհ ծառոյն կենաց, պատկառելով 'ի փրկական նշանէ թաշին՝ որ զպտուղն կենաց մեզ ընծայեցոյց առ հաւատչեայ յաւիտենական կենացն եւ առաջնորդ : Յոր ապաւինեալ ծառայս քո՝ սովաւ հասցէ 'ի պահեստ՝ ուր սուրբք ամենայն հաւաքեալ սպասեն մեծի հարսանեացդ, յերեւիլ մեծիդ Աստուծոյ և Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի : Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յորժամ սասանին տարրեղէն արարածք, գալարին երկինք, նսեմանան լուսաւորք, թօթափին աստեղք, ցօլանան գետք հրեղէնք յերկնից, եւ երեւին բանակք անմահիցն :

Եւ յակնարկել դատաւորիդ սասանի եր-

կիր . բանին կնքեալ գերեզմանք . նորոգին հողացեալ մարմինք . և հոգիքն սլացեալ իբրեւ զարծուիս՝ անդր հասանեն , և զգե-
նուն զանապական մարմինսն 'ի վայրկեան ժամանակի , եւ ժամանեն յիւրաքանչիւր տեղիս :

Աղաչեմք զքեզ Տէր՝ ժամանեցո զծառայս քո զայս յանսպառ ուրախութիւնսն . և զամենեւեան զմեզ զհաւատացեալքս 'ի քեզ՝ խաղաղութեամբ պահեա , եւ մխիթարեա հոգւով և մարմնով : Զի արժանի յիցուք փառաւորել զՀայր և զՈրդի և ըզ-
Սուրբ Հոգի , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ան գորրիչ ես նեղելոց , և ընդունող հոգւոցն հանգուցելոց , ընկալ զհոգի ծառայիս քո 'ի բարի . և փարատեա զսուգ և տրտմութիւն 'ի սիրելեաց սորա , որք հետեւեցան յուղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ ճանապարհն , և մորմոքին 'ի վերայ անդառնալի ուղեգնացութեան սորա . և յաւէժ անջատելոյ 'ի սմանէ առ ժամանակ մի՝ մինչ

չեւ յիւրեանց յուղի անկանիլն յայսմ բազմաթողով ծովածուփ կենցաղոյս : Եւ զչափաւոր արտասոււս սոցա ընկալ քեզ 'ի հաճոյս , եւ մի 'ի զայրացումն . և մխիթարեալ սփոփեսցես զլքեալ սիրտս սոցա գալստեամբ շնորհի քո . եւ զօրացուցես զտարակուսեալ հոգիս սոցա սուաքմամբ Հոգւոյդ Սրբոյ : Եւ օ կնքեալ պահեսցես զգերեզմանս փակեալս յանուն քո՝ նշանաւ Խաչիւ քով մինչեւ յօր կրկնակի կենսաբեր գալստեանն քո : Զի քո ամենակարող զօրութեամբդ՝ եղեմնապատ և ձիւնաթաղեալ պահին ամենայն արմատք , և սերմանիքն թաղեալ յերկիր մեռանին , և 'ի ժամանակս որոտընդոստ գարնանային յարութեանն զուարճացեալ պայծառանան , զորս կարգեցեր մեզ 'ի սպաս պիտոյից :

Իսկ զբանական կենդանիքս պահեալ անկորուստ՝ խնամով աստուածութեան քո՝ յարուցանես դարձեալ 'ի հողոյ , և նորոգես 'ի պատկեր փառաց քոց : Վասն որոյ խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ լինել մեզ պատկերակից՝ հացդ անմահութեան : որ ոչ մնացեր 'ի քո մշտնջենաւոր անմահութիւնդ , այլ հատդ կենդանութեան զմահ

յանձն առեր, զի բազում արասցես արդիւնս : Իջեր 'ի գերեզման, լուծեր զերկունս մահու, և զդժոխս աւերեցեր. որ յերկնաւորաց օրհնիս, և յերկրաւորաց, և 'ի սանդարամետականաց երկրպագիս, և լի է ամենայն երկիր փառօք քո :

Արդ՝ պահես ամենազօր Տէր՝ զհոգի սորա առ ամենայն սուրբս եւ սիրելիս անուան քո, եւ զգերեզման ծառայիս քո այսօրիկ & կնքեալ պահեսցես. որ փակես զխորս, եւ կնքես ամենազօր աջով քով : Որպէս երկինք՝ և երկնից երկինք՝ և երկիր ամենայն հաստատեալ կան բանիւ քով. այսպէս անշարժ եղիցի & կնիք տէրութեան քո 'ի վերայ բնակութեան սորա եւ պահարանի ծառայիս : Եւ մի իշխեսցէ մերձենալ 'ի սա պիղծ եւ անմաքուր դեւն, որպէս 'ի մարմին և յոսկերս հեթանոսաց, որք ոչ ունին զճնունդ սուրբ Աւագանին, և զկնիքն ահաւոր եւ պատկառելի 'ի վերայ գերեզմանացն : Այլ ծառայս քո այս՝ որ հրաւիրեալ կոչեցաւ 'ի քոյոց հրաւիրողացդ 'ի հանգիստ քո. որ հաւատացեալ 'ի քեզ 'ի կենդանութեան իւրում՝ թաղեցաւ ընդ քեզ մկրտութեամբն 'ի

մահ, եւ սերմանեալ պահեցաւ 'ի քէն,
 և կոչեցեալ՝ յերկիր դարձաւ:

Լուր աղաչանաց մերոց մարդասէր Տէր՝
 և թող սմա զամենայն մեղս իւր զոր մե-
 ղաւ. եւ քաւիչ լեր ամենայն սխալանաց
 սորա, եթէ կամայ եւ եթէ ակամայ, ե-
 թէ բանիւ՝ եւ եթէ գործով, եթէ խոր-
 հըրդով՝ եւ եթէ մտածութեամբ, զամե-
 նայն կտակ չարին պատառեա, և զձեռա-
 գիր մեղացն ջնջեա Տէր, եւ զաղտ հնու-
 թեանն լուա: Զի անպատկառ լիցի 'ի մե-
 ծի որոտընդոստ աւուրն վերջնում, ընդ
 համօրէն պահպանելոցն 'ի քէն՝ ընդ ա-
 ռաջ վերանալ քեզ նորափետուր արփի-
 ափայլ դիմք՝ զարդարեալ 'ի զարդ անկու-
 ղոպտելի. յորժամ գաս եւ երեւիս Աս-
 տուածդ 'ի մէջ աստուածացելոց բաժա-
 նել եւ որոշել զզանազան պատիւս սիրե-
 լեաց քոց:

Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր՝ եւ զմեզ
 զամենեւեան զհաւատացեալքս 'ի քեզ
 արժանի արա՝ զայս ահաւոր եւ զսոսկալի
 օրս տպաւորել հանապազ առաջի աչաց
 մերոց. և յամենայն զգալի և 'ի պատրու-
 ղական կենցաղավարութեանց պատասխա-

րեա զմիտս եւ զգայարանս մեր : Պատկերացո՛ Տէր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո առաջի աչաց մերոց . դու Տէր քաղցրութեամբդ քո քաւեա զմեզ 'ի մեղաց մերոց . 'ի հանդերձեալ գեհենէն փրկեա զմեզ զամենեւեան , եւ ժամանեցո՛ւ արժանապէս հանդիպիլ փառաց փեսայիդ 'ի գալստեան քում՝ ամենագութ Տէր : Նորօգեա եւ զմարմին խոնարհութեան մերոց ըստ անեղծ փառաց քոց՝ Յիսուս Քրիստոս Աստուած մեր : Եւ քեզ ընդ Հօր՝ եւ Սուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն եւ սլաութիւն , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փառաց 'ի փառքս բարձրանան , աջակողմեանքն վերանան , յորժամ լրսեն զերանաւան ձայն օրհնութեան 'ի քէն կոչման . նընջեցելոյս մեր լրսեցո՛ւ զաստուածային բարբառըդ քո . դասաւորեա ըզսան վերնոցն երգել ըզփառս ընդ զլաւութնոցն :

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք 'ի քէն Տէր բարեգութ , ընդ նընջեցեալսն հաւատով ընկալ ըզմեզ նովին յուսով , յե-

րուսաղէմ քաղաք վերին յորում արդար-
քըն ժողովին, փառս վերերգել միշտ ընդ
նոսին երրորդութեանդ երրեակ անձին,
ի վերինն Երուսաղէմ Ի բնակա-
րանքս հրեա շտակաց, ուր են՝ վր եւ
Եղիաֆօս կան ծերացեալ աղանձա-
կերպ, ի դրախտին Եդեմականին
պայծառացեալ արժանապէս. ողոր-
մա՛ծ Տէր ողորմեալֆօ հոգւոցն մեր
նընջեմցեւոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ. Քրիստոս Որդի Ա. :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հոր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի Թ եւ կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս, եւ բանիւ սուրբ
Աւետարանիս, յանուն Հոր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հոր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի Թ եւ կնքեալ պահեսցի շիրիմ
և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

**Օրհնեսցի օ և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :**

Կեցուսցէ և ողորմեսցի :

**Անշարժ եղիցի կնիք օ տէրութեան 'ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝
մինչեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի. որ եկեալ
միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք 'ի փառս
Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն :**

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՄԵԾԻ ԵՕԹՆ ԱՒՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՄՆՕՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Ելևան ՚ի գերեզման, և ստեն շաբիթան :

Շարական, ԴԿ .

Ղալ. Յիսո՛ւս միածինն անմահութեանց
պարգե՛ւատուն երեւեցա՛լ մե՛կօ՛ղ, խա-
փանեանց զգօրո՛ւթիւն մահու :

Բըղխմա՛ մք արտասոււանց Մարի՛ամու եւ
Մարթայի անկեա՛լ ա՛ռ ոտսըն Տեա՛կօ՛ռն,
խընդրէ՛ի՛ն զնորո՛գումն եղբօրն :

Բանի՛ւ բանն Աստուա՛ծ կենա՛գործեաց
ըզՂա՛զարոս ՚ի՛ թա՛ղմանէ՛ մօ՛ր, և եկեա՛լ
արտաքս ա՛նապական :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս՝ ասէ Տէր . գամ ժողովել զամենայն ազգս և զլեզուս . եկեսցեն և տեսցեն զփառս իմ . և թողից ՚ի վերայ նոցա նշան :

Եւ առաքելից ՚ի նոցանէ փրկեալս յազգւս , ՚ի Թարսիս , և ՚ի Փուդ , և ՚ի Լուդ , և ՚ի Մոսոգ , և ՚ի Թորէլ , և Յելլադա , և ՚ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ զանունի իմ , եւ ոչ տեսեալ զփառս իմ . և պատմեսցեն զփառս իմ և զանուն իմ ՚ի մէջ ազգաց :

Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց յամենայն ազգաց պատարագ Տեառն . հեծեալս կառօք՝ հանդերձ պալարակապ երիվարօք եւ հովանոցօք ՚ի սուրբ քաղաքն Երուսաղէմ , ասէ Տէր :

Պողոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածս :

Այլ ասիցէ ոք . զիա՞րդ յառնեն մեռեալք՝ կամ որո՞վ մարմնով գայցեն :

Անմիտ , դու զոր սերմանեսն , ո՞չ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի :

Եւ զոր սերմանեսն , ոչ զնոյն մարմին զոր
ծնանեւոցն իցէ՝ սերմանես , այլ հատ մերկ .
եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց սերմա-
նեաց :

Եւ Աստուած տայ նմա մարմին՝ որպէս և
կամի . և իւրաքանչիւր սերմանեացն զիւր
մարմին :

Ոչ ամենայն մարմին նոյն մարմին է , այլ՝
այլ մարմին է մարդկան եւ այլ մարմին ա-
նասնոց , այլ մարմին թռչնոց՝ և այլ մար-
մին ձկանց :

Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկ-
րաւորք . այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝ և
այլ փառք երկրաւորաց : Այլ փառք արե-
գական , և այլ փառք լուսնի , և այլ փառք
աստեղաց . և աստղ քան զաստղ առաւել
է փառօք :

Ալեւուիա ալեւուիա .

Տէր ողորմութիւն քո յաւիտեան զգործն
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ :

Ալեւուիա Օրթի .

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արդոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնովէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Խաղաղութիւն թողուամ ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ, ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի՛ խռովեսցին սիրտք ձեր, և մի՛ զանգիտեսցեն :

Լուայք զի ասացի ես՝ ձեզ՝ թէ երթամ և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս :

Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչեւ եղեալ. զի յորժամ լինիցի, հաւատասցիք :

Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ գտանէ. այլ զի ծանօցէ աշխարհ՝ եթէ սիրեմ զՀայր. եւ որպէս պատուիրեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ. օն սրիք գնասցուք աստի :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ եւ զակամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, ըզՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճըշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով ի Քրիստոս ննջեցին, զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմոտիտ եւ սուրբ, Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստու : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղթք :

Աստուած յաւիտենական եւ թագաւոր անմահ, որ ստեղծեր զմարդն ի հողոյ, եւ եղեր զնա ի դրախտին փափկութեան գործել զնա եւ պահել, եւ պատուիրանադրեցեր կալ ըստ հրամանի քում : Իսկ բանսարկու թշնամին պատրողական բանիւք խաբեալ զնա, խրատեաց լուծանել

զաստուածական հրամանսդ : Եւ նորա ուն-
կընդիր եղեալ չարին , արտաքսեցաւ 'ի լու-
սեղէն փառացն . և փոխանակ անմահու-
թեան՝ մահու եղեւ ժառանգաւոր , ըստ
արարչական հրամանիդ զոր ասացեր , հող-
էիր և 'ի հող դարձցիս . և ոչ կարացին ա-
րարածք հնացուցանել զհրամայեալն 'ի քէն :
Եւ արդ՝ Տէր Աստուած մեր ողորմած եւ
մարդասէր՝ գթա 'ի ծառայս քո յայս , որ
ելից զերկրաւոր կեանս իւր , և դարձաւ
անդրէն 'ի հող ըստ հրամանի քում : Ըն-
կալ զհոգի սորա , և խառնեա 'ի գունդս
հրեշտակաց քոց . և արժանի արա պարել
եւ ցնծալ ընդ սուրբս և ընդ սիրելիս ա-
նուան քո սրբոյ : Եւ ընդ նոսին գոհանա-
լով փառաւորել զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ
Հոգիդ այժմ և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր՝ յոյս ա-
մենայն արարածոց , որ նստիս յաթոռ քե-
րովըէականս , և բարեբանեալ երկրպագիս
յերկնաւորաց և յերկրաւորաց . որ և կո-
չեցեր զծառայս քո զայս 'ի հանդերձեալ
կեանսդ՝ զոր խոստացար ամենայն հաւա-

տացելոց քոց : ՊԹա 'ի ստեղծուածս ձեռաց
քոց , եւ հանգո զհոգի սորա 'ի խորանսդ
լուսոյ , բարեխօսութեամբ մօր քոյ սրբոյ
կուսին Մարիամու :

Լուր Տէր պաշատանաց մերոց , որ հայ-
ցեմք 'ի քէն զթողութիւն սորա եւ մեր .
զի դու ես Աստուած արդարոց եւ մեղա-
ւորաց . փառք սրբոց , եւ հանգիստ աշ-
խատելոց : Ընկալ զհոգի սորա 'ի տեղւոջ
լուսոյ եւ 'ի տեղւոջ հանգստեան . 'ի թիւս
սրբոց՝ եւ 'ի համարս արդարոց : Եւ հանգո
զսա 'ի գոգն Աբրահամու ընդ այլ պայծա-
ռացեալ սրբոց քոց . եւ զմեզ արժանի արա
Տէր՝ հասանիլ մասին ժառանգութեան
սրբոցն 'ի լոյս : Զի ընդ նոսին միշտ գոհա-
նալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր եւ
Հոգւոյդ Սրբոյ , այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Փայլին արդարքն յարքայութեան ե' :
Քո՞ անպատում՝ խոնարհութեամբդ որ" :
(Տե՛ երե՛ 300) :

Փառաց 'ի փառքս բարձրանան , աջա" :
Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք 'ի" :
(Տե՛ երե՛ 301) :

Տըրտմահաղորդ չարչա՛րանօ՛ք ՚ի յանձն
 աներ ը՛ղմա՛հ խաչի՛ն . եւ փայտի՛ն
 բարձնող եղե՛հ՛ք Վանն Ադամայ՛ նախա՛ն
 տեղծի՛ն . ողորմա՛ծ Տէր ո՛ղորմեա՛հ
 հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջե՛ցե՛ց .

Հոգւոցն հանգուց : Վանն հանգ : Քրիստոս Որդի Ա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք : Ընկալ կե :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ :

Օրհնեսցի & եւ կնքեալ պահեսցի գե-
 ղեղման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
 նշանաւ սուրբ խաչիս , եւ բանիւ սուրբ
 Աւետարանիս , յանուն Հօր եւ Որդւոյ եւ
 Հոգւոյն Սրբոյ :

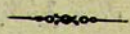
(Տե՛ս յերե՛ս 302) :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԱԹԱՂ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Աւելուիա աւելուիա .

Առ քեզ Տէր համբար . Տիկն Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողորմութեան քում , ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՉՓոխ լիան աստ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԻԽ

ԱՁ . Դատեան Տէր զայնօսիկ՝ ոյք դանտեն զիս . ալիկ լուիա . մարտիր ընդ այնօսիկ որք մարտընչիւն ընդիս ալիկ լուիա .

Առ զղէն և զաստար քո . և արի՛ յօգնել
ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց
իմոց , արգել զնոսա . և ասա՛ դու ցանձն
իմ , թէ փրկութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցեն ,
ոյք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փռի առաջի հողմոյ
և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա :

Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար եւ
՚ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստուծոյ
հալածեսցէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ :

Կյուր . Տէ՛ր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո՛ .
ճշմարտութիւն քո՛ մի՛նչեւ յամսս . ալէ՛
լուիա ալէ՛ լուիա՛ :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած .
իրաւունք քո որպէս խորք բազումք . ըզ-
մարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու Տէր :
Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն
քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան ՚ի հո-
վանի թեւոց քոց յուսասցին :

Արբեսցին նոքա 'ի պարարտութենէ տան
քո . և զուղխս փափկութեան քո տացես
ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Ծագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն
զքեզ, զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ են
սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտա-
ւանից , եւ ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողա-
ցուսցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն զա-
նօրէնութիւն , մերժեսցին և այլ մի՛ կա-
րացցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր եւ օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

Եւրոպահ, ԱԶ .

Հանգ. Ո՛ր ստեղծմամբ ըստ պատկերի քո՝
Տէր պատուեցնէր ըզմեզ . ընկալ և այժմ
ըզննջեցեալսն 'ի քեզ ուղիղ հաւատով,
ըստ մեծի՛ քում ողորմութեան :

Որ շնորհօք սուրբ Հոգւոյն լուսաւորեց
ցեր, յիշատակի իւրեանց զհոգին նոցա
ընկալ մարդասէր, ըստ մեծիւն.

Որք հաղորդեցան Մարմնոյ և Արեանքոյ
Տէր. հանգո զհոգին նոցա ընդ սուրբս
քո Քրիստոս Աստուած. բանդի գիւնք
սուրբ արեանքո հէն:

Ջհողին ծառայից քոյ՝ Քրիստոս, ընկալ
ի դասս անդրանկաց գրելոց ի յիշմանս:
Ընկալ վասն սոցա՝ ըզբանաւոր պատմ-
րագս ի մէնջ. և շնորհեալ նոցա ըզթո՛ւ-
ղութիւն գտանել յանուրն յետնում:

Աղաչ. Ողբ. Հայր բազմամողորմ խոստո-
վանիմ առ քեզ որպէս զանաւակ որդին.
Թող ինձ ըզմեղս, իմ, և ձղորմեալ:

Տէր որ գրթացար ի կինն Քանանացի,
գրթա՛ և յիս ի մեղաւորս, և ձղոր:

Տէր որ դարձուցեր ըզմաքսանորն ի գի-
տութիւն ճշմարտութեան, դարձո՛ւ եւ
զիս զմեղքեալս, և ձղոր:

Աղաչ. Տէր. Տէր որ ի վերայ քերովբէից
փառաբանիս, քաղցրութեամբ խոնար-
հեալ ընկալ զաղուշանքս մեր:

Տէր որ շնորհեցեր ողորմութիւն ազգի՝
մարդկան, քաղցրուն:

Տէր որ ուսուցեր մեզ յամենայն ժամ
փառքս տալ անուանելոք քում սըրբոյ,
քաղցրութեամբ խոնար:

Ղալ. Կենդանութեանց բաշխող Քրիս-
տոս ի Բեթանիա՝ եկաւորեալ անասոր,
բարեկամին Ղաղարու պարգեւէ զկեն-
դանութիւն:

Տընօրինաբար արտասուելով ընդ Մար-
թայի՝ և ընդ Մարիամու ողբակցէր. եւ
որպէս մարդ հարցանէր ո՛ւր եղիք ըզ-
Ղաղարոս:

Եւ որպէս զԱստուած բարբառով յա-
րուցանէ ի մեռելոց ըզնորեօրեայն. եւ
զուգընթաց ձայնին մեռեալն եկն ար-
տաքս անանպական:

Յար. Ողբ. Անճառելի Հօր էակից, ի՞նչ
խաչ ելե՞ր կամաւ Հօր. ողորմեա՛:

Անմահութեանց տրուող Քրիստոս, ի գե-
րեզման իջե՞ր որպէս մարդ. ողորմ:

Եւ յերրորդ անուր յարեա՛ր, յոյս յա-
րութեան ցուցար մեզ. ողորմ:

Հ.Գ. Տէր. Ո՛ր 'ի քրովբէական կառսրդ հանգչիս, այսօր իջեր յերկնից 'ի դասս Առաքելոցն սուրբ Հոգի օրհնեալ ես թագաւոր անմահ:

Ո՛ր գընամ 'ի վերայ թե՛ւոց հոգմոց, այսօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հանգեալ յԱռաքեալսն սուրբ Հոգի. օրհնէ:
Որ խնամե՛ս տեսչութեամբ զքո զարսնրածս, այսօր եկիր 'ի հաստատել զԵկեղեցի. քո սուրբ Հոգի. օրհնէ:

Մեծ. Որ ըղբանն Աստուած բաւական եղեր ընդունիլ յորովայնի՛ միշտ կոյս. զքեզ մեծանցուցանեմք որ օրհնեալդ ես 'ի կանայս:

Որ էից լուսոյն արժանի՛ եղեր բառնալոյ՛ 'ի գիրկըս քո մանրմնուլ. զքեզ մեծան, Անարամ տաճար տընօրէնութեան կոչեցար Հոգւոյն Սրբոյ միշտ կոյս զքեզ մեծանցուցանեմք որ օրհնէ:

Խաչ. Սուրբ Խաչն օգնական հաւատացեւոց, կանգնեցաւ 'ի յերկրի՛ յաղթող թընամաւոյն. եկայք ժողովուրդք երկրապագեացուք:

Արարին Աստուած, բարձրացաւ 'ի խա-
չին, եւ զմեռեալըս մեղօք փայտին
ճաշակմամբն, 'ի սմա՛ն նորոգեալ կեն-
դանացոյց ։

Ի միւսանգամ գալլըստեան Աստուած-
որդւոյն, Սո՛ւրբ Խաչն երեւի եւ լուսաւ
ւորէ. զի նա է յոյս հաւստացելոց ։

Փառք Հօր և Որդւոյ և : ԱՅԺԺ և միշտ և ։

Հաշտեալ 'ի ձեռնն սուրբ Մարմնոյ եւ
Արեան քո՛՛ Տէր, եւ պարգեւեալ նոցա
դասիլ յաջակողմեանն քո՛ ։

Քարոզ ։

Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք ։

Տէր ողորմեա ։

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա ։

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
'ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա ։

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա ։

Վասն զի մի՛ ընդ խոտանան գտանիցիմք

յաւուրն պատասխանատուութեան , ըզ-
Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միսեօնն վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Ջանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Սուրբ ես Տէր Աստուած մեր՝ հզօր և ա-
հաւոր . հայր զթուլթեանց՝ և Աստուած
ողորմութեանց . որ նստիս 'ի բարձունս ,
և բարեբանիս 'ի սրբոց քոց , եւ խնամես
քաղցրութեամբ զարարածս քո : Որ վասն
անբաւ սիրոյ քո գթացեալ 'ի ստեղծուածս
անարատ ձեռաց քոց , առաքեցեր յաշ-
խարհս ողորմութեամբ քով զծոցածին Որ-
գիդ քո՝ առ 'ի փրկել զգրաւեալս մահու
ղորդիս մարդկան 'ի ձեռացն դժոխոց : Որ
եկեալ մարմնացաւ յանարատ և 'ի սուրբ
կուսէն Մարիամայ , և ծնաւ տղայապէս :
Խանձարրօր պատեցաւ , և յանբանից մը-
սուր եղաւ . 'ի կուսական ստեանցն կե-

րակրեցաւ , որ բանայ զձեռն իւր՝ և կե-
 րակրէ զսրարածս : Մանուկ մատաղ ըստ
 Եսայեայ՝ էարկ զձեռն իւր ՚ի ծակ իժից ,
 եւ ելոյծ զգորութիւն աներեւոյթ օձին :
 Արար զօրութիւնս բազումս և մեծամեծս՝
 աստուածահրաշ ներգործութեամբն իւ-
 րով , և ծանոյց զանուն քո Հայր՝ ամենայն
 աշխարհի : Նստաւ խոնարհութեամբ ՚ի վե-
 րայ յաւանակի , և բարեբանեցաւ ՚ի տղա-
 յոց , ըստ նախաձայն բանի երգողին Դաւ-
 թայ : Եւ կատարեալ զաստուածագործ
 տնօրէնութիւնն իւր՝ յանձն էառ զմահ
 մարմնով , թաղեցաւ ՚ի յերկրի , և յարեաւ
 ինքնիշխան զօրութեամբն իւրով , եւ ետ
 յոյս յարութեան հաւատացելոց իւրոց :
 Եւ արդ՝ Տէր բարերար , ընկալ զհոգի տը-
 ղայիս այսօրիկ , որ հաւատացեալ յանուն
 միածնի քո , ծնաւ ՚ի սուրբ Աւագանէն
 վերստին ծննդեամբ . և այժմ՝ ՚ի տղայական
 հասակին կոչեցու առ քեզ : Ընկալ զսա-
 ւ և դասեաւ ընդ սուրբս քո , և հանգո ՚ի խո-
 րանոց երկնից . զի դու ես Աստուած մեր ,
 և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք : Եւ քեզ
 փառք և երկրպագութիւն ընդ Որդւոյ և
 Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես արդարադատ եւ ողորմած Աստուած , որոյ ճշմարտութիւնդ անպատում է , եւ ողորմութեանդ ոչ գոյ թիւ : Որ վասն մարդասիրութեան քո լուծեր 'ի հող զնչաւոր մարմինս զպատրեալս 'ի բանսարկուէն՝ ասելով , հող էիր եւ 'ի հող դարձցիս . ըստ որում խոնարհեցաք 'ի ծերոց մինչեւ ցտղայս , եւ յերկիր մածան մէջք մեր : Իսկ վասն բազում ողորմութեան քո խոնարհեցար մարդասէր Տէր՝ նորոգել 'ի մեզ զմարմին հոգեւոր : Առաքեցար դու ինքն միածինդ Հօր . եւ տղայացեալ 'ի Արբոյ Կուսէն՝ տպաւորեցեր յանձին քում զմահ մարմնով կամաւորապէս . զի տացես , մեզ զքո անմահութիւնդ : Իջեր 'ի գերեզման , համարելով ընդ մեռեալս . եւ յարուցեալ համբարձար յերկինս . եւ զսիրելեաց քոց զմարմին խոնարհութեան՝ տնկակից եւ կերպարանակից առնել խոստացար մարմնոյ փառաց քոց յերեւիլ քո Տէր՝ 'ի փող յեաին , յորժամ գաս տալ վարձս սիրելեաց քոց : Արդ՝ ազաչեմք զքեզ մանկացեալդ Աստուած Յիսուս Քրիստոս . արա արժանի

զտղայս զայս՝ փառաւորութեան ընդ ար-
դարս քո յաւուր յայնմիկ, հանդիպիլ
քեզ զուարթ երեսօք, եւ փառաւորել
ցնծութեամբ եւ գոհութեամբ զքեզ
ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Աւելուիա աւելուիա :

Ի բերանոց մանկանց տղայոց և ստնդեայց
հաստատեցեր զօրհնութիւն :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Ահաւասիկ Տէր Աստուած մեր, յոր յու-
սացեալ էաք՝ եւ ապրեցուսցէ զմեզ, զի
սա է Տէր որում սպասէաք սմա :

Յնծասցուք եւ ուրախ լիցուք ՚ի փրկու-
թեան մերում, եւ տացէ մեզ Տէր Աս-
տուած մեր հանգիստ ՚ի լերինն սրբու-
թեան իւրոյ :

Եւ մտցէ ՚ի նա ժողովուրդ որ պահէ զու-
ղորմութիւն, որ վերակացու է ճշմարտու-
թեան, և պահէ զխաղաղութիւն :

Եւ արդ՝ մխիթարեցից զքեզ յամենայն
տրտմութեանց քոց ասէ Տէր :

ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին
մերմէ ասացեալ :

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնացեալք
ի գալստեանն Տեառն՝ հանգուցելովքն
հանդերձ յափշտակիցուք ամպովք ընդ ա-
ռաջ Տեառն յօդս . եւ այնպէս յամենայն
ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք :

Խառնեալք ի գունդս հրեշտակաց , եւ
թռուցեալք ի թռիչս երազութեան ի
լուսափետուր սպիտակակերպ երամս ա-
ղաւնեաց . որք առին եւ կերպարանեցին
յանձինս իւրեանց զկերպարանս Որդւոյն
Ստուծոյ . որ երեւեցաւ նոցա , եւ պա-
տուիրեաց սուրբս լինել . զի բուսուցէ
արդարոցն թեւս հոգեւորս խառնիլ ի
գունդն աստուածական :

Արդ՝ զարմացեալք հարցանիցեն զօրքն վե-
րինք լուսեղէնք , յորժամ տեսանիցեն
զներքնագունդս սրբոց մարմնականաց՝ զի
առ Տէր ի ներքուստ թռուցեալ գնացեն ,
թէ ո՞վ են սոքա որ իբրեւ զամպս թռու-
ցեալ են , և իբրեւ զաղաւնիս ձագախառն
երամովին գան առ Տէր :

Ապա լուիցեն ի Տեառնէ զպատասխանիս .
եթէ սոքա են որ յիս յուսացեալ են . տա-

րայց զնոսա 'ի լեառն սրբութեան իմոյ ,
 և ուրախ արարից զնոսա 'ի տաճարի իմում :

Պօղոսի առաքելոյն յԵբրայեցւոց Թղթոյն է
 ընթերցուածս :

Այլ մատուցեալ էք 'ի Սիովն լեառն եւ
 'ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ՝ յԵրու-
 սաղէմ՝ յերկինս , և 'ի բիւրաւոր բանակս
 հրեշտակաց , եւ յեկեղեցիս անդրանկաց
 գրեւոց յերկինս , և առ դատաւորն ամե-
 նեցուն Աստուած , եւ յոգիս արդարոց
 կատարեւոց . եւ 'ի նորոց Կտակարանաց
 միջնորդն Յիսուս , եւ 'ի հեղումն արեան
 նորա՝ որ առաւել խօսի քան զՀաբէլին :
 Զգոյշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք յայն-
 մանէ՝ որ խօսեցաւն . զի եթէ նոքա ոչ
 կարացին զերծանել հրաժարեալք յայն-
 մանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր . որչափ
 եւս առաւել մեք , եթէ յերկնաւորէն
 Թիկունս դարձուցանիցեմք :

Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ . և
 այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ . միւսանգամ
 շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և զերկինս :
 Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժեւոցն
 իբրեւ զեղեւոց փոփոխումն , զի հաստա-
 տուն կացցեն անշարժքն :

Աւելուիա ալելուիա .

Պատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբօժութեան
իմում գնացի , 'ի Տէր յուսացայ՝ զի մի
եղէց հիւանդ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մատուցանէին առ նա մանկտի՝ զի ձեռն
դիցէ նոցա . իսկ աշակերտքն՝ սաստէին
այնոցիկ որ մատուցանէինն :

Իբրեւ ետես Յիսուս , բարկացեալ սաս-
տեաց նոցա եւ ասէ . Թոյլ տուք ման-
կըտուոյդ գալ առ իս , եւ մի արգելուք
զդոսա . զի այդպիսեացդ է արքայութիւնն
Աստուծոյ :

Ամէն ասեմ ձեզ . որ ոչ ընկալցի զար-
քայութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ ,
ոչ մոցէ 'ի նա :

Եւ առեալ զնոսա 'ի գիրկս , ձեռն եդ
'ի վերայ՝ և զգնեաց զնոսա :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ-
հրս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Ջանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենից Աս-
տուած՝ և արարիչ բոլորից գոյութեանց ,
Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի .
քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունրս սրտից

մերոց ամենայն հաւատացեալքս 'ի քեզ,
 և աղաչեմք զամենասուրբ տէրութիւն քո:
 Հանգո զհոգի տղայիս այսորիկ 'ի ժառան-
 գութիւն երկնից բարութեանդ, և դասեա
 'ի թիւ այնոցիկ՝ որք կարգեցան յաջակող-
 մեան միածնի քո, յորժամ գայ յերկնից
 'ի սլաութաստ բնակութենէ իւրմէ: Յայնմ
 աւուր ահեղին գթա Տէր՝ 'ի գինս արեան
 միածնի քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 տոսի, որ նորոգեաց զտիեզերս կամաւոր
 խոնարհութեամբն իւրով: Ընդ որում
 գոհութիւն եւ փառս վերառաքեսցուք
 քեզ Հօր ամենակալի՝ եւ Հոգւոյդ Սրբոյ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
 ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Օրհնեալ ես Որդի Աստուծոյ՝ և բան Հօր,
 որ վասն մեր տղայացար 'ի սուրբ կուսէն
 Մարիամայ, եւ սրբեցեր զտղայացեալն
 հաւատով 'ի ձեռն վերստին ծննդեան
 սուրբ Աւաղանին: Զի որք մկրտեալ լու-
 սաւորին, առնուն զորդէգրութեան պա-
 տիւն 'ի ձեռն մկրտութեան շնորհին, զոր
 սլարգեւեցեր հաւատացելոց քոց, ասե-

լով սրբոց Առաքելոցն . մկրտեցէք զնոսա
յանունն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ .
Արդ՝ ընկալ զլուսաւորեալս սուրբ Աւա-
ղանաւն , և զհաղորդեալս սուրբ Մարմնոյ
և Արեան քո . և խառնեալ 'ի սուրբ եւ 'ի
կատարեալ մանկունսն , որք ոստովք եւ
տերեւեալ ձիթենեօք օրհնէին զսուրբ
գալուստ քո յԵրուսաղէմ : Եւ զմեզ զա-
մենեսեան արժանի արա փառաւորել
զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ Սուրբ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Ե- ապա առի Շարական .

ԴԿ . Զէակիցըդ Հօր զՈրդի փառաւո-
րեմք անլըռելի . որ իջեր յարգանդ կու-
սին զԱդամայինն առեր մարմին , անղաչա-
նէք Աստուածածնին անապական քում
ծընողին , ողորմեա քո ստեղծուածոյս՝
'ի քեզ յուսով նընջեցելոյս :

Էրեւեցար մարմնով յերկրի որ 'ի Հօրէ՛
անմեկնելի . ընդ հողեղէնըս բնակեցար
'ի հրեղինաց երկրբալագեալդ . պաղատա-
նօք երկնաւորաց փառաբանիչ քոց հրեշ-
տակաց , ողոր :

Թագաւո՛ր փառա՛ց Քրիստո՛սն որ
 ժամա՛նեակ դաս յի՛մ յերկնից ՚ի վերա՛յ
 Թեւո՛ց հողմո՛ւնց քո՛ հայրենի կեր-
 պիմ՝ րանօք . եւ աննե՛ս հրափո՛րձու-
 Թեա՛հմբ ըզքըննով թիւն որդւո՛ց մարդ-
 կան . ողոր :

Հողւոցն հանգուց : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
 Հայր մեր որ յերկնս :

Տակն յեկեղեցին և աւել .

Շարախան , գկ .

Հանգ . Բանդ Աստը՛ւած որ ՚ի ծոց՛ Հօր ,
 վասն մերո՞յ փրկուԹեան՝ ՚ի յերկնից
 խոնարհեցար , զի՛ զմեզ նորոգե՛ցես ՚ի
 կեանս . Ա՛ստըւած հարցըն մերոց :
 Որ հանդերձեալ ես գալ փառօք Հօր
 զարթուցանել զննջեցեալսն ՚ի սուրբ
 անուներդ ք" . նորոգեա՛ եւ ըզմեր ննջե-
 ցեալսն Ա՛ստըւած հար :

Անմահութեանց տուող Քրիստոս եւ
 պարգեւիչ կենդանութեան , ՚ի միւսան-
 գամ գալստեանն և յաշխարհական ա՛-

տենին թողութիւն շնորհեա մեր նըն-
ջեցելոցն . Աստուած հար :

Որ նըստի՛ ընդ աջմէ՛ Հօր ծնողի իւրոյ .
և մարդասիրապէ՛ս խընամէ՛ զարարածըս .
բարձր արա :

Որ զհողացեալ բնութիւն մա՛րդկան նո-
րո՛գէ՛ իւր անտուածութեամբն , եւ կե-
նագործէ ՚ի կեանս անմահ . բարձր :

Յանըսկըզնականն ծոցոյ Հօր խոնարհեալ
բանըդ մարմնացար ՚ի Կո՛ւսէ՛ն վասըն
փրկո՛ւթեան մերոյ , անդչեմք ըզքեզ .
զնընջեցեալսըն մեր ՚ի քե՛զ «Լըլի՛ղ հա-
ւատով յիշեա՛մ Տէ՛հ՛ր յորժամ գա՛ս թա՛-
գաւորո՛ւթեամբըդ քո :

Անոխական քաղցրո՛ւթեամբ Որդի՛ Աստու-
ծոյ , հաճեցար բա՛ռնալ ըզմեզս աշխարհի՛
քո խաճելութեամբն . անդա :

Կամաւորական մահուամբ քո ընձե՛ր .
զերկո՛ւնըս մահու , եւ արժանի արարեր
թողութեան յանցանա՛ց քաւի՛չ քո ա-
րեամբ . անդա :

Որ փոխանակ մեղաւորաց ըզմե՛ռանի՛լ
յանձն առեր . իջանելով ՚ի դրժօխըս փրկ-

կեցեր 'ի մեղսամէր բանտէն ըզգերեան-
սին . աղա :

Բարեբանեմք զանչամի քո զմարդասիրու-
թիւնդ , որ երեքօրեայ յարուցեալ զկեն-
դանութիւն պարգեւեցեր աշխարհին . ա-
Տէր . Լիցս 'ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա ,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ ես գալ 'ի
դատել զերկիր . արժանաւորեալ եւ ըզմեր
ըզնընջեցեալսն անճառ խոստմանց քոց
ընդ սուրբըս քո :

Հօր եւ Հոգւոյ համագոյակից , 'ի տիեզե-
րական ահեղ ատենին արժա :

Երկնի եւ երկրի արդար դատաւոր , յոր-
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
բանչիւրոց , արժա :

Մեծ . Լեառն վիմածին , աղբիւր յոր-
դառատ , բարունակ ծանղկեան , այգի
վայելուչ , սրովբէ հողեղէն . բաբունոյ
բանին տուն տնօրէնութեան , տաղա-
ւար Հոգւոյն . առ ծընեալն 'ի քէն միշտ
բարեխօսեալ անդամդար հայցմամբ շնոր-
հել զթողութիւն մեր նընջեցելոցն .
Փափկութեան գրախափն բոցոյդ բանա-

լի . Գրիստոսի բարձր Նրմանող երկնից ,
սափմոր ոսկեղէն լի մանանայիւ , գաւա-
զան ծաղկեալ յարմատոյն Յեսսեայ , տա-
ճար լուսոյ մայր . ան ծըն :

Յօղ քաղցրածաւալ , ցանկալի զուարթ-
նոցն , նիւթեղէն սրովլէ . գեղ մարգար-
տափայլ , հիմն Եկեղեցւոյ . մաքուր ա-
ղանիւ , ամպ հովանաւոր սուրբ Կոյս Մա-
րիամ . ան ծըն :

Խալի . Ո՛վ պահապան մոր ծանգեցար յԵդե-
մայ , նըշան յաղթութեան ընդդէմ անե-
րեւոյթ թըշնամւոյն :

Դու փակելոյ դրախտին բացող և անաջ-
նորդ անաղակին . որ զբոցեղէն սուրբն
կանպտեանց անեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժ և Սբառ և :

Քեւ ցընծան ըստորայինքս ամենայն ի միւ-
սանգամքս գալլատեանն . և յաւէժ զուար-
ճանան դասք անմարմնոցն ան էլցս :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Երանելիք են որք բնակեալ են ՚ի տան
Տեառն յաւիտեանս յաւիտենից օրհնես-
ցեն զբեղ :

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն , եւ ՚ի Տեառնէ Լն վարձք նոցա , եւ խնամք նոցա ՚ի բարձրելոյն :

Վասն այնորիկ ընկալցին զարքայութեանն վայելութիւն , և զթագն գեղեցկութեան ՚ի ձեռանէ Տեառն . զի աջով իւրով հովանի լիցի նոցա , և բազկաւ իւրով վերակացու լիցի նոցա :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . ահաւասիկ ես դարձուցանեմ ՚ի դոսա իբրեւ զգէտ զխաղաղութիւն , և իբրեւ զհեղեղատ յորդեալ զփառս հեթանոսաց . զմանկսնս դոցա ՚ի վերայ ուսոյ իւրեանց բարձեալ բերիցեն , եւ ՚ի վերայ ծնգաց իւրեանց գգուիցեն :

Որպէս մայր զմանուկ իւր գգուիցէ , այնպէս գգուեցից զձեզ :

Եւ յերուսաղէմ մխիթարեսջիք , և տեսջիք և խնդասցեն սիրտք ձեր , եւ ոսկերք ձեր իբրեւ զդալարի զուարճասցին . եւ ծանիցի ձեռն Տեառն երկիւղածաց իւրոց , և սպառնացի անհաւատիցն :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի ,
իբրեւ զտղայ խորհէի , իբրեւ զտղայ հա-
մարէի . այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու-
թեանն ՚ի բաց խափանեցի :

Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ հայելի օ-
րինակաւ , այլ յայնժամ դէմ յանդիման .
այժմ խելամուտ եմ փոքր ՚ի շատէ , այլ
յայնժամ գիտացից՝ որպէս եւ նայն ծա-
նեալ զիս :

Բայց արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սո-
քա երեքեան . և մեծ քան զսոսա սէր է :
Զհետ երթայք սիրոյ , եւ նախանձաւոր
լերուք հոգեւորացն , առաւել զի և դուք
մարգարէանայցէք :

Ալեւաիա ալեւաիա .

Կարդացին արդարքն առ Տէր , և Տէր լը-
ւաւ նոցա . յամենայն նեղութենէ նոցա
փրկեաց զնոսա :

Ալեւաիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկեւզածութեամբ լուարուք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի և

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պատիւով և Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց , և յայտնեցեր տղայոց . այո՛ Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ . եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր . և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , և ում Որդին կամի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք եւ բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեզ . առէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , և ուսարուք յինէն զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ . եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոգի :

Քարոզ :

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան
յանցանաց սորա և մեր՝ զՏէր աղա :

Վասն առաջնորդելոյ սմա յանըստուեր
օթեւանս , զոր պատրաստեաց Որդին մի-
ածին 'ի տան Հօր իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն ,
և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիլ յաջա-
կողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճըշ-
մարիտ եւ ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս
ննջեցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ Թագա-
ւոր յաւիտենից՝ յոյս մեր եւ ապաւէն
Որդի Աստուծոյ ճշմարիտ . ճառագայթ
անշիջանելի . լոյս 'ի լուսոյ , եւ կեանք 'ի
կենաց . Հօր սահման և բան . բժիշկ հոգ-
ւոց եւ պատիչ վերաց մերոց , որ բժշկես
զբեկեալ սիրտս , եւ պատես զամենայն

վերս նոցա : Որ ոչ խոտան համարեցար
 զմանկունս առնուլ ՚ի գիրկս քո՝ և օրհնել
 զնոսա . այլ սաստեցեր եւս աշակերտացն
 քոց , թէ մի արգելուք զդոսա . և հաստա-
 տեցեր անսուտ հրամանաւդ , թէ այդ-
 սիսեացդ է արքայութիւնն երկնից : Արդ՝
 ՚ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ընկալ զտղայս
 զայս յարքայութեան քում , գրելով ՚ի
 գիրս ազատութեան որդեգրեցելոցն Հօր
 քո բարերարի : Ընդ որում քեզ՝ և Հոգ-
 ւոյդ Սրբոյ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն
 և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիրպագանեմք , եւ զքեզ աղա-
 չեմք , և ՚ի քէն խնդրեմք Տէր մեր Յիսուս
 Քրիստոս . որ իշխանդ ես և Տէր՝ սպանա-
 նել և կեցուցանել , հարկանել և բժշկել :
 Քո անմոռաց գթութեամբդ՝ եւ անբաւ
 մարդասիրութեամբդ գթա ՚ի վերայ ա-
 մենայն հաւատացեալ ննջեցելոց , և մա-
 նաւանդ ՚ի վերայ տղայիս այսորիկ՝ որ
 այժմս հանգուցեալ է : Ընկալ զսա ՚ի լու-
 սեղէն խորանսդ ՚ի յարկսն արդարոց ընդ

երջանիկ տղայոցն այնոցիկ , որ վասն քո
փոխանակեցան 'ի Բեթղենհէմէ . եւ մեզ
հաւատացելոցս 'ի քեզ՝ ուղարկաւորացս
սորա՝ շնորհեա հոգի զգաստութեան կան
խել միշտ 'ի սէր և յերկիւղ քո , և Թո-
ղութիւն գտանել 'ի քէն . եւ գոհանա-
լով փառաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ
Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն .

Եւ ապա առի Շարիան .

ԴՁ . Կեանք 'ի կենաց լոյս 'ի լուսոյ որ
ըստեղծեր զմեզ 'ի հողոյ . նորոգեցեր
դարձեալ կրօնին ծննդեամբ սրբոյ Աւա-
ղանին , զոր կեցուցեր շնորհիւ քոյին 'ի
մահուանէն այն առաջին . 'ի յօթեվանս
Հօր քո լուսոյ ըզնընջեցեալքս մեր հանգո՛ւ-
Հոգւով լըցեր զմարդն առաջին , զոր կո-
րուսեալ խաբամբ չարին . ըզնոյն հոգի
բանիւ քոյին հեղեր յոգիս մեր վերըս-
տին . նովին Հոգւով Սուրբ եւ բարի
առաջնորդեալ հոգւոյ սորին . 'ի յօթե .

Ի դնել բեմի՞ն բազմի՞ փեսաւո՞յն , եւ

առանգանտըն զարդարն . Գաբրիէլեանն
 փողըն դնէն . սո՛ւրբք ամենայն անդ
 հանձնաքնն . արդարո՛ց դասքըն բերկ-
 րիւնն . իսկ մեղսասէրքըն Թա՛խան-
 ձիւն . ողոր :

Հոգւոցն հանգուցելոյ Գրիս : Այսն հանգուցեալ :

Գրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին ՚ի գերեզման , ասելով . Բաղմերամք :
 Ես ասացի : Մինչ Ռեյէնան ՚ի գերեզման ,
 հանգիստ առնէն և կարդան ՂԱ-եգարան .
 Յայնմ ժամանակի . (Տե՛ս յերէս 353) :

Ե- երբեք ՚ի գերեզման ասէն , Շարիւն .

ԲԶ . Ո՛ր կոչեցեր առ քեզ Տէ՛ր զտիեզերս
 ամենայն , ընկալ զմեր ըզննջեցեալսն ՚ի
 գոգ նահապետին Ա՛րրահամու , ողոր-
 մա՛ծ Տէ՛ր փրկիւն և բարերար :

Ո՛ր Թողնւթեանց ես տըւող Ա՛ստըւա՛ծ ,
 Թող ըզմեղըս մեր ննջեցելոցն . կարող
 յամենայնի և հըղոր . ողոր :

Ո՛ր լուսատու ես տիեզերաց Քրիստո՛ս
Աստը՛լած . լուսաւորեա՛նք և զմեր ըզննջե-
ցեալսն լո՛ւսով երա՛նաւէ՛տ զըւարթնոցն .

ողոր :

Մե՛ծ . Սո՛ւրբ և անտուճանձին Մա՛րիամ,
ցանկալի՛ կուսի՛ց եւ պարծա՛նք ազգի
մարդկան , մայր եւ անղախին մեծացու-
ցանեմք .

Անկէ՛ղ մորե՛նի եւ տաճա՛ր ընդհանու՛ր
լո՛ւսոյն , անմրա՛տ եւ անխախտելի՛ կու-
սութիւն . մայր և անղա :

Խո՛րհուրդ կենա՛ց եւ մայր կենդա՛նու-
թեա՛ն , եւ առաքա՛ստ հրափայլ ծաղ-
մամբ . մայր և անղա :

Խա՛լի . Գլո՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ եւ փայտ
կենա՛ց մարդկան յայտնեալ , զո՛ր տեսեալ
այսոյն պը՛ղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի .
անղաչեմք սովաւ Փը՛րկի՛նչ պահպանեա՛ն զան
ձինըս մեր .

Դողացա՛ւ Թըշնամի՛ն ընդ յայտնի՛լ Սըր-
բոյ Խաչին , եւ ի յահէ՛ փառաց նորա
կործանեցաւ յանդու՛նդս երկրի . անղա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժամ և միշտ և :

Երկինքք ցընծային և երկիրս ուրախա-
նայր, քանզի փրկինչ ցուցաւ Սմէրք Խաչն
և լմսատու տփեղերաց. աղա :

Ե- Կասեալ 'ի գերեզման ասեն
որպէս 'ի Ռծի լաղմանն :

Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո զի Տէր
կոչեաց զքեզ :

Սիրեցի զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարգացի առ նա :

Շրջեցան զինեւ երկունք մահու. և վիշտք
դժոխոց գլտին զիս :

Ջնեղութիւն և զանձկութիւն գտի, և զա-
նուն Տեառն կարգացի :

Ո՛ր Տէր փրկեա զանձն իմ. ողորմած Աստ-
ուած մեր, ողորմի՛ և պահէ զտըղայս Տէր :
Ե՛ս խոնարհ եղէ՝ և Տէր կեցոյց զիս :

Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո, զի Տէր
կոչեաց զքեզ :

Աւելուիա աւելուիա .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր եւ օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսրմ
հետէ մինչեւ յաւիտեան:

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ:

Այսպէս ասէ Տէր. ոչ եւս եղիցի քեզ
արեգակն 'ի լոյս տուրնջեան, և ոչ ծա-
գումն լուսնի տացէ քեզ լոյս 'ի գիշերի.
այլ եղիցի քեզ Տէր լոյս յաւիտենական,
և փառք քո Աստուած:

Ոչ մտցէ քեզ արեգակն, և լուսին 'ի քէն
ոչ պակասեսցի. զի եղիցի քեզ Տէր լոյս
յաւիտենական. եւ եղիցի հանգիստ քո
պատուով:

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին
մերմէ ասացեալ:

Ամենեքին որ տեսանիցեն զարդարսն ճա-
նաչիցեն զնոսա և ասասցեն, սոքա են զա-
ւակ օրհնեալ յԱստուծոյ. և ուրախու-
թեամբ ուրախ եղիցին 'ի Տէր:

Եւ Տէր ամենակալ ասէ յնոսա, եղիջիք
ինձ յուստերս և 'ի դստերս:

Գութք արարչական խնամոցն յուզեսցին
'ի նոսա, ըստ մարգարէին որ ասէ. որպէս
գլխայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց, այն-
պէս գլխացի Տէր յերկիւղածս իւր:

Զի այժմ յուսով հայելով՝ զայս ամենայն
իրեւել ընդ հայելի տեսանեմք, բայց յայն-
ժամ դէմ յանդիման տեսանեմք, և ՚ի նոյն
պատկեր նորոգիմք փառօք ՚ի փառս :

Պողոսի առաքելոյն յԵրբայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին
արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւո-
րութեամբ կցսրդ եղեւ նոցունց . զի մա-
հուն իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշխա-
նութիւն մահուն ունէր, այսինքն զսատա-
նայ . և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն
երկիւղիւ հանապաղ կէին վտարանդեալք
՚ի ծառայութիւն :

Քանզի ոչ երբէք զհրեշտակաց բուռն հար-
կանէ . այլ զզաւակէն Աբրահամու բուռն
հարկանէ :

Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ
եղբարց նմանել . զի ողորմած լինիցի, եւ
հաւատարիմ քահանայապետ յուստուա-
ծակոյս կողմանէ անտի առ ՚ի քաւելոյ ըզ-
մեղս ժողովրդեանն :

Զի որով ինքն չարչարեցաւ զփորձ ա-
ռեալ, կարող է եւ փորձանաւորացն օգ-
նական լինել :

Աւելուիա աւելուիա .

Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեացին . որպէս զմայրսն Լիբանանու բազումք եղիցին :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում , Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արդ , Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ծառթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտօնումէ : Ասէ Աստուած :

Ի ժամանակի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս թէ խաբեցաւ ՚ի մոգուց անտի , բարկացաւ յոյժ . եւ առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին ՚ի Բեթղէհէմ եւ յամենայն սահմանս նորա յերկեմենից եւ ՚ի խոնարհ , ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց ՚ի մոգուցն :

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն ՚ի ձեռն Երեմիայ մարգարէի որ ասէ . ձայն գութեաց ՚ի Հռամայ , ողբումն եւ լալումն եւ աշխարումն յոյժ . Հռաքել լայր զորդիս իւր , եւ ոչ կամէր միտնարիլ զի ոչ էին :

Քարսը :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհ-
հրս խաղաղութեան՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս
չարին՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդս
և առաքինի վարս՝ զՏէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամե-
նազօր աջոյն իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա :

Վասն հօգւոցն հանգուցելոց , որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով 'ի Քրիստոս ննջե-
ցին , զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վանն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աւթք :

Տէր Աստուած ամենակալ , բարերար եւ
բազումողորմ , քաղցր եւ անոխակալ . որ
մարդասիրութեամբ քով գթացար յազգս
մարդկան , և առաքեցեր յաշխարհ զմիա-

ծին Որդիդ քո . որ եկեալ տղայացաւ . յամենասուրբ կուսէն Մարիամայ , և փրկեաց զմեզ յանիծիցն Ադամայ , եւ նորոգեաց Հոգւովդ քով Սրբով . և ազատեալ զմեզ յիշխանութենէ խաւարի , խոստացաւ մեզ կեանս անմահականս : Եւ արդ բազմագութ և ողորմած Տէր , գթա 'ի հոգի տըղայիս այսորիկ զոր փոխեցեր յաշխարհէ աստի 'ի գաւառն կենդանեաց . և արժանի արա զսա լինել ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ : Զի դու ես արարիչ ամենայնի , որ ամփոփես զհոգի և զշունչ մարդկան , և դարձեալ նորոգես որպէս և կամիս խորին քո տեսչութեամբդ : Ընկալ զտղայս զայս ընդ սուրբ մանկունսն Բեթղեհէմի , որք վասն անճառ տնօրէնութեան միածնի քո խողխողեցան , և արժանի եղեն հոգեւոր թեւօք արագաթռիչ ելանել 'ի կամարս լուսեղէնս և հանգչիլ 'ի գոգն Արրահամու : Աղաչեմք զքեզ Տէր՝ ընկալ զսա , և հան սմա մասն և բաժին ընդ ամենայն սուրբս քո , որք հաճոյ եղեն տէրութեան քում : Եւ քեզ ընդ Որդւոյդ միածնի եւ ընդ Հոգւոյդ ճշմարտի վայելէ փառք և իշխանութիւն յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Յորժամ ծագին արդարքն իբրեւ զարե-
դակն յարքայութեան քում Տէր՝ պայծա-
ռացեալք որպէս հրեշտակս լուսաւորս :
Յորժամ լինի յարութիւն ամենայն մարդ-
կան՝ և փոփոխումն և նորոգումն կերպա-
րանաց : Յորժամ լինի՝ միանգամայն մուտ
վերին ճանապարհին՝ ի յօթեվանս բազումս
անճառ խնդութեամբ, ըստ անսուտ բանի
Փրկչին մերոյ, եթէ ՚ի տան Հօր իմոյ օթե-
ւանք բազումք են : Յորժամ մտանեն կա-
տարեալքն յերկնային առագաստն բազում
համարձակութեամբ եւ լի աստուածային
փառք, իջանեն ՚ի դրախտն փափկու-
թեան՝ և ելանեն ՚ի վերինն Երուսաղէմ :
Յայնժամ ընդ նոսին դասաւորեա Տէր՝
զննջեցեալսն մեր, եւ մանաւանդ զտը-
ղայս զայս, զոր անարատ եւ անշաղախ
կենօք առ քեզ կոչեցեր անապական ըզ-
գեստու սուրբ Աւագանին, ցնծալ և պա-
րել շուրջ զարքունական աթոռովդ : Զի
դու ես Տէր, որ հաստատեցեր զամենայն
՚ի փառս տէրութեան քոյ : Եւ քեզ վա-
յելէ փառք՝ ի չափութիւն եւ պատիւ,

այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից , ամէն :

Այս Բահանայն ալ մի հող առնո՞ւ ՚ի յեռն
խալէնիկէ , եւ ասէ .

Օրհնեա Ձ Տէր՝ ողորմութեամբ քով զհողս
ծառայիս քո այսորիկ , եւ յիշեա զսա . զի
հող էր՝ եւ անդրէն ՚ի հող դարձաւ ըստ
հրամանի քում : (Երեմ. ԼԷԻԷ) :

Այս յգէ զհողն ՚ի գերեզմանն , եւ ասէ .

Օրհնութիւնն աստուածային իջցէ ՚ի հող
մահու սորին . եւ բուսուսցէ յօրն վերջին ,
անուամբ Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Շարական , ԴԶ .

Հանգ . Մերձեցայ ես ՚ի դռուրն գերեզ-
մանի , եւ եհաս ինձ ժամանակ մտա-
նէ՞լ ՚ի յարգանդ երկրի յորմէ՞ ստեղ-
ծեալ եմք ամենեքեան . բլթիշկ իմաստուն
եւ ճարտարանպետ , բլթլշկեա զհոգւոյ իմ
զհիւանդութիւն . արարող եւ յոյս փրկ-
կութեան մերոյ .

Եղիցի՛ ձեռքն քո պահանպանն անձին իմոյ, եւ աջ քո բարի առաջնորդեացէ՛ ինձ ի՛ յարդարութիւն. բըժիշկ :

Բըղիսեսցե՛ս առ իս ըզգո՛ւթ մարդասիրութեանդ. եւ յաղբերէ՛դ կե՛նաց լըւանցե՛ս զմեղս անձին իմոյ. բըժիշկ :

Կեցցէ՛ անձն իմ օրհնեսցէ՛ ըզքեզ զամենայն անճրըս կենաց իմոց. եւ առ քեզ ապա՛ Վինիմ հովի՛ւ բանաւոր հօտի, դարձո՛ զմոլորեալս ի հօտ քո՛ Քրիստոս.

բըժիշկ իմաս :

Մեծ. Ը՛զքեզ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք :

Որ զբանն Աստը՛ւած յարգանդի՛ կրեցեր Սըրբուհի՛ անարատ, և անճառապէս ծընար ըզվերա՛ծգողն երկնից. ըզքեզ օրհնութեամբ մեծա՛ :

Որ էից՛ լուսոյն արժանի՛ եղեր բառնալոյ՛ ի քո գիրկս. եւ արեգականն արդարութեան եղեր արեւելք. ըզքեզ օրհնութեամբ մեծա՛ :

Խաչ. Զօրութիւն Սո՛ւրբ Խաչի՛ քո Քրիստոս որ կանգնեցեր ի փրկո՛ւթիւն աշ-

խարհիւ . սա՛րհ պահեսցէ՛ ըզմեզ յամե-
նայն փո՛րձութենէ :

Քա՛նզի 'ի սմա՛ բարձրացա՛ր Աստուա՛ծ ,
եւ 'ի սմա՛ հեղեր ըզպատուական սուրբ
զա՛րիւնըդ . սա՛րհ :

Փա՛ռք Հօ՛ր և Որդւո՛յ և :

Եւ ըզքո՛ միւսանգա՛մ ըզգալուստըդ նըշա-
նաւ Խաչի քո՛ ցո՛ւցեր աշխարհիւ . սա՛րհ
պահեսցէ՛ ըզմեզ յա :

Դարձ անձն իմ 'ի հանգի՛ստ քո՛ զի Տէր
կոչեա՛ց զքե՛զ :

(Տե՛ս յերե՛ս 359) :

Ապա իջո՛յանեն զնջե՛լալն 'ի գերեզնն :

Աւելուի՛ս աւելուի՛ս :

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պակա-
սեսցի :

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս .
և առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս :

Դարձոյց զանձն իմ առ իս , եւ առաջնոր-
դեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց
մահու , ոչ երկեայց 'ի չարէ , զի դու Տէր
ընդ իս ես :

Յուպ քո եւ գաւազան՝ նոքա մխիթարես
ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ . բաժակ քո որ
պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր , զճետ իմ եկեսցէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ
ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Մաղթանք :

Տէր , ուղղեա զգնացս մեր 'ի ճանապարհս
խաղաղութեան : Տէր , ուղղեա և առաջ
նորդեա հոգւոց մերոց եւ ամենայն հա
ւատացելոց գնալ յարդարութեան ճա
նապարհն և 'ի կեանսն յաւիտենից :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած , զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զճանապարհս ծա
ռայից իւրոց 'ի բարի և 'ի խաղաղութիւն ,
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո՝ եւ
ողորմեա :

Աղբթ :

Առաջնորդ կենաց և պարգեւիչ խաղաղութեան Քրիստոս Աստուած մեր, առաջնորդեա մեզ գնալ 'ի ճանապարհս քարդարութեամբ և խաղաղութեամբ ժամանել 'ի նաւահանգիստն կենաց և փրկութեան շնորհօք ողորմութեան քո. զի դու ես օգնական և փրկիչ մեր. և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Փրկիչ մեր, որ յամենայն ժամ ընդ մեզ ես, և ոչ երբէք թողուս 'ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝ որք հաւատով եւ ճշմարտութեամբ կարդան առ քեզ : Ողաչեմք եւ խնդրեմք 'ի քէն Տէր, ճանապարհորդակից լեր ծառայից քոց՝ քոյին վերակացութեամբդ պահելով 'ի խաղաղութեան. եւ առաջնորդեա մեզ միւսանգամ խաղաղութեամբ եւ խնդութեամբ հասանել յիւրաքանչիւր բնակութիւնս 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր. որում վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ե- Դարձեալ հող յգէ, և ասէ .

Հող օրհնութեան իջցէ 'ի գերեզման սո-
րին, և բուսուսցէ յօրն վերջին, անուամբ
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ .
(Երէջ- իւնէ) :

Ապա ծածկէն հողով, և ասէն աղօթելով .

Ողորմած Աստուած քաւեա՛ զանօրէնու-
թիւնս իմ .

Հաւատ ունեւորով հոգի՛ խաղաղութեան ,
Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստուած
իմ հանգստ .

Ես ասացի՛ 'ի զարմանալ իմում, թէ ամե-
նայն մարդ սուտ է .

Հաւատ ունեւորով հոգի՛ խաղաղութեան ,
Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստուած
իմ հանգստ .

Զճանապարհս իմ ուղիւն արա ինձ ըստ
բանի՛ քում . և մի տիրեսցեն ինձ ամե-
նայն մեղք .

Հաւատ ունեւորով հոգի՛ խաղաղութեան ,
Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստուած
իմ հանգստ .

Որ ետողը հոգի Յիսուս , ըզսա պահեա՛

զի քոյ խաչի՝ եւ Յարութեանըդ հաճա-
տաց թագաւոր երկնաւոր, հանգո ըզ-
հոգի սորա՝ յիշելով սորա զհաւանտս:

Ի՛քաղաք Տեառն զօրութեանց եւ ի՛
քաղաք թագաւորին մեծի. ուր ժողովք
սրբբոցն են ի խաղաղութեան, գնանցես
յուսով եւ հանգիցես ընդ հրեշտակաց
դասս, տեսանել ըզլոյսն յաւիտենից:

Մե՛րձեցաւ անձն իմ ի հոգ յորմէ ստեղ-
ծե՛ր զի՛ս, եւ հոգւոյս մեկնեալ յինէ՛ն.
Տէ՛ր զապաւինեալս յիշե՛մ ի քո՛ւմ գա-
լըստեա՛նն:

Ստեղծաւ եմ անարատ ձեռաց քոց մի
անտես առնե՛ր, այլ խնայեա՛ յիս յահա-
պին աւուրն. Տէ՛ր զապաւինեալս յիշե՛մ
ի քո՛ւմ գալըստեա՛նն:

Յո՛րժամ գա՛ս փառօք Հօր դատել ըզտիե-
զե՛րս ամենայն, և հարկանի փող հընչման
յարութեա՛ն Տէ՛ր:

Փառք Հօր և Արդոյ և: Այժմ և միշտ և:

Ընդ Բրիստոսի պահելով յաղթող լիցովք
փորձողին. և ընդ հրեշտակս երգեսցուք:

Փառք ի՛ բարձունս Աստուծոյ:

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ , և յերկիր
խաղաղութիւն 'ի :

Փառք՝ պատիւ և երկրպա :

Եղի՛ն զիս 'ի գբի ներքնումն 'ի խաճարի՛
և 'ի ստուերս մա՛հն :

Տէր Աստուա՛ծ փրկութեան իմոյ 'ի տուէ
կարդացի և գիշերի առաջի քոյ :

Քարոզ :

Վասն 'ի վերուստ պահպանութեան 'ի
Տեառնէ անձանց մերոց , եւ հաճոյական
աղօթս առնելոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ընդունելոյ Տեառն Աստուծոյ ըզ-
հոգի հանգուցելոյս 'ի հանգստեան ար-
դարոց՝ զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ սմա զյանցանս զկամայ եւ
զակամայ՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղու-
թեամբ և մեծաւ յուսով սպասել տեառ-
նագալուստ փողոյն՝ զՏէր աղա :

Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զահա-
ւոր ձայնն որ ասէ , եթէ արիք՝ ահա գայ
Քրիստոս՝ զՏէր աղա :

Վասն համարձակապէս տեսանելոյ սմա

զանապական եւ զանստուեր լոյսն՝ զՏէր
աղաչես :

Վասն աչալըջութեամբ եւ առանց ամօ-
թոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին
Քրիստոսի՝ զՏէր աղա :

Վասն տալոյ սմա տեղի 'ի հայրական խը-
նամոցն յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր աղա :
Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ զձայնն ,
եթէ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ 'ի տեղի
հանգստեան՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ սմա զերկնային պսակն
կենաց և անմահութեան՝ զՏէր աղա :
Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւան-
դելոյ զհօգի սորա 'ի տեղի արդարոցն՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքման շնորհաց մեծի՝ եւ ամե-
նազօր աջոյն Քրիստոսի 'ի հողանիւթեայ
յարկ տապանի սորա՝ զՏէր աղա :

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւ
Խաչին իւրոյ մինչև 'ի գալուստն իւր սուրբ՝
զՏէր աղա :

Վասն առաքելոյ զշնորհս Հոգւոյն Սրբոյ
'ի սիրտ լսողաց հաւատացելոց անուան
իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն մխիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք

՚ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զՏէր աղա :
Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յամենայն

հնարից սատանայի՝ զՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս նընջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական , որ արժանի արարեր զծառայս քո զայս՝ դառնալ անդրէն ՚ի հող ուստի ստեղծաւ : Եւ այժմ բարերար և մարդասէր Տէր՝ օրհնեա զհոգախնի ընակութիւն ծառայիս քո այսօրիկ . կնքեա և պահեա զոսկերս սորա ամրածածուկ աջովդ քով Սրբով . զի ՚ի հօտէ խաշանց քոց է և ՚ի հաւատացելոց ՚ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս : Աղաչեմք զքեզ Հայր երկնաւոր՝ ՚ի վերայ ննջեցեալ տղայիս այսօրիկ . յիշեա զհոգի սորա , եւ խառնեա ՚ի գունդս հրեշտակաց , եւ ՚ի թիւս այնոցիկ որ սիրեցին զօր երեւելոյ

գալստեան միածնի քո : Ի գոչել աստուածային փողոյն՝ եւ յերեւիլ սրբոյ Խաչին՝ պայծառասցի սա յանանց լոյսն , եւ ընկալցի զգեղափայլ կերպարանն . զուարթ երես կացցէ առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո , եւ առանց ամօթոյ տեսցէ զթագաւորդ փառաց : Որ եւ զմեզ արժանի արասցես ընդ Սուրբս քո փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ եւ ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ՝ Թագաւոր անմահ , որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ զանախտ եւ զանաշխատ կեանսդ 'ի հանդերձեալ աշխարհին՝ 'ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո սիրելւոյ . որ սպան զմահ՝ եւ լուսաւորեաց զմեզ 'ի կեանս եւ յանեղծութիւն . փրկեաց զմեզ յիշխանութենէ խաւարի , եւ փոխեաց յարքայութիւնդ երկնից :

Արդ՝ աղաչեմք եւ խնդրեմք 'ի քէն Տէր՝ առաքեա զպահպանողական զօրութիւն աջոյ քո , եւ օրհնեա զտեղի հանգստեան սորա . զի 'ի գոչել փողոյ գալստեան մի-

ածնի քո՝ նորոգեսցի սրաթռիչ թեւօք
վերանալ յարքայութիւնդ երկնից ընդ այլ
սրբոց քոց : Եւ ընդ նոսին փառաւորել
զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սուրբ Հոգ-
ւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից , ամէն :

Ե- ապա առի Շարական .

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան , աջակող-
մեանքն վերանան , յորժամ լըսեն զերա-
նական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն կոչ-
ման . նընջեցելոյս մեր լըսեցո զաստուա-
ծայի՛ն բարբառըդ քո , դասաւորեա ըզ-
սա՛ վերնոցն երգել ըզփառս ընդ զը-
ւարթնոցն :

Քահանայք և ժողովիւրդք հայցեմք ՚ի քէն
Տէր բարեգութ , ընդ նընջեցեալսն հա-
ւատով ընկալ ըզմեզ նսվի՛ն յուսով , յե-
րուսաղէմ քաղաք վերին յորում արդար-
քն ժողովին , փառս վերերգել միշտ ընդ
նոսին Երրորդութեանդ երրեակ անձի՛ն .
Փայլին արդարքն յարքայութեան՝ և ճըգ-
նաւորքն ՚ի հանգըստեանն . մարտիրոսքն
պըսակի՛ն և կուսանաց լոպտերք վառին .

դասեցո՞՝ Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աս-
տուած խոստովանին . ամբարութեամբ
մի դատեսցի՞ն այլ գըթութեամբ քո քա-
ւեսցի՞ն :

Քո՞ անպատում խոնարհութեամբդ որ
թաղեցար մեռելութեամբ , եւ յարու-
ցե՞ր յորդանց մարդկան որք հաւատով
ի քեզ անկան . յա՞րո և զմեզ արդարու-
թեամբ և զնընջեցեալսն ողորմութեամբ .
զի՞ կենդանեացրս բերանով տացին քեզ
փառս ընդ Հօր Հոգւո՞ւմ :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի թ եւ կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ
Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի թ եւ կնքեալ պահեսցի շիրիմ
և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նըշա :

Եւ եւս խաղաղութեան ղՏէր աղաչեացուք ընկալ կէ :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի օ և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ, նըշա :

Կեցուցէ և ողորմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք օ տէրութեան 'ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝
մինչեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի. որ եկեալ
միւսանգամ նորոգեսցէ փառք 'ի փառս
Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՑ

Երևանի Դ գերեզման և ասեռ գործարար Պ Ալեքիճ :

Ե- ապա ասի Շարաիան, ԴԿ.

Սրբ. Երանեղիս^ա սուրբ մանկողնքն որ-
պէս քաջ նահատակք ետողն զանձինս
իւրեանց ի մա^արէն փոխանակ Որդ-
ւոյն Աստուծոյ :

Եւ դիակո^անք սուրբ մանկանցն որ-
պէս ըզծաղիկ նրռնենեանց հարեալ ի
կարկրտէ^ար, եւ անկեալ ի սուրբ
Բեթղեհէմ :

Եւ հոգի^աք սուրբ մանկանցն որպէս
զերամս աղաւնեանց թռուցեալք ի յեր-
կ^արս . եւ դասեալք ընդ զըւար-
թողնս երկնից :

Ղալ. Յիսո՛ւս միածի՛նն անմահութեանց
պարգե՛ւատուն երեւեցա՛լ մե՛ւ ԲՅ՝ խա-
փանեա՛ց զգորո՛ւթիւն մահո՛ւ :

Բըղիսմա՛ մք արտասուեա՛ց Մարի՛ամու եւ
Մարթայի անկեա՛լ ա՛ռ ոտսըն Տեա՛ւ ԲՅ՝ ,
խընդրէ՛ի՛ն զնորո՛գումն եղբօրն :

Բանի՛ւ բանն Աստուա՛ծ կենա՛գործեաց
ըզՂա՛ղարոս յի՛ թաղմանէ՛ւ ԲՅ՝ , եւ եկեա՛լ
արտաքս ա՛նապական :

Յար. Յորժամ եկին յի՛ գերեզմանն ի՛ւ-
ղաբեր կանայքն . եւ բերի՛ն զխո՛ւնկսն
ի խընկել զա՛նապական մարմի՛նն :

Յայնժամ հրեշտակն աւե՛տարանէր յա՛-
րեաւ Քրի՛ստոս . պա՛տմեցէք աշա՛կեր-
տացըն զյարո՛ւթիւնն Տեա՛ւն :

Ի՛սկ նոցա զարհո՛ւրեալ վասն ահագի՛ն
տեսլեանն . պա՛տմէին աշա՛կերտացըն զա՛-
հագի՛ն տեսիլն :

Հոգ. Ա՛ղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգի՛դ իջեա՛լ ի բարձանց . զանապական
պարգե՛ւըս քո՞ն բաժանեցեր յա՛ռա-
քեա՛լսն :

Ո՞ր ի վերայ ջուրցն գոլով ստե՛ղծանէի՛ր

զարարածս . իջեալ ՚ի ջո՛ւրս աւազանի՞ն
ծնանինս Որդի՛ս Աստուծոյ .

Ո՛ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւօ՞ք փայլին մանկո՛ւնըք սորա .

Հանգ . Ո՛ր արարիչդ ես արարածո՞ց հան-
գուցեալդ ՚ի հրե՛ղէ՛ն կառս . յի՛շեա՞
զհոգիս նընջեցելոց մերոց , եւ հանգո
ընդ սո՛ւրբըս քո .

Ո՛ր երկայնամիտդ ես առ ամենե՛սեա՞ն
և ներմիջ յանցանաց մերոց . յի՛շեա՞ զհո .
Ո՛ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա-
ռօ՞ք նորոգել զնախաստեղծին ծընունդ .
յի՛շեա՞ զհո .

Մեծ . Ի քեզ եմք անպաւինեալ Քրի՛ստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ .

Ո՛ր քան զերկի՛նքս բարձրագոյն Մարի՛ամ,
պարծանք եկեղեցւոյ . Քրի՛ստո .

Ո՛ր քան զարեգակը՛ն պայծառագոյն Մա-
րի՛ամ , մի՞ դադարի՛ր բարեխօսել վասըն
մեր , Քրի՛ստոսի մայր Աստու՛ .

Խալի . Սո՛ւրբ զԽա՛չ քո շնորհեցե՛ր զէն
եկեղեցւոյ քում . սրբոյ . ո՞րով դատա-

պարտեալ պարտեցաւ թըշնամին .
 Սովաւ պահպանեալ զժողովորդս քո
 Քրիստոս . զորով երկըրպանգեմք քեզ ընդ
 Հօր և Հոգւոյն :

Ի՞քեղ ապաւինիմք Քրիստոս որ գալոցդ
 ես խաչիւ . զի փրկեսցես ըզմեզ
 յայնմ աւո՞ւր ահեղ անտենիկն .

Փառք Հոր և Որդւոյ և : Արժ և Միշտ և :

Ընդ սո՛ւրբըս քո դասեալ և ընդ արդանը
 սըն պըսակեա ՚ի տեղի՜ անկեւոց հրեշտա-
 կաց ըզնը՛նջեցեալսն մեր կարգաւորեա .
 որ ողորմածդ ես յամենայնի՛ :

Աւելուիա աւելուիա .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր . եւ օրհնեցէք
 զանուն Տեառն .

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ , յայսըմ-
 հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . յաւուր յայնմիկ մո-
 ռասցին զնեղութիւնս առաջինս , եւ ոչ
 եւս անկցի ՚ի սիրտս նոցա :
 Զի եղիցին երկինք նոր եւ երկիր նոր ,

այլ օրհնութիւն եւ ցնծութիւն գտցեն
զոր ես հաստատեցից :

Զի 'ի Տեառնէ եղիցի դարձ նոցա . եկես-
ցեն 'ի Ս/օն ցնծութեամբ եւ ուրախու-
թեամբ յաւիտենից . զի 'ի վերայ գլխոց
նոցա ցնծութիւն և ուրախութիւն հասցէ :
Մերժեցան ցաւք եւ տրտմութիւնք եւ
հնծութիւնք . զի ես եմ որ մխիթարեմ
զձեզ յամենայն տրտմութեանց ձերոց
ասէ Տէր ամենակալ :

Պօղոսի առաքելոյն 'ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Քանզի փող հարկանի , եւ մեռեալք յա-
րիցեն առանց ապականութեան , եւ մեք
նորոգեսցուք :

Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ
զգենուլ զանապականութիւն , և մահկա-
նացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն :
Այլ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի
զանմահութիւն , և ապականութիւնս զա-
նապականութիւն , յայնժամ եղիցի բանն՝
որ գրեցաւ . եթէ ընկըաւ մահ 'ի յաղ-
թութիւն :

Ո՛ւր է մահ յաղթութիւն քո . ո՛ւր դժոխք
խայթոց քո :

Խայթոյ մահու մեղք են , եւ զօրութիւն
մեղաց օրէնք :

Այլ շնորհք Աստուծոյ՝ օր ետ մեզ զյաղ-
թութիւն 'ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Աւելուիա աւելուիա .

Հոգի քո Սուրբ և բարի՝ առաջնորդեսցէ
ինձ 'ի յերկիր ուղիղ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ օր ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշխուժէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Եթէ սիրէք՝ զիս զպատուիրանս իմ պա-
հեսջիք , և ես աղաչեցից զՀայր , և այլ
միսիթարիչ տացէ ձեզ . զի ընդ ձեզ բնա-
կեսցի 'ի յաւիտեան . զՀոգին ճշմարտու-
թեան . զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել ,
զի ոչ տեսանէ զնա , և ոչ ճանաչէ զնա .
բայց դուք ճանաչէք զնա , զի առ ձեզ
բնակեսցի , և ընդ ձեզ եղիցի :

Ո՛չ թողից զձեզ որքս. գամ առ ձեզ. փոքր միւս եւս՝ եւ աշխարհս ոչ եւս տեսանէ զիս, բայց դուք տեսանիցէք զիս. զի ես կենդանի եմ, և դուք՝ կենդանի լինելոց էք:

Քարոզ:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք: Տէր ողորմեա:

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց, զՏէր աղա:

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա:

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան, ըզ-
Տէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջե-
ցին՝ զՏէր աղա:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ:
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու:
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մե:

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք :

Օրհնեալ ես միածին Որդի Աստուծոյ՝ Տէր
մեր Յիսուս Քրիստոս . որ ամենառատ
գթութեամբ քով մարմնացար ՚ի սուրբ
կուսէն Մարիամայ, և պարգեւեցար մեզ
՚ի խաչին նուէր հաշտութեան Հօր՝ հեղ-
մամբ քո սուրբ արեանդ . Թաղեցար ՚ի
գերեզմանի, եւ իջեր ՚ի դժոխս, եւ ա-
զատեցեր զհոգիսն որ ՚ի նմա . ՚ի սուրբ
միաշաբաթին յարուցեալդ ՚ի մեռելոց,
ձայնելով հզօր քո բանիւդ, թէ որք ՚ի
կապանսդ էք՝ ելէք, եւ որք ՚ի խաւա-
րի՝ յայտնեցարուք . Ուստի եւ մեք ՚ի
սուրբ եւ ՚ի լուսաւոր յարութեան քո
եկեալ ՚ի գերեզմանս մեռելոց . կենսա-
տու Սուրբ Խաչիւս եւ Սուրբ Աւետա-
րանաւս աւետեմք սոցա զսքանչելի եւ
զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝ զոր
խոստացար մեզ : Վասն որոյ աղաչեմք
զամենագութ Փրկիչդ մեր միաբան ծառայ-
քըս քո, խոնարհեաց Տէր՝ յաղաչանս մեր՝
և հանգո զհոգի տղայիս այսորիկ շնորհօք
ողորմութեան քո : Որպէս զի տնկակից
եղեալս նմանութիւն մահու քո, լիցի եւ

կցորդ կենսաբեր յարութեան քո, և վա-
յելեսցէ զարքայութիւնդ երկնից ընդ
սուրբս քո: Եւ մեք ողորմութիւն գտեալ
'ի քէն՝ փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր՝
և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Յոյս յարութեան մերոյ՝ Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս, որ աւետարանեցեր զխաղա-
ղութիւն հեռաւորաց եւ մերձաւորաց,
սպանանելով զթշնամութիւն մահու մե-
ղաց: Քոհանամք զքէն, որ առատ մար-
դասիրութեամբ քով զանէծս լուծեր,
զդժոխս աւերեցեր, և զմեզ զամենեւեան
յարքայութիւնդ երկնից վերածեր, և 'ի
դասակցութիւնս հրեշտակաց խառնեցեր:
Եւ այժմ ժողովեալ մեր 'ի հանգիստ տը-
ղայիս այսորիկ՝ հնչեմք զաւետիս յարու-
թեան ճշմարիտ բարբառով Սուրբ Աւե-
տարանին. եւ խոնարհեալ առաջի քո՝ ա-
ղաչեմք զբարեգութ մարդասիրութիւն քո:
Հանգո Տէր, զհոգի տղայիս այսորիկ ընդ
ընտրեալս քո, և ժառանգակից արա զսա-
սրբոց քոց յարքայութեանդ երկնից: Եւ

զմեզ ընդ նոսին արժանի արա յարազուարճ
բերկրանօք օրհնել զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ
Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից, ամէն :

Եւ այսպէս Եսրայիւն :

Մերով բնութեամբ, զոր ըզգեցար 'ի
փայտ Խաչին բեւեռեցար . լուծանելով
զմեզ 'ի մեղաց 'ի նախահօրըն կապանաց .
լոյծ եւ զսա՛մ 'ի յանցանաց վասըն քո՝
սուրբ չարչարանաց . լի լապտերօք մոյծ
յառագաստ ընդ իմաստուն սուրբ կո-
ւսանացն :

Յետ կամաւոր մահու խաչի եդար 'ի նոր
գերեզմանի . երեքօրեայ թաղմամբ յերկրի
նոր ըստեղծեր զմեզ կեանդանի . զիջեալս
ընդ քեզ 'ի հող մահու վերակոչեա ձայնիւ
փողոյ . լի լապտեր :

Կուսածի՛րս մարդացեալ Աստուած
իմ Յիսուս . յայնմ աւա՛րս անհա-
տէնին զգինս արեա՛րս քո մի դա-
տապահրտեր . օգնեա՛ր եւ ինձ Քրիս-
տոս այսօր յառաջին ճանապարհին . եւ

ի՞ միւսանգամ գալըստեանն քո օգ-
նեալիւ / ի՞նչ :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ք և կնքեալ պահեսցի գերեզ-
ման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նշա-
նաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ Աւե-
տարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյն Սրբոյ :

(Տէ- երէ- 378) :

Հայր մեր որ յերկինս :

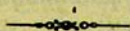

Կ Ա Ն Ո Ն

ՏՂԱՅԻ ԵՕԹՆ ԱԻՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՍՆՈՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գո-բշայ յի Անբիծ : Շարական ՚ի յայնէն :
Գիւրք . Ա-է-պարան . Քարոյն Այգուցին է :
(Տէն յերեւ 383) :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես բարեխնամող և բարեգուծ
Աստուած . որ նեղելոց ես անդորրիչ , և
տրտմելոց մխիթարիչ . որ տնանկաց ես
ապաւէն , և սգաւորաց սփոփիչ . աշխա-
տելոց նաւահանգիստ , եւ լքելոց զօրա-
ցուցիչ . մեղաւորաց ես քաւարան , եւ
անմեղաց պատսպարան . որ յոյսդ ես և
ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց , Ընկալ
եւ պահպանեա զհոգի ծառայիս պսոթիկ
Հոգւովդ քով Սրբով . պայծառացոյ զսա

ընդ սուրբս քո, և կարգաւորեա ընդ արդարս քո՝ անճառ փառօք եւ աննուազելի լուսով: Կնքեա եւ զպահարան բնակութեան սորա, եւ օրհնեա ողորմութեամբ քով: Եւ մեզ ուղարկաւորացս սորա՝ եւ զհետ եկեալ ժողովոյս՝ շնորհեա զքաւութիւն մեղաց. փրկեա 'ի խորամանկութենէ սատանայի, և զգաստացո զսիրտս մեր 'ի հաճոյս քո. բեւեռեա զմեզ յերկիւղ քո և 'ի սէր՝ միշտ խորհիլ զպատուէր քո սուրբ հրամանիդ, և անմոռաց ունել առաջի աչաց մերոց զօրն յետին ահաւոր դատաստանիդ: Զի արժանի լիցուք կեալ առաքինասէր վարուք՝ և ոչ յաղթիլ 'ի մարմնական զբաղմանց. և յամենայնի անդադար փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Արդ՝ և ձեզ պարտ է գոհանալ զԱստուծոյ, զի վախճանեալս ձեր՝ յերկրէս յերկինս վերացաւ. 'ի մարդկանէ 'ի հրեշտակս փոխեցաւ, 'ի մահուանէ 'ի կեանս. 'ի խաւարէ 'ի լոյս. յաղքատութենէ 'ի

Թագաւորութիւն . 'ի վաստակոց 'ի հան-
գիստ . 'ի տրտմութենէ աշխարհիս 'ի
յերկնային ուրախութիւնսն . 'ի մեղաց
յարդարութիւն . 'ի հողեղինացս 'ի լու-
սեղէնս վերացաւ , և ընդ հրեշտակս դա-
սակարգեցաւ : Վասն այսորիկ ոչ է պարտ
Քրիստոնէից սուգ առնուլ , 'ի վերայ մե-
ռելոց՝ այլ լացցեն Հրէայք , և կոծեսցին
թերեհաւատք . զի նոքա են արժանի կո-
ծոց և ողբոց : Այլ դուք միսիթարեցա-
րուք՝ միւսանգամ կենդանութեամբ ամե-
նայն ընտրելոց 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր
մեր : Որում վայելէ փառք՝ իշխանութիւն
և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Ե- ապա սփ Շարական .

Սարսափի՜ն տարե՛րք երկրի՝ յորժամ
փառօք գա՛մս հայրենի , արեգական լոյս
խա՛ւարի լուսի՛նն աստեղեքն նըլաղին .
զսա յաւո՛ւրն աներե՛կի լուսաւորեա՛լ լու-
սով քոյին . դա՛սաւորեա ըզսա՛ վերնոցն
երգե՛լ ըզփառս ընդ զը՛ւարթնոցն ,
Յո՛ւցանի՛ն գաղտնիք մարդկա՛ն , իւրա-

քանչեւոր որ գործեցան . բարեանց գործողքն պըսակին , չարեանցն 'ի հուրն անշէջ մատնին . յայնժամ յիշեամ զսորաբարին , գործըք մեղացն ջնջեսցին . դասա : Գլորեցա՛ւս , ես 'ի գիր կե՛նդանմութեան : Եւ մեկնեցա՛ւս , երթալ առ արարի՛չն երկնի և երկրի . օգ :

Հոգւոյն հանգուցելոյ Գրիս : Վասն հանգուցեալ :
Գրիստոս Որդի Աստուծոյ անսխակալ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏեր աղաչեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ք եւ կնքեալ պահեսցի գերեզման եւ ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ , նշանաւ սուրբ Խաչիս , եւ բանիւ սուրբ Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ :

(Տե՛ս Երե՛ս 378) :

Հայր մեր որ յերկինս :

Կ Ա Ն Ո Ն

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Աւելուիա աւելուիա :

ԵՐԱՆԻ որ խորհի զաղքատն և զտնանկն .

յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ , երանելի
առնէ զնա 'ի վերայ երկրի , և ոչ մատնէ
զնա 'ի ձեռս Թշնամեաց իւրոց :

Տէր օգնական է նմա 'ի մահիճս ցաւոց իւ-
րոց . զամենայն անկողինս նորա դարձու-
ցանէ 'ի հիւանդութենէ նորա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ . բժշկեա
զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար , երբ իցէ
զի մեռցի , և կորիցէ անուն նորա :

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն . խօսէր
'ի սրտի իւրում , և ժողովէր զանօրէնու-
թիւն յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն
չչնչէին ամենայն Թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար 'ի վերայ իմ. բան անօրէ-
նութեան եդին 'ի վերայ իմ:

Մի թէ որ ննջիցէ, այլ ոչ եւս յաւելի
յառնել. քանզի և այրն խաղաղութեան
իմոյ, յոր և եսն յուսացայ:

Որ ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց առնել
ինձ խաբէութիւն:

Այլ դու Տէր, ողորմեա ինձ և կանգնեա
զիս, և ես հատուցից նոցա:

Յայսմ ծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդ իս. զի
մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ:

Այլ զիս յամբժութեան իմում ընկալար, և
հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւիտեան:

Օրհնեալ Տէր Աստուած Խորայելի յաւի-
տեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

Աւելուի աւելուի:

Որպէս փափագի եղջերու յաղքերս ջուրց,
այնպէս փափագի անձն իմ առ քեզ Աս-
տուած:

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած,
հզօր և կենդանի. երբ եկից երեւեցայց
երեսացդ Աստուծոյ:

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր 'ի
տուէ և 'ի գիշերի. և այն զի ասէին ցիս

զօրհանապաղ՝ թէ ո՛ւր է Աստուած քո :
 Զայս որպէս յիշէի, տառապէր յիս անձն
 իմ. քաջալերէի, զի մտից ընդ յարկաւ
 սքանչելեաց տանն Աստուծոյ :

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան,
 և 'ի ձայն բարեկենդանութեան :

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ
 ընդէր խռովես զիս. յղւսա առ Աստուած
 խոստովանեա նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
 Աստուած է :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ. վասն այսորիկ
 յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու, 'ի
 Հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ, 'ի ձայն
 սահանաց քոց :

Ամենայն զբօսանք քո, և ակիք քո անցին
 'ի վերայ իմ :

Ի տուէ պատուիրեաց Տէր զողորմութիւն
 իւր, 'ի գիշերի զօրհնութիւն նոր. եւ
 աղօթք իմ առ Աստուած վասն կենաց
 իմոց :

Ասացի Աստուծոյ ընդունող իմ ես. ըն-
 դէր մերժեցեր զիս. ընդէր տրտում
 գնամ ես 'ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Ի փշիւղ ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս

Թշնամիք իմ. յասել ցիս զօրհանապազ,
Թէ ո՛ւր է Աստուած քո :

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած,
խոստովանեա նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Ալելուիա ալելուիա .

Դատ արա ինձ Աստուած . եւ իրաւ արա
ինձ 'ի դատաստանի իմում :

Յազգէ որ ոչ է սուրբ, 'իմարդոյ մեղաւորէ
նենգաւորէ վրկեա զիս :

Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես. ընդէր մո-
ռացար զիս, ընդէր տրտում գնամ ես 'ի
նեղել Թշնամւոյ իմոյ :

Առաքեա Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն
քո. զի առաջնորդեսցեն ինձ, և հանցեն
զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
տուած, որ ուրախ առնէ զմանկութիւն
իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ :

Արդ ընդէր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէր խռովես զիս, յուսա առ Աստուած,

խոստովանեա նմա փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Ղփին լման ասա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք ընկալ կէ :
Որհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոնկ արիանէ և ասէ :

Շարական, ԳԶ.

Հանգ. Որ երկայնամիտդ եմ Տէր քաղցր եւ անոխակալ հանգ՝ զհոգիս քոց ծանալից. զի մի դարձցի տնանկ ամանչեցեալ յամուրն ահեղ ամենին :

Զյիշմտակ հրաժարելոցն ի հաճոյս քեզ ընկալցիս. եւ զուխտըս մեր ընկալ որպէս զԱբելին զնոյի՞ն և զԱբրահամուն. զի մի ի խորան քում սիրողաց հանգուսցես ըզծանայս քո, և զհոգիս նոցա՞ դասեցես ընդ սմէրբըս քո. զի մի :

Մանկունք . Ահաւոր ես թագաւոր քրով-
բէական ձայնի՛ւ օրհնեալ . 'ի յերկրի՛նս
'ի յերկրի և յամենայն ժամանակի՛ :

Ահաւոր ես թագաւոր որ նորոգես զքո՛
զարարածս . հաստատես 'ի հաւատս 'ի
գիտութիւն ճշմարտութեան :

Լուսաւորեա ըզմեզ Քրիստոս 'ի միլսան-
գամ քո՛ գալըստեանն . յորժամ ծագի՛ս
'ի յերկնից և նորոգես զքո զարարածս :

Յար . Այսօր յարութիւն Քրիստոսի՛ տօ-
նեցէ՛ք հաւատացեալք 'ի մի Աստուծո՛ւ
Հայր ամենակալ :

Այսօր եւ կանայքն իւղաբերք աւետիս
տալով անաքելոցն օրհնեն զԱ՛ճ զՀայրա :

Այսօր և հրեշտակք 'ի յերկինըս հոգե-
ւոր հընչմամբ երգով . օրհնեն զԱ՛ս :

Մեծ . Լոյս լուսոյ մայր , և կենարար բա-
նին բնակարան . քեզ երանիցեն անգգ և
ազի՛նք ամենայն :

Ստեղծողին մայր , և հընութեան կերպի
նորոգողին . քեզ երա :

Լոյս ծագեցաւ 'ի քէն , նըստե՛լոցս 'ի
խաւարի . քեզ երա :

Խաչէ . Փայտ կենաց որ փոխանակ մահացո՛ւ պըտղոյն ըզՔրիստոս պըտղաբե՛րեցեր . պարըսպեալ պահեա զնւխտս հաճատացելոց .

Քեւ բաճաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կենաց 'ի սրովքէափակ պահպանութե՛նէն . պարըսպեալ պահ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժմ և յիշտ և :

Քեւ ազատեցա՛ւ նախահայրն 'ի ճաշակմանէ պըտղոյն . ե՛ւ քեզ երկընդպագեն ամենայն հաճատացեալք պարըս :

Մաղթանք :

Յամենայն ժամու աղաչանք իմ այս են . 'իմեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր , եւ յօտարէն պահեա 'զծառայս քո մարդասէր Տէր :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զկենսատու Փրկիչն մեր Քրիստոս . որ կամաւոր խաչելութեամբն իւրով զարարածս փրկեաց . եւ հեղմամբ արեան իւրոյ զթողութիւն շնորհեաց յուսացելոց իւրոց . ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Աղօթք .

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազում-
ողորմ Աստուած՝ աղաչեմք ամենայն սրբ-
տիւք մերովք , եւ խնդրեմք զգթուծիւն
'ի քէն . որպէս խոստացար ծառայից քոց
և ասացեր , զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք
հաւատով յանուն Որդւոյ 'ի Հօրէ , տացի
ձեզ : Շնորհեա և այժմ հաւատացելոցս 'ի
քեզ , և կատարեա 'ի բարի զխնդրուածս
մեր . զի 'ի քեզ եմք ապաւինեալ : Եւ քո
առատ ողորմութեամբդ մխիթարեա զմեզ
'ի կեանս այսոսիկ . և առաջնորդեալ հասո
յանձառ երկնից արքայութիւնդ , 'ի փա-
ռաբանութիւն և 'ի պատիւ Ամենասուրբ
Երրորդութեանդ , այժմ և միշտ և յաւի :

Յիշեա Տեր և ողորմեա :

Բարերար եւ բազումողորմ Աստուած՝ քո
անմոռաց գիտութեամբդ և անբաւ մար-
դասիրութեամբդ՝ յիշեա զամենայն հաւ-
ատացեալս 'ի քեզ , և ողորմեա ամենե-
ցուն : Օգնեա , և փրկեա յիւրաքանչիւր
փտանգից և 'ի փորձութեանց : Արժանա-
ւորեա գոհութեամբ փառաւորել զՀայր
և զՈրդի և զՅուրբ Հոգիդ . այժմ և :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ահա Աստուած օգնական իմ, և Տէր ընդունող Հոգւոյ իմոյ :

Ընթերցուածս յԱռաւելաց :

Պատուեա զՏէր 'ի քոյոց արդար վաստակոց . եւ հան նմա պտուղ 'ի քոց արդարութեան արմտեաց . զի լըցին շտեմարանք քո լիութեամբ՝ ցորենոյ . գինեաւ հնձանք քո առաւել եւս բղխեսցեն :

Որդեակ՝ մի՛ լքանիր 'ի խրատու Տեառն . և մի՛ լուծանիցիս յանդիմանեալ 'ի նմանէ , զի զոր սիրէ Տէր՝ խրատէ , տանջէ զամենայն որդի զոր ընդունի :

Ընթերցուածս 'ի Գործոց Առաքելոց :

Այնպէս պաշտեմ՝ զՀայրենի Աստուածն . հաւատացեալ ամենայնի որ ինչ յօրէնս և 'ի մարգարէս գրեալ է :

Ունիմ յոյս առ Աստուած , որում և դոքա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն լինելոց է արդարոց եւ մեղաւորաց :

Յորում եւ ես իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ Աստուած և առ մարդ յամենայն ժամ :

Ի բազում ամաց ողորմութիւնս եկի առ .

նեւ յազգդ իմ, եւ ետուլ պատարագիս .
որովք գտին զիս սրբեալ 'ի տաճարին :

Պետրոսի առաքելոն ՚ի կաթուղիկեայց առաջին
Թղթոյն է ընթերցուածն :

Սիրելիք, զսոյն իսկ եւ մեռելոց խոստա-
ցեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան մար-
մնով. եւ կենդանասցին ըստ Աստուծոյ՝
Հոգւով :

Ամենեցուն վախճան մերձեալ է . զգաս-
տացարուք այսուհետեւ . եւ լերուք զը-
ւարթունք յաղօթս :

Աւելուիա ալելուիա .

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ .
երևեցո զերեսս քո 'ի մեզ՝ և ողորմեա մեզ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արդ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պաշտումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ չըջէր ընդ Երիբով . և ահա այր
մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս . եւ նա էր
մաքսապետ . և ինքն մեծատուն . և խընդ-

րէր տեսանել՝ թէ ո՞վ իցէ Յիսուս , և ոչ
կարէր ՚ի բազմութենէն , զի կարճ էր հա-
սակաւ . և ընթացեալ յառաջս , ել ՚ի ժան-
տաթղենին զի տեսանիցէ զնա . քանզի
ընդ այն իսկ անցանելոց էր :

Իբրեւ եկն ՚ի տեղին . հայեցաւ ՚ի վեր Յի-
սուս՝ եւ ասէ ցնա . Զաքէ՝ փութա՝ էջ
այտի , զի այսօր ՚ի տպն քում արժան է
ինձ ագանել . փութացաւ և էջ՝ և ընկա-
լաւ զնա ուրախութեամբ :

Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրտնջէին եւ
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել :

Եկն՝ եկաց Զաքէոս՝ եւ ասէ ցՏէր . Տէր՝
ահա զկէս ինչից իմոց տաց աղքատաց . և
եթէ զոք զըկեցի , հատուցից չորեքկին :
Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղեւ փրկու-
թիւն տանս այսմիկ . քանզի եւ սա որդի
Աբրահամու էր :

Զի եկն Որդի Մարգարայ խնդրել և կեցու-
ցանել զկորուսեալսն :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ 'ի վերայ մեզաց մերոց, զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ, զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան, ըզՏէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ և ողորմած ,
քաղցր և երկայնամիտ առ ամենեւեան որք
խնդրեն 'ի քէն : Հայեաց 'ի ստեղծուածս
ձեռաց քոց , որ ապաւինիմք 'ի քո բարե-
րարութիւնդ . եւ ընկալ ողորմութեամբ
քով զպատարագս , զոր մատուցանեմք հա-
ւատացեալքս 'ի քեզ՝ առ 'ի յիշատակ նրն-
ջեցելոց յանուն քո սուրբ : Զի դու ես Տէր՝
որ հաստատեցեր 'ի սիրտս մեր զյոյս յա-

րութեան , և զհատուցումն բարեաց ամե-
 նեցուն՝ որ հաւատան գալստեան միածնի
 քո : Դու՝ Տէր Աստուած մեր , յաղթեալ
 'ի մարդասիրութենէ քումմէ՝ առաքեցեր
 յանքնին ծոցոյ քումմէ զմիածին Որդիդ
 քո , որ եկն և դնեաց զմեզ 'ի ծառայու-
 թենէ մեղաց : Եղեւ իբրեւ զմեզ մարդ ,
 և հրաւիրեաց զմեզ յորդեգրութիւն Հօրդ
 երկնաւորի : Մատոյց զինքն պատարագ կա-
 մօք քովք , և եբարձ զպարտիս մարդկու-
 թեանս մերոյ , հաշտեցուցանել զտարա-
 գրեալքս 'ի քէն՝ 'ի ձեռն հեղման արեան
 իւրոյ : Համարեցաւ ընդ մեռեալս՝ 'ի գե-
 րեզմանի դնելով անապականաբար , և զմա-
 հացեալսն 'ի սկզբանէ՝ կորզեաց 'ի ձեռաց
 մահու : Յարեաւ սքփնչելապէս , և մշտնջե-
 նաւոր կենդանութեանն հաղորդս արար
 զմահկանացու բնութիւնս մեր : Եւ այժմ՝
 Տէր Աստուած մեր՝ օրհնեա զպատարագս
 զայս , առաքելով զաներեւոյթ աջ քո . և
 հանգո զկամս ընդունելութեան քո 'ի մա-
 տուցողքս . որք հաւատացին առհաւատ-
 չեայ ընդունել զհանգիստ փոխեցելոյն ,
 զոր աւանդեցեր 'ի պատրաստ բնակութիւն՝
 քո անճառ բարեացդ : Լցո Տէր՝ քո ան-

Ճառ շնորհօքդ, և բազմապատիկ ցնծութեամբ զժողովուրդս քո, որք հաղորդ հանդիպեցան լինիլ այսմ հոգեւոր խրախութեանս: Ծաւալեսցին ընդ մեզ պարակցութեամբ բանակք զուարթնոցն, բազմելով 'ի վայելս հաշտարար կամաց քոց: Որպէս զի երկոքումք հրճուանօք բերկրեսցին հոգիք հանգուցելոցն ազդմամբ շնորհաց սուրբ Հոգւոյդ, որ անզեղջ ես 'ի փոխաւորութիւն նոցա՝ որք կամակար մտօք ընծայեցին զքոյդ քեզ: Պայծառացո Տէր, աննուազելի փայլմամբ զհոգիս այնոցիկ, յորոց անուն կատարին աղօթքս եւ պատարագս՝ բարեխօսութեամբ ընտրելոյ քոց, որք մատուցին զինքեանս արեամբ բանական քեզ ընդունողիդ Հօր, և յանտեսանելի քոց հատուցմանցդ վայելեսցեն 'ի փառս՝ որ ոչն երեւին: Վասն որոյ գոհացողական փառատրութեամբ եւ երկրպագութեամբ մատուցանեմք օրհնութիւն աւմենասուրբ Երրորդութեանդ՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ, այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Հայր մեր որ յերկինս:

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԲԻԾՔ

Ն Ն Ջ Ե Ց Ե Լ Ո Ց

Ալեւուիա ալեւուիա :

Երանեալ են սնբիծք 'ի ճանապարհի , և
ոյք գնան յօրէնս Տեառն :

Երանի ոյք քննեն զվկայութիւնս նորա ,
բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա :
Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն 'ի
ճանապարհս նորա գնասցեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո 'ի
պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճանա-
պարհք իմ 'ի պահել ինձ զարդարու-
թիւնս քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի 'ի զգուշանալ ինձ
'ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր յուղղութիւն
սրտի իմոյ , որպէս ուսայց զիրաւունս
արդարութեան քո :

Ջիրաւունս քո պահեցի , մի թողուր զիս
մինչ իսպառ :

Ի՞նչ ուղղեսցէ երիտասարդ զճանապարհս
իւր , այլ 'ի պահել զքանս քո :

Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ, մի
մերժեր զիս 'ի պատուիրանաց քոց:

Ի սրտի իմում թագուցի զքանս քո, որպէս
զի մի մեղայց քեզ:

Օրհնեալ ես դու Տէր, ուսո ինձ զարդա-
րութիւնս քո:

Շրթամբք իմովք պատմեցից զամենայն
իրաւունս բերանոյ քո:

Ի ճանապարհս վկայութեանց քոց զըւար-
ճացայ, որպէս յամենայն 'ի մեծութեան:

Ի պատուիրանս քո հոգացայ, և զգուշա-
ցայ 'ի ճանապարհս քո:

Զիրաւունս քո խօսեցայ, եւ ոչ մոռացայ
զքանս քո:

Հատո ծառայի բում, զի կեցից և պահե-
ցից զքանս քո:

Զարթո զաչս իմ, եւ նայեցայց 'ի սքան-
չելիս օրինաց քոց:

Պանդուխտ եմ ես յերկրի, մի թագու-
ցաներ յինէն զպատուիրանս քո:

Փափագեաց անձն իմ 'ի ցանկալ ինձ յի-
րաւունս քո յամենայն ժամ:

Սաստեցեր ամբարտաւանից, անխճեալ ոյք
խոտորեցան 'ի պատուիրանաց քոց:

Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհա-

մարհանս , զի զվկայութիւնս քո խնդրեցի :
 Քանզի նստան իշխանք և չարախօսէին զի-
 նէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրաւունս քո :
 Զի վկայութիւնք քո իօսք իմ էին , եւ
 խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :

Մերձեցաւ անձն իմ 'ի հող , Տէր , կեցո
 զիս ըստ բանի քում :

Զճանապարհս իմ պատմեցի քեզ և լուար
 ինձ , ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :

Ի ճանապարհս արդարութեանց քոց ի-
 մաստուն արա զիս , եւ քննեցից զսքան-
 չելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ 'ի ձանձրանալ .
 հաստատեա զիս 'ի բանս քո :

Զճանապարհս մեղայ 'ի բաց արա յինէն ,
 և յօրէնս քո ողորմեա ինձ :

Զճանապարհս ճշմարտութեան քո ընտ-
 րեցի , և զիրաւունս քո ես ոչ մոռացայ :

Մերձեցայ ես 'ի վկայութիւնս քո , Տէր մի
 յամօթ առներ զիս :

Ի ճանապարհս պատուիրանաց քոց ընթա-
 ցայ , զի անդորր արարեր սրտի իմոյ :

Օրէնսգէտ արա զիս Տէր , 'ի ճանապարհս
 իրաւանց քոց , եւ խնդրեցից զնա յամե-
 նայն ժամ :

Իմաստուն արա զիս . եւ քննեցից զօրէնս
 քո , եւ պահեցից զնա բոլորով սրտիւ իմով :
 Առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս պատուիրա-
 նաց քոց , զի ընդ նոսա հաճեցայ :
 Խոնարհեցո զսիրտ իմ 'ի վկայութիւնս քո ,
 եւ մի յազահովութիւն :
 Դարձո զաչս իմ , զի մի տեսից զնանրու-
 թիւն , 'ի ճանապարհս քո կեցո զիս :
 Հաստատեա ծառայի քում զբան քո յեր-
 կիւղ քո :
 Հան յինէն զնախատինս , զոր եւ կարծեցի .
 զի դատաստանք քո քաղցր են :
 Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց . յար-
 դարութեան քում կեցո զիս :
 Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո Տէր ,
 եւ փրկութիւն քո ըստ բանի քում :
 Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բա-
 նիւք . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :
 Մի 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ ըզ-
 բան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ , զի յի-
 րաւունս քո յուսացայ :
 Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ , յաւի-
 տեան եւ յաւիտեանս յաւիտենից ,
 Գնայի ես յանդորրու , զի զպատուիրանս քո
 խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի Թագա-
ւորաց, և ոչ ամսչէի:

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո, զոր սիրեցի:
Համբարձի զձեռս իմ 'ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի, եւ խորհէի յարդարութեան
քում:

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր և յուսա-
ցուցեր զիս:

Սա մխիթարեացէ զիս 'ի խոնարհութեան
իմում. զի բան քո կեցոյց զիս:

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ. այլ
յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ:

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր,
և մխիթարեցայ:

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց,
և ոյք Թողին զօրէնս քո:

Գովելի են ինձ իրաւունք քո 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ:

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո Տէր, և պա-
հեցի զօրէնս քո:

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի կեանս, զի
զարդարութիւնս քո ինդրեցի:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Այժմ և միշտ և:

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԲԻԾՔ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Աւելուիա աւելուիա :

Բաժին իմ ես դու Տէր , ասացի պահել
ինձ զօրէնս քո :

Աղաչեցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ իմով .
ողորմեա ինձ ըստ բանի քում :

Խորհեցայ 'ի ճանապարհս իմ , եւ դար-
ձուցի զոտս իմ 'ի վկայութիւնս քո :

Պատրաստեցայ եւ ոչ խռովեցայ , զի պա-
հեցի զպատուիրանս քո :

Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ . այլ
զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինիլ
առ քեզ վասն իրաւանց եւ արդարու-
թեան քո :

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղածաց քոց ;
որոց պահեալ էին զպատուիրանս քո :

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր .
զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :

Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի քում
Տէր ըստ բանի քում :

Ձքաղցրութիւն , զխրատ և զգիտութիւն
 ուսո ինձ , զի 'ի պատուիրանս քո ես
 հաւատացի :

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վասն
 այսորիկ զքանս քո պահեցի յոյժ :

Քաղցր ես դու Տէր , եւ քաղցրութեամբ
 քով ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :

Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբար-
 տաւանից . այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
 քննեցի զպատուիրանս քո :

Մածան որպէս կաթն սիրաք նոցա . այլ
 ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս ,
 որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո :

Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո , քան
 զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Ձեռք քո արարին եւ ստեղծին զիս , իմաս-
 տուն արա զիս , եւ ուսայց զպատուիրա-
 նս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս և ուրախ ե-
 ղիցին , զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Ծանեայ Տէր զի արդարութեամբ են դա-
 տաստանք քո . յիրաւի խոնարհեցուցեր զիս :

Եղիցի օղորմութիւն քո 'ի մխիթարել զիս ,
 ըստ բանի քում՝ զծառայս քո :

Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ եւ կեցից ,
զի օրէնք քո խօսք իմ էին :

Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որք 'ի տարա-
պարտուց անիրաւեցան յիս . այլ ես հո-
գացայ 'ի պատուիրանս քո :

Խրատեսցեն զիս երկիւղածք քո , եւ ոյք
ճանաչեն զվկայութիւնս քո :

Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան
քում , զի մի ամաչեցից :

Կարօտացաւ անձն իմ 'ի փրկութիւնս քո ,
զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Սպասեցին աչք իմ բանի քում . ասացի՝
Երբ մխիթարեսցէ զիս :

Եղէ ես օրպէս տիկ 'ի պարզի , զի զար-
դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ :

Քանի՞ ինչ են աւուրք ծառայի քո . երբ
արասցես ինձ իրաւունս 'ի հալածչաց իմոց :

Պատմեցին ինձ անօրէնք զխորհուրդս , այլ
ոչ օրպէս զօրէնս քո :

Ամենայն պատուիրանք քո ճմարիտ են՝
'ի նանիր հալածեցին զիս , օգնեա ինձ :

Փոքր մի եւս և կորուսանէին զիս յերկրի .
այլ ես ոչ թողի զպատուիրանս քո :

Ըստ ողորմութեան քում կեցո զիս , եւ
պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քոյ :

Յաւիտեան Տէր բան քո կայ յերկինս, ազգէ
մինչեւ յազգէ ճշմարտութիւն քո:

Հաստատեցեր զերկիր՝ եւ կայ:

Հրամանի քում մնայ տիւ, զի ամենեքեան
ծառայք քո են:

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին, կանխաւ
եւս արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խոնարհու-
թեան իմում:

Յաւիտեան ոչ մոռացայ զարդարութիւնս
քո, զի նոքօք կեցուցեր զիս:

Քո եմ ես եւ կեցո զիս, զի զարդարու-
թիւնս քո խնդրեցի:

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել,
զի զվկայութիւնս քո ես ՚ի միտ առի:

Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան.
յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո:
Որպէս սիրեցի զօրէնս քո, զօրհանապազ
խօսք իմ էին:

Քան զթշնամիս իմ իմաստունն արարեր զիս
՚ի պատուիրանս քո, զի յաւիտեան իմ էին:

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաստունն
եղէ, զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին:

Քան զծերսն իմաստունն եղէ, զի զպա-
տուիրանս քո քննեցի:

Յամենայն ճանապարհաց չարաց արգելի

զօտս իմ, որպէս զի պահեցից զբանս քո :
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ, զի դու
օրէնսգէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են 'ի քիմն իմ բանք քո՝
քան զմեղը բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ ատեցի
զամենայն ճանապարհս չարաց, զի դու
օրէնսգէտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց, եւ լոյս
տան շաւղաց իմոց :

Երդուայ եւ հաստատեցի, զի պահեցից
զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ. Տէր կեցո զիս
ըստ բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա Տէր,
եւ զիրաւունս քո ուսո ինձ :

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ,
եւ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ, 'ի պատ-
ուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :

Փառանգեցի զվկայութիւնս քո յաւի-
տեան, զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :

Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զար-
դարութիւնս քո յաւիտեան, վասն հա-
տուցման :

Ջանօրէնս ատեցի, և զօրէնս քո սիրեցի :
 Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու, եւ ես
 'ի բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղերուք յինէն, չարք, և քննեցից
 զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցո զիս,
 և մի յամօթ առնեք զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս, և խորհեցայց
 յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարգեցեր զամենեւեան՝ որք ապրս-
 տամքք եղեն յարդարութեանց քոց . զի
 անիրաւութեամբ էին խորհուրդ նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մեղա-
 ւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի ըզ-
 պատուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ,
 զի 'ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արթմ և մշտ և :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՆԲԻԾՔ

ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Աւելուիա աւելուիա :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն . մի
մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Ընկալ զծառայս քո 'ի բարի , զի մի ամ-
բարտաւանք զզուեցեն զիս :

Ապասեցին աչք իմ փրկութեան քում Տէր ,
և բանից արդարութեան քո :

Արա ընդ ծառայի քում Տէր , ըստ ողոր-
մութեան քում . զարդարութիւնս քո ու-
սո ինձ :

Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս ,
և ծանեայց զվկայութիւնս քո :

Ժամ է պաշտել զՏէր , խափանեցին զօ-
րէնս քո :

Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
քան զամենայն ոսկի և զտպազիոն :

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան ինձ ,
զի ատեցի ես զճանապարհս չարաց :

Սքանչելի են վկայութիւնք քո, վասն այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ:

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է եւ իմաստուն առնէ զտղայս:

Զբերան իմ բացի, և առի զհոգի. 'ի պատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ:

Նայեա առ իս եւ ողորմեա ինձ ըստ իրաւունս սիրողաց անուան քո:

Զճանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ բանի քում, եւ մի տիրեսցեն ինձ ամենայն մեղք:

Փրկեա զիս 'ի զրպարտութենէ մարդկան, և պահեցից զպատուիրանս քո:

Երեւեցո զերեսս քո 'ի ծառայս քո, եւ ուսո ինձ զարդարութիւնս քո:

Վտակք ջուրց իջին յաչաց իմոց, զի ոչ պահեցին զօրէնս քո:

Արդար ես դու Տէր, եւ ուղիղ են դատաստանք քո:

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայութեանց քոց, և ճշմարիտ են յոյժ:

Մաշեաց 'զիս նախանձ քո, զի մոռացան զբանս քո թշնամիք իմ:

Ընտրեալ է բան քո յոյժ, եւ ծառայ քո սիրեաց զսա:

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զարդարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ:

Արդարութիւն քո արդարութիւն յաւիտենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են:

Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և պատուիրանք քո խօսք իմ էին:

Արդարութեամբ են վկայութիւն քո, յաւիտեան իմաստուն արա և կեցոյ զիս:

Կարգացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով, լուր ինձ Տէր, զի զարդարութիւնս քո խնդրեցի:

Աղաղակեցի առ քեզ և փրկեա զիս, և պահեցից զվկայութիւնս քո:

Կանխեցի տարաժամու, աղաղակեցի, եւ ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Կանխեցին աչք իմ առաւօտու ՚ի խօսիլ ինձ զբանս քո:

Ձայնի իմում լուր Տէր ըստ ողորմութեան քում, և յիրաւունս քո կեցոյ զիս:

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէնութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի եղեն:

Մերձ ես դու Տէր, և ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են:

Ի սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց, զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա:

Տես զխոնարհութիւն իմ եւ փրկեա զիս ,
զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :

Դատեա զդատաստանս իմ եւ փրկեա զիս ,
եւ ըստ բանի քում կեցո զիս :

Հեռի է 'ի մեղաւորաց փրկութիւն , զի
զիրաւունս քո ոչ պահեցին :

Գթութիւնք քո բազում են Տէր , եւ ըստ
իրաւանց քոց կեցո զիս :

Բազում են , որք հալածեն եւ նեղեն զիս .
'ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոտորեցայ :

Հայէի յանագորոյնս եւ մաշէի , զի զպա-
տուիրանս քո ոչ պահեցին :

Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի . Տէր՝
ողորմութեամբ քո կեցո զիս :

Սկիզբն բանից քոց ճշմարտութիւն է . յա-
ւիտեան են ամենայն իրաւունք արդարու-
թեան քո :

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր , եւ 'ի
բանից քոց երկեալ սիրտ իմ :

Յնծացայ ես 'ի բանս քո որպէս այն որ
գտանէ աւար բազում :

Զմեղս ատեցի եւ անարգեցի , եւ զօրէնս քո
սիրեցի :

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ
վասն իրաւանց եւ արդարութեան քո :

Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ ոյք
սիրեն զօրէնս քո, և ոչ գոյ ՚ի նոսա գայ-
թակղութիւն :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր, և զպա-
տուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո, եւ
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս
քո, զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի
քո են :

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր,
ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, և բա-
նիւ քո փրկեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո,
յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս
քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս, զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օ-
րէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ, և ի-
բաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ .
խնդրեա զճառայս քո , զի զպատուիրանս
քո ես ոչ մոռացայ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ալեւուիա ալեւուիա :

Սիրեցի զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից ի-
մոց . զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս ,
և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա :

Շրջեցան զինեւ երկունք մահու , և վիշտք
դժոխոց գտին զիս :

Ջնեղութիւն և զանձկութիւն գտի , եւ
զանուկն Տեառն կարդացի :

Ո՞ Տէր՝ փրկեա զանձն իմ . ողորմած Աս-
տուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս Տէր :
Ես խոնարհ եղէ՝ եւ Տէր կեցոյց զիս .
դարձ անձն իմ 'ի Հանգիստ քո , զի Տէր
օգնեաց քեզ :

Փրկեաց զանձն իմ 'ի մահուանէ , զաչս
իմ յարտասուաց , և զոտս իմ 'ի գայթակ-
ղութենէ , հաճոյ եղէց առաջի Տեառն
յերկրին կենդանեաց :

ՇԱՐԱԿԱՆ Ք

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՈՒԹ ԶԱՅՆԻՑ

ԱԶ. ՉԱՅ արկեալ կենարարին ան-
տուածային բարբառովն, ասէ եկայք
օրհնեալք Հօր իմոյ ժառանգեցէք պատ-
րաստեալ ձեզ ըզկեանսն 'ի հանդերձեալ
երկրին.

Ընդ առաջ ելանել քեզ հաւատով 'ի յօ-
ղըս վերինս, աստուածազգեաց լուսով
պայծառացեալ 'ի դասս անմարմնոցն. 'ի
լսել ըզձայն երանալէս կոչմանն:

Ընդ աջմէ քուսմէ կացո ընդ իմաստովն
սուրբ կուսանսն, 'ի լուսեղէն անաբաս-
տին պայծառացեալ 'ի դասս անմարմնո-
ցըն, 'ի ժողովս անդրանկաց գրեւոց 'ի
յերկրինս:

Հանգ. Քեզ վայելէ Աստուած օրհնող-
թիւն, որ յարութիւնդ ես ձայնիւ յա-

Լիտենից նընջեցե՛լոյն . Թադաւոր և իշ-
խանն վերօրհնեմք ըզքեզ :

Ի միւսանգամ գալըստեանըն քո Քրիս-
տոս փառաց Թագաւոր ՚ի ձայն փողոյ
նորոգի՛ն հոգիք նընջեցե՛լոցն , և յառնե՛ն
ի մեռելոց անապական մարմնով :

Վասն որոյ եւ մեք ըզքեզ աղաչեմք Հայր
երկնաւոր . դասաւորեա՛մ ըզնընջեցեա՛լսըն
մեր ՚ի վերի՛նըդ քո Երուսաղէմ , ՚ի Ժողովս
անդրանկաց գրեւոց ՚ի յե՛րկինս :

Ապաշ . Հայր բազմամողորմ խոստովանիմ
առքեզ որպէ՛ս ղանառակ որդի՛ն . Թող
ինձ ըզմեղս ի՛մ , և ողորմեա՛ :

Տէր ո՛ր գըթացար ՚ի կինն Քանանացի ,
գըթա՛մ և յի՛ս ՚ի մեղաւորս , և ողորմ :

Տէր ո՛ր դարձմեցեր ըզմաքսաւորն ՚ի գի-
տմութիւն ճըշմարտութեան , դարձո՛մ եւ
զի՛ս զմոլորեա՛լս , և ողորմ :

Ապաշ . Աստլ՛ւած բազմամողորմ , խընա-
յեա՛մ յարարածըս քո Հայր ամենակա՛լ ,
եւ ողորմեա՛ :

Արեգակն արդարո՛ւթեան , ծագեա՛մ ՚ի հո-
գի՛ս մեր ըզլսյս ճըշմարտութեան , և ողորմ :

Տուր մե՛զ Տէր զխաղաղութիւն , և փրկեա՛ն ի նեղչանց մերոց հոգի՛դ ճըշմարտութեան , և ողորմեա՛ն :

Ա. Կալ. Ողորմեա ի՛նձ Աստուած :
Որ զառաջինն ոչ պահելով ըզպատուի՛րանըն մեռա՛ք . շնորհեցե՛ր քե՛ւ օրի՛նակ մեզ պատուի՛րան կենանց . զի պահելով կենդանանցուք . ողորմեա՛ն :

Որ ի խորհուրդ քո կամաւոր մահուանն եկեղեցի քո Քրիստոս . մեռանելով օրի՛նաց մեղանց , զի յարովցեալ ընդ քե՛զ նորոգեսցի ի փառս . ողորմեա՛ն :

Դ. Կենդանութեանց բաշխող Քրիստոս ի Բեթանիա՛ եկաւորեալ անսօր , բարեկամի՛ն Լազարո՛ւ պարգևէ զկենդանութիւն :
Տընօրինաբար արտասուելով ընդ Մարթայի՛ և ընդ Մարիամու՛ ողբակցէր . եւ որպէս մարդ հարցանէր ո՛ւր եղիք ըզլա՛զարոս :

Եւ որպէս զԱստուած բարբա՛նով յարուցանէ՛ ի մեռելոց ըզնորեքօրեայն . եւ զուգընթաց ձայնի՛ն մեռեալն եկն արտաքս անանպական :

Յար. Ընդ լճսանալ միաշաբաթին կան-
խեցին կանայքն ի գերեզմանն. ի խըն-
կել զանապական մարմինն :

Եւ գտին ըզվէմըն բարձեալ ի դրանց
գերեզմանին եւ լըեալ բարբառ ի
հրեշտակէն. եթէ յարեալ Քրիստոս եւ
խափանեաց ըզմահ :

Եւ հանդիպեալ քո Տէր առաքելոցն, եւ
տմեալ զողջոյն կենդանարար, առաքե-
ցեր զնոսա ի փրկութիւն տիեզերաց :

Հոգ. Ո՛ր ի բրովբէական կառսրդ հանգ-
չիս, այսօր իջեր յերկնից ի դասս Առա-
քելոցըն Սուրբ Հոգի, օրհնեալ ես թա-
գաւո՛ր անմահ :

Ո՛ր գընաս ի վերայ թեւոց հողմոց, այ-
սօր ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ հան-
գեար յառաքեալսըն Սուրբ Հոգի. օրհն-
ա՛յ խնամես տեսչութեամբ զքո զարմ-
րածս, այսօր եկիր ի հաստատել զեկե-
ղեցի քո Սուրբ Հոգի. օրհնա՛յ :

Մեծ. Յանճա՛ռ փառաց խոնարհեցա՛ր ի
մեր բընովթիւնս, բա՛նդ Աստված եւ
մարմնացա՛ր ի սբբոյ՛ կուսէն :

Եւ ծնա՛ր ՚ի սուրբ կո՛ւսէն անա՛պական
մա՛րմնով . ըզքե՛զ անդա՛դար բարե՛բա-
նեա՛լ մեծա՛ցուցանե՛մք :

Ա՛յսօր զեկեա՛լդ ՚ի փրկո՛ւթիւն ազգի
մա՛րդկան , միա՛բանութեամբ ամենեքեա՛ն
մեծա՛ցուցանե՛մք :

Մեծ . Յարուցե՛լոյն ՚ի մե՛ռելոց բնակա-
րա՛ն մայր ե՛ւ կոյս , որ ըզննջե՛ցեալսն
յԱդա՛մայ կենա՛գործէ անապա՛կան , ըզ-
քեզ մեծա՛ցուցանե՛մք որ օրհնեա՛լդ ես
ի՛ն՛ կանայս :

Արա՛րողի՛ն երկնի՛ և երկրի՛ եղեր տաճա՛ր
եւ առագա՛նստ , որ ըզննջե՛ցեսիսն մե՛ր
հրե՛ղէ՛ն նորոգե՛ . զքեզ մե :

Կերակրո՛ղին աիեզերաց արբո՛ւցեր ըզքո
սուրբ ըզկա՛թն , որ ըզննջե՛ցեսիսն մե՛ր
վերըստի՛ն նորոգե՛ , զքեզ մե :

Խաչ . Սուրբ Խաչն օգնական հաւատա՛-
ցե՛լոց , կանգնեցա՛լ ՚ի յերկրի՛ յաղթո՛ղ
Թընամուոյն . եկա՛յք ժողովո՛ւրդք երկը՛-
պա՛գեսցո՛ւք :

Արարի՛չն Աստու՛ծ բարձրացա՛լ ՚ի Խաչի՛ն ,
եւ զմեռեալքս մեղք փայտի՛ն ճաշակ-

մամբն, ի սման նորոգեալ կենդանացոյց :
 Ի միւսանգամ գալլատեան Աստուած-
 որդւոյն, Սո՛ւրբ Խաչն երեւի եւ լուսաւ
 ւորէ. զի նա՛ է յոյս հաւանտացելոց :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Տէր մի՛ սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
 ներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ քով խրա-
 տեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր, զի հիւանդ եմ ես. բժրչ-
 կեա զանձն իմ զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Արոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Յովհաննու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ Որդի Մար-
 դոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ ոչ տե-
 սանիցէ զՀայրն զի առնէ. զի զոր նայն
 առնէ, զնոյն և Որդին նմին նման գործէ :
 Զի Հայր սիրէ զՈրդի, եւ զամենայն ինչ
 ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ. և մեծա-
 մեծս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա ըզ-
 գործս՝ ընդ որ դուքդ զարմանայք :

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և
 կենդանի առնէ, նոյնպէս եւ Որդի զորս
 կամի կենդանի առնէ :

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք, այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ. զի
ամենեքեան պատուեցեն զՈրդի՝ որպէս
պատուեն զՀայրն ։

Որ ոչ պատուէ զՈրդին, ոչ պատուէ ըզ-
Հայր զառաքիչն նորա ։

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան, աջա՛ւ.
Քահանայք և ժողովորդք հայցեմք ՚ի՛ն ։
(Տե՛ս Երեմ 377) ։

Յորժամ գրեալքն կա՛տարի՛հն, ո՞ր
զայնմ աւուր մեզ պա՛տմեցի՛ն. մար-
գարէի՛ց բանքն յարգի՛հն, առաքե-
լոցն վե՛ճարի՛ն. ողորմա՛ճ Տէ՛ր ո՛ր
ղորմեա՛հն հոգւոցն մեր նընջե՛ցեւոց ։

Հոգւոցն հանգուցն ։ Վասն հանգ ։ Քրիստոս Որդի Ա. ։
Հայր մեր որ յերկինս ։

Շարական, ԱԿ.

Հանգ. Արարի՛չ Աստուած եւ ըստեղծիչ
այգի մարդկա՛հն մի՛ անտես առնե՛ր
ըզնընջեալսն մեր. այլ հանգ.՝ զհոգիս
նոցա ընդ սո՛ւրբքս քո՛ւ ։

Որդի՛դ միածի՛ն յարութիւն տի՛եզե-
րա՛հէ՛ց . մի՛ անտես առ :

Հոգի՛դ ճըշմարիտ մըխիթարիչ սը՛գաւո-
րա՛հէ՛ց . մի՛ անտես առ :

Հանգ . Ձեռք քո՛ արարին եւ ըստեղծին
զիս 'ի հողո՛ւյ . 'ի յօրհնել ըզքե՛զ Աստը-
ւա՛ծ յաւիտեա՛ն :

Իսկ պատրանօք բանսարկուին խոփանե-
ցայ յա՛նճառ լուսո՛հն , և դարձայ անդ-
րէն 'ի հոգ յո՞րմէ՛ ստեղծայ :

Մըխիթարի՛չ Սուրբ Հոգի լո՛ւսաւորեա
զմե՛ր նընջեցեա՛լսն , եւ հանգո՛ զհոգիս
նոցա ը՛նդ սո՛ւրբըս քո՛ :

Ապաշ . Ծով կե՛նցանդոյս հանապա՛զ զիս
ալէ՛կո՛ծէ՛ :

Մըրըկեա՛լ ա՛լլք թշնամի՛ն ինձ յարո՛ւ-
ցա՛նէ՛ :

Նա՛ւապե՛տ բարի՛ . լեր ա՛նձին իմոյ ա՛-
պա՛ւէ՛ն :

Ապաշ . Մեղայ՛ Տէ՛ր բազումողորմ՛ Ա՛ստը-
ւա՛ծ . մեղայ՛ ողորմեա՛ :

Մեղայ՛ Տէ՛ր և անկա՛նիմ առաջի քո՛ . մե-
ղայ՛ ողորմ :

Մեղայ. Տէր խոստովանիմ ըզյանցանա
իմ. մեղայ՝ ողոր :

Աղաշ. Կիւ. Որ առաքեցար 'ի հայրանկան
ծոցոյ ծածկեալ խորհուրդ ընդ Հօր յա-
ւիտեան, եւ առե՛ր մարմին զմեղուցելոյ
նախաստեղծին յանապական Եդեսէն ան-
ճա՛ռ միո՛ւթեամբ վասըն մերոյ փրկմա-
թեանն. ողորմեա՛ :

Որ փոխանակ ճաշակացըն դառնութեանն
մահաբեր պըտողոյն անճաշակ լինելով քո
քառասնօրեայ, քաղցրացմեցեր յո՛ւսով
ըզլուծ նոր քո՛ օրինաց. վասըն :

Որ աջակողմ աւազակին բացե՛ր ըզդուռըն
դրախտին կենաց. բաց եւ մե՛զ մեղավո-
րացս ողորմութեամբ. որք ընդ նըմին
զքեզ դաւանիմք Տէր եւ թագաւոր. ա-
ղա՛չեմք ըզքեզ ողորմեա :

Ա-դ. Հիգշ. Այսօ՛ր կանգնեցա՛ւ ա՛ւա-
զան մըկըրտութեան 'ի թողութիւն մե-
ղաց մերոց :

Այսօ՛ր Տէրըն մե՛ր լըւանայր զոտս աշա՛-
կերտացն եւ պատուիրէ՛ր զայս ասելով :
Մի՛ ոմն 'ի ձէնջ եղբարք մատնելոց է զիս

Ի մահ եւ որոշի՞ յաշակերտացդ :
 Զայն լըւեալ Պետրոսի՝ ակնարկէր առ
 Յովհաննէս հարցանել թէ՞ ով իցէ :
 Բանն զոր անաց Յիսուս տըրտմեցոյց զիւր
 զաշակերտսն և խռովեցան ամենեքեան :
 Յար. Դո՛ւ ես Գրիստոս կեանք և յարմը
 թիւն ազգի՞ մարդկան. ո՞ղորմեա՛ :
 Դո՛ւ յարողցեալ նորոգեցեր ըզտի՛նդե՛րս .
 ո՞ղորմեա՛ :

Յոյս յարութեան մերոյ անգիւր կենաց
 և փըրկութեան, ո՞ղորմեա՛ :

Հ. Գ. Որ ի հրացայտ նաւառնա՛թեւիցըդ
 վերսնը՛ստիս, այսօր ի դանքս հողե՛ղինաց
 անպատմել սիրով հե՛ղեալ ի՛ յերկնից .

ժրհնեալ ես Սուրբ Հոգի՛ Աստուած :

Ո՛ր ի հրեղէն լեզուացն ե՛ռահիւսեանկ
 սըրբաբանիս, այսօր ի շրթունքս հողե՛-
 ղինացըն հրա՛ծորան հե՛ղեալ ի՛ յերկնից .

ժրհնեալ ես Սուրբ Հո՛գ :

Որ հրակերպիցն արփափայլ բոցով միշտ
 երեւիս, այսօր հողեղինացըն հրաճաշակ
 բաժանկ հե՛ղեալ ի՛ յերկնից . ժրհնեալ ես :

Սուրբ Հո՛գ :

Մէծ . Ուրախ լեր Աստուածածին , տաճար
անխախտելի . զքեզ մեծացունեմք .

Յըղացար անարատաբար , եւ զԱստուած
վայելչապէս ծընար . ուրախ :

Երգէ մարգարէն , սո՛ւրբ է տաճար քո
սքանչելի արդարութեամբ , եւ դո՛ւռն
երկնային . ուրախ .

Խաչ . Սեղան քո Տէ՛ր զօրութեանց հա-
ւատով կանգնեցաւ 'ի խորանի քում . ե-
կայք ժողովորդք երկրպագեսցո՛ւք :

Վէ՛մ պատուական 'ի խորանի քում հիմ-
նեցաւ այսօր . եկայք ժողովորդք երկր-
քառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Ի՛սմա՛ մատուցա՛ւ ճըշմարիտ պատարագ ,
եւ զենձեմն անապական . եկայք ժողո-
վորդք երկրպագեսցո՛ւք :

Աւելուիա աւելուիա .

Բարձր առնեմ զքեզ Տէ՛ր՝ զի ընկալար զիս ;
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս .
Տէ՛ր Աստուած իմ կարգացի առ քեզ՝ եւ
բժշկեցեր զիս . Տէ՛ր հաներ 'ի դժոխոց
զանձն իմ , և փրկեցեր զիս յայնցանէ՛ որք
իջանեն 'ի գուր :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Զգոյշ լերուք անձանց , գուցէ ծանրա-
նայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ եւ
արբեցութեամբ՝ և հոգովք աշխարհակա-
նօք , և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ
ձեր օրն այն . զի իբրեւ զորոգայթ հասա-
նիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ
են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետեւ , յամենայն
ժամ աղօթս արարէք , զի արժանի լինի-
ջիք զերծանել յայնմ ամենայնէ որ լինե-
լոց է , և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :
Եւ ՚ի տուէ ՚ի Տաճարին ուսուցանէր , եւ
զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կո-
չէր Զիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
ռաւօտս առ նա ՚ի Տաճարն լսել ՚ի նմանէ :

Երգ . Պարակցեալ անմարմնականքն առ
կենսատո՞ւ սուրբ Գերեզմանն , տան զա-
ւետիս ազգի մարդկան վասլն կենացն
յաւէժական . դասաւորեալ պարուց նո՞ւ-

ցին ըզննջեցեալս յօրն վերջին . լի լապ-
տերօք մոյծ յառագաստ ընդ իմաստուն
սուրբ Կոնսանանցն :

Ջահաւորեալ նըշան խաչին յարեւելից
փայլեալ ծագին . հաւանտացեալքն ի քեզ
բերկրին և ուրաջողքն կոծեսցին . զեր-
կըրպագո՛ւս սըրբոյ խաչին պայծառացո
լո՛ւսով նորին . լի լապտե :

Եւ. Թագաւոր փառաց քրիստո՛ւհն որ
ժամանեալ գաս յի՛շտ յերկնից ի վերաց
Թեւո՛ց հողմո՛հնց քո՛ հայրենի կեր-
պա՛րանօք . եւ անե՛ս հրափո՛րծու-
թեալէ՛մք ըզքննիւթիւն որդւո՛ց մարդ-
կա՛ն . ողոր :

Հոգւոյն հանգուցե : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
Հայր մեր որ յերկնս :

Շարական , ԲԶ .

Հանգ . Հրեշտակային ձայնիւն օրհնեսցուք
զամենասուրբ զԵրրորդութիւնն , փառա-
ւորելով ըզՀայր . որ վերակոչեաց զամենե՛-
սեան ի մահուանէ՛ յանմահութիւն :

Երգեցէք Տեառն Երգ նոր եկեղեցիք
սրբեցելոց, Քրիստոսի երկրպագելով.

որ վերակոչեաց զամե:

Սըրբասաց ձայնիւն օրհնեսցուք, հոգե-
ւորական հընչմամբ գովեսցուք, սուրբ
զՀոգի՛ն փառաւորելով. որ վերահանգնց
զամենեւեան ՚ի մեմ:

Հանգ. Ի ձայն փողոյ գալըստեան քո Տէր,
ամենայն հոգիք զարթիցեն կալ ՚ի դատաս-
տանի՛ քում Քրիստոս Աստուած մեր:

Յորժամ հընչէ բարբառն ահագին, և հար-
կանի փող յարոճութեան մերոյ. եւ մեք գո-
չելով ասեմք փառք գալըստեան քո Տէր:
Յորժամ առնեն հատուցումըն Տէր, եւ
սուրբըք քն պարծեսցին ՚ի քեզ. և մեզ
շնորհեսցեն Փրկիչ կալ ՚ի յաջմէ՛ քումմէ:

Ապաշ. Դարձո զցասումըն քո ՚ի մէնջ,
յաղանդակել հողեղինացս. բաժմագով
Տէր խնայեա և մի կորովսաներ:

Կանգնեա՛ զանկեալս ՚ի գլորմանէ: զվի-
րաւորեալս ՚ի թըշնամոյն, որ բրժի՛շկդ
են հիւանդաց բրժըշկեա՛ զիմ զհիւան-
դութիւնս:

Ի յանցանաց իմոց թախծեալ անձն իմ
գոչեմ ո՞րպէս ըզմաքսաւորն . Աստղւած
քաւեա՛ն զիս ըզմեղաւորս :

Ա. աշ. Աներեւութից քննող գաղտնեանց,
բըժըշկեա՛ն զհոգւոյ իմոյ ըզհիւանդութիւն
և կէցո՛ւ միայն մարդանէր .

Որ երկայնամիտդ ե՛ս առ ամենեսեան ,
ողորմեա անձին իմոյ բազմամեղի և կե՛ .
Ամենաբաւական ողորմութեան շնորհ ,
պարգեւեա ինձ յահագին աւուրն ըզ-
թողութիւն և կե՛ :

Ա. աշ. Կիւ . Ո՛ր ըզխորհուրդ քո գալլս-
տեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր , մար-
գարէիւքն Խորայէլի զօրս ընտրեցեր յետ
Մովսէսի . ո՞րք խօսեցան Հոգւով Արքով
բազմապատիկ օրինակօք . տո՛ւր մեզ Փրու-
կի՛չ ողորմութիւն և ըզմեղաց ըզթողու-
թիւն .

Ի՛ մերձենալ ամաց վերջին , զոր տեսա-
նողքն ծանուցին . ըզհասանիլ մեր փրո-
կողիդ առ ՚ի՛ վախճան ժամանակին . երե-
ւեցար ՚ի մէջ մարդկան զգեցեալ ըզկերպ
ծառայական . տո՛ւր :

Ի վեցերորդ աւմէր զԱդամ ստեղծե՛ր 'ի տի՛պ քո տիրական . որ ոչ պահեա՛լ ըզպատուիրանն մերկացաւ ըզպատմութեանն . իսկ նոր Ադամդ 'ի վեց դարուն այց աւարե՛ր կորուսելոյն . տո՛ւր :

Տա՛ծար լուսոյ անըստուերին եւ անադաստ անճառ բանին . որ ըզնախնւոյ մօրն Ե՛ւայի բարձե՛ր զանէծսը՛ն տըրտմալի . հայցեա յՈ՛րդւոյ քո միա՛ծնի Հօր հաշտութեանն միջնորդի , բա՛նալ 'ի մէնջ ըզսոսկութիւն եւ տա՛լ զոգւոց խա՛ղաղութիւն :

Ղալա . Յաստուա՛նձային ձայնէ գո՛չմանն սարսեցի՛ն դո՛ղալով կա՛րապետըք դըժոխոցն . և մե՛ռեալն 'եկն արտա՛քս անա՛պական :

Կայցեալ 'ի դուրս ան՛րի՛ն և ձայնէ՛ր ազդարարող բարբառոյն 'ի գերեզմանն . Ղալա՛րէ՛ նկ արտա՛քս անա՛պական :

Ե՛լեալ 'ի գերեզմանէն երիզա՛լի՛նդ պատանօքը՛ն մեռեալն . հրամայեաց լուծա՛նել 'ի կեանսըն յա՛ւիտենից :

Յար . Ո՛ր կամա՛ւոր խաչե՛լութեամբ քո

Տէր բարձեր. ըզմեղս . ըզքեզ բարեբա-
նեմք ամենեցուն յարութիւն :

Որ երեքօրեայ թաղմամբ քո՛ Տէր մեռու-
ցեր ըզմահ . ըզ :

Ո՛ր լուսափայլ յարութեամբ քո՛ Տէր կե-
նագործեցեր զաշխարհս . ըզ :

Հ. Գ. Նոյն և նրման Հօր և Ո՛րդւոյ , Հո-
գիդ անեղ և համագոյ , բըղխուամն Հծր ան-
բըննաբար , առող յՈրդւոյ անճառա-
բար . 'ի վերնատունն այսօր իջեր , զՀո-
գիդ շնորհաց քոց արբուցեր . ահրբո եւ
մեզ ողորմութեամբ 'ի բաժակէդ իման-
տութեան :

Էից ստեղծող արարածոց որ շըրջէիր 'ի
վերայ ջրոց , նոյն և 'ի ջուրսն աւանդանին
'ի շնորհել մեզ քովմ էակցին , գըգուես
սիրով աղաւնակերպ , զմարդիկ ծնանիս
աստուածակերպ . ահրբո :

Բաբուն վերնոցն իմանալեաց , և ըստորին
այսր ըզգալեաց , որ մարգարէս տաս 'ի
հովուաց , եւ առաքեալս 'ի ձրկնորսաց .
ամետաւոր ըզմաքսամորս , քարոզ բանի
քովմ զհալածողս . ահրբո :

Մեծ . Սո՛ւրբ և անտուճանճին Մա՛րիամ,
ցանկալի՛ կուսից և պարծանք ազգի մարդ-
կան , մայր և անղախի՛ն մեծանցուցանեմք :
Անկէ՛ղ մորե՛նի եւ տաճա՛ր ընդհանու՛ր
լուսոյն , անա՛րատ եւ անխախտելի՛ կու-
սութիւն . մայր և անղա՛ :

Խո՛րհուրդ կենա՛ց եւ մայր կենդանու-
թեան , եւ առագա՛ստ հրափայլ ծա՛գ-
մամբ . մայր և անղա՛ :

Խա՛լե . Ա՛ստուհնեցաք ՚ի Խա՛չ քո՛ արարի՛չ
յաւիտենից , որ ետո՛ւր մեզ պահանգան
յանղթող ընդդէմ թըշնամւոյն . անղաչեմք
սովաւ Փլըկի՛չ պահպանեա՛ զանձինըս մե՛ր :
Բարձրեա՛լ թագաւոր ո՛ր վասըն մե՛ր ելեր
՚ի Խա՛չ , եւ բարձե՛ր սովաւ զյանցանս
նախաստեղծի՛ն Ադամայ . անղա՛ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժմ և միշտ և :

Գլո՛ւխ սո՛ւրբ հաւատոյ եւ փայտ կենաց
մարդկան յայտնեա՛լ , զո՛ր տեսեա՛լ այսոյն
պլըճոյ կործանեցաւ անկանգնելի . անղա՛ :

Աւելուիա աւելուիա .

Աստուած յանուան քում կեցո զիս , եւ
՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ :

Աստուած լուր աղօթից իմոյ, ունկնդիր
բանից բերանոյ իմոյ :

Սրոյ Աւետարանի Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ, որ-
պէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս յեր-
կիր, և ննջիցէ, և յառնիցէ զցայգ և զքե-
րեկ, և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցեն,
և նա ոչ գիտէ թէ երկիրն ինքնին բերէ
զպտուղ. նախ՝ զխոտն, և ապա՝ զհասկն,
եւ ապա՝ ցորեան ատոգ ՚ի հասկին. այլ
յորժամ տայցէ զպտուղն, վաղվաղակի ա-
ռաքի մանգաղ, զի հասեալ են հունձք :
Եւ ասէր, ո՞ւմ նմանեցուցուք զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ, կամ որո՞վ առական՝
առականցուք զնա :

Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սեր-
մանիցի յերկրի, փոքրագոյն է քան զամե-
նայն սերմանիս՝ որք են յերկրի :

Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի և լինի մեծ
քան զամենայն բանջար, և արձակէ ոստս
մեծամեծս, մինչեւ բաւական լինել ընդ
հովանեաւ նորա թռչնոց երկնից բնակիլ :

Եւ այնպիսի առականք խօսէր ընդ նոսա ըզբանն, որպէս կարող լինէին լսել, և առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա. բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց մեկնէր զամենայն:

Երգ. Չայնեցե՛ր առ Ղազարոս որով ետող՛ւր մեռելոց յոյս, կենդանութեամբ չորեքօրեայն կենդանացան որք յԱ՛դամայն. կենաց ձայնի՛ւ վերջին փո՛ղոյ կոչեա ըզսամ յայսմ հողոյ. ՚ի յօ՛թեվանըս Հօր քո՛ լուսոյ ըզնճնջեցեալըս մեր հանգո՛:

Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու ՚ի կենարան՝ ձայնիւ լըրոյ. արագապէս զոյգ ընդ բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին, ի՛շխանք օդոյս, այս սարսեացեն ըզհոգի սորա՛ մի՛ արգելցեն. ՚ի յօ՛թե:

Երգ. Յորժամ գրեա՛լքըն կա՛տարի՛հն, ո՞ր զայնմ աւո՛ւր մե՛զ պա՛տմեցի՛ն. մարգարէի՛ց բանքը՛ն յարգի՛հն, առաքելոցը՛ն վե՛ճարի՛ն. ողորմա՛՛ծ Տէ՛ր ո՞ղորմեա՛հն հոգւոցը՛ն մեր նընջե՛ցե՛լոց:

Հոգւոցն հանգուցե: Վառն հանգ: Քրիստոս Որդի Աս:
Հայր մեր որ յերկինս:

Ասի տի Գիշերապաշտման. Շարական Բն.

Այալ. Եկեացէ՛ Տէ՛ր 'ի վերայ մեր ողորմութիւն քո՛, եւ բան փրկողութեան քո պահեացէ՛ զանձիւնս մե՛ր 'ի մեղաց :

Ողորմութիւն քո՛ եւ ճշմարտութիւն քո՛ եւ լոյս հրեայաց քոյ առաջնորդեսցէ մեզ 'ի յարդարութիւն :

Ո՛ր ողորմածդ ես գըթած եւ երկայնամիտ Տէ՛ր, ընկալ զաղանչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի՛ն :

Այալ. Տէ՛ր ըզլո՛ւր միլսանգամ քո գալնստեանդ լըւայ եւ երկեայ. զի ուռայ 'ի սրբոց պատուիրանացն եթէ՛ գամ դու 'ի դատել զերկիր :

Տէ՛ր յիշեցի ըզչա՛ր ըզգործս իմ եւ զարհո՛ւրեցայ. զի ծանեայ ճշմարտութեամբ զահաւոր եւ զանաչա՛ռ ըզքո՛ դատաստանն :

Տէ՛ր յիշեցի եւ ըզգո՛ւթ արարչական սիրոյ քո՛ առ քո արարածս. և 'ի քո գըթողութիւնդ ապաւինեալ աղանչեմ, ողորմեալ ինձ յաւուր յայնմիկ Քրիստոս արդար դատաւոր :

Աստի ասի գերեզման օրհնէք :

Հանգ . Ի գալըստեան Տեառըն դրո՛ւնք
երկնից բանի՛ն . և ճառագայթիւք ան-
ճա՛ռ լուսո՛ւ Սուրբ Խաչն երեւի :

Յերե՛սաց Տեառըն լե՛րի՞նըք հալի՛ն .
և ՚ի յա՛հէ փառաց նորա՛ շարժի՛ն զօրու-
թիւնք :

Աւե՛տեօք Տեառըն մեռեալը՛ք յաճնե՛ն .
և սուրբք ամենայն անճա՛ռ փառօք զա՛ր-
դարի՛ն :

Հանգ . Գայ զօրութեանց թագաւորն ՚ի
նորոգել զարարածս . ՚ի ձայն ահեղ բար-
բա՛նոյ զարթո՛ւցանէ զննջեցեալսն :

Դողա՛ն երկի՛նք և երկիր յահէ՛ փառաց
Քրիստոսի . հո՛ւր բորբոքեալ ընթա՛նայ ,
բոցա՛կիզէ զմեղաւորսն :

Նո՛րափետո՛ւր զարդարին դասը՛ք սրբոց
կուսանացն . ուրախութեամբ մըտա՛նեն
՚ի յա՛ռագաստ փե՛սայի՛ն :

Ի քեզ եմք ապաւինեալ ամէ՛նօրհնեալ
Արքուհի . լե՛ր բարեխօս անդա՛դար վա-
սը՛ն մերոյ փըրկութեան :

Ա.Կալ. Յամենայն ժամ աղաչանք իմ այս
եւն. 'ի մեղաց իմոց սո՛ւրբ արա՛ զիս Տէր :
Յանցանաց իմոց զարհո՛ւրի՛ սիրտ իմ,
աղաչեմ զքեզ թող ինձ Տէր :

Արտասուանց իմոց մի լուե՛ր Տէր , զի
պանդձեւստ եմ ես յանցա՛ւոր երկրի՛ :

Ա.Կալ. Մեղք իմ բա՛ղում են յոյժ ծանր
են քան զա՛ւազ ծովո՛ւ . քանզի քե՛զ մի-
այնոյ մեղայն , ողորմեա ինձ Աստը՛ւած :
Բաց Տէր ըզդձեւն ողորմութեան որ ող-
բա՛լով կարգսմ առ քեզ . քանզի՛ :

Հե՛ղ յիս զգըթձեւութիւնըդ քո բապձեւ-
ողորմ եւ մարդասէր . քանզի՛ :

Ա.Կալ. Կիր . Որ պատուի՛րան ճշմարտու-
թեան աւանդեցեր եկեղեցւոյ քո՞ Քրի՛ս-
տոս , անսահման ժամանակա՛ւ անօթել
միշտ ա՛ռ Աստուած հոգւո՞վ եւ մըտո՞ք :
Որ ըզքան քո՞ օրի՛նաց հաստատեցեր
գործով մե՛զ օրի՛նակ . հանելով ըզգի-
շերն 'ի գլո՛ւխ յաղթան Աստու՛ծո՞յ բնու-
թեամբ մերով տնօրի՛նաբար , որո՛ւմ
կըրկնի՛ ծո՛ւնը ամե՛նայն :

Վասն որո՞յ եւ մեք պաղատեսցու՛ք առ

քեզ Գրիստոս . շնորհեամ մեզ յամենայն
 ժամ լինել քեզ յանդիման^հ , մաքրէր
 սղօթիւք ըստ անմարմնացն որ յերկինս :
 Աղաչանօք անտուճանճնին անապական
 քովմ ծընողին , զիմանալի աչքս սրտից
 մերոց բացցե՛ս ողորմութեամբ հայիլ
 ի լոյս քո Գրիստոս :

Ա.-Գ. Գլխ. Իմաստուն կոնսանքըն պատ-
 րաստեալ իւղ լապտի^հ բաց , ելին ընդ ան-
 ռանջ երկնաւոր փեփայլին վառեալ լապ-
 տերօք :

Իսկ յիմարաց կոնսիցն ունայնացեալք ի
 յի^հւղոյ , անպատրաստ գլտան գալըս-
 տեան փեփայլին շիջեալ լապ :

Վասն որոյ եւ մեք պատրաստեսցուք
 իւղ հոգեւոր , զի մըտցովք ի յառա-
 գանստ անմահ փեփայլին վառեալ լապ :

Յար. Քո յարութեանը փառք վայելէ
 երկայնամիտ Տէր :

Օրհնեալ է քո յարութիւնը Աստուծ ,
 որ ըզմահ մահով ծանուցեր քոյին կա-
 մաւոր մահուամբդ . քո յա :

Գոչումն անեղ հրեշտակին ի վիմին որ

քարոզէր առ սուրբ կանայսն, յանձն
Տէրն 'ի' մեռելոց. քո՛ յակ.

Հոգ. Իջէր Տէր ողորմութեամբ քո յաշ-
խարհ, եւ ըզմեռեալ բռնութիւնըս 'ի'
կեանս վերափոխեցեր.

Ելէր Տէր առ Հայր փառօք 'ի' յերկինս,
եւ մըխթարիչ Առաքելոցն առաքեցեր
սուրբ զՀոգիդ.

Բացեր Տէր այսօր ըզգանձդ երկնային.
եւ բաշխեցեր առատապէս պարգեւս
աղքատ բնութեանս.

Մեծ. Ըզքեզ Աստուածածին որ վերօրհ-
նիս 'ի' զօրաց հրեշտակաց. անդգ մարդ-
կան կենդանեաց մեծացուցանեմք.

Ըզքեզ բնակ հոգեղէն աստուածովութեա-
նըն յիմանալի զօրացն երանեալ, անդգ.

Ըզքեզ մայր Էմմանուէլի, մարգարէին յա-
ռաջ գովչանկեալ. անդգ մարդ.

Խալի. Ի՞ վերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր
ըզքո՛ սուրբ զԵկեղեցի. ըզսա՛ պահեալ
'ի' խաղաղութեան.

Ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն 'ի' բնակա-
րանըս Հրեշտակաց եւ մարդկան բաւա-

րան . տո՛ւր սըմա զանձարժ քո՞ ղխանդա-
ղութիւն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այսժմ և միշտ և :

Ի՞ տաճարի՞ փառանց սըրբութեանն քո՞
քեզ երգեն մանկունք . տո՛ւր սոցա զա-
ռանա՞ քո՞ զո՞ղորմութիւն :

Աւելուիա աւելուիա .

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա ըզ-
մեզ . երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ եւ
ողորմեա մեզ :

Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո , յա-
ղինս ամենայն զփրկութիւնս քո :

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Գրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Գրիստոս առ :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
գանձի ծածկելոյ յազարակի , զոր գտեալ
մարդոյ՝ թաքոյց . և ՚ի խնդութենէ անտի
երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի ,
և գնէ զազարակն զայն :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
առն վաճառականի , որ խնդրիցէ մարգա-
րիսս գեղեցիկս :

Եւ գտեալ մի պատուական մարգարիտ՝
երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ
ունէր, և գնեաց զայն մարգարիտ:

Դարձեալ նման է արքայութիւն երկնից
ուռկանի արկելոյ՝ ՚ի ծով, եւ յամենայն
ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրեւ լլաւ, հա-
նեալ ՚ի ցամաք՝ եւ նստեալ ժողովեցին
զբարի բարին յամանս, եւ զխոտանն ՚ի
բաց ընկեցին:

Այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս.
ելլեն հրեշտակք՝ եւ մեկնեցեն զչարսն
ի միջոյ արդարոց, եւ արկցեն զնոսա ՚ի
հնոց հրոյն. անդ եղիցի լալ եւ կրճել
առամանց:

Ասէ ցնոսա Յիսուս. իմացայք զայս ամե-
նայն. ասեն ցնա. այո՛ Տէր:

Եւ նա ասէ ցնոսա, վասն այսորիկ ամենայն
դպիր սշակերտեալ արքայութեան երկնից՝
նման է առն տանուտեառն՝ որ հանէ ՚ի
գանձէ իւրմէ զնոր և զհին:

Երգ. Ը՞ստ օրինացն Մովսէսի ընծայեցար
ի Տաճարին, զի ըզբնութիւնըս մարդ-
կային ընծայեցես. Հօր ՚ի յերկինս. խը՛ն-
դրուածովք սուրբ ծերմունւոյն քեւ ՚ի

կապից արձակելոյն ողորմեա քո ստեղծուածոյս՝ յուսով ի քեզ նընջեցելոյս։
Թագաւորըդ հրեղինաց, որ ընդ մարդկան հողեղինաց շըրջեցար տընօրինաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար. որ վասն մեր զայս ամենայն ի յանձն առե՛ր խոնարհութեամբ. ողոր։

Արարի՛ չ եւ մարդասէ՛հ՝ անոխակալ
և՛ բարեգովթ, որ գովի՛ սոդ ի՛ սրո՛ վե
բէի՛հց Տէր դասաւոր արդա՛րութեան.
ընդ սըրբո՛ց Առա՛քելո՛հց Տէր պըսա՛կեա՛
զմեր նը՛նջեցեալսն. ողորմա՛ծ Տէր
ո՛ղորմեա՛հ հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջե՛
ցելոց։

Հոգւոցն հանգուցելոց Գրիս։ Վասն հանգուցեալ։

Գրիստոս Որդի Աստուծոյ անխակալ ե։

Հայր մեր որ յերկինս։

Շարական, ԳԶ.

Հանգ. Ի ձայն մեծի զուարթնոյն ե ի հընչումն հրաշալի փողոյն, ո՛ւր հողացեալ մարմինըք մարդկան նորոգին, յայնմ ա-

առնէր ահեղին յիշեալ Տէր և ըզմէր ըզ-
նընջեցեալսն, և հանգո ընդ սո՛ւրբս քո՛:
Յորժամ նըշան տէրօւնեան ճառագայ-
թիւք փայլի, և թագաւորը՝ թագաւո-
րաց փառօք տե՛սանի. յայնմ առնէր ա-
յորժամ ատեան դատաստանի՛ն դը՛նի,
եւ դըպրութիւնք հրաշիցը՛ն բանին.
յայնմ առնէր ահեղին յի՛:

Հանգ. Որ երկայնամիտդ ե՛ս Տէր քաղցր
եւ անոխակտլ հանգո՛ զհոգիս քոց ծա՛-
ռայից. զի՛ մի դարձցի՛ տնանկ ամա՛չե-
ցեալ յամու՛րն ահեղ անտենի՛ն:

Ձյիշամտակ հրաժարելոցն ՚ի հաճոյս քե՛զ
ընկալիս. եւ զսւխտըս մե՛ր ընկալ որպէ՛ս
զԱբելին զՆոյի՞ն և զԱբրահամու՛ն. զի՛ մի-
իխորան քում սիրողաց հա՛նգուսցես ըզ-
ծամա՛նս քո՛, և զհոգիս նոցա՛մ դա՛նսցես
ընդ սո՛ւրբըս քո՛. զի՛ մի:

Ապա. Ձերծո՛ զիս յորո՛գայթէ որսո՞ղին
եւ յամե՛նայն վըտա՛նգից տպրե՞ցո եւ
ողո՞ւրմեա՛.

Յանե՛րեւոյթ թըշնամւոյն եւ ՚ի գա՛ղտնի
նե՛տից բանսա՛րկուին պա՛հեա և ոգոր:

Փրկեա՛ զիս 'ի յանցանաց մեզանց իմոց ,
եւ նորոգեա՛ զիս հոգւով գիտո՞ւթեան
և ողորձեա :

Ա.դաշ. Ծով մեղաց իմոց զիս ալէկոծէ .
որ ե՛ս նաւանպետ բարի , շնորհեա՛ ինձ
նաւահանգիստ Հայր տմե՛նանկալ :
Խորըք պատրանանց զիս կորուսանեն . այլ
դու նաւանպետ բարի , շնոր :

Որ միայն իշխանդ ես թողուլ ըզմեղս .
եւ ե՛ս աղանչեմ ըզքեզ . Տէր թող ի՛նձ
ըզմեղս իմ Հայր ամե՛նանկալ :

Ա.դաշ. Կիր . Որ տիրանանս առ 'ի քէն կար-
գեա՛լ տրնտե՛ս բնութեան մերոյ , իմաս-
տութեամբ ըզպարտիս եթող քոյոց պար-
տանպանաց . թող և՛ ըզմե՛ր ըզյանցանս ո՛-
ղորմութեամբըդ քո Քրիստոս :

Որ զպատմութեանս առանջին զոր զգեցու-
ցեր օծմամբ հոգւոյն , մերկացա՛ք մեղօք
ըստ նախահօրըն պատրանաց . զգեցո՛ւ
ըզնոյն վերջապիւն ողորմու :

Յաստուածայի՛ն կայծակունսն 'ի սրովքէ՛-
իցն անհրպե՛լին , անմաքրապէ՛ս մերձեցա՛ք
գող պարտանպան քու՛մ խորհրդոյ . շնոր-

հեա՛ ըզնոյն մաքրո՛ւթեամբ ՚ի թողն՝ւթիւն
մեղայ մերոց ։

Որ վառեցա՛ր ՚ի յարվւոյն եւ ոչ կի՛ղար
ըստ մորե՛նւոյն . այլ ետո՛ւր զհացը՛ն կե-
նայ կերակուր բանաւո՛րաց . բա՛րեխօսեա՛
առ Քրիստոս ջընջե՛լ ըզգիր մեղաց մերոց ։

Ա-Գ. Բլէ . Ահաւո՛ր ես թա՛գաւոր քրով-
բէական ձայնի՛ւ օրհնեալ . ՚ի յերկի՛նս
ի՛ յերկրի եւ յամենայն ժամանակի՛ .

Ահաւո՛ր ես թա՛գաւոր որ նո՛րոգես զքո՛
զարարածս . հաստատե՛ս ՚ի հաւատս ՚ի
գիտութիւն ճշմարտութեա՛ն ։

Լուսաւո՛րեա ըզմեղ Քրիստոս ՚ի մի՛ւսան-
գամ քո՛ գալըստեանն . յորժամ ծագի՛ս
ի յերկնից եւ նո՛րոգես զքո՛ զարարածս ։

Յար . Այսօր յարութիւն Քրիստոսի՛ տօ-
նեցէ՛ք հաւատացեալք ՚ի մի՛ Աստը՛ւանձ
Հայր ամե՛նակալ ։

Այսօր եւ կանայքն ի՛ւղարե՛րք աւե՛տիս
տալով անաբեւոցն օրհնեն զԱստը՛ւանձ
զՀայր ամե՛նակալ ։

Այսօր եւ հրեշտակք ՚ի յերկինքս հոգե՛-
ւոր հընչմամբ երգով . օրհնեն զԱս .

Հ. 4. Ո՛ր 'ի ԹԵՆԼԵԱ ԹԵՆԹԵՆԱ աննիւթ
սաւառնեալ ե՛ւ հրացայտը՞դ սե՛րովքէից
վերանըստեա՛լ տե՛սչո՛ւթեա՛մբ խնամե՛ս
զարարածս . Հոգի՛ւր՞դ Սո՛հԷրբ օրհնեա՛լ
ես յարարածոց քոց :

Ո՛ր սքա՛նչելապոյնձառ հրաշալի՛ ձայնիւ
ընդ Հօ՛ր եւ ընդ Որդւոյ՞ մի՞շտ փա՛ռաբա-
նիս , եւ քա՛ղցրո՛ւթեա՛մբ հայի՛ս յարա-
րածս . Հոգի՛ւր՞դ Սո՛հԷրբ օրհն :

Այսօր աստուածայի՛ն տեսչո՛ւթեա՛մբ 'ի՛
վերնատո՛ւնըն հընչեալ հոգմա՛ձայն հընչ-
մամբ , և զառաքեա՛լսըն արբուցեա՛լ բաշ-
խեցա՛ր յարարածս . Հո՛ :

ՄԷԺ . Ա՛ստուածա՛ծին երկնայի՛ն դո՛ւռն
աստուա՛ծայի՛ն ձայնի՛ւն աւե՛տարանէ՛ր
հրե՛շտակն . ուրա՛խ լեր բերկրեա՛լդ Տէր
ընդ քեզ :

Ի քերովքէս բազմեա՛լ ընդ Հօ՛ր անապա-
կանա՛բար բնա՛կիլ հաճեցաւ 'ի քում յո՛ւ-
րովայնի . ուրա՛խ լեր բերկ :

Որ բոցեղէն սրովքէ՛իւք շըրջափա՛կեալ
պահի՛ւր , այսօր 'ի՛ մէջ մա՛րդկան 'ի՛ գիր-
կըս հողեղի՛նի յայտնեա՛լ . ու .

Խալէ. Փայտ կենաց որ փոխանակ մահացո՛ւ պըտղոյն ըզգրիստոս պըտղաբե՛րեցեր. պարըսպեալ պահեա զնւխտս հաճատացելոց.

Քե՛ւ բաճաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կենաց ՚ի սրովբէափակ պահպանութե՛ն նէ՛ն. պարըսպեալ պան:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Արթւ և միշտ և:

Քե՛ւ աղանտեցա՛ւ նախահայրն ՚ի ճաշակմանէ պըտղոյն. ե՛ւ քեզ երկրորդադէն ամենայն հաճատացեալք պարըս:

Ալելուիա ալելուիա.

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ:

Քողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո, և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս առե:

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ հատն ցորենոց անկեալ յերկիր մեռանայիցի, ինքն

միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի՝ բազում
արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ
ստեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝ ՚ի
կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ զնա :
Եթէ որ զիս պաշտեսցէ , զկնի իմ եկեսցէ .
և ուր եսն եմ , անդ և պաշտօնեայն իմ ե-
ղիցի . եթէ որ զիս պաշտեսցէ պատուեսցէ
զնա Հայրն իմ :

Փառաց ՚ի փառքս բարձրանան , աջա՛ :
Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք ՚ի՛ :

(Տե՛ս երե՛ս 377) :

Ի դնե՛լ բեմի՛ն բազմի՛ փեսա՛հն , եւ
առա՛գանաւորն զարդարի՛ . Գաբրիէլեա՛ն
փողը՛ն գո՛չէ՛հն . սո՛ւրբք ամենայն անդ
հա՛ւաքի՛ն . արդարո՛ց դասքը՛ն բերկ-
րի՛հն , ի՛սկ մեղսա՛սէրքըն թա՛խան-
ծի՛ն . ողորմա՛ծ Տէ՛ր ո՛ղորմեա՛հն
հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջեա՛ցե՛լոց :

Հոգւոցն հանգուցե՛ : Ասան հանգ : Քրիստոս Որդի Աստուծոյ
Հայր մեր որ յերկնս :

Շարական, ԳԿ.

Տէր. Լիցս 'ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ ես գալ 'ի
դատել զերկիր. արժանաւորեա՛մ և ըզմեր
ըզնընջեցեալսն անճառ խոստմանց քոց
ընդ սուրբըս քո:

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից, 'ի տիեզե-
րականն ահեղ ատենին արժա՛ն:

Երկնի և երկրի արդար դատաւոր, յոր-
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոց, արժա՛ն:

Հանգ. Փառք քեզ Աստուած փառա-
ւորեալ յաւիտեան՝ որ կենարարդ ես
մարմնո՞ց, եւ գոյացո՞ւցիչ հոգւոց մեր
նընջեցելոցն:

Ո՛ր բարձրացար 'ի խաչին վասն Ահամայ
նորոգման. եւ իջանելով քո 'ի դժոխս
աւար առեր ըզգերեալսն:

Ըզգինս արեան քո յիշեա կենագործող
աշխարհի. եւ հանգստեա՛ն արժանաւո-
րեա՛մ յերուսաղէմն վերին:

Ապաշ. Քրիստոս Աստը՛ւած աստուծոց,
ողորմեա՛ն:

Անօրէնձեամբ 'ի մեղս երկնեաց զիս
մայր իմ. աղաչեմ Փրօկիչ, ողոր :

Վիրաւորեալ մեղօք անկանիմ առ քեզ
Փրօկիչ. մի անտես առներ, ողոր :

Ապալ. Մաքսաւորն հառաչանօք 'ի տա-
ճարին էան ըզքաւութիւն. նոյնն ձայ-
նիւն եւ ես գոչեմ, ողորմեա ինձ Աս-
տուած :

Աւազակն աղաղակէր 'ի խաչին, յիշեա
զիս Տէր. նոյնն ձայնիւն և :

Անառակ որդիւն աղերսանօք աղաչէր ըզ-
քեզ, Հայր մեղայ յերկինս և առաջի քո.
նոյնն ձայնիւն և :

Ապալ. Կիր. Լոյս 'ի լուսոյ ծընողնդ եւ
ծագումն. որ եկի 'ի խընդիր մոլորեալ
ոչխարի բնութեանս. զոր ընդ խաչին
բարձեր 'ի վերայ ուսոյդ. մաքրեմ ըզ-
մեզ 'ի մեղաց մերոց :

Սուրբըդ սրբոց էից մաքրութիւն. որ
ածեր տան քո՝ աւել 'ի մեղաց զաշխարհս
մաքրելով. 'ի նմա գրտեալ ըզպատկեր քո
նորոգեցեր. նորոգեա զմեզ 'ի հնութենէ
մեղաց :

ցեացուք ՚ի բոց հնոցին ծագել մատին
Զուր ՚ի զովացումն . լնւր մեզ և ողոր :

Յար . Ըզբո՛ւ յարութիւնդ ծրհնեմք մար-
դասէր , աղաղակելով Տէ՛ր փառք քեզ :
Զոր ծրհնե՛ն սերովբէքն ե՛ւ գովե՛ն քե՛-
րովբէքն , աղաղա՛մ :

Անդա՛դար բերա՛նով անհանգիստ բա՛րբա-
ռով , աղաղա՛մ :

Հոգ . Ա՛յսօր ցը՛նծան դասք առաքելոցըն
գալը՛ստեամբ Հոգւո՛յն Աստուծոյ . զոր
մխիթարեաց փոխանակ բանին մարմնա-
ցելո՞յ եղեալ ընդ նոսա . փառքս տացուք
նրմա՛ն սրբա՛նոց ձայնիւ :

Ա՛յսօր բըղխեաց Զնւր կենդանի յԵրո՛ւ-
սաղէմ յորմէ լը՛ցա՛ն գեոք անուուածա-
յինք . եւ ընթացեալք արբուցին տիե՛կե-
րաց զբառավը՛տա՛կ աղբի՛ւրն եդեմայ .
փառքս տացուք նր :

Ա՛յսօր ցո՛ղով իմանալեաւ յամպոց Հոգ-
ւոյն զուարթացա՛ն բոյսք եկեղեցւոյ .
պարարտացան դա՛շտք սրգա՛րուծեամբ ,
և գեղեցկացան անա՛պա՛տք մաքա՛ւր կու-
սութեամբ . փառքս տալուք նր :

ՄԵԾ . Մայր եւ կոյս անլախին Գրիստոսի
որ բարեխօսդ ես միշտ աշխարհի . քեզ
երանե՛ն ամե՛նայն անգլ՛նք :

Մաքուր աղաւնի՛ և հարսն երկնից Մա-
րիամ, տաճար եւ աթոռ Աստուծոյ բա-
նի՛ն, քեզ երանե՛ն ամե՛ն :

Քեւ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողե՛-
ղէնքս, ե՛ւ քեւ մերձեցա՛ք ՚ի փայտըն
կենայց . քեզ երանե՛ն ամե՛ն :

Խալի . Ո՛վ պահապան որ ծաղեցար յերե-
մայ, նըշան յաղթութեամբն ընդդէմ անե-
րեւոյթ թըշնամուն :

Դու փակելոյ դրախտի՛ն բացող և անաջ-
նորդ անազակին . որ զբոցեղէ՛ն սուրըն
կապտեա՛ց անեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժմ և յիշտ և :

Քեւ ցընծա՛ն ըստորայինքս ամենայն ՚ի միւ-
սանգամքո գալըստեանն, և յաւէժ զուար-
ճանամբն դասք անմարմնոցն ան էիցս :

Աւելուիա աւելուիա .

Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ-
քեզ եկեցէ, և մի՛ դարձուցաներ զերեսս
քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո աւ
ռիս զուէնկն քո . յորում աւուր կարդամ
առ քեզ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :

Այսպէս Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս առէ :

Մի երկնչիւր հօտ փոքրիկ . զի հաճեցաւ
Հայր ձեր տալ ձեզ զարբայութիւնն ,
Վաճառեցէք զինչս ձեր , և տուք զողոր
մութիւն . և արարէք ձեզ քսակս առանց
հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս . ուր
ոչ գող մերձենայ , եւ ոչ ցեց ապականէ .
զի ուր գանձն ձեր է , ահա և սիրտք ձեր
եղիցին :

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալ ընդ մէջս , և
ճրագունք լուցեալք . եւ դուք նմանողք
մարդկան՝ որ ակն ունիցին Տեառն իւ
րեանց՝ թէ երբ դառնայցէ ՚ի հարսա
նեաց . զի յորժամ գայցէ եւ բախիցէ՝
վաղվաղակի բանայցեն նմա :

Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս ե
կեալ տէրն գտցէ արթունս . ամէն ասեմ
ձեզ , զի գօտի ընդ մէջ ածցէ , և բազմե
ցուսցէ զնոսա , եւ անցեալ պաշտեսցէ

զնոսա . եւ եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ
պահու եկեսցէ՝ եւ գտցէ այնպէս , երա-
նելի են ծառայքն այնոքիկ :

Բայց զայն գիտասցիք , եթէ գիտէր տա-
նուտէրն յորում ժամու գող գայ , հսկէր
եւ չտայր թոյլ ական հատանել ՚ի տան
իւրում :

Եւ դուք՝ եղբրուք պատրաստք , զի յորում
ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ :

Եւ Գ . Պարակցեալ անմարմնականքն առ
կենսատու սուրբ Գերեզմանն , տան զա-
ւետիս ազգի մարդկան վասըն՝ կենացն
յաւէժական . դասաւորեալ պարուց նո-
ցին ըզննեցեսլս յօրն վերջին . լի լապ-
տերօք մոյծ յառաջաստ ընդ իմաստուն
սուրբ Կոնստանցն :

Ջահաւորեալ նըշան Խաչին յարեւելից
փայլեալ ծագին . հաւատացեալքն ՚ի քեզ
բերկրին և ուրացողքն կոծեսցին . զեր-
կրպագուս սրբոյ Խաչին պայծառացո
լուսով նորին . լի լապտե :

Յորժամ հընչեւն փողոյն լինի՞ս եւ
Ղեւտանկան գիրքն յայտնի . ճառա-

գա՛յթ սրբո՛ր, Խա՛չի՛հօն յարեւե՛լից
 փայլեա՛լ լ՛ծագի՛. հրեշտակա՛ց գունդք
 ծա՛ւալի՛հօն, հրեշտակա՛պետք պարո՛ւ
 նակի՛ն. ողորմա՛ծ Տէ՛ր ո՛ղորմեա՛հօ
 հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջե՛ցե՛նց :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
 Հայր մեր որ յեկինս :

Շարական, ԴԶ.

Հանգ. Քանզի զքեզ օրհնեն իշխանու-
 թի՛ւնք երկնից. Թա՛գաւոր փառաց ամե-
 նակա՛լ ամենակարո՛ղ. Թող ըզմե՛ղքս մեր
 նընջե՛ցե՛նցն, և հանգո՛՛ի խորանի՛ քում
 ՚ի յարքայակա՛ն ՚ի՛ հանգըստեա՛ն :

Որ ՚ի նախնո՛ւմն ըզմարգարէ՛ն Մովսէ՛ս
 լո՛ւսաւորեցե՛ր աստուածայի՛ն փառօք
 տեսլեա՛մք աստուածու՛թեանդ քո. լո՛ւ-
 սաւորեա՛ եւ ըզմե՛ր ըզնընջեցեա՛նս, եւ
 հանգո՛՛ի խորանի՛ քում ՚ի յար :

Բարեխոսու՛թեամք սուրբ Ա՛ստուածածնի՛
 ծընողի և մօ՛ր քո յիշեա՛ զգինս արեա՛ն քո

Տէր, և դասաւորեալ յերանաւէտ յանթա-
ռամ և յանտըրտո՞ւմ ՚ի կեանսդ ՚ի յար-
քայական ՚ի հանգըստեան :

Հանգ. Փառք քեզ Հայր, որ կենարարդ
ես մարմնոց եւ գոյացո՞ւցիչ հոգւոց. ըն-
կա՞հ և զօրհնաբանող հոգիս յանմահա-
կան քո հանգիստդ :

Մարդասիրի Հօր Որդի, որ պատկերակից
եղեր հողեղինացս և խաչեցար. ըն :

Ամենազօր Սմէրը Հոգի, որ անդորրիչ ես
նեղելոց և միտմարիչ հոգւոց. ըն :

Ապաշ. Համբառնամ առ քեզ Տէր զա՛յս
իմ. նայեա՛ յիս գըթուծեամբըդ քո. և
ո՞ղորմեա՛ :

Դու ես յոյս և անպաւէն իմ, զերծո՞ն դիս
յորոգայթէ՛ մեղաց. և ո՞ղոր :

Ապրեցուցիչ իմ եւ՛ փրկիչ իմ, ապրեցո՞ն
զիս յորոգայթէ՛ մեղաց. և ո՞ղոր :

Ապաշ. Աստուած մարդսէր որ զմաբ-
սաւորն արդարացուցեր. քա՛ւեա՛ զիս
ըզմեղաւորս :

Որ քղանցիւ հանդերձի՛ քո ըզմերձեցեալն
ի քեզ բըժըշկեցեր. քա՛ :

Որ բանիւ հրամանի՛ք զանդամալոյճն
առողջացուցեր . քա՛ն :

Ապաշ. Կիւ . Որ զօրէ՛նքս սրբբութեան
պահոց նախ ՚ի՛ դրախտին աւանդեցեր .
զոր ոչ պահե՛լով նախա՞ստեղծիցըն ճա-
շակմամբ պըտղոյն ճաշակեցին ըզդանո-
նութիւն մեղաց եւ մահու . վասն որո՞հ
չնորհեա՛մ մեզ Տէ՛ր ճաշակել ըզքաղցրու-
թիւն քոց պատուիրանաց :

Որ աղնա՛ղան վիրօք մեղաց հարաք յոգիս
ի՛ թընամուոյն . եւ ՚ի բանմապատկ հի-
ւանդութեանս կարօտացաք մա՛րդասիրիդ
բա՞ռնալոյ ըզցաւըն մեր . վասն որո՞հ
բըժըշկեա ըզմեզ Քրիստո՞ս որպէ՛ս մա՛ր-
դասէ՛ր :

Որ եկի՛ր ՚ի փրկո՞ւթիւն մարդկան ծնըն-
դեանմբ կուսի՛ն Մարիամու , եւ կե՛նդա-
նա՛րար քո՛ յա՛րսութեամբդ հրաւիրեցեր
ըզմահացեալքս ՚ի յարո՞ւթիւն ա՛նմահո՞ւ-
թեան . վասն որո՞հ աղա՛չանօք մօր քո՛
կեցո՛ւ զմեզ փրկի՛չ :

Ղալա . Որ ՚ի չորեքկերպեան կենդանեաց
փառաբանի՛ս ՚ի բա՛րձունս . այսօր մարդա-

սիրանայէս փրծ^մրկիչ, ՚ի Բեթանիա՛ եր-
թա՛լ յանձն առեր. աղբիւր կենաց մե՛ր
և յոյս ողորմեա՛ մեզ :

Ո՛ր յարտասուս մարիամանց գթացեալ
արտասուեցե՛ր եւ ասանցեր ցնոսա. ո՛ր
եծ^մդիք, ե՛ս յարուցից ըզսի՛րելէն իմ
զՆա՛ղար. աղբիւր կենաց մե՛ր և :

Ա՛ստուածային արարչագործ ձայնիւ՛րդ քո
Քրիստոս ՚ի թաղմանէ՛ կոչեցե՛ր: ըզՆա՛-
ղած^մրոս. ցո՛ցանձր կե՛նդանեաց և մե՛-
ռելոց Աստը՛ւած. աղբիւր կենաց մե՛ր և
յոյս ողորմ :

Յ-ր. Անեղանկից բանը՛դ Հօր եւ եղե՛լոց
պատճառ. որ ծը՛նար ՚ի Կո՛ւսէն, ըզբե՛զ
ծանեաք Աստը՛ւած. աղանչեմք ողորմեա
ա՛ղբի մարդկան :

Սէրովբէիցն ահա՛ւոր և դա՛տաւո՛ր կեն-
դանեաց ե՛ւ մեռելոց, որ ՚ի Խաչի՛ն բե-
ւեռեցար. ըզբե՛զ ծա՛ :

Կենդանո՛ւթեան աղբիւր ե՛ւ պարգեւա-
տո՛ւ առատ ողորմո՛ւթեան. որ յարեա՛-
րրդ ՚ի մեռելոց. ըզբե՛զ ծա՛ :

Հ-դ. Անըսկի՛գքն Աստը՛ւած Սուրբ Հոգի.

ըզմարգարէնութեանց նախագոհչանկումն
արտափայլեալ լուսազարդեցեր . առա-
տապէ՛ս հեղեայ՝ յառաքեալսն :

Անժամանակ Որդի՛ն մի՛ածին . ըզխոս-
տայցեալ պարգեւըս անեմտեացն ՚ի վեր-
նատունն անարտեալ լըցեր . առա :

Ամենակալ Հայր երկնաւոր . զանբաժա-
նելի լուսոյդ ըզծագումն հողեղի՛նացըս
շնորհեցեր . առա :

Մեծ . Ըզքեզ ծրհնութեամբ մեծացու-
ցանեմք :

Որ զբանն Աստը՛ւան յարգանդի՛ կրե-
ցեր Սըրբուհի՛ անարատ , և անճառապէս
ծընար ըզվերա՛ծգոյն երկնի՛ց . ըզքեզ
ծրհնութեամբ մեծա՛ն :

Որ էի՛ց լուսոյն արժանի՛ եղեր բառնա՛-
լոյ ՚ի քո գիրկս . եւ արեգակնն արդա՛-
րութեան եղեր արեւեւէ . ըզքեզ ծրհ-
նութեամբ մեծա՛ն :

Խալէ . Զօրութիւն սմարբ Խաչի՛ քո Քրիս-
տոս որ կանգնեցեր ՚ի փրկո՛ւթիւն աշ-
խարհի . սա՛մ պահեսցէ՛ ըզմեզ յամե-
նայն փո՛րձութենէ՛ :

Քանզի ՚ի սմա՛ բարձրացա՛ր Աստուա՛ծ ,
եւ ՚ի սմա՛ հեղե՛ր ըզպա՛տուական սուրբ
զա՛րիւնըդ . սա՛հ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և մշտ և :

Եւ ըզքո՛ միւսանգա՛մ ըզգալուստըդ նըշա-
նաւ Խաչի քո՛ ցո՛ցե՛ր աշխարհի՛ . սա՛հ
պահեսցե՛ ըզմեզ յա :

Աւելուիա աւելուիա .

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , և բա-
նիւ քո փրկեա զիս :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղու-
թեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի ,
և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր . և աստեղք
յերկնից թօթափեսցին . եւ զօրութիւնք
յերկինս շարժեսցին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի Մարդոյ եկ-
եալ ամպովք , եւ զօրութեամբ՝ եւ փա-
ռօք բազմօք :

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհօրեշտակս իւր, եւ ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկրի մինչեւ ՚ի ծագս երկնից։ Բայց դուք ՚ի թղենւոյ անտի ուսջիք զառակն։ յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն, եւ տերեւ արձակիցի ՚ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն։ նոյնպէս եւ դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս։ Ամէն ասեմ՝ ձեզ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն եղիցի։ Երկինք՝ եւ երկիր անցցեն, եւ բանք իմ ոչ անցանիցեն։

Եւ Գ. Չայնեցեր առ Ղազարոս որով ետողր մեռելոյ յոյս, կենդանութեամբ չորեքօրեայն կենդանացան որք յԱդամայն։ կենաց ձայնիւ վերջին փողոյ կոչեա ըզսամ յայսմ հողոյ. ՚ի յօթեւանքս Հօր քո լուսոյ ըզնճնջեցեալքս մեր հանգո։

Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու ՚ի կենարար ձայնիւ լըրոյ. արագապէս զոյգ ընդ բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրամանին, իշխանք օդոյս այս սարսեացեն ըզհօգի սորա մի արգելցեն. ՚ի յօթե։

Մովսէ՛ս աստուա՛ն ծախօ՛ւհն եւ Ահա՛-
 րօն ը Ղեմ՛ւտացի՛ն , մարգարէ՛քըն
 Խորա՛յեղի՛հն , եւ քահանայ՛ք հին օ՛րի-
 նին , յառաջագո՛յն մեզ ծա՛նսցի՛հն ,
 ըզգալնստ սուրբ Մի՛ածնիդ . ՚ի փըր-
 կութի՛ւն մեզ յա՛յտնեցի՛հն , յանա-
 պատի՛ն կերա՛կրէին . ողորմա՛ծ Տէ՛ր
 ո՛ղորմեա՛հն հոգւոցը՛ն մեր նը՛նջի՛ւ-
 ցե՛լոց .

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիս : Ասան հանգուցեալ :

Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և :

Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական . ԴԿ .

Հանգ . Խընդրեմք ՚ի քէ՛ն թագաւոր
 փառաց փառաւորեանդ ՚ի զուարթնոց .
 ըզնընջեցեալսըն մեր ընկալ մարդասէր
 Տէ՛ր , և հանգո ընդ սո՛ւրբըս քո :
 Յորժամ գան փառօք Հօ՛ր դատել զերկիր
 արդարութեան արե՛գակն . ըզնըն :
 Ի՛նըստիլ քո յա՛տենի դատաւոր ահեղ
 Քրիստոս փըրկիլ մեր և յոյս . ըզնըն :

Հնգ. Հայր անըսկիզբն բարեխնամ մար-
դասէր. որ ստեղծիչն ես հոգւոց և մար-
մնոց. յիշեա՛ զնրնջնցեալսն մեր և հան-
գո ընդ սո՛ւրբըս քո՛ :

Ո՛րդիդ մի՛ածի՛ն որ գլթածդ ես ան ան-
մենեան. և խաչի՛ւ և անբամբ գնեցե՛ր
ըզքո՛ ժողովուրդս. յիշեա՛ զգինս անբան
քո Տէր, և հանգո ընդ սո՛ւրբըս քո՛ :

Հոգիդ ճը՛մարկո՛ որ աղբւրդ ես անլոս-
պառելի, և լը՛ցուցի՛չ ամենայն բարու-
թեանց յիշեա՛ զնրնջնցեալսն մեր և հան-
գո ընդ սո՛ւրբըս քո՛ :

Ապաշ. Քրիստոս Աստը՛ւանձ յոյս ապանշ-
խարհողաց, շնորհեա՛ զթողութիւնն բա-
զում յանցանաց իմոց :

Առ քե՛զ բազմագո՛ւթ ապաւի՛նեան և կար-
դամք. մի մերժեր ըզմե՛զ յո՛ղորմութե՛նէ՛
քումմէ՛ :

Որպէս զաւանդակն աղաղակեմ ան քեզ.
յիշեա՛ եւ զիս Տէր ի՛ քում յանբայու-
թեանդ :

Ապաշ. Ալիք յանցանաց զիս անէկոծեն,
և մեզք իմ բա՛զում զիս յանդիմանե՛ն :

Արդ զինչ արարից մեղուցեալ անձամբս,
որ չեմ ապրելոց յահագին հըրոյն :
Մեղայ քեզ Քրիստոս Որդի՛ Աստուծոյ ,
չնորհեա զթողութիւն բա՛ղում յանցա-
նաց իմոց :

Ապա. Կիր . Բանն մը ընդ Հօր յէ՞ութեան
և համագոյ՛ Սո՛ւրբ Հոգւոյն ըզպատկե՛րն
իւրանիան խա՞ռնեալ ընդ հոգանիւթ բը-
նութեանս . զո՞ր զարդարեալ փա՛ռօք եդ
ի դրա՛խտին փա՛փկութեան :

Յորմէ՛մ ցընծայր զուա՛րճացեալ անտըխ-
րական խը՛նդութեամբ . քանզի՛ զԱս-
տուա՛ծ տե՛սանէր միշտ խոնա՛րհեալ ի
դրա՛խտին . յորմէ՛ զլուսոյն ճառա՛գայթ
տըպաւորէր ի՞նչ յինքեան :

Վասն որոյ աղա՛չեա մայր Ա՛ստուծոյ Մա՛-
րիամ զմիա՛ծի՛ն քո զՈրդի՛ն , զի շնորհեա-
ցէ ըստ աւազանկին ժառանգե՛լ վերըս-
տին մեզ ըզդրա՛խտին վայե՛լութիւն :

Ապա. Յիսո՛ւս միածի՛նն անմահութեանց
պարգե՛ւատուն երեւեցա՛լ մե՛տի՞զ , խա-
փանեաց զզօրմութիւն մահու :

Բրդխմա՛ մը արտասուաց Մարիա՛մու եւ

Մարթայի անկեալ ա՛ռ ոտսըն Տեա՛ւ Բ՛ռն,
 խընդրէ՛ի՛ն զնորո՛գո՛ւմն եղբօրն:
 Բանի՛ւ քանն Աստուա՛ծ կենա՛գործեաց
 ըզԼա՛զարոս յի՛ թաղմոնէ՛ Բ՛ռն, և եկեա՛լ
 արօտաքս ա՛նապական:

Յա՛ր. Յարեա՛ր երեւեցա՛ր առա՛քելոցն, ե՛ւ
 մե՛ղ Փրըկի՛ն զորմեա՛:

Քե՛զ Քրի՛ստոսի՞ թագաւորի՛դ անմահի
 երկիրպագանե՛մք, և զյարու՛թի՛ւնըդ քո
 փառա՛ւորե՛մք:

Փա՛ռք փրըկո՛ղի՛դ եւ միածնի՛դ անմահի:
 փըրկեա՛ ըզԺողովուրդըս քո՛ զոր ըստա՛-
 ցա՛ր պատուակա՛ն արեամբըդ քո՛ սըր-
 բո՛յ:

Հոգ. Ի՛ հարա՛շարժ ա՛ղբերէն ա՛նհատա-
 հո՛սըդ վըտակ, կենդանարա՛ր Սո՛ւրբ Հոգի,
 օրհնեա՛լ ես լոյս ճը՛շմարիտ:

Այսօր ի՛ սո՛ւրբ վե՛րնատուեն եկեալ Աս-
 տուա՛ծ ճը՛շմարիտ, հրաշազարդեա՛ց զա՛-
 ռաքեալսն ի լոյս փառա՛ց քո՛ց Հոգի:

Հըրճուղակա՛ն խը՛նդութեամբ ա՛շակեր-
 տանցըն լըցեալ, փառա՛ւորելով ե՛րգէին
 օրհնեա՛լ ես լոյս գե՛րազա՛նց:

Մեծ . Ի քեզ եմք անպաւինեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ :

Ո՛ր քան զերկիւնըս բարձրագոյն Մարիամ:
պարծանք եկեղեցւոյ . Քրիստո :

Ո՛ր քան զարեգակըն պայծառագոյն Մա-
րիամ , մի՞ դադարի՛ր բարեխօսե՛լ վասըն
մեր , Քրիստոսի մայր Աստուծ :

Խաչ . Սո՛ւրբ զԽաչ քո շնորհեցեր զէն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ . ո՞րով դատա-
պարտեալ պարտեցաւ Թըշնամի՛ն :

Առձա՛ւ պահպանեա՛լ զԺողովո՛ւրդս քո
Քրիստո՛ս . ո՞րով երկըրպա՛գեմք քեզ ընդ
Հօ՛ր և Հոգւոյն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Արժմ և միշտ և :

Ի՛ քեզ ապաւինիմք Քրիստո՛ս որ գալո՞ցդ
ես Խաչիւ . ո՞րպէս զի փըրկեսցես ըզմեզ
յայնմ աւո՛ւր ահեղ անեմնի՛ն :

Աւելուիա աւելուիա .

Ի խորոց կարգացի առ քեզ Տէր , Տէր
լուր ձայնի իմում :

Եղիցին ականջք քո ՚ի լսել զձայն աղօ-
թից իմոց :

Արդ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝ Տէր երկնի եւ երկրի . զի ծածկեցեր զայս յիմաստնոց եւ ՚ի գիտնոց , եւ յայտնեցեր տղայոց . այս՝ Հայր . զի այսպէս հաճոյ եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ . եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ Հայր . եւ ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի , եւ ում Որդին կամիցի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք եւ բեռնաւորք , եւ ես հանգուցից զձեզ . առէք զլուծ իմ ՚ի ձեզ , եւ ուսարուք յինէն զի հեզ եմ եւ խոնարհ սրտիւ . եւ գտջիք հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ իմ քաղցր է . եւ բեռն իմ փոքրոգի :

Եւ Գ. Ըստ օրինացն Մովսէսի ընծայեցար ՚ի Տաճարին , զի ըզբնութիւնըս մարդկային ընծայեցես Հօր ՚ի յերկինս . խընդրուածովք սուրբ ծերսնւնոյն քեւ ՚ի

կապից արձակելոյն ողորմեա քո ստեղծուածոյս՝ յուսով ՚ի քեզ նընջեցեւնս : Թագաւորդ հրեղինաց . որ ընդ մարդկան հողեղինաց շքեցար տընօրինարար կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար . որ վասըն մեր՝ զայս ամենայն ՚ի յանձն առելի խոնարհութեամբ . ողոր :

Ահեղ խորհո՛ւրդ քահանայի՜ն . բազկատամբ կայր ՚ի բեմն առաջի՛ սուրբ Սե՛ղանո՜հն . հո՛ւր շիջանի . խաւա՛ր մերժի . տըրտմեալ հոգի՛քն ուրախանան , զի՛ թողութիւն մեղաց լինի . ողորմա՛ծ Տէ՛ր ողորմեա՜հ հոգւոցըն մեր նընջե՛ցեւնց :

Երգ . Ես անայգի՛ս ՚ի վերանալ յինչն աւուրց իմոց . յո՛հա՛վ երթայցեմ և ես անսօր . յառաջի՛ն օթեվանին զոր ոչ գիտէի . օգնեա՜հ և ինձ ֆրիստոս անսօր յառաջի՛ն ճանապարհին . և ՚ի միւսանգամ գալըստեանըն քո օգնեա՜հ ինձ : Եկն ե՛հա՜հս օր վախճանի իմոյ . լալո՛հա՛մն ողբո՛ւմն եւ անխարումն .

սի՛հա՛յր տ իմ խռովեցան յիս , և ոսկերք
իմ ցամաքեցան . օգ :

Ի մահի՛հա՛յճս իմ զարթուցին զիս պա-
հանջո՛հա՛յճք հոգւոյ իմոյ . տա՛նէ՛հա՛յին
ղիս ճանապարհ հե՛ռաւոր , զոր ո՛չ գի-
տէի . օգ :

Նայեցա՛հա՛յ և ոչ ո՛ք էր որ օգնէր ինձ .
ապաւինեցա՛հա՛յ յԱստուած փրկու-
թեան իմոյ . ցընծասցէ՛հա՛յ հոգի իմ
յարբայութեան քում . օգ :

Յանըստուե՛հա՛յր և յանե՛ղ լուսոյն հե-
ռացա՛հա՛յ խա՛րմամբ խաւարային . ճա-
շակեցի՛հա՛յ ըզմահա՛ռիթ պըտուղն , հո-
ղանա՛հա՛յ պատկեր բարե՛րար ստեղծո-
ղիդ . օգ :

Յանջատմա՛հա՛յն հոգւոյս ի՛ մարմնոյս ,
ի՛ քակտի՛հա՛յճ գեղեցիկ շինուածոյս ,
զարհուրի՛հա՛յմ ի սպառնալեաց թագա-
ւորին , թէ պահանջէ՛հա՛յ յինէն զտա-
ղանդ պատուիրանին . օգ :

Սոսկալի՛հա՛յ է որ վախճանին եւ ա-
հե՛հա՛յճ որ դատաստանին . յայնքմ ա-
ւո՛հա՛յճ անհեղ անտե՛նին . ըզգինս ար-

եա՛հա՛ն քո՛ մի անտե՛ս անճեր , զի՛
պատկե՛հա՛ն եմ բարե՛րար ստե՛ղծողիդ .
օգնեա՛հա՛ն և ինձ Գրի՛ս :

Զահա՛ւո՛հա՛ն դատաստան դատաւորիդ
տե՛սի, եւ զարհուրե՛ցա՛հա՛ն . զի անպատ-
րա՛ստ եգի՛տ զիս ՚ի հըրամա՛նա՛հա՛ն քոց
Թագաւո՛ր յաւիտե՛նից . օգ :

Ա՛ստուածա՛նձի՛հա՛ն անարատ մայր Տեառն
եւ կո՛յս սուրբ . բարե՛խօսեա՛հա՛ն առ Որ-
դի՛ն քո միա՛նձին , զի՛ փրկեցե՛հա՛ն
զմե՛զ ՚ի սպառնա՛լեաց գե՛հե՛նոյն . եւ
պարգեւեցե՛հա՛ն մե՛զ զերկնից զա՛րքա՛-
յո՛ւթիւնն . եւ հանգուցե՛հա՛ն զհոգիս
մե՛ր նընջե՛ցե՛լոցն . օգնեա՛հա՛ն եւ ինձ
Գրի՛ստոս անսո՛ր յառաջի՛ն ճանապարհին .
եւ ՚ի՛ միւսանգամ գալըստեա՛նըն քո օգ-
նեա՛հա՛ն ի՞նձ :

Հոգւոցն հանգուցեցոյ Գրիս : Ասան հանգուցեալ :

Գրիստոս Որդի Աստուծոյ անխակալ և :

Հայր մեր ոչ յերկինս :

Մաղթանք :

Յիշեցե՛ք բարեգու՛թ եւ մարդասէրն Աս-
տուած՝ զհոգիս համօրէն հաւատացեալ

ննջեցելոցն : Մանաւանդ զհոգիս հանգու-
ցելոյս մերոյ (այս անուն) ծառայի իւրոյ ,
որոյ վասն զպաշտօնս և զպաղատանս մա-
տուցաք : Թողցէ Տէր Աստուած զմեղս
նորա զամենայն՝ զկամայն եւ զակամայն .
զգիտութեան եւ զանգիտութեան . զմա-
հացուն եւ զներեւին : Խաչին լուսոյն ,
Գաբրիէլեան փողոյն , Երանաւէտ ձայնին ,
աստուածային տեսոյն , անթառամ պը-
սակին , անմատոյց խորանին , լուսեղէն
առագաստին արժանիս արասցէ : Եւ զա-
մենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ՝ խա-
ղաղ կենօք պահելով , երկնից արքայու-
թեանն արժանացուցէ , ամէն :

ԱԻԵՏԱՐԱՆՔ

ԲԺՇ ԿՈՒԹԵԱՆ

Աւելուիա աւելուիա .

Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս . եւ մի բարկութեամբ քով խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես . բժշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ :

Աբղայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա , ահա իշխան մի մատուցեալ երկիրպագանէր նմա՝ եւ ասէր , դուստր իմ արդ եւս վախճանեցաւ . այլ եկեալ դիցես զձեռն քո ՚ի վերայ նորա՝ եւ կեցցէ :

Յարեաւ Յիսուս՝ եւ գնաց զկնի նորա աշակերտօքն հանդերձ :

Եւ ահա կին մի՝ տեւատես երկոտասա-
նամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի
դքոշակ հանդերձի նորա . քանզի ասէր ՚ի
մտի իւրում, թէ միայն մերձենամ ՚ի հան-
դերձս նորա՝ փրկիմ :

Իսկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ՝ և ետես ըզ-
նա՝ ասէ . քաջալերեաց դուստր՝ հաւատք
քո կեցուցին զքեզ . և փրկեցաւ կինն ՚ի
ժամէն յայնմանէ :

Իբրեւ եկն Յիսուս ՚ի տուն իշխանին, եւ
ետես զփողահարսն և զանբոխ յոյժ, ասէ
ցնոսա . ՚ի բաց գնացէք . զի ոչ եթէ մե-
ռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ . և ծաղը առ-
նէին զնա :

Եւ իբրեւ ել ամբօինն ՚ի բաց, եմուտ կալաւ
զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղջիկն :

Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն
ընդ այն :

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս,
զհետ եղեն նորա կոյրք երկու, աղաղա-
կէին եւ ասէին, ողորմեաց մեզ Որդի
Դաւթի :

Եւ իբրեւ եկն ՚ի տուն, մատեան առ նա
կոյրքն :

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . հաւատայք՝ ե-

Թէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ . ասեն
ցնա , այո Տէր :

Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և ասէ .
ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ . և բա-
ցան աչք նոցա :

Եւ սաստեաց նոցա Յիսուս՝ և ասէ . ըզ-
գոյշ կացէք , մի՛ ոք գիտասցէ :

Եւ նոքա ելեալ՝ համբաւեցին զնա ընդ ա-
մենայն երկիրն ընդ այն :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի ժողովրդենէն ,
եկն 'ի տուն Սիմօնի եւ Անդրեայ՝ Յակո-
բաւ և Յօհաննու հանդերձ :

Եւ զորանչ Սիմօնի դնէր ջերմացեալ . եւ
վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա :

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ ըզ-
ձեռանէ նորա , և եթող զնա տենդն , և
պաշտէր զնոսա :

Եւ մտեալ դարձեալ 'ի Կափառնայում ,
յետ աւուրց լու եղեւ եթէ 'ի տան է :

և ժողովեցան բազումք՝ մինչեւ տեղի եւս
ոչ լինել, և ոչ առ դրանն. և խօսէր նոցա
զբանն:

Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ մի
բարձեալ ՚ի չորից:

Եւ իբրեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա
յամբօխէ անտի, քակեցին զյարկն ուր էր
Յիսուս. և բացեալ զառաստաղն՝ իջուցին
զմահիճսն յորում կայր անդամալոյծն:

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատոս նոցա. ա-
սէ ցանդամալոյծն. որդեակ՝ թողեալ լիցին
քեզ մեղք քո:

Եւ էին ոմանց ՚ի դպրաց անտի՝ որ անդ
նստէին. և խորհէին ՚ի սիրտս իւրեանց.
Թէ զի՞նչ է այս՝ որ խօսի սա զհայհոյու-
թիւնս. ո՞վ կարէ թողուլ զմեղս, եթէ ոչ
մի Աստուած:

Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս
խորհին ՚ի սիրտս իւրեանց, և ասէ, զի
խորհիք զայդ ՚ի սիրտս ձեր:

Զի՞նչ դիւրին է. ասել ցանդամալոյծն՝ թո-
ղեալ լիցին քեզ մեղք քո, եթէ ասել՝ արի
ան զմահիճս քո և երթ ՚ի տուն քո:

Այլ զի գիտասջիք եթէ իշխանութիւն ունի
Որդի Մարդոյ ՚ի վերայ երկրի՝ թողուլ զմե-

ղըս . ասէ ցանդամալոյծն . քեզ ասեմ, արի
 ա՛ռ զմահիճս քո՝ և երթ 'ի տուն քո :
 Եւ յարեալ . եւ վաղվաղակի առեալ ըզ-
 մահիճսն , եւ առաջի ամենեցուն՝ մինչեւ
 զարմանալ ամենեցուն և փառաւոր առ-
 նել զԱստուած՝ եւ ասել , Թէ այսպիսի
 ինչ երբէք՝ ոչ տեսաք :

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էջ 'ի Կափառնայում 'ի քաղաքն Գա-
 լիլեացւոց , և ուսուցանէր զնոսա 'ի շա-
 բաթսն . եւ զարմանային ընդ վարդապե-
 տութիւն նորա , զի իշխանութեամբ էր
 բան նորա :

Եւ էր 'ի Ժողովրդեանն այր մի , զոր ու-
 նէր՝ այս դիւի պղծոյ , եւ աղաղակեալ 'ի
 ձայն մեծ՝ և ասէ . Թուլացո՛ղ զի՛ կայ մեր
 և քո Յիսուս Նազովրեցի , եկիր կորուսա-
 նել զմեզ . գիտեմք զքեզ ո՛վ ես՝ Սուրբդ
 Աստուծոյ :

Սաստեաց 'ի նա Յիսուս՝ և ասէ . պապան-
 ձեաց՝ և եւ 'ի դմանէ :

Զգետնեաց զնա դեւն 'ի միջի անդ և ել
'ի նմանէ, և ոչինչ փնասեաց նմա :
Եւ եղեն զարմանալիք 'ի վերայ ամենե-
ցուն . խօսելին ընդ միմեանս եւ ասէին .
զի՞նչ է բանս այս , զի իշխանութեամբ և
զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝ և ե-
լանեն :

Եւ երթայր հռչակ զնմանէ յամենայն տե-
ղիս շուրջ զգաւառսսն :

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովրդենէ անտի՝ ե-
մուտ 'ի տուն Սիմօնի , եւ զոքանչ Սիմօնի
տագնապէր ջերմամբ մեծաւ . եւ աղաչե-
ցին զնա վասն նորա :

Եկաց առ նմա , սաստեաց ջերմանն , և ե-
թող զնա , և վաղվաղակի յարեալ՝ և պաշ-
տէր զնոսա :

Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենեքեան ո-
րոց էին հիւանդք 'ի պէս պէս ցաւս , բե-
րէին զնոսա սռնա :

Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք 'ի նոցանէ դնէր
ձեռս , և բժշկէր զնոսա :

Ելանէին դեւքն 'ի բազմաց , աղաղակէին ,
և ասէին . եթէ դու ես Որդի Աստուծոյ .
և նա սաստէր և ոչ տայր թոյլ խօսիլ , զի
գիտէին զնա թէ Քրիստոսն է :

Եւ իբրեւ տիւ եղեւ՝ եւ գնաց յանապատ
տեղի, եւ ժողովուրդքն խնդրէին զնա.
եկին մինչեւ առ նա՝ եւ արգելուին զնա՝
զի մի գնասցէ 'ի նոցանէ :

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա՝ եւ այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ Աւետարանել զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առաքե-
ցայ :

Եւ քարոզէր 'ի ժողովուրդն Գալիլեաց-
ւոց :

Արդ Սաւառանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Տերն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից. եւ եւ Յի-
սուս յերուսաղէմ :

Եւ էր յերուսաղէմ 'ի Պրոպատիկէ աւա-
զանին՝ որ կոչէր Եբրայեցերէն Բեթհեզ-
թա՝ հինգ սրահ :

Յորս անկեալ դնէր բազմութիւն յոյժ հի-
ւանդաց, 'կուրաց, կաղաց, գօսացելոց,
որ ակն ունէին ջրոցն յուզելոյ :

Եւ հրեշտակ Տեառն ըստ ժամանակի իջա-
նէր յաւազանն՝ և յուզէր զջուրսն. և որ

նախ 'ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր .

ոչ ունելով զնշան հիւանդութեան :

Եւ անդ էր այր մի, որոյ երեսուն և ութ
ամ էր 'ի հիւանդութեան իւրում :

Ձնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զի անկեալ
դնէր, եւ գիտաց եթէ բազում ժամա-
նակք են այնուհետեւ, ասէ ցնա . կամիս
ողջ լինել :

Պատասխանի ետ նմա հիւանդն, Տէր .
ոչ զոք ունիմ, թէ յորժամ ջուրքն յու-
զիցին՝ արկցէ զիս յաւազանն . եւ մինչ
ես դանդաղիմ, այլ ոք քան զիս յառաջա-
գոյն իջանէ :

Ասէ ցնա Յիսուս, արի առ զմահիճս քո՝
և գնա :

Եւ ողջացաւ այրն . եւ յարեաւ . էառ
զմահիճս իւր եւ շրջէր . եւ էր շաբաթ
յաւուրն յայնմիկ :

Ասեն Հրէայքն ցբժշկեալն՝ շաբաթ է, և
ոչ էր արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո :
Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ . որ բժըշ-
կեացն զիս, նա ասաց ցիս՝ արի առ զմա-
հիճս քո և գնա :

Հարցին ցնա՝ եւ ասեն . ո՞վ է այրն որ
ասաց ցքեզ՝ առ զմահիճս քո եւ շրջեաց :

Լ բժշկեալն ոչ գիտէր թէ ով իցէ . քան-
զի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին 'ի տեղ-
ւոջէ անտի :

Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս 'ի տա-
ճարին , և ասէ ցնա . ահաւադիկ ողջա-
ցար . մի եւս մեղանչեր . զի մի չար եւս
ինչ լինիցի քեզ :

Գնաց այրն՝ եւ պատմեաց Նրէիցն , եթէ
Յիսուս էր՝ որ բժշկեացն զիս :

ԱՂՕԹՔ

Վ Ա Ս Ն Բ Ժ Շ Կ Ո Ւ Թ Ե Ա Ն

ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ

ԲԱՆ ԺԸ .

Ա . Արդ՝ ես ծնունդս մեղաց . որդիս մա-
հացու երկանց , արդարեւ անսահման
բիւրուց քսնքարաց տուժից գոլ հատու-
ցանող 'ի միում աւուր : Այլ ոչ թէ առ
փոքրկութիւն մարդկային մտաց հայցեմ
ներողութիւն , այլ առ աննուազ լիութիւն
Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի պաղատիմ մար-
դասիրութիւն . որ չէի երբեմն՝ և ստեղ-

ծեր, չը մաղթեցի՝ եւ դու արարեր, չեւ
եւս եկեալ ՚ի լոյս՝ եւ տեսեր, ոչ յայտ-
նեցեալ իմ՝ և գթացար, ոչ կարգացեալ՝
եւ խնամարկեցեր, ոչ համբարձեալ ձե-
ռըն՝ և նայեցար, ոչ պաղատեալ՝ և ողոր-
մեցար, ոչ կերպացեալ ձայնիս՝ և լուար,
ոչ հեծեծեալ՝ և ունկնդրեցեր, գիտելով
դարդեան դիպուածոյս՝ եւ չ'անտեսեցեր,
նախահայեացդ աչօք նկատեալ զպատժա-
պարտիս չարագործութիւն՝ և յօրինեցեր:
Եւ արդ զքո արարեալս և զքեւ փրկեալս
և զայսքանեաց խնամոց յանձանձեալս՝ մի
իսպառ կորուսցէ մեղացն հարուած գիւտք
բանսարկուին, մի յաղթեսցէ յամառ ու-
թեանս իմոյ մառախուղ՝ ներողութեան քո
լուսոյ, մի սրտիս կարծրութիւն՝ երկայ-
նամիտ բարութեանդ, մի մահացու մտե-
ղիս՝ ամենակատարդ լրութեան, մի տկա-
րութիւնս նիւթոյ՝ անպարտելիդ բարձ-
րութեան:

Բ. Ահա կարկառեմ զկարկամեալ բազուկս
հոգւոյս յանուն քո, հզօր, արասցես ողջ
իբրեւ զառաջինն մինչ ՚ի դրախտին փափ-
կութեան զպտուղն կենաց կթէի: Կաշ-
կանդեալ գօսացեալ ՚ի կոր կործանմամբ

ընդ կնոջն տագնապելոյ՝ կայ անուղղելի հո-
 գւոյս թշուառութիւն, ընդ երկիր պշու-
 ցեալ մեղացն կքմամբ՝ սատանայական բու-
 ուն կապանօք, զի մի զերկնայնոյդ ընկալցի
 զողջոյն. խոնարհեաց առիս, միայն ողոր-
 մած, զի բարձրացուցես զփայտս խոնարհ
 բանաւոր անկեալ. և զչորացեալս ծաղկե-
 ցուցես ՚ի բարի կրօնս վայելչութեան,
 ըստ աստուածաբանութեան սուրբ մար-
 գարէին: Որպէս զի ծնէ կոյրն անլուսաւոր՝
 չունիմ տեսարան, որով զստեղծչիդ նկա-
 տեալ զկերպ մաղթեցից, հզօր բարեգութ,
 միայն դու պաշտպան ականարկեալ խնամովք
 անճառ քո սիրոյ՝ ՚ի շնչական խօսուէն քո
 անօթս, յանէից գոյաւորութիւն լուսոյ
 հաստեցես: Ընդ երկոտասանամեայ չա-
 րեօք չարչարեալ վշտագին կնոջն տանջե-
 ցելոյ՝ գետովք մեղանաց արեան հեղե-
 ղիմ. հայեաց ՚ի բարձանց անմատոյց լու-
 սովդ պարածածկեալ՝ ուր ոչ է քղանցք
 ձեռաստեղծական վերարկուի ձորձոյ. այլ
 տարածումն հրաշից ամենայն ուրեք զօրա-
 ցեալ: Ոչ օծութք իւղով՝ պատժապարտս
 ընդ մեղաւորին մատուցեալ առ կենդա-
 նաձիր ոտից գարշապարդ՝ զկաթիլս աչա-

ցրս վարսիւք հերացս ընծայեցուցանեմ,
այլ զամբիժ հաւատս ամբարձմամբ բազ-
կացս ստոյգ դաւանմամբ հոգւոյ ողջու-
նիւ շրթանց կափուցմամբ զերկիր համ-
բուրեմ, խառնեալ հեծութիւն աղբերցս
արտասուաց՝ բժշկութիւն հոգւոյս աղեր-
սեմ: Վատնեալ մեղանօք հոգւոյս գոյու-
թիւն լուծեալ մեղկութեամբ, և յերկուց
կայից միայնակողմամբ անհաստատ հե-
տովք, զընթացից գործին՝ նահանջմամբ
չարին՝ զհետեւականն բարձողութիւն շի-
նուածոյ մարմնոյս՝ առ ելս ծառոյն կենսա-
ռիթ պտղոյն խափանելոյ, պատսպարես-
ցես անդրէն վերստին, միայն հնարու-
որդ առ ՚ի փրկութիւն: Զփառաբանա-
րան հաստուածոյ կերպիս ՚ի քէն եղելոյ՝
ամրափակ խցմամբ համրացոյց արգել
հողմ բանսարկուին. հոգիդ քո ազ-
դեալ մեծդ ողորմութեամբ, ըստ Աւե-
տարանին բժշկեցելոյ, հրաշափառապէս
բարեգործեսցես բանդ կենդանի՝ ինձ
խօսողութիւն անսայթաքելի: Անկեալ
կամ չարեօք ՚ի մահիճս ախտից անկողնոց
մեղաց՝ դի կենդանի և խօսուն մեռեալ,
կարեկցեալ իմուան թշուառութեան ող-

բականօք քթուանաց ձայնից, ո՞վ բարե-
րար Որդի Աստուծոյ, օրհնաբանեալ ա-
չացդ ցօղով վերականգնեսցես 'ի կենդա-
նութիւն, իբր զսիրելին 'ի յանշնչական
մեռելութենէ։ Ստոյգ դառնացողս 'ի գը-
բի մեղաց կամ տարակուսեալ, ձեռն մա-
տուցեալ՝ արեւ անստուեր Որդի բարձ-
րելոյ, հանցես զիս 'ի լոյս քումդ նշուլից։
Ընդ աղիողորմ թշուառութեան կական-
ման ձայնի այրւոյն 'ի Նային մօր միամօ-
րին, տատանմամբ մատանցն, կոծմամբ
կրծիցն, հոսմամբ արտասուացն, տուայ-
տանօք տխրութեան դիմացն. և ես պա-
ղատիմ վերջին հեծութեամբս, տուր յու-
սահատելոյս զքաջալիրութիւն մխիթա-
րութեան գթած քո բանիդ, ասելով եւ
ինձ գովեալդ բարի ստեղծիչ աշխարհի,
թէ մի՛ լար գերի բաղմաց ողբալի. որով
ընդ պատանւոյն կենդանացելոյ՝ 'ի վշտա-
ցելոյ ծնողին սփոփանս՝ զամենապարտ
ոգիս ընկալայց 'ի քէն ընդ նմին կրկին
նորոգեալ։ Ընդ այսակիր անզգայելոցն
դիւալլուկ եւ քարակոշկոճ հեղձամղձուկ
եղկելի անձանցն, քստմնելի գիտսխուիւ
հերացն, վայրենեբես բանդագուշեւոցն,

'ի քէն ողորմեալ Փրկիչ բոլորից, իբրեւ
 զնոսին առ քեզ դիմեցից. հերքեալ մեր-
 ժեսցես զգունդս չարացն ապականողաց
 'ի քո խորանէս, զի ժամանեալ Հոգիդ քո
 բարի սյսրէն հանգիցէ, յցեալ զմարմինս
 մաքրութեամբ շնչոյս՝ զգեցմամբ անդա-
 մոյս, զգաստ արասցես զխելագարեալս
 ամենաթշուառ: Ընդ գերեցեալ դժոխաւ
 բնակաց վտարանդեւոցն հոգւոց արգել-
 եալ կամ 'ի վտանգի. զճառագայթ ողոր-
 մութեան փառաց քոյ ծագեալ՝ լոյսդ իմ
 անձկութեան, 'ի կապանաց օձտողին զեր-
 ծեալ զիս ապրեցուսցես: Քաղտնորոգայթ
 աներեւութեակ վրիպակ արահետ գար-
 շութեամբ մեղացս ջրգողեցեալ ոգւոյս
 կերպարան կայ 'ի տագնապի. զծածկեց-
 եալն 'ի տեսողութեանց զչարագործին թիւ-
 նիցն այտուցմունս, քո ինքնաւորդ զօրե-
 շութեամբ Որդի Աստուծոյ, գթածաբար
 առողջացուսցես: Զբազմազան տարազս ցե-
 ղիցն զանազանից ախտաւորութեանց մա-
 հացուցանողաց իւրականօք կորստեան բե-
 րիւք՝ դժնդակարմատն շառաւեղօք հաս-
 տատեցելովք 'ի յանդաստանի անօրէն մար-
 մնոյս, տարակորզեսցես 'ի ձեռն ձեռինդ

ամենակալի . որ արօրադրեալ միշտ՝ և մը-
շակես զսահմանս հոգւոց առ բանիդ կե-
նաց արդիւնատրութիւն :

Գ . Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութիւն
օրինականութեանց յանցուածոցս վէր ,
ըստ ճարակողն քաղցկեղի , առ բնաւ ան-
դամս մասնաւորեալ զախտին տարածումն ,
չիք սպեղանի իբր Իսրայէլի առ անչափու-
թիւն խարանացն մատուցանել . 'ի խարըս-
խաց բարձինս մինչեւ ցափն կառուցման
լրութեան անդամոցս չ'է առողջութիւն ,
այլ ամենեւին անբժշկութիւն : Իսկ դու՝
ողորմած բարերար օրհնեալ և երկայնա-
միտ Թագաւոր անմահ , լուր պաղատանացս
արգահատութեան սրտիս վտանգի , որ
կարդամս առ քեզ Տէր 'ի նեղութեան :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Քարոզ :

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց
աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիս :

Աղօթք :

Փարատես՝ զցաւս եւ բժշկեա զհիւսն-
դութիւնս 'ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր

Աստուած, մեր . եւ շնորհեա ամենեցուն
 զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամե-
 նայաղթ Խաչի քո . որով բարձեր զտկա-
 րութիւն աղգի մարդկան , եւ դատապար-
 տեցեր զթշնամին կենաց եւ փրկութեան
 մերոյ : Դու ես կեանք մեր եւ փրկութիւն՝
 բարերար եւ բազումազորմ Աստուած . որ
 միայն կարող ես թողուլ զմեզս , եւ մեր-
 ժեր զախտս եւ զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ .
 որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց :
 Պարգեւիչդ բարեաց՝ պարգեւեա զառատ
 ողորմութիւն քո 'ի վերայ արարածոց քոց՝
 ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոց հանաւ
 պաղ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ
 Երրորդութիւնդ , յայժմ եւ միշտ եւ յաւի-
 տեանս յաւիտենից , ամէն :

Հայր մեր որ յերկնս :

ՏՆՕՐՀՆԷՔ
Ի ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ

Ի ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ

Շարահան, ԴԿ.

Օր 4. Խոհրհոհրդ մեծ եւ սքանչելի որ
յայտմ աւո՛ւր յայտնեցաւ. հովիւքն եր-
գեն ընդ հրեշտա՞րո՞ւկս, տա՛ն անետիս
անլսարհի:

Ծնալ նոր արքայ ի Բեթղեհէմ քանդա-
բի . որդիք մարդկան օրհնեցէ՛ք , զի
վասն մեր մարմնսոցաւ :

Անբաւելի են երկնի և երկրի ի խանձա-
րուրս պատեցաւ. ոչ մեկնելով ի Հօ-
րէ՞ն ի սո՞ւրբ այրին բա՞զմեցաւ :

✠ Այսօր ցընծան երկինք 'ի վերոհստ
մեծապայծառ աւետեօք . եւ արարանք
ամենայն զգեցան հանդերձ փրկու-
թեան .

Այսօր յայրին ընծայեցաւ Գրիստոս Որ-
դին Աստուծոյ. եւ հրեղինաց բաճմու-
թիւնքն յեկնինց յերկիր վայր իջեալ:

Այսօր հովուացն տեսեալ զարդարու-
թեան արեգակն . և ընդ հրեշտակս եր-
գէլիւն փառք յիբարձունս Աստուծոյ :
✠ Ի Հօրէ՛ ծագեցար լո՛ւստւորել զարա-
րածս . ամրդա՛նք թեան արեգակն

Տէ՛ր փառք քեզ :

Ծընա՛ր յիսայրի՛ն , ընծայեցաւ Բեթ-
ղեհէմ . ամրդա՛նք :

Հովուացն յայտնեցար երկրպագեալդ ՚ի
Մօգուց . ամրդա՛նք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ մեք երգեսցո՛ւք որ ՚ի Կուսէն մա՛ր-
մնացար . ամրդա՛նք :

—

Աբբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՛ որ ըստ
Ղուկասու :

Ի ժամանակի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ հովիւք էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ բաց-
օթեայք , որք պահէին զպահպանութիւնս
գիշերոյ հօտից իւրեանց :

Եւ Հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ նոցա ,
և փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա , և
երկեան երկիւղ մեծ :

Եւ ասէ ցնոսա Հրեշտակն . մի երկնչիք ,
զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեզ ուրա-
խութիւն մեծ , որ եղիցի ամենայն ժողո-
վորդեանն . Զի ծնաւ ձեզ այսօր Փրկիչ .

որ է օծեալ Տէր , 'ի քաղաքի Դաւթի .
Եւ այս նշանակ ձեզ , գտանիցէք մանուկ
պատեալ 'ի խանձարուրս , եւ եդեալ 'ի
մսուր .

Եւ յանկարծակի եղև ընդ Հրեշտակին ընդ-
այնմիկ բազմութիւն զօրաց երկնաւորաց ,
որք օրհնէին զԱստուած եւ ասէին :

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ , եւ յերկիր
խաղաղութիւն , 'ի մարդիկ հաճութիւն :

Եւ զՓառք 'ի բարձունսն մինչեւ 'ի կեսն ասիցեն ,
եւ ապա զմնայորդ Աւետարանն ընթերցին :

Եւ եղեւ իբրեւ վերացան 'ի նոցանէ հրեշ-
տակքն յերկինս , ասին ցմիմեանս հովիւքն .
եկայք երթիցուք մինչեւ ցօթեթղէհէմ , եւ
տեսցուք զինչ է բանս այս որ եղեւ , զոր
Տէր եցոյց մեզ :

Եւ եկին փութանակի , եւ գտին զՄարիամ
եւ զՅովսէփ , եւ զմանուկն եդեալ 'ի մսուր ,
եւ ծանեան վասն բանին՝ որ առացաւ նոցա
զմանկանէն :

Եւ ամենեքին որք լսէին՝ զարմանային վասն
բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն :
Եւ Մարիամ զամենայն զբանս զայսոսիկ պա-
հէր , և խելամուտ լինէր 'ի սրտի իւրում :
Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնէին և
օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի զոր
լուան և տեսին , որպէս պատմեցաւ նոցա :

Ապա զմնացեալն 'ի փառք 'ի բարձունսն՝ երդն .

Եւ յամենայն ժամ փառք պատիւ և երկրպա : Էրգ :

Արեգակն արդարութեան այսօր յայտնե-
ցար ազգի մարդկան , մարդ եղեալ սրբե-
ցեր զջուրս , վերածնեալ զմեզ մկրտու-
թեամբն Սրբոյ Հոգւոյն :

Ի վայելութիւն սրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զաիւլսեակ ծնայ զքեզ :
Մարդ եղեալ սրբե :

Քարոյ՝ Սուրբ զԱստուածածինն : Կեցո՛ :

Աղօթք՝ Ընկալ Տէր զազաշանս մեր :

Շարական , ԴԶ .

Օրհ . Լոյս 'ի լուսոյ 'ի Հօրէ՛ առաքեցար և
մարմնացար 'ի սուրբ Կո՛ւսէն , զի վերջս-
տի՛ն նորոգեսցես զապականեալն Ա՛ղամ :

Դո՛ւ Ա՛ստուած ՚ի յերկրի՛ երեւեցար և
ընդ մարդկան շըրջեցար, եւ փըրկեցեր
ըզտիեզերըս յանիծիցն Ադամայ:

Քե՛զ ՚ի յերկնից վըկայեալ Հօր քո՛ ձայն.
ասէ Դա՛ է իմ Ո՛րդի. եւ Սուրբ Հոգի՛ն
ըզքեզ յայտնեաց աղանակերայ երեւ-
մամբ:

⊗ Ը՛զքեզ ուր հմգւո՛վ և հըրո՛վ մաքրեցեր
ըզմարդկան աղտեղութիւն, սրպէս զԱս-
տուած եւ զՓըրկիչ ամենեքեանն օրհնես-
ցուք:

Փըրկիչն երեւեցա՛ւ և զաշխարհս՝ անպրե-
ցոյց ՚ի պատրանսոց թըշնամոյն. որդէ՛զ-
րութիւն շնորհելով ՚ի ձեռն մըկըրտու-
թեանն:

Զրո՛վ կիզո՛ւ ըզմեղըս մեր այսօր երե-
ւեալ ապրեցողցիչն, եւ զովանցուցանէ՛.
զաշխարհս աստուածայի՛ն ջըրո՞վն:

⊗ Ը՛զգլո՛ւս վիշապի՛ն Փըրկիչըն ջախջա-
խեաց ՚ի Յորդանան ՚ի գետն, և ինքեան
իշխանութեամբ զամենեսեանն ապրե-
ցոյց:

Զհի՛ն մարդըն նորոգելով Փըրկիչն ՚ի մը-

կրրտութիւն գայ այսօր, զի զապական-
նեալ ըզբընութիւնըս ջրով նորըս գոր-
ծեցէ, անապական ըզգեստ փոխարէն
տալով մեզ:

Մըկրրտի Քրիստոս և սրբբին ամենայն ա-
րարածք. եւ տայ մեզ թողութիւն մեղաց
ջրով և հոգւով վերամսրբելով ըզմեզ:

Աւել-իւ Աւել-իւ (Զայի-).

Տուն իսրայելի օրհնեցէք զՏէր. տուն

Ահարոնի օրհնեցէք զՏէր:

Տուն Ղեւեայ օրհնեցէք զՏէր. երկիւ-

ղածք Տեառն օրհնեցէք զՏէր:

Օրհնեալ Տէր 'ի Սիօնէ. որ բնակեալն է

յերուսաղէմ:

Արոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ

Մատթէոսի:

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:

Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս, եւ վաղ-
վաղակի 'ի ջրոյ անտի. եւ ահա բացան
նմա երկինք, և ետես զՀոգին Աստուծոյ
զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի, եւ գայր 'ի
վերայ նորա:

Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր, Դա է
Որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ:

Եւ ապա օրհնեն զԶուրն ասելով. Օրհնեցի եւ սրբեցի
Զուրն: Եւ յետոյ Շարական՝ ԴԶ.

Մէկըրտի Քրիստոս եւ սրբի՛ն ամենայն
արարածք. եւ տայ մեզ թողութի՛ւն մե-
ղաց ջրսով եւ հոգւով վերամսրբելով ըն-
մեզ:

Քարոզ՝ Սուրբ Խաչիւս: Աղօթք՝ Պահպանեա: Տաղ՝

Ա՛յսօր ձայնըն հայրական. յե՛րկնից
կնիւն հաճոյա՛րկան. սի՛րեցելն յորդ-
ւոյ վկայն. այ յորդորէ՛, գե՛տ յորդո՛-
րէ՛, գե՛տ Յորդանա՛ն. յորդորական
ձայնի՛ւ ե՞րգեա՛ր՝ մե՛ծ Կարապետըն
Յովհաննէս.

Ա՛յսօր ե՛րկիրս երկի՛նք եղե՛ն. եա՛րե-
ւելով Աստուած Ո՛րդւոյն. սի՛րով ե՞-
կեա՛լ ի՛մ մկրտիլ. այ յորդո՛:

Ա՛յսօր վերի՛ն դասք հրե՛շտական. ա՛ւ-
րախանցան ընդ սո՛ւրբ գա՛լուստ. Աս-
տուա՛ծ Ո՛րդւոյն ի՛մ Յորդանա՛ն. այ
յորդո՛:

Ա՛յսօր եկեալ Աստուած Որդի՛ն . ի՞նչ
 Յորդանան խանարհո՛ւթեամբ . ջրով
 մըկրտի՛լ ի՞նչ Յովհաննէ՛ր . մյ յոր :

Ա՛յսօր Մըկըրտի՛ցն Յովհաննէս . ի՞նչ
 մըկրտի՛լն հրաժարէ՛ր . թէ ի՛նչ պարտ
 է՛ր ի՞նչ քէ՛ն մըկրտի՛լ . մյ յոր :

Ա՛յսօր գմէ՛ր քաղցը՛ր ձայնի՛լ Աստ-
 ուա՛ծ Որդի՛ն Կարանսէտի՛ն . պարտ է՛ր
 զօրէ՛նսն կատարե՛լ . մյ յոր :

Ա՛յսօր Յովհաննէ՛սն դողալի՛լ . ձե՛ռքն
 ըզՏէրը՛ն մըկըրտէ՛ր . ի՞նչ մե՛ծ յոր-
 ձանսըն Յորդանանո՛ւ . մյ յոր :

ՏՆՕՐՀՆԷՔ

Ի ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԿԻ

Շարական . ԱԶ .

Օրհ . ԱՅՍՕՐ յարեալ ի մեռելոց փե՛սայն
անմահ եւ երկնաւոր . քեզ աւետի՛ք
խընդովութեա՛ն հարսն ի յերկրէ՛ եկե-
ղեցի . օրհնեա ի՛ ձայն ցընծովութեա՛ն
զԱստը՛ւա՛ծ . քո՛ Սինձն .

Այսօր անճառ լոյսն ի՛ լուսոյ լուսաւո-
րեաց զմանկո՛ւնըս քո . լուսաւորեա՛լ
Երո՛ւսանդէ՛մ , քանղի յարեալ լոյս քո
Քրիստոս . օրհ :

Այսօր խա՛ւարն անգիտովութեան հա՛լա-
ծեցա՛լ երրեալ լուսովն . եւ քեզ ծա՛-
գեա՛ց լոյս գիտովութեա՛ն յարուցեալն
ի մեռելոց Քրիստոս . օրհ :

✠ Այսօր զատի՛կ մեր զենմամբ Քրիստո՛-
սի . արասցո՛ւք տօ՛ն ցընծովութեամբ նո-

բողեանքս 'ի հնութենէ՛ մեղաց անեւով ,
 Քրիստոս յարեաւ 'ի՛ մեռելոց ։

Այսօր հրեշտակն լուսափայլ 'ի յերկնից
 իջեալ զարհուրեցո՛ց ըզպահանպանսն ,
 եւ սուրբ Կանանցն քարոզէր անեւով .

Քրիստոս յար ։

Այսօր նո՛ր Իսրայէլ կոչեցեալք 'ի Քրիս-
 տոս . անշատեալք անբամբ գառինն
 Աստուծոյ , պարեցո՞ւք ընդ երկնայնոցն
 անեւով . Քրիստոս յար ։

Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
 Մատթէոսի ։

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։

Իսկ մեռածսն աշակերտքն գնացին 'ի Գա-
 լիլեա՝ 'ի լեառնն ուր ժամադիր եղեւ նո-
 ցա Յիսուս . իբրեւ տեսին զնա , երկիր-
 պագին նմա , և ոմանք յերկուացան ։
 Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նո-
 սա եւ ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխա-
 նութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առա-
 քեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ ։

Գնացէք այսուհետեւ աշակերտեցէք զա-
մենայն հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ .
Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ
պատուիրեցի ձեզ :

Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն
աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի :

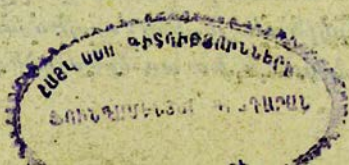
Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո-
վաւ փրկեսցէ զմեզ :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս-
տոս Աստուած մեր :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս :

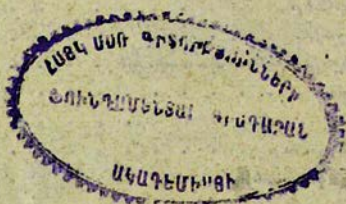

ՑԱՆԿ ԿԱՆՈՆԱՑ

Կանոն մկրտութեան	7
Կանոն մկրտեալ մանկանց	56
Կանոն ութօրեից	61
Կանոն քառասնօրեին	63
Կանոն կուսի պսակին	71
Կանոն պսակ վերացուցանելոյ	100
Կանոն երկրորդ պսակի	108
Կանոն հաղորդ տալոյ	113
Կանոն գիշեր ժամու աղօթից	124
Կանոն խաչալուսոյ առնելոյ	177
Կանոն դժուարածին յղի կնոջ	185
Կանոն վանն սյսահարաց և լուսնոտից	190
Կանոն սկիհ և մազղման օրհնելոյ	210
Կանոն եկեղեցւոյ զգեստ օրհնելոյ	214
Աղօթք խուսկ օրհնելոյ	217
Կանոն նոր գիրք օրհնելոյ	218
Կանոն աղ օրհնելոյ	225
Կանոն մատաղ օրհնելոյ	229
Կանոն ջրհոր օրհնելոյ	232
Կանոն զարմախ օրհնելոյ	239
Աղօթք վանն երաշտի	245
Կանոն նորդ սափրելոյ զհերս պատանւոյն	246
Կանոն մեծի թաղման	249
Կանոն մեծի այգուց	306
Կանոն մեծի եօթն աւուր	322
Կանոն տղայաթաղ կատարելոյ	350

Կանոն տղայի այգուց	380
Կանոն տղայի եօթն աւուր	391
Կանոն հոգեհանգիստ կատարելոյ	395
Առաջին Անբիծք նշնեցելոց	409
Երկրորդ " "	414
Երրորդ " "	420
Շարականք հանգստեան	426
Աւետարանք բժշկութեան	484
Աղօթք բժշկութեան	492
Տնօրհներ ՚ի սուրբ Ծննդեան	500
Տնօրհներ ՚ի սուրբ Զատիկի	508

[5n.]

ՀԱՆ Հիմնարար գիտ. գիտ.

FL0080863

Ugny

50

